शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत मिति : २०७८।०६।३१ गते (माननीय मन्त्रीस्तरबाट)

स्थानीय र प्रदेश तहमा ससर्त अनुदान एवम् शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमसँग सम्बन्धित

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका

आर्थिक वर्ष २०७८/७९

नेपाल सरकार
शिक्षा,विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर
२०७८

प्रकाशक : नेपाल सरकार, शिक्षा, विज्ञान प्रविधि मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुर
मुद्रक :
प्रकाशन : २०७८ कार्तिक
वेबसाइट : www.cehrd.gov.np

हाम्रो भनाइ

नेपालको विद्यमान शिक्षा नीति तथा कार्यक्रमहरु विद्यालय शिक्षामा समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्ने, शिक्षालाई रोजगारी उन्मुख बनाउने, गुणस्तरमा सुधार एवम् व्यवस्थापकीय क्षमतामा अभिवृद्धि गरी आर्थिक सामाजिक विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्नेतर्फ लक्षित छन्। नेपालको संविधानले शिक्षालाई मौलिक अधिकारका रूपमा स्थापित गर्दै आधारभूत शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क हुने तथा माध्यमिक शिक्षा निःशुल्क हुने व्यवस्था गरेको छ। सबैका लागि गुणस्तरीय आधारभूत शिक्षाको सुनिश्चितताकोलागिनेपाललेराष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्रतिबद्धता समेत जनाएको छ।

नेपाललाई सन् २०२२ सम्ममा मध्यम आय भएको मुलुकमा स्तरोन्नति गर्ने तथा सन् २०३० सम्ममा दिगो विकासका लक्ष्य हासिल गर्न सघाउ पुग्नेगरी शैक्षिक कार्यक्रम तथा नीतिहरू तय भएका छन्। यही पृष्ठभूमिमा विद्यालय शिक्षाको समग्र शैक्षिक विकासका लागि सरकारले सन् २०१६/१७-२०२२/२३ का लागि ७ वर्षे विद्यालय क्षेत्र विकास योजना कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। विगतका वर्षहरूका उपलब्धीहरू र कार्यान्वयनमा देखिएका चुनौतीहरूबाट सिकिएका पाठका आधारमा स्वीकृत कार्यक्रमका निर्दिष्ट लक्ष्यहरूलाई समयमै प्राप्त गर्न तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा एकरूपता कायम गर्न आ व २०६२।०६३ देखि नै कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका प्रकाशन र वितरण हुँदै आएको छ। संघीयता कार्यान्वयन सँगै प्रदेश र स्थानीय तह एवं सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरुबाट प्राप्त सुझाव तथा पृष्ठपोषण समेतका आधारमा परिस्कृत र सरलीकृत गरी यस पुस्तिलकालाई संघीय संरचना अनुरुप जिल्ला स्थित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्न तथा कार्यान्वयनमा एकरुपता ल्याउन सहजतका लागि यो रुपमा तयार गरिएको छ।

आर्थिकवर्ष २०७८/७९ को बजेट मार्फत मानवपुँजी निर्माणको आधारको रुपमा रहेको शिक्षालाई गुणस्तरीय, जीवनोपयोगी, व्यावसायिक र प्रविधिमैत्री बनाई शिक्षामा सबै नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्ने, आधारभूत तहमा विद्यार्थी भर्नादर शत प्रतिशत पुऱ्याई अनिवार्य र निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सुनिश्चित गर्ने, स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रका शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीलाई नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम न्यूनतम पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने, दिवा खाजा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई थप प्रभावकारी बनाउने, शिक्षक-विद्यार्थीअनुपातको आधारमा शिक्षकको दरबन्दी मिलान कार्य सम्पन्न गर्ने कर्यलाई प्रथमिकता दिइएको छ।

संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयसँगको समन्वयमा सामुदायिक विद्यालयमा निःशुल्क ब्रोडब्याण्डइन्टरनेट सेवा विस्तार गर्दै वैकल्पिक शिक्षण सिकाइ कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन, विकट हिमाली जिल्लामा आवासीय माध्यमिक विद्यालय सञ्चालन, सार्वजनिक विद्यालयमा कक्षा नौ सम्मका बालबालिकालाई रङ्गीन पाठ्यपुस्तक वितरण, दृष्टिविहीन बालबालिकालाई ब्रेलपाठ्यपुस्तकलगायत आधुनिक प्रविधिको सहायताबाट शिक्षाको पहुँच र गुणस्तर वृद्धि, प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा एक विद्यालय – एक स्वास्थ्यकर्मी नीतिअवलम्बन गर्ने लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षाव्यवस्थापनको जिम्मेवारी स्थानीय तहमा रहने संवैधानिक व्यवस्था अनुरूप सामुदायिक विद्यालय तहको स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानमा कार्यरत शिक्षक कर्मचारीको तलबभत्ता, पाठ्यपुस्तक, विद्यालय सञ्चालन मसलन्द, प्रति विद्यार्थी लागतअनुदान, छात्रवृत्ति, राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम सहितका भौतिक सुविधा विस्तार कार्यक्रम, सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि निःशुल्क सेनिटरी प्याड वितरण, माध्यमिक र निम्नमाध्यमिक तहमा शिक्षक अभाव परिपूर्ति गर्न शिक्षण सहयोगअनुदान लगायत शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि ससर्त अनुदानको रुपमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्न यो पुस्तिका सहयोगी हुने विश्वास लिइएको छ।

शैक्षिक योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष भूमिका खेल्ने औपचरिक एवम् अनौपचरिक शिक्षासँग सम्बद्ध संरचनाहरू स्थानीय तह, प्रदेश स्तरीय निकाय, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई र विद्यालय तहसम्म कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवधारणा, कार्यान्वयन प्रक्रिया,खर्च गर्ने आधार र एकै प्रकारका कामहरूलाई देशभर समान रुपमा प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयनमा ल्याउने अभिप्रायले यो कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका तयार पारिएको हो।

यस पुस्तिकाबाट वित्तीय अनुशासन कायम राख्न र सरोकारवाला निकायहरुबाट पारदर्शी रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न मद्दत पुग्नेछ भन्ने अपेक्षा गरिएको छ। विशेष गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकायले यस पुस्तिकाका अतिरिक्त प्रचलित ऐन कानुनको परिधिभित्र रही औचित्यता, नियमितता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र पारदर्शिताको आधारमा चालु आर्थिक वर्षको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु हुनेछ। यसै गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन र अनुगमनमा सम्बद्ध सबै सरोकारवालाहरूले यस पुस्तिकालाई प्रयोगमा ल्याई कार्यक्रमका उद्देश्यहरू समय सीमा भित्रै हासिल गर्न ठोस सहयोग पुग्नेछ भन्ने अपेक्षा गरिएको छ।

अन्त्यमा यस पुस्तिकाको विषयमा प्राप्त हुने सुझावहरूल ि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रलाई आगामी दिनका लागि थप पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने हुनाले सरोकारवालाहरूबाट रचनात्मक सुझावको अपेक्षा राख्दै पुस्तिका तयार गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनुहुने सबैलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।
आश्विन, २०७८

शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र

सङ्क्षिप्त शब्दावली

च.नं.	:	चलानी नम्बर
आ व	:	आर्थिक वर्ष
उपु	:	उत्तर पुस्तिका
खशीनं	:	खर्च शीर्षक नम्बर
गापा	:	गाउँपालिका
नपा	:	नगरपालिका
पापु	:	पाठ्यपुस्तक
प्रअ	:	प्रधानाध्यापक
प्रावि	:	प्राथमिक विद्यालय
मावि	:	माध्यमिक विद्यालय
बाविके	:	बाल विकास केन्द्र
मलेप	:	महालेखा परीक्षक
वउशीन	:	बजेट उपशीर्षक नम्वर
विव्यस	:	विद्यालय व्यवस्थापन समिति
शिताके	:	शिक्षा तालिम केन्द्र
शिअसं	:	शिक्षक अभिभावक सङ्घ
शैस	:	शैक्षिक सत्र
सासिके	:	सामुदायिक सिकाइ केन्द्र
ASIP	:	Annual Strategic Implementation Plan
AWPB	:	Annual Work Plan and Budget
CBO	:	Community Based Organization
CFO	:	Cluster Focal Person
CLC	:	Community Learning Centre
DLI	:	Disbursement Linked Indicator
ELDS	:	Early Learning Development Standards
ECD	:	Early Childhood Development
EMIS	:	Educational Management Information System
FMIS	:	Financial Management Information System
FMR	:	Financial Monitoring Report
FTP	:	File Transfer Protocol
GMU	:	Grant Management Unit
GPA	:	Grade Point Average
ICT	:	Information and Communication Technology
IEMIS	:	Integrated Educational Management Information System
INGO	:	International Non-Government Organization
LMBIS	:	Line Ministry Budget Information System

MGML	:	Multi Grade Multi Level
MB	:	Measurement Book
NASA	:	National Assessment for student Achievement
PCF	:	Per Capita Funding
PMEC	:	Prioritized Minimum Enabling Condition
PPP	:	Public Private Partnership
PPTS	:	Poor-Poor Targeted scholarship
PRC	:	Print Ready Copy
SIP	:	School Improvement Plan
SSDP	:	School Sector Development Plan
VEP	:	Village Education Plan

विषय सूची

1. कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी सङ्क्षिप्त पृष्ठभूमि---------- 10

1.1 पुस्तिकाको उद्देश्य:----------10

1.2 कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन : ----------10

1.3 आर्थिक अनुशासन तथा वित्तीय प्रतिवेदन----------13

1.4 स्थानीय तह र प्रदेश सरकारबाट पेस गर्नु पर्ने प्रतिवेदनरु ----------15

2 स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका सव बजेट उपशीर्षकहरूका कार्यक्रमका कार्यान्वयन प्रक्रिया एवम् मापदण्ड ----- 19

2.1 शिक्षकको तलब भत्ता: सबैका लागि शिक्षा आधारभूत शिक्षा, माध्यमिक शिक्षक तलब भत्ता ----------19

2.1.1 क्रियाकलाप नं. १.१.३.३. आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारीहरूसमेत) ---------- 19

2.1.2 क्रियाकलाप नं. १.१.३.४. माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गतका शिक्षक/ कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षकसमेत) ---------- 19

2.2 शिक्षकको तलब भत्ता तथा सेवा सुविधा विवरण ----------20

2.3 विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (ब.उ.शी.नं. ३५०००८०१),----------22

2.4 कार्यक्रमका उद्देश्यहरू : ----------22

2.4.1 आधारभूत शिक्षा ---------- 22

2.4.2 माध्यमिक शिक्षा---------- 22

2.4.3 साक्षरता तथा जीवनपर्यन्त सिकाइ ---------- 22

2.4.4 अन्तरसम्बन्धित विषयहरू---------- 22

2.5 कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया: ----------24

2.5.1 क्रियाकलाप १.१.४.१ प्रारम्भिक बाल विकास शिक्षकको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान ---------- 24

2.5.2 क्रियाकलाप न २.७.१३.३ प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान---------- 25

2.5.3 क्रियाकलाप नं. २.४.६.१ सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि नि:शुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान ---------- 28

2.5.4 क्रियाकलाप नं. ७.२.१.१ सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)---------- 29

2.5.5 क्रियाकलाप नं २.७.१३.१० विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान ---------- 34

2.5.6 क्रियाकलाप नं २.७.१३.११ शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम---------- 38

2.5.7 क्रियाकलाप नं २.७.११.१ तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान---------- 43

2.5.8 क्रियाकलाप नं ११.१.२.४४५ केन्द्रबाट छनोट भएका नमुना विद्यालय,विशेष विद्यालयको क्रमागत भवन निर्माण तथा कक्षा ११ स्तोन्नति भएका प्राविधिक धार विद्यालयको ल्याव व्यवस्थापन अनुदान---------- 44

2.5.9 क्रियाकलाप नं २.७.१३.१३ विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान ---------- 49

2.5.10 क्रियाकलाप २.७.१३.२३ सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई नि:शुल्क सेनिटरी प्याड ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी अनुदान---------- 55

2.5.11 क्रियाकलाप २.७.१३.२१ भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक र पाठ्यपुस्तक व्यवस्थाका लागि अनुदान---------- 55

2.5.12 क्रियाकलाप २.७.१३.४० माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान ---------- 56

2.5.13 क्रियाकलाप २.७.१३.४१ आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान ---------- 56

2.5.14 क्रियाकलाप २.७.२५.६२ कोभिड – १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम ---------- 57

2.5.15 क्रियाकलाप २.७.१३.४२ GPE को सहयोगमा कोभिड - १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम---------- 58

2.5.16 क्रियाकलाप नं. २.७.१३.९ द्वन्द्व पीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (सहिद प्रतिष्ठान मार्फत् सञ्चालन हुने) वउशीनं (३५०००१०५) ---------- 60

2.6 सबैका लागि शिक्षा: शिशु विकास कार्यक्रम (व.उ.शी.न. ३५००००१०२) ----------60

2.6.1 क्रियाकलाप नं २.७.१३.३९ सबैका लागि शिक्षा-शिशु विकास कार्यक्रम अन्तरगत तोकिएका बाल विकास केन्द्र,आधारभूत शिक्षा,अनौपचारिक शिक्षा,नीति तथा सुरक्षित विद्यालयका कार्यक्रम कार्यान्वयन---------- 60

3 प्रदेश सरकारबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमहरु ---------- 66

3.1 विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम----------66

3.1.1 क्रियाकलाप नं. ११.१.२.१२६. बौद्धिक अपाङ्गता भएका भएका बालबालिकाहरूका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय सञ्चालन --- 66

3.1.2 क्रियाकलाप २.७.१३.३१ प्रदेश स्तरीय IEMIS व्यवस्थापन---------- 66

3.1.3 क्रियाकलाप २.७.१३.१२ वार्षिक, त्रैमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन ---------- 67

3.1.4 क्रियाकलाप २.७.१३.४ शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण ---------- 67

3.1.5 क्रियाकलाप २.७.१३.१० विद्यालयहरूलाई विपत् व्यवस्थापनका लागि अनुदान---------- 67

3.2 राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड (ब.उ.शी.नं. ३५०३१०११)----------68

3.2.1 क्रियाकलाप २.७.१३.२१ कक्षा १० (SEE) परीक्षा सञ्चालन---------- 68

3.3 सबैका लागि शिक्षा- शिशु विकास कार्यक्रम (ब.उ.शी.नं. ३५०००१०२) ----------68

3.3.1 क्रियाकलाप २.७.१३.३० सबैका लागि शिक्षा-शिशु विकास कार्यक्रम अन्तरगत तोकिएका बाल विकास केन्द्र,आधारभूत शिक्षा,अनौपचारिक शिक्षा,नीति तथा सुरक्षित विद्यालयका कार्यक्रम कार्यान्वयन---------- 68

4 प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रम---------- 74

4.1 क्रियाकलाप नं. २.६.१.१० शिक्षक तालिम ----------75

4.2 क्रियाकलाप २.६.२.९ आधारभूत तहका शिक्षकको लागि विद्यार्थीको सिकाइ क्षति आपूरण गर्न Digital Skill सम्बन्धी तालिम ---82

5 शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम ---------- 83

5.1 शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ (व.उ.सि.नं. ३५००१०१३) ----------83

अनुसूची १ : तहगत शिक्षकको वार्षिक तलव र भत्ता नपुग माग फाराम ----------91

अनुसूची २ : विशेष शिक्षा परिषदको अनुदानबाट सञ्चालनमा रहेका विशेष विद्यालयहरुका लागि शैक्षिक सामग्री र मसलन्द (इन्धन खर्च) वितरणका अधारहरु ----------93

अनुसूची ३ : समता रणनीति कार्यान्वयनका लागि अनुदान पाउने स्थानीय तह विवरण----------94

अनुसूची ४ : दिवा खाजाको मापदण्ड,गुणस्तरर व्यवस्थापनका नमुना ----------97

अनुसूची ५ : विद्यालय भवन डिजाइन तथा निर्माणका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मापदण्ड ----------99

अनुसूची ६ : कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन ---------- 101

अनुसूची ७ : स्थानीय तह र विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट हुने निर्माण कार्यको अनुगमनसँग सम्बन्धित रूजुसूची ---------- 104

अनुसूची ९ : विद्यालय निर्माण समय तालिका ---------- 109

अनुसूची १० : विद्यालय भौतिक निर्माणमा वातावरणीय तथा सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी रूजुसूची---------- 110

अनुसूची ११ : नमुना विद्यालयको नामावली ---------- 114

अनुसूची १२ : प्राविधिक धार सञ्चालन भएका विद्यालयको नामावली ---------- 125

अनुसूची १३: आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणसम्बन्धी व्यवस्था र मार्गदर्शन ---------- 142

अनुसूची १४ : नमुना विद्यालयका प्र.अ र शिक्षकका लागि कार्यसम्पादन करारका न्यूतमम आधारहरू---------- 160

अनुसूची १५ : प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा ---------- 161

अनुसूची १५ : स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम जिल्ला स्तरको क्रियाकलापको इकाइ लागत---------- 164

अनुसूची १६ : शिक्षक तालिम केन्द्रको वार्षिक कार्याक्रम, २०७८/७९---------- 170

अनुसूची १७ : शिक्षकको तलबमान, आव २०७८/७९---------- 184

खण्ड १
कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी मार्गदर्शन

1. कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी सङ्क्षिप्त पृष्ठभूमि

शिक्षा क्षेत्रका समग्र योजना र कार्यक्रमहरूलाई नेपालको संविधानमा उल्लेखित मौलिक हकसम्बन्धी व्यवस्था, राज्यको निर्देशक सिद्धान्त, नीति र दायित्व, शिक्षा ऐन तथा नियमावली लगायतका सम्वन्धित कानुन, मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणा तथा नेपाल पक्ष भएर गरिएका अभिसन्धिहरू र दिगो विकासका लक्ष्य लगायतका अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा नेपालले गरेका प्रतिबद्धताहरू,राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६ तथा नेपाल सरकारले कार्यान्वयनमा ल्याएको पन्ध्रौँ योजना तथा विद्यालय क्षेत्र विकास योजना (आ.व. २०७३/७४ – २०७९/८०) समेतले समष्टिगत रूपमा मार्गदर्शन गरेका छन् ।

आ.व. २०७८/७९ को नीति तथा कार्यक्रम एवम् बजेट वक्तव्यमा आधारित भएर स्थानीय एवम् प्रदेश तहमा शिक्षासँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि ससर्त अनुदानका रूपमा बजेट हस्तान्तरण भएको छ । प्रदेश एवम् स्थानीय तहमा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा एकरूपता र प्रभावकारिता कायम गर्न, स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको ससर्त अनुदानलाई तोकिएको लक्ष्य प्राप्त गर्ने गरी परिचालन गर्न, तोकिएको शीर्षक तथा क्रियाकलापमा खर्च गर्ने वातावारण सुनिश्चित गरी स्रोतको अधिकतम उपयोगका लागि सहजीकरण गर्न, आर्थिक अनुशासन कायम गरी तोकिएका शीर्षकहरूमा नियमानुसार खर्च गर्न, स्वीकृत कार्यक्रमका अवधारणा, उद्देश्य, प्रक्रिया तथा रणनीतिहरूका सम्बन्धमा प्रदेश र स्थानीय तह तथा विद्यालय तहसम्मका सबै सरोकारवालाहरूलाई परिचित गराई कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सघाउ पुऱ्याउन यो पुस्तिका तयार गरिएको छ । विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमका लागि प्राप्त हुने वैदेशिक सहयता पनि नतिजामा आधारित रहेकाले तोकिएको नतिजामा आधारित सूचक (Disbursement Linked Indicater- DLI) प्राप्तिको सुनिश्चितता र कार्यक्रमको नतिजा ढाँचा (Programme Result Framework- PRF) प्राप्तिको सुनिश्चितताका लागि यस पुस्तिकाले सहयोग पुऱ्याउने छ ।

1.1 *पुस्तिकाको उद्देश्य:*

क. विद्यालय क्षेत्र विकास योजना अन्तर्गतका स्वीकृत कार्यक्रमहरू विशेषतः प्रदेश तथा स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ मार्फत प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा सहजीकरण गरी एकरूपता कायम गर्नु,

ख. प्रदेश, स्थानीय तह र इकाइ एवम् विद्यालय स्तरमा सञ्चालन हुने शैक्षिक कार्यक्रमहरूका सम्बन्धमा सरोकारवालाहरूलाई सुसूचीत गर्नु,

ग. वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न सम्बन्धित तह/ निकायको भूमिका स्पष्ट गरी अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न जिम्मेवार र जवाफदेही बनाउनु,

घ. वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन र स्रोत परिचालन एवम् प्रतिवेदन पद्धतिलाई दिशानिर्देश गर्नु/ गराउनु,

ङ. नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणालीको माध्यमबाट कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनबाट लक्षित नतिजा सुनिश्चित गर्नु,

च. कार्यक्रमको तेस्रो पक्षबाट कार्यक्रमको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन, सामाजिक तथा लेखा परीक्षण लगायतका कार्यलाई आवश्यकता अनुसार सहजीकरण गर्नु ।

1.2 *कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन :*

कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि ससर्त अनुदान अन्तर्गत प्रदेश, स्थानीय तह जिल्ला एवम् विद्यालयलाई उपलब्ध गराइएको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन गर्दा देहायका बुँदाहरूलाई विशेष ध्यान दिनुपर्नेछ :

क. चालु आर्थिक वर्षका लागि स्वीकृत नर्म्स, प्राप्त निर्देशन र त्यससम्बन्धी अन्य निर्देशन समेतलाई ध्यानमा राखी यस कार्यान्वयन पुस्तिकाको आधारमा तोकिएको कार्यक्रम र बजेट, निर्धारित समय सीमा भित्रै सम्पन्न हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने/ गराउने,

ख. गुणस्तरीय शिक्षा,प्राविधिक शिक्षा, पुर्वाधार, प्रविधिको समुचित प्रयोग गरी शिक्षा क्षेत्रको गुणात्मक विकास गर्न भुगोल एवम् विद्यार्थी सख्या समेतका आधारमा वाल शिक्षा देखि माध्यमिक शिक्षा सम्मको नक्साङ्कन तयार पारी कार्यान्वयन गर्ने। विद्यालयको अनुमति दिँदा विद्यालय नक्साङ्कन तथा थप हुने आर्थिक दायित्व समेतलाई आधार वनाउने।

ग. स्थानीय तहले सशर्त अनुदानबाट विद्यालयमा हुने क्रियाकलापगत बजेट विद्यालयबाट आवश्यक विवरण लिई खातामा निकासा दिने। सोको खर्चको फाँटवारी/बिल भरपाइ विद्यालयमा प्रमाणित गरी अभिलेख राख्ने व्यवस्था मिलाउने,

घ. स्थानीय तहले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद १० दफा ७३ को उपदफा (१) र (२) मा उल्लेख भए वमोजिम खर्च गर्न अख्तियारी हुने व्यवस्था मिलाउने,

ङ. कम्तीमा ६ महिना करार सेवा गरेका कर्मचारीहरुलाई सालवसाली रुपमा १ महिना बराबरको आधारभूत पारिश्रमिक बराबरको चाडपर्व खर्च उपलब्ध गराउने,

च. स्थानीय तह तथा प्रदेश सरकारलाई उपलब्ध ससर्त अनुदान बजेट उपशीर्षक भित्र रहेका क्रियाकलापलाई यस कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा मूल क्रियाकलापका रुपमा राखी सो अन्तरगत कार्यान्वयन हुने क्रियाकलापहरुलाई उपक्रियाकलापमा उल्लेख गरिएको छ । अद्यावधिक शैक्षिक तथ्याङ्कलाई आधार मानी त्रैमासिक रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ । विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमका लागि स्वीकृत क्रियाकलाप तथा सो अन्तरगतका उपक्रियाकलापका लागि तोकिएको भौतिक तथा वित्तीय लक्ष्य पूरा भई रकम वचत हुने र सोही बजेट उपशीर्षक अन्तरगत निःशुल्क पाठ्यपुस्तक,छात्राका लागि सेनिटरी प्याड, दिवाखाजा कार्यक्रमका लागि स्वीकृत रकम अपुग हुने भएमा अद्यावधिक/प्रमाणित शैक्षिक तथ्याङ्कका आधारमा स्थानीय तहको निर्णय अनुसार आन्तरिक बजेट हिसाव मिलान गर्न सकिनेछ,

छ. स्थानीय तहले विद्यालयमा स्वास्थ्य चेतना अभिवृद्धि गर्न स्वास्थ्य सँस्थासँगको समन्वय र सहयोगमा प्रत्येक शैक्षिक सत्रको सुरुमा सबै विद्यार्थीको अनिवार्य रुपमा आँखा. कान लगायतका आधारभूत स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था मिलाउने। यसका लागि प्रदेश तहबाट सञ्चालित कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्नुका साथै स्थानीय तह भित्रका सामुदायिक विद्यालय र प्रदेश जिल्ला एवम् स्थानीय स्तरका स्वाथ्य संस्था वीच सहकार्य गर्ने प्रबन्ध मिलाउने,

ज. सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरुमा स्काउट अभियान विस्तार गरी वालबालिका र युवाहरुको शारिरिक, वौद्धिक, सामाजिक, आध्यात्मिक र सवेगात्मक भावनाको विकास गराई उनीहरुलाई अनुशासित, चरित्रवान, स्वावलम्वी तथा सक्रिय नागरिकको रुपमा उत्पादन गरी राष्ट्र निर्माणमा परिचालन गर्न प्रदेश र स्थानीय स्तरका स्काउट समितिहरुको समन्वयमा विद्यालय तहमा स्काउट गतिविधि सञ्चालन गर्न स्थानीय तह भित्रका सवै विद्यालयमा स्काउट इकाई सञ्चालन गर्ने व्यवस्थाका लागि आवश्यक समन्वय. सहजिकरण र स्रोत व्यवस्थापन हुन,

झ. विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमको वित्तीय प्रबन्ध नतिजामा आधारित सूचक DLI (Disbursement Linked Indictor) मा आधारित छ। यस प्रबन्ध अन्तर्गत वित्तीय हस्तान्तरित नमुना विद्यालय विकास, कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदान, शिक्षकको शिक्षण सिकाइमा बिताउने समयावधि सुधार योजना कार्यान्वयन, माध्यमिक विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन, शिक्षण सिकाइमा सूचना प्रविधिको प्रयोग (कम्प्युटर, इन्टरनेट, कनेक्टिभिटी इक्युपमेन्टस् तथा Learning Kits व्यवस्थापन), माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, प्रारम्भिक पढाइ सिप विकासका लागि न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयन, ,विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना र सिकाइ निरन्तरता, विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति लगायतका **कार्यक्रमहरूको प्रगतिका आधारमा वैदेशिक अनुदान तथा ऋण सोधभर्ना हुने भएकाले सो**

अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयको नामनामेसीसहितको विवरण त्रैमासिक तथा वार्षिक रूपमा अनिवार्य रूपमा यस केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा पठाउने,

ञ. स्थानीय तथा प्रदेश सरकारले ससर्त अनुदानमा हस्तान्तरित कार्यक्रम र बजेटलाई आफ्नो नीति. कार्यक्रम एवम् बजेटमा अनिवार्य रूपले समावेश गर्ने । उक्त कार्यक्रमहरू भुक्तानीमा दोहोरोपन नहुने गरी आवश्यकता अनुसार आफ्नो स्रोतबाट बजेट थप गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सकिने,

ट. स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम यस केन्द्रको वेबसाइटमा रहेको च. नं ३०६ मिति २०७८।०३।०६ को पत्रमा उल्लेख भए अनुसारको भौतिक लक्ष्य तथा बजेटको परिधि भित्र रही कार्यान्वयन गर्ने । उक्त विवरणमा उल्लेखित पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन, ICT Lab र विज्ञान प्रयोगशाला मध्ये कुनै कार्यक्रम सबै विद्यालयले एक पटक प्राप्त गरी सकेको भएमा स्थानीय तहबाट निर्णय गराइ माथि उल्लिखित कार्यक्रममा केन्द्रित रही विद्यालयको आवश्यकता र मागका आधारमा नदोहोरिने गरी बजेट र लक्ष्यको सीमा नबढ्ने गरी कार्यक्रम गर्न सकिने ,

ठ. स्थानीय तहसँग प्रभावकारी समन्वय एवम् कार्यसम्पादनमा सहजीकरण गर्नका लागि शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले जिल्लाभित्रका स्थानीय तहका शिक्षा शाखा प्रमुखहरू वा प्रमुखले तोकेको पदाधिकारीसहितको संयन्त्र निर्माण गर्ने । संयन्त्रका पदाधिकारीसँग मासिक, त्रैमासिक रूपमा बैठक, छलफल, अन्तरक्रिया आयोजना गर्ने,

ड. **स्थानीय तहले यस पुस्तिकामा उल्लेखित आधारमा साक्षर स्थानीय तह र विद्यालय उमेर समूहका कुनै पनि बालबालिका विद्यालय बाहिर नरहेको घोषणा गर्न विशेष कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने,**

ढ. स्थानीय तहका लागि निर्धारण हुने अनुदान विद्यालयबाट भरिने शैक्षिक तथ्याङ्क (IEMIS) मा आधारित हुने भएकाले विद्यालयबाट तथ्याङ्क नभरेका/अद्यावधिक नगरेका कारणबाट स्थानीय तहले पाउने अनुदानमा फरक पर्न जाने भएकाले आफ्नो मातहतका विद्यालयहरूलाई IEMIS अनिवार्य रूपले भर्न/अद्यावधिक गर्न लगाउने । प्राप्त ससर्त अनुदान विद्यालयलाई निकासा दिँदा अद्यावधिक शैक्षिक तथ्याङ्क २०७८ लाई आधार लिने । शैक्षिक तथ्याङ्कको अलावा सङ्घ/प्रदेश/स्थानीय तहबाट विभिन्न समयमा हुने विद्यालय अनुगमनको क्रममा सत्यापन गरिएको तथ्याङ्क अनुसार तोकिएको अनुदान वितरण गर्न सकिने,

ण. आवासीय विद्यालयका रुपमा सञ्चालनमा रहेका विद्यालयले शिक्षा तथा मानव विकास केन्द्रले सार्वजनिक गरेको मेनुबमोजिम खाजा तथा खानाको साप्ताहिक तालिका अनिवार्य रुपमा सबैले देखिने गरी टाँस्ने व्यवस्था मिलाउने । स्थानीय तहले सो को नियमित अनुगमन गर्ने,

त. स्वीकृति/अनुमति प्राप्त विशेष/एकीकृत शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयमा अन्य सामुदायिक विद्यालयले प्राप्त गर्ने विद्यालय सञ्चालन खर्च, छात्रवृत्ति, दिवा खाजा, सेनिटरी प्याड जस्ता अनुदान दोहोरो नपर्ने गरी उपलब्ध गराउने,

थ. विद्यालयले विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृति रकम उपलव्ध गराउँदा सम्भव भए सम्म वैक मार्फत उपलव्ध गराउने सो नभएमा भरपाइ गरी रकम उपलव्ध गराउने,

द. प्रदेश सामाजिक विकास मन्त्रालयले सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त ससर्त अनुदानका क्रियाकलापलाई आफ्नो मातहतका निकायहरूको कार्य जिम्मेवारी अनुसार कार्यान्वयनका लागि कार्यक्रम तथा अख्तियारी आर्थिक वर्ष सुरु भएको पन्ध्र दिनभित्र उपलब्ध गराउने,

ध. शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने वार्षिक शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक शैक्षिक तथ्याङ्क र अभिलेखको उपलब्धता, क्षमता विकासमा सहजीकरण लगायतका प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने,

न. नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को २०७६।०५।०४ को निर्णयको आधारमा शिक्षा,विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट पुनर्वितरित शिक्षक दरबन्दी विवरण अनुसार खुद पुलमा रहेका दरबन्दी मिलान गर्न बाँकी रहेका शिक्षकहरूको तलब भत्ता स्थानीय तहमा बिनियोजन नगरिएको शिक्षक दवन्दी मिलान गर्न बाँकी रहेका स्थानीय तहले २०७८ साल कार्तिक मसान्त भित्र मिलान कार्य सम्पन्न गरी सो को प्रतिवेदन यस केन्द्रमा पठाएपछि मात्र रकम निकास गरिने,

न. शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकाका सम्बन्धमा जिल्लाभित्रका स्थानीय तहका सम्बन्धित विषय क्षेत्रका पदाधिकारीलाई भाद्र महिनाभित्र अभिमुखीकरण गर्ने,

प. स्थानीयस्तरमा क्रियाशील गैर सरकारी संस्था/समुदायमा आधारित संस्था/सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरू (I/NGOs/CBOs/CLCs) सँगको समन्वयमा कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार साझेदारीमा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने,

फ. प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमको अनुगमनको दायित्व सम्बन्धित तहको हुनेछ । सघीय निकाय र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ एवम् प्रदेश सरकारबाट कार्यक्रम अनुगमन गर्दा स्थानीय तहबाट आवश्यक सहजिकरण गर्ने,

भ. तोकिएको समयमा तथ्याङ्क नबुझाउने, झुठो विवरण दिने प्र.अ. र त्यस्तो विवरण प्रमाणित गर्ने पदाधिकारी समेतलाई कानुन अनुसार कारवाही हुने भएकाले यथार्थ विवरण भएको यकिन गरी प्रमाणीकरण गर्ने गराउने,

म. विद्यालयले यस पुस्तिकामा उल्लेख भएका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट त्रैमासिक रूपमा स्थानीय तहमा माग गर्ने । स्थानीय तहले प्राप्त माग फारामलाई अद्यावधिक तथ्याङ्कसँग रूजु गरी यथासिघ्र छिटो अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने । विद्यालयबाट बितरण गरिने प्रति विद्यार्थी लागतको आधारमा खर्च गरिने छात्रवृत्ति, नि:शुल्क पाठ्यपुस्तक लगायतका कार्यक्रमको सार्वजनिकरण गर्ने । नि:शुल्क पाठ्यपुस्तकको रकम विद्यालयमा निकासा दिँदा स्वीकृत मुल्यसूचीका आधारमा विद्यार्थीलाई सेटमा नै उपलब्ध गराउनुपर्नेछ र सो को जानकारी शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइलाइ दिनुपर्नेछ,

य. स्थानीय तहबाट विद्यालयमा रकम निकासामा अनुदान शीर्षक,गर्नुपर्ने काम र बजेट उल्लेख भएको अनुदान निकासा पत्र विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने र सोलाई वेबसाइटमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । सो विवरण यस केन्द्रमा पठाउनुपर्नेछ,

र. **ससर्त अनुदान अन्तर्गत वित्तीय हस्तान्तरण भई स्थानीय तह मार्फत विद्यालयलाई उपलब्ध हुने अनुदान रकममा कन्टिनजेन्सी बापतको रकम कट्टा नगरी तोकीएको रकम सम्बन्धीत विद्यालयको खातामा उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।** कन्टिनजेन्सी रकम कट्टा गर्ने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि रकम विनियोजन नगरिएकोले कट्टा गर्दा लक्षित कार्यक्रम सम्पन्न गर्न नसकिने हुनाले कन्टिनजेन्सी बापतको रकम स्थानीय तहले वित्तिय हस्तान्तरण भै गएका वा आन्तरिक स्रोत वाट व्यवस्थापन गर्नु पर्ने,

ऱ. भौतिक सुविधा विस्तारका लागि तोकिएको ससर्त अनुदान रकम अपर्याप्त भएमा स्थानीय तहले स्वीकृत लागत अनुमानका आधारमा आफ्नो स्रोतबाट थप गर्न सक्नेछ । निर्माण कार्यको प्राविधिक सुपरीवेक्षण एवम् प्रशासनिक अनुगमन गर्नु स्थानीय सरकारको दायित्व हुनेछ ।

1.3 आर्थिक अनुशासन तथा वित्तीय प्रतिवेदन

क. एक बजेट उपशीर्षकमा बिनियोजन भएको रकम अर्को सब-बजेट उपशीर्षकमा खर्च नगर्ने, स्वीकृत नर्म्सको परिधिभित्र रहेर कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लेख गरिएका आधार र प्रक्रिया अनुरूप खर्च लेख्ने व्यवस्था मिलाउने,

ख. विद्यालय क्षेत्र विकास योजनाका संयुक्त वित्तीय साझेदार (Joint Financing Partners) सँग नेपाल सरकारले गरेको सम्झौतामा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने (Implementing Agency) निकायले प्रत्येक त्रैमासिक सकिएको ४५ दिनभित्र

वित्तीय अनुगमन प्रतिवेदन (Financial Monitoring Report - FMR) पेस गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । सो व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न **प्रत्येक स्थानीय तहले त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको १५ दिनभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय (कोलेनिका) मा "मलेप फाराम नं २७५ को अनुसूची ७ र ८ (ख)" बमोजिम प्रतिवेदन गर्ने र सोको एक/ एक प्रति शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र तथा सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ**मा पठाउनु पर्नेछ । प्रतिवेदन पेस नभएसम्म कोलेनिकाले त्रैमासिक निकासा रोक्का राख्न सक्नेछ । (प्रतिवेदनको ढाँचा अनुसूची १५ मा समावेश छ ।)

ग. शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरू तथा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयसँग समन्वय गरी सबै स्थानीय तहको एकीकृत त्रैमासिक प्रगति प्रतिवेदन त्रैमासिक समाप्त भएको १५ दिन भित्र केन्द्रमा अनिवार्य रूपमा पठाउने,

घ. सबै प्रदेश सरकार/स्थानीय तहले वित्तीय हस्तान्तरण भएको ससर्त अनुदानका कार्यक्रमहरूको महालेखा परीक्षक कार्यालयबाट अन्तिम लेखा परीक्षण गराई प्राप्त लेखा परीक्षण प्रतिवेदन यस केन्द्रमा उपलब्ध गराउनुपर्नेछ । साथै लेखा परीक्षणबाट औल्याइएका बेरूजुको समयमै फछ्र्यौट तथा संपरीक्षण गराई सोको विवरण नियमित रूपमा यस केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनु सम्वन्धित विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा लेखा सम्बन्धित कर्मचारीको दायित्व हुनेछ ।

ङ. माथि "ख" तथा "घ" बमोजिमको कार्य नगरेका कारण वैदेशिक अनुदान तथा ऋणको सोधभर्ना हुन नसकेमा वा दातृ निकायलाई अयोग्य खर्च (In-eligible Expenditure) फिर्ता गर्नुपरेमा सम्बन्धित प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको आगामी आ.व.को वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट कट्टा गर्न केन्द्रले अर्थ मन्त्रालयमा अनुरोध गरी पठाउन सक्नेछ ।

च. सङ्घीय सरकारबाट ससर्त अनुदानका रूपमा प्राप्त बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत खर्च गर्ने मापदण्ड (Norms) का आधारमा खर्च गर्ने ।

छ. विद्यालयमा हुने खरिद कार्य सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली, विद्यालय खरिद दिग्दर्शन र विद्यालय लेखाङ्कन दिग्दर्शनका आधारमा गर्ने । सो कार्यको अनुगमन स्थानीय तहले गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । (विद्यालय खरिद दिग्दर्शन, विद्यालय लेखाङ्कन दिग्दर्शन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेबसाइट : www.cehrd.gov.np बाट प्राप्त गर्न सकिने),

ज. स्थानीय तहबाट सञ्चालन हुने शैक्षिक कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले गरेका व्यवस्था समेतको आधारमा हुने भएकाले विद्यालयका लागि कायम भएका बेरूजु फछ्र्यौट गर्ने जिम्मा सम्बन्धित विद्यालय र स्थानीय तहको हुनेछ । साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयको नाममा कायम भएका बेरूजु फछयौट तथा संपरीक्षण गराउने कार्य हालको शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइको हुनेछ । बेरुजु फछ्र्यौटका लागि आवश्यक कागजातसहित विद्यालयले प्राविधिक सहयोगका लागि स्थानीय तहमा अनुरोध गर्नुपर्नेछ । यस कार्यमा सम्बन्धित स्थानीय तहले प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

झ. स्वीकृत कार्यक्रमको कार्यान्वयन योजना, खरिद योजना र अनुगमन योजना बमोजिमको कार्यक्रम कार्यान्वयन अवस्थाको त्रैमासिक रूपमा स्थानीय/ प्रदेश तहमा प्रगति समीक्षा गरी तोकिएको ढाँचामा त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको १५ दिनभित्र स्थानीय तहले शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमार्फत् तथा प्रदेश तहले सोझै शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा अनिवार्य रुपमा प्रतिवेदन पठाउने,

ञ. स्थानीय तहले बेरूजु फछर्यौट कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिने । म.ले.प. प्रतिवेदनमा औँल्याएका बढी अनुदान, दोहोरो अनुदानका सन्दर्भमा विद्यालयबाट सो रकम फिर्ता गराउने काम चालु आर्थिक वर्षको पहिलो त्रैमासिकभित्रै गरिसक्नुपर्नेछ ।

यसरी अनुदान गएका विद्यालयले रकम फिर्ता नगरेमा ती विद्यालयहरूको अनुदान रोक्का गर्ने । विद्यालयबाट फिर्ता गराएको अनुदान रकमको बैङ्क भौचर सहितको विवरण महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा पेस गरी बेरूजु फछर्यौटको व्यवस्था मिलाउने र सो को प्रतिवेदन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा अनिवार्य रुपमा पठाउने,

ट. म.ले.प. को ५८ ओ प्रतिवेदनले ओल्याएका वेरुजुहरुलाइ प्रथामिकता साथ फर्छेयौट गर्नुपर्नेछ,

ठ. राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तरगत कार्यक्रम तथा वजेट प्राप्त गर्ने विद्यालयले राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम कार्यान्वय कार्यविधि अनुसार कार्यसम्पादन गर्नुपर्नेछ ।

ड. महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट डोर खटिई आएका बखत आवश्यक प्रमाण जुटाई, असुल गर्नुपर्ने बेरूजु असुल गरी सम्परीक्षण गराउने र आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन गर्दा सक्कल बिल भरपाइ लगायत पर्याप्त कागजात संलग्न राखी अभिलेखन गर्ने व्यवस्था मिलाउने र विद्यालय भवन, कक्षा कोठा,शौचालय लगायतका भौतिक निर्माणसम्बन्धी कार्यहरू सम्पन्न भएपश्चात कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी लेखा परीक्षणको व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।

ढ. स्थानीय तहले विद्यालयमा जाने सबै प्रकारका अनुदानहरूलाई प्रभावकारी तथा सक्षमरूपमा कार्यान्वयन गर्न अनुदान व्यवस्थापन प्रणाली (Grant Management System) बमोजिम देहाय अनुसार अनुदान,निकासा तथा कार्यान्वयन गर्ने :

अ. विद्यालयलाई अनुदान निकासा गर्दा यस पुस्तिकामा उल्लेख भएका मापदण्ड तथा प्रक्रिया अनिवार्य रूपमा परिपालना गर्ने,

आ. प्रत्येक विद्यालयले बजेट निकासा माग गर्दा अघिल्लो आव वा त्रैमासिकमा निकासा भएको बजेटको प्रगति विवरण, अनुदान मागको विवरण, विव्यसको निर्णय र शैक्षिक तथ्याङ्क सहित स्थानीय तहमा अनिवार्य रूपमा पेस गर्नुपर्ने,

इ. स्थानीय तहले विद्यालयमा बजेट निकासा दिदाँ विद्यालयबाट पेस हुने प्रगति विवरणलाई आधार बनाउनु पर्नेछ ।

ण. प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सशर्त अनुदानको वित्तीय हस्तान्तरण तथा सो सम्बन्धी अन्य व्यवस्था अनुसूची १३ मा रहेको अर्थ मन्त्रालयको मार्गदर्शन बमोजिम हुनेछ । शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट प्राप्त मार्गदर्शन अनुसार खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउने गरी सहजीकरण गर्नुपर्नेछ ।

1.4 ***स्थानीय तह र प्रदेश सरकारबाट पेस गर्नु पर्ने प्रतिवेदनहरु***

क. प्रत्येक प्रदेश तथा स्थानीय तहले ससर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरूको त्रैमासिक रूपमा अनुसुची ११ को क्रियाकलापगत प्रगति प्रतिवेदनका अतिरिक्त तपसिल अनुसारका विषयको प्रगति विवरणको Hard Copy तथा Soft Copy यस केन्द्रमा अनिवार्य रूपले पठाउनुपर्ने छ । यस कार्यमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले विशेष समन्वय र सहजीकरण गर्नुपर्नेछ ।

ख. ससर्त अनुदानका अतिरिक्त प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट चालु आवकालागि तय भएका कार्यक्रम (प्रदेश तथा स्थानीय तह)

ग. प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन भएका आधारभूत तथा माध्यमिक तहतर्फ अङ्ग्रेजी विज्ञान तथा गणित विषयका शिक्षक तालिम प्राप्त शिक्षकको तह, विद्यालय र विषय खुल्ने नामनामेसी विवरण (प्रदेश तह)

घ. स्थानीय तह भित्रका विद्यालयमा शिक्षकको समयावधि (Teacher Time on Task-TST) सुधार कार्यक्रम लागु भएको तथा सोको अनुगमनको अवस्थासहितको स्थानीय तहको प्रतिबद्धता (स्थानीय तह)

ङ. शिक्षक दरबन्दी मिलानको प्रगति विवरण (प्रदेश तह, जिल्ला तथा स्थानीय तह)

च. सार्वजनिक खरिद तथा लेखा व्यवस्थापन तालिम प्राप्त शिक्षकको विवरण (तालिम प्राप्त शिक्षकको नाम, तालिम सञ्चालन भएको मिति, तालिम अवधि, विद्यालयको नाम खुल्ने विवरण) (स्थानीय तह)

छ. तोकिएको सूचकाङ्कका आधारमा कार्य सम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान (Performance based Grants) प्राप्त गर्ने विद्यालयको नाम तथा ठेगाना (स्थानीय तह)

ज. शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका आधारभूत सामुदायिक विद्यालयहरूलाई एकमुष्ठ अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयको नाम तथा ठेगाना (स्थानीय तह)

झ. ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका क्रियाकलाप अन्तर्गतका उपक्रियाकलापगतहरूको विद्यालयमा भएको निकासा खुल्ने बुलेटिन,निकासा सिट वा निकासा पत्र (स्थानीय तह)

ञ. प्रारम्भिक पढाइ सिप कार्यक्रम लागु भएका जिल्लाका विद्यालयमा न्यूनतम प्याकेज अन्तर्गतका सामग्री (अभ्यास पुस्तिका लगायतका प्रयोग गर्ने विद्यालयको नामावली (स्थानीय तह)

ट. माध्यमिक तह र आधारभूत तह (कक्षा ६-८/निमावि) तर्फ अङ्ग्रेजी, गणित विज्ञान विषय शिक्षणका लागि शिक्षण सहयोग अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयको नामावली (स्थानीय तह)

ठ. विज्ञान प्रयोगशाला, ICT Lab पुस्तकालय भई सञ्चालनमा रहेका नमुना विद्यालयको नामावली (स्थानीय तह)

ड. स्थानीय तहको शिक्षा शाखा प्रमुखको नामनामेसी विवरण (शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ)

ल. यस पुस्तिकामा उल्लेख गरिएका प्रावधानहरूका सम्बन्धमा कुनै द्विविधा भएमा शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयसँग समन्वय गरी शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले प्रष्ट पार्न सक्नेछ।

खण्ड २

स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका सब बजेट उपशीर्षकहरूको कार्यक्रमका कार्यान्वयन प्रक्रिया एवम् मापदण्ड

2 स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका सव बजेट उपशीर्षकहरूका कार्यक्रमका कार्यान्वयन प्रक्रिया एवम् मापदण्ड

यस खण्डमा सबैका लागि शिक्षा आधारभूत शिक्षा (ब.उ.शी.नं.३५००००१४), माध्यमिक शिक्षक तलब भत्ता (ब.उ.शी.नं ३५००००१५), विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम जिल्ला स्तर (ब.उ.शी.नं. ३५०००८०१), सबैका लागि शिक्षा- शिशुविकास कार्यक्रम (ब.उ.शी.नं. ३५०००१०२) र द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (सहिद प्रतिष्ठानमार्फत सञ्चालन हुने) (ब.उ.शी.नं. ३५०००१०५) बाट स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भई गएका ससर्त अनुदानका शैक्षिक कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन प्रक्रिया निम्नानुसार हुनेछ :

2.1 शिक्षकको तलब भत्ता: सबैका लागि शिक्षा आधारभूत शिक्षा, माध्यमिक शिक्षक तलब भत्ता

2.1.1 क्रियाकलाप नं. १.१.३.३. आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारीहरूसमेत)

2.1.2 क्रियाकलाप नं. १.१.३.४. माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गतका शिक्षक/ कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षक समेत)

क) स्थानीय तहले कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता निर्धारण गर्दा यस केन्द्रको च न १८९ मिति २०७६।११।१२ को पत्र र केन्द्रको वेबसाइटमा प्रकाशित विवरण अनुसार यकिन भएको दरबन्दीलाई "शिक्षक दरबन्दी (मिलान तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि २०७६" अनुसार मिलान/व्यवस्थापन/अध्याविक गर्ने । दरबन्दी मिलानबाट कायम भएको दरबन्दी, शिक्षक अनुदान कोटा (राहत) र प्राविधिक धार तर्फका अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा प्रशिक्षकहरूका लागि विद्यालयबाट प्राप्त माग फाराम रूजु गरी अनुदान उपलब्ध गराउने । स्थायी शिक्षकहरूको तलवी प्रतिवेदन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमार्फत विद्यालय शिक्षक किताबखानाबाट पारित गराई सो प्रतिवेदनका आधारमा अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने । शिक्षकको तलव भत्ता हिसाव गर्दा अनुसूची १७ मा रहेको तलवमानका आधारमा गर्ने । यस क्रियाकलापमा देहायका शिक्षकहरूको तलबभत्ता समावेश गरिएको छ:

१. आधारभूत तह कक्षा १-५ (प्राथमिक तह) र कक्षा ६-८ (निम्नमाध्यमिक तह) मा कार्यरत शिक्षकहरूको तलब भत्ता (स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी तथा अस्थायी/करार र शिक्षण अनुदान कोटा (राहत) मा कार्यरत शिक्षक)

२. माध्यमिक तहको कक्षा ९-१० मा कार्यरत शिक्षकहरू (माध्यमिक शिक्षक) को तलब भत्ता (स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी तथा अस्थायी/करार र शिक्षण (राहत) अनुदान कोटा (राहत) मा कार्यरत शिक्षक)

३. माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) दरबन्दी र अनुदानमा कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता

४. प्राविधिक धार अन्तर्गत कक्षा ९-१० एवम् कक्षा ११-१२ मा प्रशिक्षक/सहायक प्रशिक्षक, र अनुदानमा कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता

५. लेखाजोखा संयोजकका रूपमा कार्यरत शिक्षकहरूको तलब भत्ता

६. विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूले सालवसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीको तलबभत्ता: विशेष शिक्षातर्फ विगतमा संस्था वा विद्यालयबाट स्थायी नियुक्ति पाएका शिक्षक र कर्मचारीहरूका लागि नेपाल सरकारबाट स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानमा कार्यरत शिक्षकहरूले तपसिल अनुसारका तलब भत्ता लागयतका सुविधा प्राप्त गर्ने गरी प्रति व्यक्ति तहगत तथा श्रेणीगत शिक्षकको तलब भत्ता हिसाब गरी विद्यालय खातामा उपलब्ध गराउने ।

७. स्थानीय तहले नियमानुसार शिक्षकले पाउने तलबमान हिसाब गर्दा तलब भत्ता नपुग भएमा अनुसूची १ अनुसारको फाराम भरी २०७९ वैशाख मसान्तसम्म शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा पठाउने र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले जिल्लाका लागि स्वीकृत दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटासँग भिडान गरी यकिन गर्ने । यकिन भएको विवरण अनुसार तलब भत्ता अपर्याप्त हुने देखिएमा सिफारिस साथ २०७९ जेठ महिनाको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा आइपुग्ने गरी पठाउने ।

2.2 **शिक्षकको तलब भत्ता तथा सेवा सुविधा विवरण**

सुविधा/ शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत अस्थायी शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत राहत अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	साविकको उच्च माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ९-१० मा कार्यरत प्रशिक्षक, सहायक प्रशिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ११-१२ मा कार्यरत प्रशिक्षक	विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूले सालवसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारी
तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्केल अनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्केल तलब अनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलब स्केल अनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलब स्केल अनुसारको १२ महिनाको तलब (माध्यमिक तह द्वितीय श्रेणी सरहको)	प्रशिक्षकले अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलब स्केल साविकको माध्यमिक तह तृतीय श्रेणी सरह र सहायक प्रशिक्षकले साविकको निम्न माध्यमिक तह तृतीय श्रेणी १२ महिनाको सुरू स्केल अनुसारको तलब	माध्यमिक तह द्वितीय श्रेणी सरह १२ महिनाको सुरू स्केल अनुसारको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलब स्केल अनुसारको १२ महिनाको तलब
ग्रेड	नियमानुसारको ग्रेड रकम	-	-	-	-	-	संस्थाबाट स्थायी नियुक्ति पाएका
सञ्चय कोष थप	सञ्चय कोष थप	-	-	-	-	-	सञ्चय कोष थप (मासिक)
बिमा कोष थप	बिमा कोष थप	-	-	-	-	-	-
चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च
महँगी भत्ता	तोकिए अनुसारको महँगी भत्ता	तोकिए अनुसारको महँगी भत्ता	तोकिए अनुसारको महँगी भत्ता	तोकिए अनुसारको महँगी भत्ता	तोकिए अनुसारको महँगी भत्ता	तोकिए अनुसारको महँगी भत्ता	तोकिए अनुसारको महँगी भत्ता
पोसाक सुविधा	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च
स्थानीय भत्ता	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा	-	-	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए जम्मा वर्षभरिको १०.५	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा	-

सुविधा/ शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत अस्थायी शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत राहत अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	साविकको उच्च माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ९-१० मा कार्यरत प्रशिक्षक, सहायक प्रशिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ११-१२ मा कार्यरत प्रशिक्षक	विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूले सालवसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारी
	वर्षभरिको जम्मा १०.५ महिनाको	भए जम्मा वर्षभरिको १०.५ महिनाको			महिनाको	भए जम्मा वर्षभरिको १०.५ महिनाको	
प्राविधिक भत्ता	-	-	-	-	प्राविधिक भत्ता (प्रति महिना ३ हजारका दरले १० महिनाको मात्र)	. प्राविधिक भत्ता (प्रति महिना ३ हजारका दरले १० महिनाको मात्र)	-
प्र.अ. भत्ता	प्राथमिक : मासिक रू २००।, निम्नमाध्यमिक तह: मासिक रू ३००, माध्यमिक : मासिक रू ५००)						

द्रष्टव्य :

१. माथि उल्लेखित क्रियाकलाप नं. १.१.३.३ र क्रियाकलाप नं. १.१.३.४ को शीर्षक ससर्त अनुदानका रूपमा आएको हुनाले उक्त रकमबाट तलब भत्ता बाहेक अन्य शीर्षक (जस्तै शिक्षक सञ्चित बिदा, औषधी उपचार खर्चको भुक्तानी र अन्य प्रयोजन) मा अनुदान तथा खर्च लेख्न पाइने छैन।

२. बउशीनं ३५००००१४ र ३५००००१५ बाट पोसाक खर्च उपलब्ध गराउँदा तोकिएको उच्च हिमाली जिल्लामा (गोरखा जिल्लाको सिर्दिवास उत्तर,सोलुखुम्वु, रसुवा,मनाङ मुस्ताङ,मुगु,डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट) कार्यरतका लागि वार्षिक रू १५ हजार तथा अन्य जिल्लाका लागि वार्षिक १० हजार पोसाक खर्च उपलब्ध गराउने।

३. शिक्षक कर्मचारीको पोसाक भत्ता चैत्र महिनाको तलबसँगै उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

४. विद्यालयले शिक्षक र कर्मचारीको तलब भत्ता बैङ्क मार्फत् भुक्तानी हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ। विद्यालयले त्रैमासिकको पहिलो महिनामा ३ महिनाका लागि नियमानुसार आवश्यक तलव भत्ता स्थानीय तहमा माग गर्ने सोका आधारमा विद्यालयले निकासा प्राप्त गरे पश्चात् शिक्षकको तलव भत्ता नियमानुसार मासिक रुपमा भुक्तानी हुने व्यवस्था मिलाउने।

५. प्राविधिक ग्रेडको रकम सम्बन्धमा केन्द्रको परिपत्र अनुसार गर्ने।

2.3 ***विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (ब.उ.शी.नं. ३५०००८०१),***

2.4 ***कार्यक्रमका उद्देश्यहरू :***

2.4.1 **आधारभूत शिक्षा**

- ५ वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको शारीरिक, सामाजिक-संवेगात्मक, संज्ञानात्मक, सांस्कृतिकक तथा नैतिक क्षमताको विकास गरी प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षालाई अधिकारमा आधारित बनाउनु र विद्यालय प्रवेशको तयारी गराउनु,
- ४-१२ वर्षउमेर समूहका सबै बालबालिकाका लागि गुणात्मक आधारभूत शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्नु,
- निर्धारित सिकाइ सक्षमता हासिल गरेका विद्यार्थीलाई माध्यमिक शिक्षामा प्रवेशको तयारी गराउनु,
- सामाजिक-सांस्कृतिक विविधतामा सामाञ्जस्य र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रप्रति अभिमुख गरी बालबालिकामा जीवनोपयोगी सिप तथा मूल्यमा आधारित शिक्षा हासिल गराउनु,
- वैकल्पिक तथा लचिला मोडका शिक्षा कार्यक्रममार्फत् औपचारिक शिक्षालाई सहयोग पुऱ्याउनु ।

2.4.2 **माध्यमिक शिक्षा**

- सिपयुक्त मानवीय स्रोतको विकास गरेर विद्यार्थीलाई कामको संसारमा प्रवेशका लागि तयार राख्नु,
- गुणस्तरमा सम्झौता नगरी शिक्षाको पहुँचमा जोड दिनु,
- विद्यार्थीहरूको सिकाइलाई प्रमाणीकृत गरी प्राविधिक र साधारण माध्यमिक शिक्षामा जाने विकल्प प्रदान गर्नु,
- संस्थागत सम्बन्ध सुदृढ गर्नु र उच्च शिक्षामा प्रवेशका लागि सहजीकरण गर्नु,
- विद्यार्थीहरूलाई नागरिक दायित्व निर्वाहका लागि तयार पार्नु
- माध्यमिक तहमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामार्फत् विद्यार्थीको आधारभूत सिप प्राप्तिको सुनिश्चित गरी किशोर किशोरीहरूलाई विभिन्न सिप हासिल गर्न सहयोग गर्नु

2.4.3 **साक्षरता तथा जीवनपर्यन्त सिकाइ**

- युवा तथा प्रौढहरूमा कार्यमूलक साक्षरताको अभिवृद्धि गर्नु र पढ्ने बानीको विकास गराउनु ।

2.4.4 **अन्तरसम्बन्धित विषयहरू**

क) शिक्षक व्यवस्थापन र पेसागत विकास

- विद्यार्थीको सिकाइ प्रक्रियामा सहजीकरण गर्न शिक्षकको योग्यता तथा पेसागत सक्षमताको अभिवृद्धि गर्नु,
- योग्य तथा सक्षम शिक्षक उपलब्ध गराउनु,

- शिक्षण सिकाइको दिन र शिक्षकले काममै बिताउने समय सरकारको नियम तथा निर्देशन अनुसार परिपालित भएको सुनिश्चित गर्नु,
- शिक्षक तथा विद्यार्थी बिच शिक्षण सिकाइका लागि उच्च अभिप्रेरणा तथा मनोबल कायम राख्नु।

ख) विद्यालय सञ्चालन र व्यवस्थापन

- सार्वजनिक शिक्षामा विकेन्द्रित व्यवस्थापनको संरचना अन्तर्गत प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गराउनु।

ग) संस्थागत क्षमता विकास

- मुलुकको सङ्घीय शासन प्रणालीका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षा क्षेत्रको मानवीय संसाधनको क्षमता अभिवृद्धि गर्नु,
- सार्वजनिक शिक्षा क्षेत्रमा सक्षम तथा नतिजाउन्मुख जनशक्तिको उत्पादन गरी शिक्षाको गुणस्तर तथा सक्षमता अभिवृद्धि गर्नु।

घ) विपत् जोखिम न्यूनीकरण र विद्यालय सुरक्षा

- सबै विद्यार्थीका लागि अनुकूल र सुरक्षित विद्यालय वातावरण सुनिश्चित गर्नु।
- विद्यालय तहमा विपत् जोखिम न्यूनीकरणको व्यवस्थापन तथा समुदायबिच सहकार्य तथा सौहार्द्रपुर्ण वातावरण सिर्जना गरी शिक्षा क्षेत्रमा समग्र विद्यालय सुरक्षा तथा विपत् जोखिम न्यूनीकरणलाई मूल प्रवाहीकरण गर्नु।

ङ) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

- कार्यक्रमको लगानी, प्रक्रिया तथा उपलब्धिको अनुगमन र कार्यक्रमका प्रभावको मूल्याङ्कन गर्नु,
- नीति निर्माताहरूका लागि शैक्षिक प्रणालीको अवस्था र सिकाइ उपलब्धिको सूचना तथा जानकारी उपलब्ध गराउनु,
- कार्यक्रमको अवस्था र क्रियाकलाप बारे कार्यान्वयन कर्तालाई नियमित पृष्ठपोषण प्रदान गर्नु,
- स्थानीय तथा जिल्ला तहका सरोकारवाला तथा जिम्मेवार अधिकारीहरूलाई योजनाका लागि सूचनाको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु।

च) परीक्षा तथा प्रमाणीकरण

- विद्यार्थीको शैक्षिक स्तर र शैक्षिक उपलब्धिको परीक्षण गरी प्रमाणीकरण गर्नु,
- प्रमाणीकरण तथा शैक्षिक योग्यताको विश्वसनीय परीक्षण प्रणालीको विकास गर्नु,
- मुलुकभरका प्रमाण पत्रलाई प्रमाणीकरण गरी मान्यता प्रदान गर्नु,

छ) शिक्षामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग

- शिक्षण सिकाइ क्रियाकपालमा सुधार गर्नु,
- सिकाइ सामग्रीमा पहुँच बढाउनु,
- शैक्षिक प्रशासन तथा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी तथा सक्षम बनाउनु,
- शिक्षामा प्रविधिको प्रयोग मार्फत् गुणस्तर अभिवृद्धिमा सहयोग पु-याउनु

ज) विद्यालयमा स्वास्थ्य तथा पोषण

झ) जुका नियन्त्रण, सूक्ष्मपोषक तत्त्वको पूरण, औलोको उपचार तथा दृष्टि एवम् श्रवणको जाँच लगायत विद्यालयका स्वास्थ्य एवम् पोषण सेवा वृद्धि गर्नु,

ञ) सबै विद्यालयमा सबै बालबालिका र अपाङ्गता भएका विद्यार्थी एवम् शिक्षकका लागि खाने पानी तथा सरसफाइको व्यवस्था सुनिश्चित गर्नु,

ट) बालिकाहरूको गोपनीयता तथा महिनावारीसम्बन्धी स्वास्थ्यको आवश्यकता पूरा गरी तिनको विद्यालय सहभागिता तथा सिकाइ उपलब्धि बढाउनु, विद्यालय छाड्ने दर कम गराउनु,

ठ) एचआइभी/एड्स निवारणमा मदत गर्नु, स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रममार्फत् विद्यार्थीमा स्वस्थकर व्यवहारको विकास गर्नु ।

2.5 ***कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया:***

2.5.1 **क्रियाकलाप १.१.४.१ प्रारम्भिक बाल विकास शिक्षकको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१.१ **प्रारम्भिक बाल विकास /पूर्व प्राथमिक कक्षाका सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक** : बाल विकास सहजकर्ताको पारिश्रमिक वितरण गर्नु पूर्व स्थानीय तहका लागि स्वीकृत कोटा र स्थानीय तहको आफ्नै स्रोतबाट सञ्चालनको अनुमति प्राप्त बाल विकास केन्द्रको छुट्टाछुट्टै अभिलेख तयार गरी यस क्रियाकलापमा विनियोजित रकमबाट सङ्घीय सरकारबाट स्रोत व्यवस्थापन हुने विद्यालयगत वालविकास केन्द्र सङ्ख्या यकिन गरी स्थानीय तहले विद्यालय र विद्यालयसँग मातृसम्बन्ध स्थापना गरी सञ्चालनमा रहेका प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ताको पारिश्रमिक प्रति महिना रू ८०००। का दरले चाडपर्व खर्चसहित १३ महिनाको हुन आउने रकम विद्यालयको खातामा अनुदान दिने । बजेट वक्तव्यमा उल्लेख भए वमोजिम नेपाल सरकारले निर्धारण गरेवमोजिमको न्यूनतम पारिश्रमिक रु १५ हजार पु-र्याउँदा थप गर्नुपर्ने रकम सम्बन्धीत स्थानीय तहले व्यहोर्ने उल्लेख भएकोले सो अनुसार व्यवस्था मिलाउने । पारिश्रमिक अनुदान दिँदा सम्बन्धित विद्यालयले प्रमाणित हाजिरी र सिफारिस पेस गर्नुपर्ने । सम्बन्धित विद्यालयहरूले शैक्षिक तथ्याङ्क (IEMIS) भर्दा प्रारम्भिक बाल कक्षाको तथ्याङ्क अनिवार्य रूपमा भर्ने व्यवस्था मिलाउने । समुदायमा सञ्चालित बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक अनुदान दिँदा सम्बन्धित संस्थाले शैक्षिक तथ्याङ्क २०७८ भरी प्रमाणित भएको यकिन गरेर अनुदान दिने । स्थानीय तहबाट आफ्नो स्रोतले खर्च व्यहोर्ने गरी अनुमति दिएका बाल विकास केन्द्रलाई Flash फाराम भर्दा स्थानीय स्रोतबाट सञ्चालित उल्लेख गर्ने । यस प्रकारका केन्द्रका सहजकर्ताको पारिश्रमिक ससर्त अनुदानमा समावेश गरिएको छैन । **१.२ विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान**: आधारभूत तथा माध्यमिक तह सञ्चालन भएका विद्यालयहरूमा विद्यालय सहयोगी कर्मचारी र विद्यालय सहायक कर्मचारी व्यवस्थापनका लागि	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/न.पा. • बाल विकासकेन्द्र व्यवस्थापन समिति • विद्यालयहरू **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• पारिश्रमिक अनुदान आदेश • हाजिरी प्रतिवेदन • विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्क • अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या • पारिश्रमिक बुझेको भरपाइ

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
यस क्रियाकलापबाट देहाय अनुसारको रकम पारिश्रमिकका रूपमा अनुदान दिने : क) प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयमा १ जना विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक रू ८०००। का दरले १३ महिना बराबरको पारिश्रमिक अनुदान उपलब्ध गराउने। यसरी अनुदान उपलब्ध गराउँदा बजेट वक्तव्यमा उल्लेख भए वमोजिम नेपाल सरकारले निर्धारण गरे वमोजिमको न्यूनतम पारिश्रमिक रु १५ हजार पुर्याउदा थप गर्नुपर्ने रकम सम्बन्धीत स्थानीय तहले व्यहोर्ने उल्लेख भएकाले सो अनुसार व्यवस्था मिलाउने। ख) प्रत्येक सामुदियक माध्यमिक विद्यालयमा थप १ जना विद्यालय सहायक कर्मचारीका लागि मासिक रू १३,५००। का दरले १३ महिना बराबरको पारिश्रमिक अनुदान उपलब्ध गराउने। यसरी अनुदान उपलब्ध गराउँदा बजेट वक्तव्यमा उल्लेख भए वमोजिम नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको न्यूनतम पारिश्रमिक रु १५ हजार भन्दा कम हुन आउने रकम सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने उल्लेख भएकाले सो अनुसार व्यवस्था मिलाउने। यसका अतिरिक्त स्थानीय तहले विद्यालय सहायक कर्मचारीहरुलाई उल्लिखित न्यूनतम पारिश्रमक भन्दा वढी हुने व्यवस्था मिलाउने, **१.३. बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ता, विद्यालय सहयोगी एवम् विद्यालय कर्मचारीहरूलाई तोकिएको उच्च हिमाली जिल्लामा (गोरखा जिल्लाको सिर्दिवास उत्तर, सोलुखुम्वु, रसुवा, मनाङ मुस्ताङ, मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट) कार्यरतका लागि वार्षिक रू १५ हजार तथा अन्य जिल्लाका लागि वार्षिक रु १० हजार अरू शिक्षकहरूले पाए सरह पोसाक खर्च उपलब्ध गराउने,** **१.४.** विद्यालय कर्मचारीहरूका लागि अनुदान दिनु अगाडि नै सबै विद्यालय कर्मचारीको अभिलेख स्थानीय तहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने।		

2.5.2 **क्रियाकलाप न २.७.१३.३ प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया		**जिम्मेवारी**	**प्रगति सूचक**
यस शीर्षकमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापको बजेट समावेश गरिएको छ। सो आधारमा स्थानीय तहले बजेट बाँडफाँड गरी विद्यालयमा अनुदान दिने :		**<u>मुख्य जिम्मेवार</u>** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **<u>सहजीकरण/समन्वय</u>** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• निकासा आदेश • कक्षा ८ को परीक्षामा संमिलित विद्यार्थी सङ्ख्या • निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनका लागि तयार भएको पोर्टफोलियो • OJT गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या
प्रति विद्यार्थी इकाइ लागतका आधारमा प्रारम्भिक बाल विकास / पूर्व प्राथमिक कक्षाका लागि अनुदान	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ५००		
सिकाइका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन:आवश्यक सामग्री, सुधारात्मक शिक्षण अनुदान,कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थीको पोर्टफोलियोसमेतका लागि	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू १००		
शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा Book Corner व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू १५०		
शिक्षण सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ६-८	प्रति विद्यार्थी वार्षिकरू २००		
शिक्षण सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१०	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू २००		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया		जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन तथा प्रमाणीकरण	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू २५०		• प्रगति प्रतिवेदन • विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्क
शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा Lab assistant, equipments and Practical material, OJT , Operation cost) व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१२	प्रति विद्यार्थी वार्षिक १५ हजार		
शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ११-१२	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू २५०		
२.२. शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा बुक कर्नर ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान : प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयको बाल विकास कक्षा, (कक्षा १-५), (कक्षा ६-८), (कक्षा ९-१०) र (कक्षा ११-१२) तहका विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गर्ने। यकिन गरिएको प्रत्येक तहगत विद्यार्थी सङ्ख्याले उल्लिखित तालिका बमोजिम तह अनुसार निर्धारण गरिएको प्रति विद्यार्थी लागत रकमले गुणन गरी आएको अङ्क बराबरको रकम विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान अनुदान दिने। २.३. स्थानीय तहले उक्त रकम विद्यालयले वि.व्य.स. को निर्णयबमोजिम विद्यालय सुधार योजना कार्यान्वयन, शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन, विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधार, सामान्य मर्मत सम्भार, बुक कर्नर तथा सिकाइ सामग्री एवम् प्रविधिमा आधारित वैकल्पिक सिकाइ पद्धतिका लगायत क्षेत्रमा खर्च गर्न सकिने व्यहोरा सहित विद्यालयलाई स्पष्ट निर्देशन गर्ने। प्रारम्भिक बाल विकास कक्षा लागि शैक्षिक सामग्री, बालमैत्री कक्षा व्यवस्थापन गर्नका लागि प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा प्रत्येक प्रारम्भिक बाल शिक्षा कक्षालाई एकमुष्ठ अनुदान दिने। प्राप्त अनुदान रकमबाट विद्यालय/बाल विकास केन्द्रले प्रारम्भिक बाल शिक्षाका लागि मात्र खर्च गर्ने गरी बाल शिक्षा सहजकर्ताको राय सुझाव लिई प्रारम्भिक बाल शिक्षाको राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्डमा उल्लेख भएका सिकाइ सामग्रीहरू जस्तैः ब्लक, पुतली, नरम खेलौना, नरम बल, रिङ, पजल आदि व्यवस्था मिलाउने। स्थानीय तहले केन्द्रमा रहेका सिकाइ सामग्रीको प्रभावकारी रूपमा प्रयोगका लागि नियमित निरीक्षण अनुगमनको व्यवस्था मिलाउने र यो अनुदान शैक्षिक तथ्याङ्क २०७८ भरेका प्रारम्भिक बाल कक्षाहरूलाई मात्र उपलब्ध गराउने र बाल विकास केन्द्रले यस्ता सामग्री प्रत्येक वर्ष थप्दै जाने। प्रत्येक वर्ष खरिद एवम् सङ्कलन गरिएका सामग्रीहरुको प्रधानाध्यापकले प्रमाणित गरी अभिलेख राख्ने व्यवस्था गर्ने। **२.४. सिकाइका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान:** स्थानीय तहले कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थी सङ्ख्यालाई आधार मानी प्रति विद्यार्थी रू.१०० का दरले विद्यालयलाई रकम उपलब्ध गराउने। विद्यालयले सो रकमबाट कक्षा १ मा भर्ना भएका प्रत्येक विद्यार्थीको प्रोर्टफोलियो तयार गर्ने, कक्षा २ देखि ७ सम्मका अन्य विद्यार्थीहरूका हकमा यस अघिदेखि नै प्रोर्टफोलियो तयार गर्न रकम प्राप्त भई सकेकाले तयार भएको प्रोर्टफोलियोलाई नै अद्यावधिक गरी निरन्तर उपयोग गर्ने, कक्षा १-७ का विद्यार्थीको व्यक्तिगत सिकाइ योजना निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने। तोकिएका सिकाइ उपलब्धि र विद्यार्थीको व्यक्तिगत सिकाइ योजना अनुसार सिकाइ सुनिश्चितता गर्न सिकाइ लेखाजोखा र उपचारात्मक शिक्षण गर्ने। विद्यार्थीको फाइलमा आवश्यकता अनुसार विद्यार्थीका सिर्जनात्मक कार्य, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, कक्षा सहभागिता, हाजिरी जस्ता विभिन्न अभिलेखसमेत राखी तिनीहरूको आधारमा मूल्याङ्कन गर्ने परिपाटी बसाउनुपर्ने र उक्त फाईल माथिल्लो कक्षामा समेत उपयोग गर्ने। निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन अभिलेख फाराम पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको वेबसाइट www.moecdc.gov.np मा उपलब्ध छ।			

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
२.५. कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन तथा प्रमाणीकरण : स्थानीय तहले आधारभूत तह कक्षा आठको परीक्षा सञ्चालन तथा प्रमाणीकरणसम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ को परिधि भित्र रही परीक्षाको स्तरीयता, प्रमाणीकरण र एकरूपता कायम हुने गरी परीक्षा समितिमार्फत् परीक्षा सञ्चालन गर्ने गराउने । परीक्षा सञ्चालन गर्दा सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीसँग शुल्क बापत कुनै रकम नलिने गरी स्थानीय तहले परीक्षा सञ्चालन गर्ने । परीक्षालाई स्तरीकृत गरी अभिलेख व्यवस्थापन तथा विद्यार्थीलाई प्रमाणपत्र वितरणका कार्य गर्ने । परीक्षालाई थप व्यवस्थित गर्ने प्रयोजनका लागि स्थानीय तहले आन्तरिक स्रोतबाट बजेट व्यवस्था गर्न सक्नेछ । **२.६. शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा Lab assistant, equipments and Practical material) व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१२ :** स्थानीय तहले अनुदान वितरण गर्नुपूर्व साविकको शिक्षा विभाग तथा हालको शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्राविधिक धार सञ्चालन अनुदान प्राप्त गर्ने निर्णय भएका अनुसूची १२ मा उल्लेखित विद्यालयहरू तोकिएको मापदण्ड अनुसार सञ्चालन भए नभएको अनुगमन गर्ने । यस प्रकृतिका विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ९-१२ सम्मका विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गरी शिक्षण सिकाइ सामग्री, ल्याव असिष्टेण्टका लागि पारिश्रमिक, उपकरण तथा प्रयोगात्मक सामग्रीहरू व्यवस्थापनका तथा व्यावहारिक अभ्यास लागि प्रति विद्यार्थी रू.१५,०००।– का दरले हुन आउने रकम एकमुष्ट अनुदानका रूपमा विद्यालयलाई अनुदान दिने । स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान रकम विद्यालयले प्राथमिकताका आधारमा निम्नानुसार गर्ने : क) प्राथमिक तह तृतीय श्रेणीका शिक्षक सरहको १ जना ल्याव असिष्टेण्टका लागि पारिश्रमिकको व्यवस्था गर्ने । ख) प्रावधिक धार अन्तर्गत अध्ययनरत विद्यार्थीले तोकिएको कक्षामा व्यवहारिक अभ्यास गर्न व्यावहारिक अभ्यास कार्यान्वयन निर्देशिका २०७३, प्रावधिक तथा व्यावसायिक माध्यमिक शिक्षामा गरिएको दुवै ढाँचा अर्थात् कक्षा १० पछि ३ महिना, कक्षा ११ पछि ३ महिना, कक्षा १२ पछि ६ महिनाको व्यावहारिक अभ्यास वा कक्षा १२ पछि १२ महिनाको व्यावहारिक अभ्यास गर्ने । यसको व्यवस्थापन तपसिल अनुसार गर्नेः १. **विद्यार्थी निर्वाह खर्च :** व्यावहारिक अभ्यास (OJT) मा सहभागी हुने विद्यार्थीका लागि प्रति महिना १ हजारका दरले रकम सम्वन्धित विद्यार्थीको वैक खातामा उपलब्ध गराउने, २. **आन्तरिक अनुगमन सहजीकरण :** सम्बन्धित विद्यालयका प्रशिक्षकहरूबाट गर्ने व्यवस्था मिलाउने । सहजीकरण बढीमा ३ महिनाका लागि १ पटक, ६ महिनाका लागि ३ पटक गर्ने । अनुगमनमा खटिने प्रशिक्षकलाई माध्यमिक शिक्षक तृतीय श्रेणीले पाउने नियमानुसारको दैनिक भ्रमण भत्ता उपलब्ध गराउने । ३. **वाह्य अनुगमन मूल्याङ्कन :** वाह्य अनुगमन गर्दा व्यावहारिक अभ्यासका लागि निर्धारित ढाँचा अनुसार वर्षमा एकपटक		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
गर्ने । यसका लागि अनुगमन मूल्याङ्कन निर्देशिकामा उल्लेख भएको आधार लिई जिल्लाभित्रकै रोष्टर प्रशिक्षकलाई परीक्षा बोर्डले तोक्ने छ । जिल्लाभित्र प्रशिक्षक नपाइएमा नजिकको जिल्लाबाट पठाइनेछ । अनुगमनमा खटिने प्रशिक्षकलाई माध्यमिक शिक्षक तृतीय श्रेणीले पाउने नियमनुसारको दैनिक भ्रमण भत्ता विद्यालयले प्राप्त रकमबाट उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । ग) बचत रकमबाट ल्यावमा प्रयोग हुने दैनिक सामग्रीका अतिरिक्त विद्यार्थीका लागि पाठ्यपुस्तक/पाठ्यसामग्री लगायतका शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन गर्ने ।		

2.5.3 **क्रियाकलाप नं. २.४.६.१ सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
३.१. प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा १ देखि १२ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान : यस शीर्षकमा रहेको अनुदान रकम निम्नानुसार व्यवस्थापन गर्ने : **क) स्थानीय तह :** 1) IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई स्थानीय तह अन्तरगत सञ्चालित सामुदियक विद्यालयमा कक्षा १-१२ सम्मका विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गराई सत्यापित विवरण शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा आवश्यक कक्षागत र विषयगत पाठ्ययपुस्तकको सङ्ख्या यकिन गर्ने । 2) यकिन भएका विद्यार्थी सङ्ख्याका लागि स्वीकृत दररेटका आधारमा हिसाव गरी अनुदान उपलब्ध गराउने, (स्वीकृत दररेटको सूची पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको वेवसाइटबाट प्राप्त गर्न सकिनेछ) 3) अनुदान उपलब्ध गराँउदा परंपरागत विद्यालयका रूपमा सञ्चालित मदरसा, गुम्वा एवम् गुरूकुलमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्कका आधारमा उपलब्ध गराउने, 4) प्राविधिक धारमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीका अनिवार्य विषयका लागि अन्य विद्यार्थी सरह निःशुल्क पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने । पाठ्यपुस्तक विकास नभएका विषयहरुको हकमा पाठ्यसामग्रीहरु पुस्तकालयमा व्यवस्था गर्ने । उक्त सामग्रीहरुलाई विद्यार्थीले घरमा लगि अध्यययन गर्न चाहेमा विद्यालयले आलोपालो लैजाने प्रबन्ध मिलाउने, 5) विद्यालयलाई पाठ्यपुस्तकबापतको रकम तेस्रो त्रैमासिकभित्र अनुदान दिने । यसरी अनुदान दिँदा पहिलो पटकमा विद्यार्थी सङ्ख्याको ७५ प्रतिशत सङ्ख्यालाई मात्र अनुदान दिने । शैक्षिक सत्र २०७९ को विद्यार्थी भर्नाको विवरण, पाठ्यपुस्तक खरिद र वितरण गरेको विवरणका आधारमा यकिन गरी नपुग हुने रकम मात्र थप २५ प्रतिशतबाट अनुदान दिने व्यवस्था गर्ने,	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• निःशुल्क पाठ्यपुस्तक प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या • पुस्तकालय अनुदान प्राप्त गर्ने उच्चमाध्यमिक विद्यालय सङ्ख्या • अनुगमन प्रतिदेदन

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
6) विद्यार्थीले शैक्षिक सत्रको सुरूवात मै पूरा सेटमा नयाँ पाठ्यपुस्तक पाए नपाएको अनुगमन गरी उपलब्धताको सुनिश्चितता गर्ने कार्य स्थानीय तहको हुने, 7) पाठ्यपुस्तक वितरण व्यवस्थापन : स्थानीय तहले शैक्षिक सत्रको सुरूमै पाठ्यपुस्तकको उपलब्धता र वितरणको सम्बन्धमा विक्रेता र विद्यालयबिच समन्वय गर्ने । सोको प्रतिवेदन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमार्फत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा जेठको पहिलो हप्ता भित्र अनिवार्य रूपमा पठाउने, 8) पाठ्यपुस्तक व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य "पाठ्यक्रम तथा पाठ्य सामग्री विकास तथा वितरण निर्देशिका वि .सं. २०७६" बमोजिम गर्ने गराउने, 9) जिल्ला तथा स्थानीय तहबाट पाठ्यपुस्तकको उपलव्धता सम्वन्धी अनुगमन तथा व्यवस्थापनमा सहजिकरण गर्ने, **ख) विद्यालयस्तर** १) विद्यालयले आवश्यक नयाँ पाठ्यपुस्तकको कक्षागत र विषयगत यकिन विवरण स्थानीय तहमा समयमा नै उपलब्ध गराउने, २) स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान रकमबाट शैक्षिक सत्रको सुरूमै पाठ्यपुस्तक खरिद गरी विद्यार्थी भर्नासँगै पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने, ३) विद्यालयले विद्यार्थीहरूका लागि हरेक कक्षामा ऐच्छिक विषयसमेत सेटमा नै नयाँ पाठ्यपुस्तक खरिद गरी वितरण गर्नु पर्ने, ४) निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अन्तरगत अनुदान प्राप्त रकमबाट अनिवार्य रूपमा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट प्रकाशित तथा जनक शिक्षा सामाग्री केन्द्रबाट मुद्रण गरिएको पाठ्यपुस्तक प्रयोग गर्नुपर्नेछ । **३.२. विद्यालयले समयमा पाठ्यपुस्तक खरिद नगरेमा, पूराना पाठ्यपुस्तक प्रयोग गरी निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि अनुदान भएको रकम अन्य शीर्षकमा खर्च गरेमा, अनुमति प्राप्त नगरेको संस्थाबाट छपाइ भएको पाठ्यपुस्तक खरिद गरी प्रयोग गरेमा कानुन बमोजिम कारबाही हुनेछ ।**		

2.5.4 **क्रियाकलाप नं. ७.२.१.१ सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरूको बजेट समावेश गरिएको छ । कार्यक्रमका लागि स्वीकृत बजेटको बाँडफाँड गरी विद्यालयहरूमा अनुदान उपलब्ध गराउने । स्थानीय तहले विगतदेखि आवासीय छात्रावास सञ्चालनमा रहेका तपसिल अनुसारको प्रकृति पहिचान गरी सञ्चालनको अवस्था एवम् विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गर्ने । विद्यालयको रकम मागका आधारमा तेस्रो त्रैमासिक विद्यालयहरूलाई अनुदान दिने । छात्रवृत्तिको रकम उपलब्ध गराउँदा आवासमा वस्ने विद्यार्थीलाई प्राथामिकता दिने । **४.१. आवासीय छात्रवृत्ति** (कक्षा १-१२)	**<u>मुख्य जिम्मेवार</u>** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति	• छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी सङ्ख्या • निर्णय पुस्तिका • छात्रवृत्ति वितरणको भरपाइ

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया		जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
छात्रवृत्ति	दर	**सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीको नामनामेसी सहितको विवरण
मुक्त कम्लहरी छात्रवृत्ति (आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार		
अपाङ्गता भएकाता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार		
फिडर छात्रावासमा अध्यनरत छात्रालाई छात्रवृत्ति (आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार		
सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित नमुना विद्यालयमा स्वीकृत कोटामा अध्यनररत छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति (आवासीय) (६ ओटा)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार		
हिमाली आवासीय छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार		
अति सीमान्तकृत समुदायका लागि सञ्चालित विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि आवासीय छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार		
सडक बालबालिका तथा बालश्रमिकका लागि आवासीय शैक्षिक प्रबन्धका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार		
४.१.१ सबै प्रकारका आवासीय छात्रवृत्तिका लागि विद्यालय छात्रावास व्यवस्थापन निर्देशिका २०७१ तथा विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४, अनुसार हुने गरी छात्रावासमा बसी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको बसाइलाई व्यवस्थित गर्न रकम खर्च गर्ने। ४.१.२ आवासमा बसी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूका लागि प्रति विद्यार्थी प्रति महिना ४ हजारको दरले हिसाब गरी दश महिनाको ४०,००० (चालिस हजार) अनुदान बराबरको अनुदान दिने। ४.१.३ आवासीय विद्यालयको छात्रावास व्यवस्थापन खर्च क्रियाकलाप नं २.७.१३.१० मा विनियोजन भएको छ। ४.१.४ अपाङ्गता भएकाता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति वितरणका आधारहरूः क) अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको अध्ययन अवसरमा अभिवृद्धि र सिकाइमा गुणस्तर कायम गर्नका लागि आवासीय शैक्षिक सेवा, सहयोगी सहायता सेवा, यातायात सेवा र शैक्षिक सामग्री एवम् प्रोत्साहन गरी चार प्रकारको छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको छ। विद्यालयमा रहेका अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलाई अपाङ्गता भएको तह र अवस्थाअनुसार छात्रवृत्तिको प्रकार निर्धारण गरी विद्यालयगत छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाई विद्यार्थीले पाउने गरी विद्यालयमा अनुदानको व्यवस्था गर्ने, ख) विगतदेखि स्रोतकक्षा सञ्चालनमा रहेका विद्यालयमा प्राप्त रकम उपयोग गरी विद्यालयबाटै आवास सञ्चालन भएको भए विद्यालयले साविक बमोजिम आवासीय शैक्षिक सुविधा ब्यवस्थापन खर्चमा प्रयोग गर्ने र अभिभावकहरूबाट आवास सञ्चालन गरेको भए अभिभावकहरूको रोहवरमा विद्यार्थीहरूलाई बुझाउने। कुनै संस्थासँग सम्झौता भई आवास व्यवस्थापन गरेको भए उक्त संस्थालाई विद्यालयमार्फत तोकिएको रकम			

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
दिने, ग) स्रोत कक्षामा आवासीयरूपमा नबस्ने वा स्रोतकक्षा नभएको अन्य विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने अपाङ्गता भएकाता भएका विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति रकम सम्बन्धित अभिभावकको रोहवरमा विद्यालयले वितरण गर्ने, घ) अपाङ्ता भएका बालबालिकाहरूको सामाजिकीकरणको उद्देश्यले समुदायमा स्थापित भई सहज जीवनयापनमा मदत पुग्ने गरी समुदाय/ परिवारमा बस्ने व्यवस्था गर्न प्रोत्साहन गर्ने । ङ) छात्रवृत्तिको प्रकार, विभाजनका आधारहरू र विद्यार्थीले पाउने छात्रवृत्ति देहाय बमोजिम रहेका छन्: १. **आवासीय छात्रवत्ति**: स्थानीय तहले भौगोलिक अवस्था, दुरी, अपाङ्गता भएकाताको अवस्था र समुदायमा उनीहरुलाई अध्ययनका लागि अनुकुल विद्यालय/सिकाइ केन्द्र नभएको कारणले घरबाट दैनिक रूपमा विद्यालयमा आउनजान नसक्ने एवम् अध्ययनका लागि डेरा गरी वा विद्यालयले व्यवस्था गरेको आवासमा बस्ने अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकाको सङ्ख्याको आधारमा प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू. ४,०००।- का दरले १० महिनाका लागि जम्मा रू. ४०,०००।– रकम विद्यालयलाई अनुदान दिने । विद्यालयले यस प्रकारको छात्रवृत्ति रकमबाट छात्रावासमा बस्ने छात्र छात्राहरूका लागि खाना तथा खाजा, आवास व्यवस्थापन लगायतका कार्यमा खर्च गर्ने । सो मध्ये व्यक्तिगत सरसफाइको लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू (जस्तै: साबुन, काइयो, दन्तमञ्जन, बुरूस, नेलकटर, कोल्डक्रिम, स्याम्पु, रूमाल, सेनिटरी न्याँप्किन आदि) खरिद गर्न प्रति विद्यार्थी मासिक रू. ५००/- का दरले १० महिनाको जम्मा रू. ५,०००।- सम्बन्धित छात्र छात्राहरूलाई भरपाइ गराई नगद नै अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराउने र बाँकी रकमबाट आवास व्यवस्थापन गर्ने , २. **सहयोगी सहायता सेवा छात्रवृत्ति (गैर आवासीय)**: घरबाट आउँदा जाँदा र विद्यालयमा रहँदा निरन्तर रूपमा अरूको सहयोग र साधन आवश्यक पर्ने अपाङ्गता भएकाता भएका प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू.५००।- का दरले १० महिनाको लागि रू.५,०००।-, ३. **यातायात सेवा छात्रवृत्ति (गैर आवासीय)**: घरबाट आउँदा जाँदा यातायातका साधन वा अन्य उपकरण प्रयोग गर्नुपर्ने अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकालाई प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू.३००।- का दरले १० महिनाका लागि रू.३,०००।- ४. **शैक्षिक सामग्री छात्रवृत्ति (गैर आवासीय):** घरबाट विद्यालयसम्म आउन जान सक्ने अवस्थाको अपाङ्गता भएकाता भएका प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू.१००।- का दरले १० महिनाको रू.१,०००।- पुनश्च: कुनै सङ्घ/ संस्था/ तह/ व्यक्तिले सम्झौता गरी अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकाका लागि आवास व्यवस्थापन गर्न रकम उपलब्ध गराएको भएमा सोही प्रयोजनका लागि दोहोरो नपर्ने गरी आवासीय छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने, च) कुनै पनि छात्रवृत्ति दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्नुपर्ने छ । छात्रवृत्ति वितरण गर्दा अपाङ्गता भएकाता परिचय पत्र अनिवार्य रुपमा पेस भएको हुनु पर्ने, छ) अपाङ्गता भएकाता भएका विद्यार्थी पहिचान गरी छात्रवृत्तिको निर्धारण गर्नका लागि स्थानीय तहको शिक्षा हेर्ने प्रमुखको संयोजकत्वमा अपाङ्गता भएकाता क्षेत्रमा काम गर्ने सङ्घ संस्थाका प्रतिनिधि, स्थानीय तहको स्वास्थ्य शाखाको प्रतिनिधि, स्रोत शिक्षक र सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञ प्रतिनिधिहरू र जिल्लाको लेखाजोखा केन्द्रको संयोजक समेतको सहभागिता रहने गरी प्रत्येक स्थानीय तहमा विद्यार्थी लेखाजोखा प्राविधिक		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
समिति गठन गर्ने। ज) अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकाहरूको शैक्षिक सहुलियत तथा सुविधाहरूको उपलब्धताको सुनिश्चितता र प्रभावकारिताको विषयमा अनुगमन र निरीक्षण गर्ने र सुधारका लागि आवश्यक कार्ये गर्ने दायित्व र जिम्मेवारी विद्यार्थी लेखाजोखा प्राविधिक समितिको हुनेछ। झ) अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकाको सामाजिक समावेशीकरणमा समेत मदत पुग्ने गरी बालबालिकालाई दैनिकरुपमा घरबाट आवतजावत गर्न प्रोत्साहित गर्ने र सो का लागि आवश्यक पर्ने साधन (साइकल,ट्राइसाइकल, रिक्सा,ह्वीलचियर वा अन्य आवश्यक सहायता सामग्री) खरिदमा आवश्यक पर्ने निजले सो आर्थिक वर्षभरिमा पाउन सक्ने गैरआवासीय छात्रवृत्ति रकमबाट एकमुष्ट अग्रिम उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउन सकिनेछ। ४.१.५ **सडक बाल वालिका तथा बालश्रमिकका लागि आवासीय शैक्षिक प्रबन्ध** : बजेट प्राप्त भएका महानगरपालिकाहरूले विद्यालय उमेर समूहका विद्यालय बाहिर रहेका सडक बालबालिका तथा बालश्रमिक बालबालिकाहरू पहिचान गरी बालबालिकाहरूको पढाइ सुनिश्चिताका लागि शिक्षाका क्षेत्रमा क्रियाशील सङ्घसंस्थाहरूसँग सहकार्य गरी आवासको प्रबन्ध मिलाउन नजिकको विद्यालयसँग सहकार्य गर्न गत आर्थिक वर्षबाट सञ्चालनमा रहेका विद्यालयलाई निरन्तरतता दिने। **४.२ गैरआवासीय छात्रवृत्ति :** IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई सम्बन्धित विद्यालयबाट कक्षागत विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गराई शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा विद्यालयहरूलाई तपसिल अनुसार छात्रवृत्ति रकम अनुदान दिने :		

छात्रवृत्ति	दर
छात्रा छात्रवृत्ति कक्षा १-८ कर्णाली प्याकेज समेत (गैर आवासीय)	क) मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट जिल्लाको हकमा १-५ मा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि वार्षिक रू .१०००। (एक हजार) र कक्षा ६-८ मा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि वार्षिक रू .१५००। (एक हजार पाँच सय) का दरले। ख) अन्य जिल्लाको हकमा प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४००।- का दरले।
दलित छात्रवृत्ति कक्षा १-८ (गैर आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४००।
आधारभूत तहमा अध्ययनरत लक्षित समूह विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ५००।
मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैर आवासीय	४.२.१ अनुसार
अपाङ्गता भएकाता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (कक्षा १-	४.१.४ अनुसार

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१२) गैर आवासीय		
४.२.१ मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति : क) विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४ बमोजिम घरबाट आवतजावत गर्ने मुक्त कम्लहरीहरूलाई स्पष्ट पहिचान गरी देहाय बमोजिम छात्रवृत्ति प्रदान गर्नेः ख) आधारभूत तह (कक्षा १-८) का लागि प्रति विद्यार्थी मासिक रू १५०/- का दरले १० महिनाको वार्षिक रू १,५००/- ग) माध्यमिक तहको छात्रवृत्ति (कक्षा ९-१०) का लागि प्रति विद्यार्थी मासिक रू १८०/- का दरले १० महिनाको वार्षिक रू १,८००/- घ) माध्यमिक तहको छात्रवृत्ति (कक्षा ११-१२) का लागि प्रति विद्यार्थी मासिक रू ५००/- का दरले १० महिनाको वार्षिक रू ५,०००/- **४.२.२ अपाङ्गता भएकाता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) :** आवासीय छात्रवृत्तिमा उल्लेखित छात्रवृत्ति वितरणका आधारमा अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकाहरूलाई (आवासीय बाहेक) का विद्यार्थीलाई पहुँचका आधारमा विद्यार्थी वर्गीकरणको दररेट अनुसार यस शीर्षकबाट छात्रवृत्ति वितरण गर्ने। छात्रवृत्ति व्यवस्थापन गर्दा विद्यालयले : क) यस शीर्षकमा उल्लेखित आवासीय एवम् गैर आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने सङ्ख्या यकिन गरी तोकिएको दर अनुसारको शीर्षक खोली स्थानीय तहमा बजेट माग गर्ने, ख) छात्रवृत्ति अनुदान प्राप्त विद्यालय व्यवस्थापन समितिले स्थानीय तहको निर्देशन एवम् आधारहरूलाई ध्यानमा राखी शिक्षक, शिक्षक अभिभावक सङ्घ समेतको सहभागितामा विद्यालयमा उपलब्ध अनुदान (छात्रवृत्ति) मध्येबाट विद्यालय व्यवस्थापन समितिले थप आधारहरू तय गरी छात्रवृत्ति पाउने छात्रछात्राहरूको नामावली सहितको विवरण अद्यावधिक गर्ने। सो नामावली विद्यालयको सूचना पाटीमा अनिवार्य रूपमा टाँस्न लगाउने, ग) यस प्रकारको गैरआवासीय छात्रवृत्ति शैक्षिक सत्र सुरु भए पश्चात विद्यालयमा भर्ना भएका विद्यार्थीहरुलाई मात्र उपलब्ध गराउने। **४.२.३ आधारभूत तहमा अध्ययनरत लक्षित समूह विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति** : नेपाल सरकारद्वारा घोषित अति सीमान्तकृत, लोपोन्मुख जातजाति **तथा सीमान्तकृत समूह लगायत:**- मुसहर, चेपाङ, राउटे, डोम, दुसाद, बनकरिया, कुसुन्डा, हायु, किसान, कुसबाडिया, लेप्चा, मेचे, राजी, सुरेल, बरामु, बोटे, दनुवार, धानुक, झाँगड, लोहमी, माझी, सतार/सन्थाल, सियार, थामी, थुडाम, बादी एवम् मुक्त कमैया, वादी, हलिया, चरूवा तथा कोभिड-१९ को सङ्क्रमणबाट मृत्यु भएका परिवारका छात्रछात्राका लागि आधारभूत तह (कक्षा १-८) मा अध्ययनरत विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गरी प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ५ सयका दरले विद्यालयमा अनुदान उपलब्ध गराउने। विद्यालयले अन्य छात्रवृत्तिमा दोहोरो नपर्ने गरी छात्रवृत्तिको रकम उपलब्ध गराउने सो को जानकारी स्थानीय तहको शिक्षा शाखामा गराउने। **४.२.४ माध्यमिक तहमा आवासीय र अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थी वाहेका अन्य विद्यार्थीहरुलाई PMT फारामका आधारमा विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति (PPTS) वितरण गरिनेछ। यस सम्वन्धी सूचना र कार्यविधि यस केन्द्रले प्रकाशन गर्नेछ।**		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
४.२.५ आवासीय छात्रवृत्ति आवासमा निरन्तर रहेर अध्ययनरत विद्यार्थीलाई आधार मानी खर्च गर्ने तथा गैर आवासीय छात्रवृत्ति (अपाङ्गता भएका भएका बालबालिका वाहेको हकमा) विद्यार्थीहरुका लागि शैक्षिक सत्र सुरु भएको २ महिना भित्र वितरण गरिसक्नुपर्ने व्यवस्था मिलाउने।		

2.5.5 ***क्रियाकलाप नं २.७.१३.१० विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान***

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया		जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
५.१ यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरूको बजेट समावेश गरिएको छ। स्थानीय तहले विद्यालय सञ्चालनको अवस्था यकिन गरी तपसिलका कार्यक्रमका लागि स्वीकृत बजेटको बाँडफाँड गरी विद्यालयहरूमा अनुदान उपलब्ध गराउने:		**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या • विद्यालयमा उपलब्ध शैक्षिक सामग्री र प्रयोगको अवस्था • विद्यालयमा दिएको निकासा पत्र • निर्माण तथा अद्यावधिक भएका विद्यालय सुधार योजना सङ्ख्या • विद्यालयको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन • सञ्चालनमा रहेका MGML तथा वहुभाषिक विद्यालय सङ्ख्या
कार्यक्रम	दर		
सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यालय वार्षिक रू १५ हजार		
सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-८	प्रति विद्यालय वार्षिक रू २०हजार		
सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-१०	प्रति विद्यालय वार्षिक रू २५ हजार		
सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-१२	प्रति विद्यालय वार्षिक रू ३० हजार		
आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदाय तथा वि.व्य.स.हरूको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभाबक शिक्षा सञ्चालन,अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन जस्ता कार्यक्रमका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू १५ हजार		
आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्याङ्कन व्यबस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू १० हजार		
माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदाय तथा वि.व्य.स.हरूको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभावक शिक्षा सञ्चालन, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन आदिका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू २० हजार		
माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्याङ्क व्यबस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू १५ हजार		
विद्यालय इन्टरनेट व्यवस्थापन खर्च	प्रति विद्यालय वार्षिक रू १२ हजार		
आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त बालबालिकाहरूलाई आवास सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू २ लाख ५०		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया		जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
	हजार		
स्रोत कक्षा व्यवस्थापन अनुदान	प्रति कक्षा वार्षिक रू २ लाख		
विशेष आवश्यकता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालय अनुदान (दृष्टिविहीन विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४ हजार		
विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री तथा मसलन्द खर्च	साविकमा परिषद्बाट तोकिए बमोजिम		
प्राविधिक विषय अध्यापन हुने विद्यालयलाई ल्याव सामग्री सहयोग अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू २ लाख		
हाल सञ्चालनमा रहेका बहुकक्षा वहुस्तर MGML सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू ५० हजार		
हाल सञ्चालनमा रहेका बहुभाषिक शिक्षा विद्यालय अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू ५० हजार		

५.२. विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन : यस उपक्रियाकलापमा बिनियोजित बजेटबाट विद्यालयका लागि आवश्यक मसलन्द सामग्री व्यवस्थाका लागि माथि उल्लेखित दरमा विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउने । यस क्रियाकलापबाट विद्यालयले अनुदान प्राप्त गरे पश्चात तोकिएका कार्यका **अतिरक्त सबै विद्यालयले कालोपाटी तथा चकको सट्टा White Board/Green Board मा मार्कर प्रयोग गरी धुलो रहित शिक्षण सिकाइको प्रबन्ध गर्ने ।** यसका लागि रकम नपुग भएमा प्रतिविद्यार्थी लागत बापत प्राप्त हुने रकम समेत खर्च गर्न सकिनेछ ।

५.३. आधारभूत तह तथा माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदाय तथा वि.व्य.स.हरूको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभावक शिक्षा सञ्चालन, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन आदिका लागि एकमुष्ठ अनुदान : विद्यालय सुधार योजना निर्माण सहयोगी पुस्तिका, २०७४ बमोजिम विद्यालय सुधार योजना (SIP) निर्माण तथा अद्यावधिक गरेका विद्यालयहरूलाई मात्र उपलब्ध गराउने । विद्यालय सुधार योजना निर्माण/ अद्यावधिक गर्दा अनिवार्य रुपमा विद्यालयस्तरीय कार्यशाला सञ्चालन गरी प्राप्त सुझाव अनुसार निर्माण/अद्यावधिक गर्नुपर्ने । विद्यालयले यस क्रियाकलाप अन्तर्गत प्राप्त रकमबाट सरोकारवालाहरूको सहभागितामा विद्यालय सुधार योजनाका आधारमा तयार गरिएको वार्षिक कार्यान्वयन योजनाअनुसारको प्रगति त्रैमासिक रूपमा समीक्षा गर्ने । विद्यालय व्यवस्थापन समिति/ शिक्षक अभिभावक सङ्घ/अभिभावक/शिक्षक/विद्यार्थीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । विद्यार्थीहरूको प्रतिभा विकासका लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने । विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक गर्दा विपत् व्यवस्थापनका एवम् शिक्षण सिकाइ प्रक्रियालाई निरन्तरता दिने आपतकालीन योजना समेत निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

५.४. **आधारभूत तथा माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्याङ्क व्यवस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान :** प्रत्येक विद्यालयले विद्यालय शिक्षा सामाजिक परीक्षण मापदण्ड २०७८ अनुसार अनिवार्य रुपमा सामाजिक परीक्षण गर्नुपर्ने छ । सामाजिक

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
परिक्षण गर्दा विद्यालयले IEMIS वाट विद्यालय रिपोर्ट कार्ड प्रिन्ट गरी सो को विवरण अभिभावकहरुलाई जानकारी गराउने । यसका साथै विद्यालयले हासिल गरेका मुख्य मुख्य सूचक सहितका उपलब्धिहरु वुलेटिन मार्फत सार्वजनीकरण गर्ने । सामाजिक परीक्षणको प्रतिवेदन स्थानीय तहमा पेस गर्दा उक्त विद्यालय रिपोर्ट कार्ड समेत संलग्न राखी पेस गर्ने । संस्थागत विद्यालयहरूको हकमा सम्बन्धीत विद्यालयहरूले आफ्नो स्रोतबाट लेखा परीक्षण गरी गराई पारदर्शिता, जवाफदेहि्ता र विद्यालयमा हुनुपर्ने सबै प्रकारका तथ्याङ्क एवम् सूचनाहरूको व्यवस्थापनको सुनिश्चितता गराउने । **५.५. विद्यालयमा इन्टरनेट व्यवस्थापन अनुदान :** सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइ व्यवस्थापन गर्ने सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा इन्टरनेट जडान गर्ने र जडित इन्टरनेट शुल्क भुक्तानी गर्न प्रयोजनले प्रति विद्यालय वार्षिक रु १२ हजारका दरले अनुदान उपलब्ध गराउने । विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधाको व्यवस्था तथा प्रयोगको नियमित अनुगमन गर्ने । **५.६. स्रोत कक्षा सञ्चालनका लागि अनुदान :** स्रोत कक्षाहरूको व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित स्रोत कक्षा रहेको विद्यालयमा अनुदान उपलब्ध गराउने । स्रोत कक्षा सञ्चालन गर्ने विद्यालयले प्राप्त रकम व्यवस्थापन गर्दा तपसिल अनुसार खर्च गर्ने : क) स्रोत शिक्षक वा घुम्ती शिक्षकले अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि बिहान साँझ समेत अतिरिक्त सहयोग गरेबापत स्रोत कक्षा व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार थप सुविधा मासिक रू.५००।–का दरले वार्षिक रू ६,०००।– ख) स्रोत कक्षाका लागि शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन, विद्यार्थीद्वारा निर्मित सामग्री प्रदर्शनी, आदिका लागि प्रति स्रोत कक्षा वार्षिक रू. १०,०००।– ग) आयाको पारिश्रमिकका लागि मासिक रू. १३,४५० ।- का दरले (चाडपर्व खर्च सहित) वार्षिक १३ महिनाका लागि रू.१,७४,८५०।– प्रदान गर्ने । नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको न्यूनतम पारिश्रमिकमा नपुग हुने रकम स्थानीय तहले थप गर्न सक्नेछन । घ) स्रोत कक्षाका लागि व्यवस्थापन सामग्री अनुदान (लुगाफाटा, भाँडाकुडा, औषधी आदि) का लागि रू. १०,०००।- ङ) अतिरिक्त क्रियाकलापका लागि सामग्री खरिद र पुरस्कार वितरण गर्न वार्षिक रू. ४०००।– ५.७आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त बालबालिकाहरूलाई आवास सञ्चालन अनुदान : छात्रावास सञ्चालन खर्च न्यूनतम २० जना आवासीय विद्यार्थी भएका माथि उल्लेखित प्रकृतिका छात्रावासमा सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि स्रोत कक्षा सञ्चालनमा रहेका विशेष प्रकृतिका विद्यालय (अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकाहरुका लागि) बाहेकका आवासीय छात्रबास सञ्चालनमा रहेका विद्यालयले २५ जना बराबरको १ समूह मानी प्रति समूह रू.२ लाख ५० हजार रकम हिसाब गरी विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान उपलब्ध गराउने । छात्रावास व्यवस्थापन/ सञ्चालनका लागि विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सञ्चालन अनुदान शीर्षकबाट एकमुष्ठ अनुदान दिने । उक्त रकम देहाय अनुसार विद्यालयले खर्च गर्ने : क) प्रत्येक छात्राबासका लागि प्रति समूह प्रति महिना वार्डेनका लागि रू ३,०००।–, भान्सेका लागि रू ६,०००।– र पालेका लागि रू ३०००।– का दरले १२ महिनाको रकम उपलब्ध गराउने । ख) विषय शिक्षक, प्रअ तथा वार्डेनको सहभागितामा विषयगत तालिका बनाई विद्यालय समयका अतिरिक्त समयमा अङ्ग्रेजी, गणित,		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
विज्ञान विषयमा कोचिङ कक्षा सञ्चालन गर्न प्रति दिन प्रति विषय १ घण्टाका दरले हप्तामा कम्तीमा ४ दिन अध्यापन गर्ने गरी प्रति महिना प्रति शिक्षक रू २,५००। का दरले ६ महिनाका लागि रू ४५,०००।– ग) विव्यसको निर्णयानुसार सञ्चालन हुने अतिरिक्त क्रियाकलापका लागि एकमुष्ठ रूपमा रू ५,०००।– घ) धारा पानी, विजुली वत्ती, मर्मत सम्भार र प्राथमिक उपचार लगायतका खर्चका लागि एकमुष्ठ रूपमा रू.१६,०००।– ङ) सम्बन्धित विद्यालयमा विव्यसको निर्णयअनुसार सिकाइ सुधारमा टेवा पुऱ्याउने सन्दर्भ सामग्रीहरू, श्रव्यदृश्य सामग्री, पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक, शिक्षक निर्देशिका लगायतका सामग्री सहितको पुस्तकालय सुदृढीकरणका लागि रू. १५,०००।– च) छात्राहरूका लागि सिप तालिम सञ्चालन एवम् सामग्री खरिद गर्न एकमुष्ठ रूपमा रू. २०,०००।– छ) छात्रावास व्यवस्थापन समितिको बैठक खर्च (बढीमा वार्षिक ६ ओटा) रू. ५,०००।– ज) नयाँ छनोट भई आएका विद्यार्थीका लागि पलङ, सिरक डसना लगायतका बसाइ व्यवस्थापन गर्न एक पटकका लागि प्रति विद्यार्थी एकमुष्ठ रू. ६ हजार विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने। **५.८ विशेष आवश्यकता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयलाई अनुदान (दृष्टिविहीन विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय) :** यस शीर्षकबाट प्राप्त अनुदान बाँडफाँड गर्दा यस प्रकृतिको यस केन्द्रबाट स्वीकृत भई सञ्चालन भएको यकिन गर्ने। विद्यालयबाट अनुदान माग गर्न लगाई माथि उल्लेखित नर्म्सका आधारमा बजेट हिसाब गरी विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउने। सो अनुसार विद्यालयलाई प्राप्त हुने अनुदानबाट स्वीकृत तलबमानको परिधि भित्र रहेर शिक्षक तलब तथा अन्य क्षेत्र विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट तोकिएको नर्मस् अनुसार दोहोरो नपर्ने गरी छात्रवृत्तिमा खर्च गर्न सकिनेछ। **५.९ विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री तथा मसलन्द खर्च अनुदान :** यस प्रकृतिका विद्यालय सञ्चालनको अवस्था यकिन गरि अनुसूची २ मा उल्लेखित अनुदान वितरणका आधारमा रकम उपलब्ध गराउने। **५.१० बहुकक्षा वहुस्तर (MGML Methodology) विद्यालयलाई सामग्री अनुदान :** विगतदेखि नै बहुकक्षा बहुस्तर शिक्षण विधिबाट पठन पाठन गरी कार्यक्रम सञ्चालनको निरन्तरता सुनिश्चित गरी विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउने। विद्यालयबाट स्थानीय तहले अनुदान माग गर्न लगाउने। कुनै विद्यालयलाई अन्य सङ्घ/संस्थाबाट अनुदान प्राप्त भएको भए दोहोरो नपर्ने गरी अनुदान उपलब्ध गराउने। विद्यालयहरूले सो रकमबाट सिकाइका सामग्रीहरू मुख्यतया कार्यपुस्तिका (Work Book) को व्यवस्था गर्ने। सिकाइका लागि अन्य सामग्रीहरू नपुग भएमा वा च्यातिएमा सो सामग्रीको व्यवस्था गर्ने। यसका लागि फोटोकपी, लेमिनेसन आदि जस्ता व्यवस्थापन लगायत सिकाइ सामग्री निर्माण कार्यशालामा समेत खर्च गर्न सकिने गरी निर्देशन दिने। **५.११, बहुभाषिक शिक्षा अभ्यासरत विद्यालयलाई शिक्षण सामग्री अनुदान :** स्थानीय तहले मातृभाषामा आधारित बहुभाषिक शिक्षा विगतदेखि सञ्चालन गरिरहेको यकिन गरी सञ्चालनमा रहेका विद्यालय भएमा सो विद्यालयहरूलाई नै निरन्तरता दिने गरी विद्यालयबाट		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
माग गर्न लगाई अनुदान दिने । अनुदानका लागि तोकिएको सङ्ख्या भन्दा यदि विद्यालय बढी भएमा उत्कृष्ट तवरमा सञ्चालन गरेका विद्यालयलाई प्राथमिकता दिई तोकिएको रकम अनुदान दिने । ससर्त अनुदानको रकम अपुग भएमा स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट पनि अनुदान उपलब्ध गराउन सक्नेछ । विद्यालयहरूले कक्षा कोठामा मातृभाषा माध्यमका रूपमा प्रयोग गरी पठन पाठन गराउनका लागि बहुभाषिक शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, २०६६ अनुसार विषय विज्ञको सहभागीतामा थप सामग्री विकास गरी प्रयोगमा ल्याउने व्यवस्था मिलाउने । विस्तृत विवरण सहितको प्रतिवेदन केन्द्रमा पठाउने व्यवस्था मिलाउने । **५.१२ प्राविधिक विषय अध्यापन हुने विद्यालयलाई ल्याव सामग्री सहयोग अनुदान :** स्थानीय तहले साविकको शिक्षा विभाग तथा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट बाट प्राविधिक धार सञ्चालन अनुदान प्राप्त गर्ने गरी निर्णय भई सञ्चालनमा रहेका प्राविधिक धारका विद्यालयहरूका लागि प्रयोगशालाको स्तरोन्नति गर्न प्रति विद्यालय २ लाख रकम उपलब्ध गराउने । विद्यालयले नियमित रुपमा ल्याव सञ्चालन गर्न मर्मत, सम्भार एवम् सामग्रीको व्यवस्था गरी शिक्षक एवम् विद्यार्थीको प्रयोगको व्यवस्था मिलाउने ।		

2.5.6 **क्रियाकलाप नं २.७.१३.११ शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
६.१. यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरूको बजेट समावेश गरिएको छ । कार्यक्रमका लागि स्वीकृत बजेट बाँडफाँड गरी विद्यालयहरूमा अनुदान उपलब्ध गराउने । स्थानीय तहले प्रत्येक स्थानीय तहले तपसिल अनुसारका आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन रहेका विद्यालय तथा शैक्षिक संस्था यकिन गर्ने । संस्थाबाट रकम माग गर्न लगाई विद्यालयहरूलाई अनुदान दिने :	**<u>मुख्य जिम्मेवार</u>** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति • सामुदायिक सिकाइ केन्द्र **<u>सहजीकरण/समन्वय</u>** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय • भर्ना भएका विद्यार्थी सङ्ख्या • सञ्चालन भएका साक्षरता कक्षा • साक्षर भएको जनसङ्ख्या • अनुदान प्राप्त गर्ने सामुदायिक सिकाइ केन्द्र • कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन

कार्यक्रम	दर
परम्परागत विद्यालय अनुदान	कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालयका लागि वार्षिक एकमुष्ठ :रू. २ लाख ४१ हजार कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : रू. ५ लाख कक्षा १-१० सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : रू. १० लाख
अति विकट हिमाली जिल्लाका लागि घुम्ती विद्यालय अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. ३ लाख ५० हजार
खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान तह १ र २ (कक्षा ६-८)	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. १ लाख १० हजार
अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय सञ्चालन अनुदान	कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : रू. २ लाख ४१ हजार कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : रू. ५ लाख कक्षा १-१० सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : रू. १० लाख
खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान माध्यमिक	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. १ लाख ५२ हजार
विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई विदयालय भर्ना	तोकिएका स्थानीय तहमा विद्यार्थी सङ्ख्या अनुसार

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया		जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
सिकाइ निरन्तरताका लागि अनुदान			
साभेदारीमा आधारित साक्षर नेपाल अभियान सञ्चालन	तोकिएका स्थानीय तह अनुसार		
सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन अनुदान	सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि रू. १ लाख सबैलाई र थप अधिकतम रू. १ लाख प्रस्तावनाका आधारमा		

६.२. परम्परागत विद्यालयलाई अनुदान : स्थानीय तहले परम्परागत शिक्षा दिने गुरूकुल/आश्रम,गुम्बा/बिहार, मदरसा जस्ता सामुदायिक विद्यालयकः रूपमा अनुमति लिई सञ्चालनमा रहेका विद्यालय यकिन गर्ने । यस प्रकारका विद्यालयले राहत शिक्षक अनुदान/स्वीकृत दरबन्दी प्राप्त गरेको भए यस क्रियाकलापमा उल्लेखित अनुदान रकम उपलब्ध नगरउने । तर यस पुस्तिकाको **क्रियाकलाप नं** २.७.१३.१० **विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदानमा उल्लेखित उपक्रियाकलापहरुको अनुदान भने उपलब्ध गराउने । यदि यस प्रकृतिका विद्यालयले** राहत शिक्षक अनुदान/स्वीकृत दरबन्दी प्राप्त गरेकोमा सो फिर्ता गरी अनुदान मात्र लिन चाहेमा एकमुष्ठ अनुदान दिन सकिनेछ । दरबन्दी/राहत शिक्षक अनुदान फिर्ता गर्ने निर्णय गरेको विद्यालयको विवरण फागुन मसान्तभित्र यस केन्द्रमा पठाउनुपर्नेछ । यसरी वितरित रकम कुन कुन विद्यालयहरूलाई वितरण गरिएको हो, सो को विवरण र विद्यार्थी सङ्ख्यासमेत अनिवार्य रूपमा शिक्षा तथा समन्वय इकाइमार्फत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने । अनुमति लिई सञ्चालनमा आएका यस्ता विद्यालयहरूलाई शैक्षिक तथ्याङ्क अनुसार विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गरी पाठ्यपुस्तक र छात्रवृत्ति, सेनिटरी प्याड एवम् दिवा खाजा अनुदान सम्बन्धित शीर्षकहरूबाट अनुदान दिने ।

६.३. घुम्ती विद्यालय सञ्चालनका लागि अनुदान : अति दुर्गम क्षेत्र र विकट हिमाली क्षेत्रमा सञ्चालित विद्यालयका बालबालिकाहरूका लागि उनीहरूलाई पायक पर्ने स्थानमा निश्चित समयका लागि अध्ययन गर्ने ब्यबस्था मिलाउन विद्यालयलाई एकमुष्ट ३ लाख ५० हजार रकम अनुदान दिने ।

६.४. अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय लागि अनुदान : स्थानीय तहले प्रौढका लागि सञ्चालित अनौपचारिक वा वैकल्पिक विद्यालयहरूको विवरण (स्थापना मिति, सञ्चालित कक्षा, विद्यार्थी सङ्ख्या र सञ्चालनको अवस्थासहितको) शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट समेत यकिन भई आएपछि मात्र सम्बन्धित विद्यालयको मागका आधारमा सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा शिक्षण सिकाइका लागि आवश्यक जनशक्तिका लागि एकमुष्ट विद्यालयको खातामा अनुदान दिने । स्थानीय तहद्वारा सामुदायिक रूपमा सञ्चालन गर्न अनुमति पाएका प्रौढका लागि सञ्चालित अनौपचारिक विद्यालयहरूले IEMIS अनिवार्य रूपले भर्न लगाउने । विद्यालयले प्राप्त रकमबाट लघु पुस्तकालय, शैक्षिक सामग्री र व्यवस्थापकीय क्षेत्रमा खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउने । यस प्रकृतिका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने ।

६.५. खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान : स्थानीय तहले सञ्चालनमा रहेका खुला विद्यालय तह १ र २ (कक्षा ९-१०) विद्यालयको अनुगमन गरी स्वीकृत विद्यालयहरूलाई मागको आधारमा तोकिए अनुसार एकमुष्ट रूपमा विद्यालयलाई अनुदान दिने । विद्यालयले

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रियाका सम्बन्धमा "दूर शिक्षा तथा खुला सिकाइ निर्देशिका, –२०६३ र खुला विद्यालय सञ्चालन कार्यान्वयन पुस्तिका/निर्देशिका"अनुसार गर्ने। विद्यालयले प्राप्त रकमलाई कार्यक्रम सञ्चालनका लागि खर्चको हकमा देहाय अनुसार उपलब्ध भएको रकम खर्च गर्ने, १. संयोजकका लागि मासिक रू ७००।- का दरले १२ महिनाको जम्मा रू.८,४००।– २. सहजकर्ताका लागि प्रति सेसन रू ३००।- का दरले दैनिक ४ सेसन ३५ दिनका लागि जम्मा रू ४२,०००।– ३. सहायक कर्मचारीका लागि मासिक रू ८००।– का दरले १२ महिनाको रू ९,६००।– ४. विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक रू.५००। का दरले १२ महिनाको रू.६०००। ५. शैक्षिक सामग्रीका लागि मासिक रू ६००।– का दरले १२ महिनाको रू.७,२००।– ६. सञ्चालन खर्च (पानी, विजुली, सरसफाइ) का लागि मासिक रू ५०० का दरले वार्षिक रू ६,०००।– ७. इन्टरनेट/मिडियाको प्रयोगका लागि मासिक रू १,५००।– का दरले ९ महिनाको रू १३,५००।– ८. गृहकार्य परीक्षणका लागि रू. ३,२००।– प्रति पटकका दरले ४ पटकको रू. १२,८००।– कापी प्रति विषय रू.८।–का दरले ९. परीक्षा सञ्चालन (मध्यावधि र वाह्य) रू. ६४००।– प्रति पटकका दरले २ पटकको रू. १२,८००।– (प्रश्नपत्र निर्माण रू.३००।–प्रति सेट, उ.पु. परीक्षण रू ८।– प्रति कापी प्रति विषय) १०. पुस्तकालयका लागि एकमुष्ठ रू १०,०००।– ११. जिल्ला तहमा अनुगमनका लागि एकमुष्ठ रू १०,०००।– उल्लिखित बाँडफाँडमा नघट्ने गरी विद्यालयले आवश्यक अन्य क्षेत्रहरूमा खर्च गर्न सक्ने। **६.६. खुला विद्यालय तह १ र २ (कक्षा ६-८) सञ्चालन अनुदान :** स्थानीय तहले सञ्चालनमा रहेका विद्यालय यकिन गरी अनुदान माग गर्न लगाउने। विद्यालयलाई तोकिए अनुसारको अनुदान उपलब्ध गराई विद्यालयले निम्नानुसार खर्च गर्ने, क) **स्रोत शिक्षकका लागि पारिश्रमिक:** प्रति घण्टा रू.२००का दरले दैनिक २ घण्टा सम्पर्क कक्षाका लागि मासिक २४ दिनको दरले जम्मा रू.९,६००। विद्यालयले स्रोत कक्षा लिने शिक्षकलाई पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने। ख) **प्रधानाध्यापकका लागि भत्ता:** मासिक रू ५०० का दरले १२ महिना बराबर हुन आउने रकम रू. ६,००० विद्यालयको खातामा अनुदान दिने। विद्यालयले सम्बन्धित प्रधानाध्यापकलाई नियमानुसार मासिक रूपमा उपलब्ध गराउने। ग) **सहायक कर्मचारीको लागि पारिश्रमिक** : प्रतिव्यक्ति मासिक रू. ३०० का दरले १२ महिनाको रू. ३,६०० पाउने गरी प्रतिकेन्द्र २ जनाका लागि हुन आउने एकमुष्ट रकम रू. ७,२००।- सम्बन्धित विद्यालयको खातामा निकासा दिने। विद्यालयले काम गर्न तोकिएका सहायक कर्मचारीहरूलाई नियमानुसार मासिक रूपमा उपलब्ध गराउने। घ) **विद्यार्थीका लागि सामग्री खर्च :** प्रति विद्यार्थी मासिक रू.५०।– ले २० जनाका लागि कापी, डटपेन, पेन्सिल कटर, स्केल,		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
इरेजर, ज्यामिति बक्स आदि शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था गर्न रू. १,०००।– का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको जम्मा रू.१०,०००।– ङ) **विद्यालयका लागि मसलन्द खर्च**: कक्षा सञ्चालनका लागि मसलन्द प्रति महिना (चक, डस्टर, मार्कर, रजिष्टर, फोटोकापी आदि) रू.५००।– का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको रू.५,०००।– च) **शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन खर्च**: विभिन्न विषयगत सिकाइ क्रियाकलापका लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन गर्न प्रति विद्यालय प्रति महिना (सिकाइ सहयोगी सामग्रीहरूः ग्लोब, चार्ट, नक्सा, मार्कर, फोटोकपी आदि) रू.५००।– का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको जम्मा रू. ५,०००।– छ) **विद्यालयका लागि पुस्तकालय** : स्थानीय तहले प्रत्येक विद्यार्थीलाई पाठ्यपुस्तक पहुँचको सुनिश्चितता गर्न पुस्तकालय व्यवस्थापनका लागि खुला विद्यालय तह एक र दुईमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि पाठ्यपुस्तक लगायत अन्य सन्दर्भ सामग्रीको व्यवस्था पुस्तकालयमार्फत् गर्न प्रति केन्द्र प्रति तहका लागि एकमुष्ट रू. १०,०००। का दरले दुई तहका लागि रू.२०,०००। रकम उपलब्ध गराउने । यस रकमबाट विद्यालयले नियमानुसार पुस्तकालयको व्यवस्थापन गर्ने । विद्यार्थीहरूले पुस्तकालयबाट पुस्तक लिई अध्ययन गर्ने र अध्ययन पश्चात पुस्तकालयमा फिर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाउने । पुस्तकालयमा खरीद गरिएका पुस्तकको सूची स्थानीय तहको शिक्षा शाखामा उपलव्ध गराउने । **६.७. सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको सञ्चालन अनुदान :** क) स्थानीय तहको शिक्षा शाखाले नियमित रूपमा सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरुको स्थलगत निरीक्षण गरी तपसिलका मापदण्ड पूरा गरेका केन्द्रहरुलाई एकमुष्ठ रु २ लाख रकम अनुदान उपलब्ध गराउने : १. वार्षिक साधारण सभा भएको, २. विधान वमोजिम पदाधिकारीको निर्वाचन भएको, ३. साधारण सभाबाट बजेट र कार्यक्रम पास गरेको, ४. गत आ व को खर्च स्वीकृत गरेको, ५. लेखा परीक्षण गरी प्रतिवेदन पेस गरेको, ग) उक्त अनुदान रकमबाट सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार सामुदायिक परिचालकका प्रमाणित हाँजिरी अभिलेख हेरी मासिक रू. ८०००। का दरले १२ महिना बराबरको पारिश्रमिक भुक्तानी गर्ने । घ) नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको न्यूनतम पारिश्रमिकमा नपुग हुने रकम स्थानीय तहले थप गर्न सक्नेछन । ग) पारिश्रमिक भुक्तानी पश्चात बाँकी अनुदानबाट सामुदायिक सिकाइ केन्द्रले वार्षिक कार्यक्रमहरु तयार गरी व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ । सामुदायिक सिकाइ केन्द्रले पेस गरेको प्रस्तावनाका आधारमा थप बजेट		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
उपलब्ध गराउन सकिनेछ । घ) स्थानीय तहले प्रभावकारी रुपमा सञ्चालनमा नरहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूको स्थानान्तरण गरी सञ्चालनमा ल्याउन सक्नेछन् । **६.८. विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई लक्षित गरि विद्यालय शिक्षामा भर्ना तथा निरन्तरताका लागि शैक्षिक कार्यक्रमका लागि अनुदान :** यस कार्यक्रमका लागि Equity Index का आधारमा छनोट भएका अनुसूचीमा ३ मा उल्लेखित स्थानीय तहले सबै बालबालिकालाई विद्यालय शिक्षा सुनिश्चित गर्न विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूका विस्तृत सर्वेक्षण गरी समता रणनीति कार्यान्वयन योजना (Equity Strategy Implementation Plan-ESIP) निर्माण गरी स्वीकृत गर्ने । स्वीकृत समता रणनीति कार्यान्वयन योजना अनुरूप विद्यार्थी भर्ना र निरन्तरताका लागि कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने । यस कार्यक्रमका लागि स्थानीय तहले समेत बजेट थप गरी विद्यालय उमेरका सबै बालबालिकाको विद्यालय शिक्षा सुनिश्चितता भएको घोषणा गर्ने । **६.९. साझेदारीमा आधारित साक्षर नेपाल अभियान सञ्चालन :** आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा नेपाललाई साक्षर घोषणा गर्ने नीति अनुरूप साक्षर घोषणा हुन बाँकी जिल्लाका स्थानीय तहले साक्षर घोषणा गर्नका लागि लागत साझेदारी हुने गरी बजेट सहितको कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गर्ने । साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा तपसिल अनुसार गर्नेः १. साक्षर नेपाल अवधारणापत्र,२०७६ र अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०७५ मा उल्लेखित कार्यक्रमहरूलाई समेत आधार मान्ने, २. निरक्षर जनसङ्ख्या पहिचान, पूर्व तयारी, कक्षा सञ्चालन, सामग्रीहरूको व्यवस्थापन लगायतका कार्य गरी २०७८ चैत्र मसान्तभित्र स्थानीय तहलाई साक्षर घोषणा गर्ने, ३. शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले स्थानीय तह तथा जिल्लालाई साक्षर घोषणा गर्न समन्वय र सहजीकरण गर्ने, ४. उल्लिखितका साथै अन्य सम्बन्धित कार्य गर्नका लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट आफ्नो स्रोतबाट बजेट थप गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ, ५. साक्षर नेपाल अभियानका लागि साक्षर जिल्ला घोषणा हुन बाँकी रहेका जिल्लाका स्थानीय तहका लागि निम्नानुसार बजेट बिनियोजन रहको छ : क) साक्षर स्थानीय तह घोषणा भएका तर साक्षर जिल्ला घोषणा हुन बाँकी रहेका जिल्लाका स्थानीय तहका लागि प्रति स्थानीय तह अनुसार १ लाख ख) साक्षर नेपाल अवधारणा पत्र,२०७६ को ग र घ वर्गमा परेका जिल्ला बाहेक साक्षर घोषणा हुन बाँकी स्थानीय तहमा प्रति स्थानीय तह २ लाख ग) अवधारणा पत्रमा "घ" वर्गमा परेका हिमाली जिल्लाहरू : सोलुखुम्बु, प्रति स्थानीय तह २ लाख,हुम्ला र डोल्पाका प्रति		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
स्थानीय तह रू २ लाख ५० हजार, घ) अवधारणा पत्रमा "ग" वर्गमा परेका तराईका जिल्लाहरू : महोत्तरीका प्रति स्थानीय तह रू ५ लाख ङ) अवधारणा पत्रमा "ग" वर्गमा परेका हिमाली जिल्लाहरू : मुगु, जुम्ला, कालिकोट, अछाम, बझाङ्, बाजुराका प्रति स्थानीय तह रू २ लाख, च) अवधारणा पत्रमा "घ" वर्गमा परेका तराइका जिल्लाहरू : धनुषा, रौतहट, र्सलाही, सिराहा, सप्तरी, वारा र पर्साका प्रति स्थानीय तह रू ७ लाख		

2.5.7 **क्रियाकलाप नं २.७.११.१ तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
७.१. दिवा खाजा कार्यक्रम अन्ततर्गत स्थानीय तहले विद्यालयमा प्रत्यक्ष कक्षा सञ्चालनमा रहेको दिनका लागि मात्र सामुदायिक विद्यालयमा प्रारम्भिक बाल विकास कक्षादेखि कक्षा ५ सम्म अध्ययनरत बालबालिकाहरूका लागि उपलब्ध गराउन विद्यालयगत तथ्याङ्कका आधारमा साविकको कर्णाली अञ्चलका मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट जिल्लाका स्थानीय तहले प्रति विद्यार्थी दैनिक रू. २०।– का दरले तथा अन्य स्थानीय तहले प्रति विद्यार्थी दैनिक रू. १५।– का दरले १८० दिनका लागि विद्यालय अनुदान निकासा दिने। विद्यालय सञ्चालन भएको दिनलाई मात्र आधार मानेर अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने। स्थानीय तहले दिवा खाजा उपलब्ध गराइएका विद्यालयको विद्यार्थी दैनिक हाजिरी पुस्तिका (परीक्षामा सामेल भएको दिनसमेत) को प्रतिलिपि विद्यालयका प्रधानाध्यापक र विव्यस अध्यक्षबाट प्रमाणित गराई स्थानीय तहमा सङ्कलन गरी सङ्ख्या यकिन भए पश्चात् मात्र थप अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने। यसरी तेस्रो त्रैमासिकमा निकासा गर्दा पहिलो र दोस्रो त्रैमासिकमा निकासा गरिएको रकम सदुपयोग भएको सुनिश्चित गर्ने। आफ्नो स्थानीय तहभित्रका सबै विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरुको बैठक राखी वेभसाइटमा रहेको दिवा खाजा व्यवस्थापन सहयोगी पुस्तिका २०७७ जानकारी गराउने र स्थानीय तह भित्र सम्भव भएसम्म एकै किसीमको खाजा मेनु व्यवस्थापनमा सहजीकरण गर्ने। ७.२. विश्व खाद्य कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालयमा दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालन भईरहेका जिल्लाका तोकिएका विद्यार्थीहरुका लागि उक्त संस्थाको मापदण्ड अनुसार सबै विद्यार्थीहरुलाई दिवा खाजा उपलब्ध हुनेछ। विश्व खाद्य कार्यक्रमको सहयोगमा दिवा खाजा कार्यक्रम भएका जिल्लाहरू : दार्चुला, बझाङ, बाजुरा, अछाम, डोटी र जाजरकोटका विद्यालयहरू। ७.३ दिवा खाजाको मापदण्ड, गुणस्तर र व्यवस्थापनका नमुना अनुसूची ४ मा राखिएको छ सोही अनुसार कार्यान्वयन गर्ने अन्य व्यवस्थापकीय पक्षहरूमा सामुदायिक विद्यालयमा दिवा खाजा मापदण्ड तथा कार्यक्रम सहजीकरण पुस्तिका, २०७६ र दिवा खाजा व्यवस्थापन सहयोगी पुस्तिका २०७७ आधारमा गर्ने। ७.४. सङ्घीय सरकारबाट ससर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरित रकमबाट दिवा खाजा व्यवस्थापन गर्न रकम अपर्याप्त भएमा स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट समेत थप स्रोत ब्यवस्थापन गर्न सक्नेछन्। यस्तो लागत साझेदारी कार्यक्रम विद्यालय र शिक्षा तथा खाद्य क्षेत्रमा क्रियाशील	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति • सामुदायिक सिकाइ केन्द्र **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• दिवा खाजा प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या • विद्यार्थीको हाजिरी • प्रगति प्रतिवेदन

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
गैर सरकारी सङ्घ संस्थाबिच समेत सञ्चालन गर्न सकिनेछ। यसरी स्थानीय तह/विद्यालयसँग गैससको सहभागितामा भएको सहयोगको बारेमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइलाई जानकारी गराउनुपर्नेछ।		

2.5.8 **क्रियाकलाप नं ११.१.२.४४५ केन्द्रबाट छनोट भएका नमुना विद्यालय,विशेष विद्यालयको क्रमागत भवन निर्माण तथा कक्षा ११ स्तोन्नति भएका प्राविधिक धारका विद्यालयको ल्याव व्यवस्थापन अनुदान**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
८.१. प्रत्येक स्थानीय तहले प्राप्त विद्यालय भौतिक कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा सम्पूर्ण निर्माण कार्य नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६० मा भएको व्यवस्था अनुसार भूकम्प प्रतिरोधी, अपाङ्गता भएकाता मैत्री, बाल मैत्री, छात्रा मैत्री एवम् वातावरण मैत्री गर्नु/गराउनु पर्नेछ। विद्यालय भौतिक सुधारसम्बन्धी कार्य गर्दा वातावरणीय र सामाजिक पक्षलाई आधार मानि कार्य सम्पादन गर्ने । Social/ Environmental Framework ले तोकेका वातावरणीय र सामाजिक पक्षहरूलाई ध्यान दिई कार्यान्वयन गर्ने। यसका लागि अनुसूचि १० लाई प्रयोग गर्ने। कार्यक्रम — दर नमुना विद्यालय सुधार गुरूयोजना अनुरूप भौतिक निर्माण अनुदान — प्रति विद्यालय वार्षिक ७० लाख, १ करोड तथा १ करोड ५० लाख सम्म तोकिएको मापदण्डको आधारमा कक्षा १० सञ्चालनमा रहेका प्राविधिक धारका विद्यालयमा कक्षा ११ स्तरोन्नति ल्याव व्यवस्थापन अनुदान — धार अनुसार अपाङ्गता भएकाताको प्रकृति अनुरूप आवश्यकताको आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन — प्रति विद्यालय रू. ५० लाख ८.२. विद्यालय भौतिक निर्माण : कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा निम्नानुसारको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नुपर्नेछ : ▪ **लागत अनुमान स्वीकृत गर्ने :** यस कार्यक्रमका अन्तर्गत विद्यालय भौतिक निर्माण कार्यका लागि स्थानीय तहको प्राविधिकको सहभागितामा विद्यालयको लागि छुट्टाछुट्टै लागत अनुमान तयार गरी स्थानीय तहले स्वीकृत गर्ने। लागत अनुमान तयार गर्दा जिल्लाको स्वीकृत दररेट तथा स्वीकृत सरकारी Norms को प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।लागत अनुमानमा स्थानीय तहले बजेट थप गर्न सक्ने । नमुना विद्यालयको भौतिक निर्माण कार्य गर्दा स्वीकृत गुरुयोजनामा उल्लेखित ड्रइङ डिजाइन निर्माण भएका प्रथामिकतामा तोकिएका कार्यक्रम छनोट गरी निर्माण गर्ने। यस कार्यक्रम अन्तर्गत कर्कटपाताले छाना छाउन चाहने विद्यालयहरूले अनिवार्य रूपमा ४ मि.मि. बाक्लो प्लाइउड वा कम्तीमा समान गुणस्तर भएका अन्य निर्माण सामग्रीको सिलिङ्ग सहितको नयाँ भवन निर्माण गर्नु पर्नेछ। सिलिङ्ग लगाउन नचाहने विद्यालयहरूले छानामा कर्कटपाताको सट्टा गर्मी (Hot) र ठण्डी (Cold) रोक्न सक्ने क्षमता भएका यु.पि.भि.सि. लगायतका समान गुणस्तर भएका ३ मि.मि. वा सोभन्दा बाक्लो छाना छाउने सामग्री प्रयोग गरी छाना छाउन सक्नेछन्। विद्यालय भवन निर्माण गर्दा असक्तहरूले समेत प्रयोग गर्न सक्नेगरी Ramp राखी ह्वील चियर (Wheel Chair) जानसक्ने गरी निर्माण गर्ने व्यवस्थासमेत मिलाउनु पर्नेछ। भवनका	**मुख्य जिम्मेवार** • **गाँउपालिका/नगरपालिका** • **विद्यालय** • **प्राविधिक जनशक्ति (इञ्जिनियर/सव इन्जिनियर)** **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• स्वीकृत कार्यक्रम तथा निर्माण सम्पन्न भौतिक पूर्वाधार सङ्ख्या • निर्माण भएका गुरुयोजना सङ्ख्या • नापी किताव • ल्याव सामग्री उपलब्ध गराएका विद्यालय सङ्ख्या • कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ढोकाहरू जडान गर्दा सबै ढोकाहरू बाहिर खुल्ने व्यवस्था अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्नेछ । विद्यालय भवन निर्माण कार्यक्रमको मापदण्ड अनुसूची ५ र ६ का आधारमा गर्ने । ▪ **विद्यालयहरूसँग सम्झौता गर्ने :** भौतिक निर्माणका कार्यक्रमको स्थानीय तहले **भाद्र मसान्त भित्र** विद्यालयसँग सम्झौता गर्ने । सम्झौता गर्नु अघि विद्यालयहरूलाई अनुसूची ९ अनुसारको निर्माण कार्य समय तालिका पेस गर्न लगाउने । ▪ **विद्यालयहरूलाई रकम अनुदान दिने:** सम्झौता भएका विद्यालयहरूलाई तोकिएको काम सम्पन्न गरी विद्यालयले सो जानकारी गराई रकम माग गरेपछि स्थानीय प्राविधिकहरूले निरीक्षण गरी दिएको प्रतिवेदनका आधारमा स्वीकृत कार्यक्रमको परिधिभित्र रही अनुदान दिने । तपसिलः १. विद्यालयसँग सम्झौता भए पश्चात् पहिलो किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको ३० प्रतिशत रकम अनुदान दिने । २. Structural Part को कार्य सम्पन्न भए पश्चात् दोस्रो किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको ५० प्रतिशत रकम अनुदान दिने । ३. कार्य सम्पन्न गरे पश्चात् नापी किताब भरी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनसमेत तयार गरी अन्तिम किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको २० प्रतिशत रकम अनुदान दिने । प्राकृतिक विपद, माहामारी निकासा फुकुवामा ढिलाइ लगायतका कारणले तोकिएको समयमा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न कठिनाइ भएमा कार्यसम्पन्नको सुनिश्चिता गरी विद्यालयमा रकम निकासा गर्ने । ▪ **विद्यालय निर्माण कार्य गरिसक्नु पर्ने अवधि:** स्थानीय तहबाट अनुसूची ९ मा उल्लेखित निर्माण समय तालिका निर्माण गरी विद्यालय निर्माण कार्य, विद्यालयहरूले आर्थिक वर्षको जेष्ठ मसान्तसम्ममा निर्माण कार्य सम्पन्न गरी सो को जानकारी स्थानीय तहलाई र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइलाई दिनुपर्नेछ । इकाइले प्राप्त विवरणका आधारमा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रलाई जानकारी दिनु पर्नेछ । त्यसरी भवन निर्माण सम्पन्न गर्ने विद्यालयहरूले आषाढ १५ सम्ममा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार तथा प्रमाणित गरी एक प्रति स्थानीय तह र एक प्रति सम्बन्धित विद्यालयमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । ▪ **निर्माण कार्यको रेखदेख गर्ने:** विद्यालयमा सञ्चालन हुने सम्पूर्ण निर्माण कार्यको प्राविधिक रेखदेख गर्ने कार्य दायित्व स्थानीय तहको हुनेछ । स्थानीय तहमा कार्यरत इन्जिनियर/सव–इन्जिनियरहरू खटाई प्राविधिक सुपरीवेक्षण गर्नुपर्नेछ । विद्यालय निर्माण कार्यमा देहायका सम्वेदनशील चरणहरू प्राविधिक कर्मचारीको प्रत्यक्ष सुपरीवेक्षणमा सम्पन्न हुनुपर्नेछ : • साइट ले आउट, जग तयारी कार्य • टाइ बिम निर्माण, डि पि सि निर्माण (सिल व्याण्ड र लिन्टेल व्याण्ड समेत) • छत ढलान कारणवस स्थानीय तहमा प्राविधिकहरू कार्यरत नभएमा जिल्लास्थित इन्जिनियरिङ्ग प्राविधिक सेवा उपलब्ध हुन सक्ने कुनै पनि सरकारी कार्यालयहरूबाट प्राविधिक सेवा लिन सकिनेछ । निर्माण/मर्मत कार्यका लागि छुट्टै साइट रजिष्टरको व्ययवस्था गर्न लगाई निरीक्षणका क्रममा (सुपरभिजन) प्राविधिकबाट सो कार्य सम्बन्धी निर्देशन दिने व्यवस्था अनिवार्य रूपमा गरिनुपर्दछ । स्थानीय तहहरूमा हुने सम्पूर्ण भौतिक सुविधा		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
विस्तारका कार्यहरूको नियमित अनुगमन गर्नुपर्ने छ । यसका लागि अनुसूची ७ मा भएको फाराम प्रयोग गर्नुपर्नेछ । आफ्नो मातहतका सञ्चालित भौतिक सुविधा विस्तार कार्यको प्रगति विवरण त्रैमासिक तथा वार्षिक रूपमा केन्द्रलाई स्थानीय तहले पठाउनुपर्नेछ । ▪ **नापी किताब/कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन लगायतका कागजात तयार गर्ने:** स्थानीय तहले अनुसूची ६ बमोजिम विद्यालयमा भए गरेका निर्माण कार्यको कागजातहरू (भौतिक सर्वेक्षण फाराम, लागत अनुमान, सम्झौता, मूल्याङ्कन प्रतिवेदन, नापी किताब (Measurement Book) तथा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन) २/२ प्रति प्राविधिकबाट तयार गर्न लगाई सम्बन्धित साइट इन्चार्ज (इन्जिनियर/सब–इन्जिनियर), विद्यालयको प्र.अ. तथा वि.व्य.स. अध्यक्ष वा विद्यालय निर्माण समितिका अध्यक्ष तथा प्रमुखको दस्तखत गरी/गराई एक प्रति स्थानीय तहमा र अर्को एक प्रति विद्यालयमा राख्न लगाउनु पर्नेछ । सोको लेखा परीक्षण मौजुदा कानुन बमोजिम विद्यालयले आफ्नै स्रोतबाट गराउनु पर्ने भएकाले उक्त कागजातहरूको सक्कलै प्रति विद्यालयमा सुरक्षित साथ राख्न लगाउनुपर्नेछ । सम्बन्धित विद्यालयले विद्यालयको आर्थिक लेखा परीक्षण भएको समयमा नापी किताबको समेत लेखा परीक्षण गर्न लगाई लेखा परीक्षकबाट प्रमाणित गराई राख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारीले नापी किताब तयार गरे वा नगरेको तथा विद्यालयले समेत सोअनुसार राख्न लाए वा नलगाएको स्थानीय तहबाट अनुगमन गर्न लगाई त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन लिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । माथिका बुँदामा उल्लेख भएअनुसार नयाँ कक्षाकोठासहित फनिर्चर निर्माण, शौचालय निर्माण, विद्यालय भूकम्पीय सुरक्षा कार्यक्रमबाट विद्यालयलाई अन्तिम किस्ता बापत दिइने रकम अनुदान दिँदा नापी किताब भरेर मात्र दिनुपर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । ▪ **विगत आ.व.हरूको भौतिक निर्माण कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने सम्बन्धमा:** गत विगत आर्थिक वर्षहरूमा सम्पन्न विद्यालयको भवन निर्माण, नयाँ कक्षा कोठा निर्माण, भवन मर्मत, शौचालय निर्माण लगायतका भौतिक निर्माण कार्यको *"कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन"* अनुसूची ६ मा तोकिए बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित प्राविधिकबाट तयार गर्न लगाई स्थानीय तहका शिक्षा अधिकृत/ प्रशासकीय प्रमुख, प्राविधिक कर्मचारी, सम्बन्धित विद्यालयका प्र.अ. तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षबाट समेत प्रमाणित गरी गराई विद्यालय र स्थानीय तहमा एक एक प्रति राख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । विगत वर्षहरूको भौतिक निर्माण तर्फको बेरूजु रहेका र कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन यस प्रयोजनका लागि शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ र साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट भएको निर्णय,सम्झौता र अन्य कागजातका प्रतिलिपि आवश्यक भएमा स्थानीय तहको माग बमोजिम इकाइले उपलब्ध गराउनु पर्ने छ । ▪ **रकम असुली र विभागीय कारवाही तथा दण्ड सझाय :** सम्झौता अवधिभित्र समेत निर्माण कार्य सम्पन्न नगरी स्थानीय तहबाट अनुदान प्राप्त रकमको हिनामिना वा दुरूपयोग गर्ने वा विद्यालय निर्माण नगर्ने तथा भौतिक निर्माणका लागि प्राप्त रकम अन्य प्रयोजनका लागि खर्च गर्ने वा अनुदान वितरण गरिएको प्रयोजनमा खर्च नै नगरी विद्यालयको खातामा रकम जम्मा गरी राख्ने वा तोकिएको भन्दा कम गुणस्तरको निर्माण गर्ने विद्यालयहरूबाट त्यस्तो रकम असुल उपर गर्नुपर्नेछ । तर उक्त रकम फिर्ता गर्न आनाकानी गर्ने विद्यालयलाई आगामी आर्थिक वर्षमा प्रथम वा दोस्रो त्रैमासिक अनुदान दिँदा प्र.अ. को तलबभत्ता रकम रोक्का गरेरमात्र अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । उपर्युक्त बमोजिमको प्रक्रिया पूरा नगर्ने सम्बन्धित विद्यालय तथा स्थानीय तहका जिम्मेवार पदाधिकारीमाथि प्रचलित नेपाल कानुन बमोजिमको कारबाही हुने हुनाले सो		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
बमोजिमको कार्य अनिवार्य रूपमा गर्नु पर्नेछ। भौतिक निर्माण तर्फको बेरूजु रहेका विद्यालयहरूको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन प्राप्त नहुञ्जेल सम्म यस शीर्षकबाट अनुदान दिनु हुदैन। विद्यालय निर्माण कार्यको गुणस्तरमा तोकिए बमोजिमको मापदण्ड पूरा नगर्ने वा गुणस्तरमा हेलचेक्रयाइँ गर्ने जो सुकैलाई प्रचलित ऐन नियमबमोजिम कारवाही हुनेछ। जसको कारणले गुणस्तरमा समस्या वा कमी भएको हो सोही व्यक्ति वा पक्षबाट सम्पूर्ण क्षतिको असुल उपर गरिनेछ। ▪ **गत विगत आ.व. देखिका बेरूजु सम्बन्धमा:** स्थानीय तहमार्फत् सञ्चालन हुने भैतिक निर्माण तथा मर्मत सुधारसम्बन्धी कार्यक्रमहरूका बेरूजुका सम्बन्धमा तत् तत् आ.व.का लागि स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका तथा सो सम्बन्धमा जिल्लामा उपलब्ध गराइएका निर्देशन बमोजिम तदारूकताका साथ कार्यक्रम सम्पन्न गरी गराई वेरूजु फछर्योटलाई सम्बन्धित कर्मचारीको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनको अधारको रूपमा कार्यान्वन हुने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ। **८.३. नमुना विद्यालय सुधार गुरूयोजना अनुरूप भौतिक निर्माण अनुदान :** नमुना विद्यालयले स्वीकृत गुरूयोजनाको परिधि भित्र रही न्यूनतम पूर्वाधारहरूको प्रथामिकतामा उल्लेख गरेका कार्यक्रमहरूहरू आइसिटि ल्याव (ICT Lab), विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय व्यवस्थापन कार्य गर्न बाँकी रहेको भए सो कार्यहरू गर्ने। गतवर्ष भौतिक पूर्वाधार निर्माणाधीन रहेको विद्यालयहरूको स्वीकृत गुरूयोजना तोकेको क्षेत्रमा विद्यालय भौतिक निर्माण कार्यमा खर्च गर्ने प्रयोजनका लागि यस आर्थिक वर्षमा यस निर्देशिकाको अनुसूची ११ मा उल्लेखित खण्ड "क" मा रहेका २०३ विद्यालयहरूका लागि प्रति विद्यालय ७० लाख र खण्ड "ग" मा रहेका १०० विद्यालयका लागि प्रति विद्यालय १ करोड रकम र खण्ड "घ" मा रहेका १०० विद्यालयहरुका लागि १ करोड ५० लाख रकम सम्बन्धित स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएको छ। उक्त बजेट विद्यालयलाई उपलब्ध गराउँदा विगत वर्षबाट निर्माण कार्यको प्रगति, स्वीकृत गुरुयोजनाको वार्षिक कार्यान्वयन योजना र यस आवमा निर्माण गर्ने कार्यक्रमको लागत अनुमा सहित अनुदान माग गर्न लगाई स्वीकृत गरी तपसिल अनुसार अनुदान उपलब्ध गराउने : १. विद्यालयसँग सम्झौता भए पश्चात पहिलो किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको ५० प्रतिशत रकम अनुदान दिने। २. Structural Part को कार्य सम्पन्न भए पश्चात दोस्रो किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको ३० प्रतिशत रकम अनुदान दिने। ३. कार्य सम्पन्न गरे पश्चात् नापी किताब भरी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनसमेत तयार गरी अन्तिम किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको २० प्रतिशत रकम अनुदान दिने। प्राकृतिक विपद, माहामारी निकासा फुकुवामा ढिलाइ लगायतका कारणले तोकिएको समयमा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न कठिनाइ भएमा कार्यसम्पन्नको सुनिश्चिता गरी विद्यालयमा रकम निकासा गर्ने। ४. खण्ड "घ" मा उल्लेखित १०० नमुना रुपमा विकास गर्न छनोट भएका विद्यालयहरुले विद्यालय सुधार ५ वर्षे गुरुयोजना (Master Plan) तयार गर्ने। गुरुयोजनामा शैक्षिक तथा भौतिक पक्ष समेटी ५ वर्ष भित्र सम्पन्न गर्ने क्रियाकलापहरुको विस्तृत विवरण समेट्ने। विद्यालयको समग्र शैक्षिक सुधारका लागि सरोकारवालाहरु र विशेषज्ञहरुको सहभागितामा विस्तृत क्रियाकलापहरु सहितको **शैक्षिक योजना**,कार्यान्वयन योजना र अनुगमन तथा मूल्याकंन योजना तयार गर्ने। विद्यालयको भौतिक सुविधा विस्तारका लागि तयार हुने योजनामा विद्यमान भौतिक पूर्वाधारको अतिरिक्त थप हुने पूर्वाधारका लागि विनियोजित बजेटवाट प्राविधिक इन्जिनियरको सहभागितमा ड्रइङ डिजाइन गर्न लगाउने। र यसरी तयार भएको विद्यालयको भौतिक तथा शैक्षिक योजना समेटिएको गुरुयोजना (Master Plan) निर्माण सम्पन्न गरी भाद्र मसान्तसम्म स्थानीय तहबाट		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
स्वीकृत गरी अभिलेखको लागि १ प्रति अनिवार्य रुपमा यस केन्द्रमा पठाउने। यस कार्यकका लागि विनियोजित बजेटबाट प्रति विद्यालय रु ५ लाख सम्म खर्च गर्न सकिनेछ। विद्यालयको भौतिक योजना निर्माण गर्दा तोकिएको मापदण्ड वमोजिम माटो परीक्षण लगायतका कार्य गर्दा उल्लेखित बजेट सीमाले नपुग हुने भएमा लागत अनुमानसहित थप बजेट खर्च गर्न यस केन्द्रबाट सहमति लिनुपर्नेछ। यो रकम आर्थिक वर्षको सुरुमै विद्यालय खातामा निकासा दिने। ५. विद्यालयले भौतिक निर्माण कार्य गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली र विद्यालय खरिद दिग्दर्शनभित्र रही निर्माण कार्य सञ्चालन गर्ने। स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले भौतिक निर्माण तथा शैक्षिक विकासको नियमित अनुगमन गरी सोको प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रमा उपलब्ध गराउने। ८.३. **तोकिएको मापदण्डको आधारमा कक्षा १० सञ्चालनमा रहेका प्राविधिक धारका विद्यालयमा कक्षा ११ स्तरोन्नति गर्दा ल्याव व्यवस्थापनका लागि अनुदान** क) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट शैक्षिक सत्र २०७६ बाट कक्षा ९ बाट प्राविधिक धार सञ्चालन अनुदान प्राप्त गर्ने गरी निर्णय भएका शैक्षिक सत्र २०७७ मा कक्षा १० सञ्चालन भएका विद्यालयको माध्यमिक शिक्षा परीक्षाको नतिजा र अन्य तोकिएका मापदण्ड र प्रक्रियासमेतका आधारमा शैक्षिक सत्र २०७८ बाट प्राविधिक धार सञ्चालनका लागि कक्षा ११ को अनुमति प्राप्त गरेका विद्यालयहरुका लागि यस शीर्षकमा बजेट प्राप्त भएका स्थानीय तहले कक्षा ११ मा स्वीकृत भए अनुसारको धार सञ्चालन गरेको सुनिश्चितता कायम गरी निम्नानुसारका धार अनुसार ल्याव सहयोग अनुदानको रकम गराउने। **पशु/कृषि विज्ञान - १० लाख,सिभिल इन्जिनियरिङ -१८ लाख कम्प्यूटर इन्जिनियरिङ - ९ लाख इलेक्ट्रिक इन्जिनियरिङ - ९ लाख** ख) ल्यावको निर्माण प्रावधिक धारसम्बन्धी विद्यालयमा प्रावधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा सञ्चालन निर्देशिका, २०६९ (संसोधन सहित) र पाठ्यक्रमले तोकेका आधारमा विद्यालयले सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली एवम् शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट स्वीकृत खरिद दिग्दर्शन बमोजिम ल्याव सामग्री खरिद गर्ने। ग) विद्यालयमा ल्याव सहितको प्रावधिक धार सञ्चालनको नियमित अनुगमन गर्ने। ८.४. **अपाङ्गताको प्रकृति अनुरूप आवश्यकताको आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन : छनोट भएका यस प्रकृतिका विद्यालयहरूलाई** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास भएको अवधारणा पत्र तथा तोकिएको मापदण्डका आधारमा विद्यालयले विकास गरेको स्थानीय तहबाट स्वीकृत गुरूयोजनाको परिधि भित्र रही विद्यालय भौतिक निर्माणसम्बन्धी कार्य बुँदा नं ८.२ अनुसार गर्ने। चालु आवमा यस प्रकृतिका विद्यालय निर्माण कार्य सम्पन्न गरी सोको कार्य प्रगति यस केन्द्रमा उपलब्ध गराउने। यस प्रकृतिको विद्यालयमा निम्नानुसारका पूर्वाधार विकास भएको हुनुपर्नेछ : १) आवासीय विद्यालयमा २०० जना बालबालिका आवासमा बस्न सक्ने क्षमताको हुनुपर्नेछ,		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
२) विद्यालयमा Dark Room, Audio Proof Room, Counselling Room, प्रशासनिक भवन,वार्डेन कक्ष, IT सुविधा सहितको पुस्तकालय, आधारभूत उपकरण सहितको थेरापी कक्ष र विभिन्न किसिमका अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकाहरूका लागि नमुना स्रोत कक्षाको व्यवस्था गर्न सकिने गरी भवन निर्माण गर्नु पर्नेछ, ३) अपाङ्गता भएकाता अनुकुल खेलमैदान, सङ्गीत, योगाभ्यास र कर्मयोगको माध्यमबाट स्वावलम्बी बनाउन करेसाबारीका लागि आवश्यक पर्ने जग्गाको समेत व्यवस्था गर्नु पर्ने छ, ४) पूर्वव्यावसायिक सिप विकासका लागि अभ्यास गर्ने आवश्यक सामग्री सहितको कक्ष निर्माण गर्ने, ५) यस वर्ष यस कार्यका लागि प्रति विद्यालय ५० लाख बिनियोजन गरिएको छ।		

2.5.9 **क्रियाकलाप नं २.७.१३.१३ विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
९.१. यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरूको बजेट समावेश गरिएको छ। कार्यक्रमका कार्यान्वयन गर्दा प्रथममत: स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही निर्धारित दररेट अनुसार विद्यालयमा अनुदान दिने।	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• प्रोत्साहन अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या • TST लागु गरेका विद्यालय सङ्ख्या • पुस्तकालय अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या • ICT अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या • विज्ञान अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या

कार्यक्रम	दर
तोकिएको सूचङ्कका आधारमा कार्य सम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदान(Performance based Grants)	प्रति विद्यालय वार्षिक रू ५० हजार
उत्कृष्ट सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालयलाई सिकाइ सुदृढीकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू २ लाख
शिक्षकको शिक्षण सिकाइमा विताउने समयावधि सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि विद्यालयलाई अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू २ हजार
विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन(फिक्सिङ, किताव खरिद, तथा इ पुस्तकालय समेत)	प्रति विद्यालय वार्षिक रू ६ लाख ५० हजार
शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग(कम्प्युटर, इन्टरनेट, कनेक्टिभिटी इक्युपमेन्टस तथा Kits खरिद) का लागि अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू ६ लाख ५० हजार
विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू ६ लाख ५० हजार

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया		जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
प्रारम्भिक पढाइ सिप विकासका लागि न्यूनतम प्याकेजका लागि अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू ९ हजार		• प्रोत्तसाहन भत्ता प्राप्त गर्ने प्रअ शिक्षक सङ्ख्या • प्रगति प्रतिवेदन • EGR न्यूनतम प्यकेज कार्यान्वयनका लागि अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय • एकमुष्ठ अनुदान प्राप्त विद्यालय • त्रैमासिक प्रतिवेदनहरू • IEMIS प्रतिवेदन • शिक्षकका लागि पेसागत सहयोग उपलब्ध गराइएका विद्यालय/शिक्षक
नमुना विद्यालयमा सेवा अनुबन्धका आधारमा नियुक्ति हुने प्र.अ. र शिक्षाकका लागि विद्यालयमार्फत प्रोत्साहन अनुदान	प्रति विद्यालय रू २ लाख		
शिक्षक दरबन्दी तथा राहत अनुदान प्राप्त नगरेका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय रू १० लाख		
नमुना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वयन अनुदान	प्रतिविद्यालय रू ५० लाख		
शैक्षिक कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा सुशासन प्रवर्धन	स्थानीय तहको विद्यालय सङ्ख्या अनुसार		
विद्यालय सुपरीवेक्षण तथा शिक्षकको पेसागत सहयोग	स्थानीय तहको विद्यालय सङ्ख्या अनुसार		

९.२. तोकिएको सूचकाङ्कका आधारमा कार्य सम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान(Performance based Grants) : विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४ मा उल्लेखित कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन सुचकका आधारमा विद्यालयलाई प्रस्ताव पेस गर्न लगाउने। प्राप्त प्रस्तावका आधारमा विद्यालयको कार्यसम्पादन स्तरको मूल्याङ्कन गरी प्रति विद्यालय रू ५० हजारका दरले अनुदान उपलब्ध गाराउने। विद्यालयले प्राप्त अनुदान विव्यसको निर्णय अनुसार शैक्षिक गुणस्तर सुधारका क्षेत्र पहिचान गरी खर्च गर्ने। यस प्रकारका कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदानहरू दिँदा कुनै पनि विद्यालयलाई दोहोरो नपर्ने गरी दिनुपर्नेछ। साथै अनुदान दिनपूर्व विद्यालयले शिक्षण सिकाइ समयमापनसम्बन्धी कार्यविधि लागु गरेको सुनिश्चितता हुनुपर्नेछ । यो कार्यविधि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेभसाइट www.cehrd.gov.np मा उपलब्ध छ।

९.३. उत्कृष्ट सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालयलाई सिकाइ सुदृढीकरण तथा विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान (Performance based Grants) : स्थानीय तहले उत्कृष्ट विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउने प्रयोजनका लागि विद्यालय छनोट गर्दा कक्षा ८, कक्षा १० र कक्षा १२ को परीक्षा नतिजा, शिक्षक उपस्थिति विद्यार्थी सङ्ख्या, सिकाइ उपलब्धि विद्यार्थी कक्षा छाडने दोहोर्याउने दर विद्यलय बाहिरका बाललाविकाको अवस्था जस्ता आधारमा कम्तीमा १०० पूर्णाङ्क रहने गरी मापदण्ड निर्धारण गर्ने । सो मापदण्ड विद्यालयमा उपलब्ध गराई यस प्रकृतिको अनुदान प्राप्तिका लागि प्रस्ताव पेस गर्न लगाउने । मापदण्डका आधारमा विद्यालयको प्राप्त गर्ने अङ्कसहित विद्यालयले सिकाइ उपलब्धिमा थप वृद्धि गर्न र आफ्ना असल अभ्यासहरू न्यून सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालयहरूलाई अनुभव आदान प्रदान गर्नका लागि प्रवर्तनात्मक क्रियाकलाप सहितको प्रथम त्रैमासिक भित्र पेस गर्न लगाउने। स्थानीय तहले विद्यालयले पेस गरेको प्रस्तावको मूल्याङ्कन गरी स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रमको परिधिभित्र रही स्थानीय तह भित्रका उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्ने सफल एउटा विद्यालयलाई एकमुष्ठ रू. २ लाख प्रोत्साहन स्वरूप अनुदान रकम अनुदान दिन सकिने। विद्यालयले स्वीकृत प्रस्ताव अनुसारका क्रियाकलाप सञ्चालन गरी सोको आवधिक प्रगति प्रतिवेदन स्थानीय तह र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा नियमित रूपमा पठाउने। स्थानीय तहले प्रस्तावअनुसार

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
अनुदान रकमको उपयोगको अवस्थाका सम्बन्धमा नियमित अनुगमन गर्ने। **९.४. शिक्षकको शिक्षण सिकाइमा विताउने समयावधि सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि विद्यालयलाई अनुदान :** शिक्षक विद्यार्थी नियमितता मार्फत शिक्षण सिकाइ समयलाई अधिकतम उपयोग गरी प्रभावकारी शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा शिक्षकहरूको जवाफदेहिता तथा विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धिमा सहजीकरण गर्ने गरी शिक्षण सिकाइ समय मापन/कार्यान्वयन कार्यविधि-२०७४ का आधारमा कार्यसम्पादन गर्ने गरी प्रति विद्यालय रू २ हजारका दरले विद्यालयलाई अनुदान दिने। अनुदान उपलब्ध गराउँदा कार्यविधि लागु गर्ने निर्णय विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट भई आउनु पर्ने। यस शीर्षकमा प्राप्त रकलाई विद्यालयले व्यवथापकीय क्षेत्रमा खर्च गर्ने। विद्यालयले कार्यविधि अनुसार कार्य सम्पादन गर्ने स्थानीय तह र इकाइले नियमित कार्य सम्पादनको अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने। **सबै स्थानीय तह अन्तर्गतका विद्यालयमा कार्यक्रम लागु भएको सुनिश्चितता सहितको पत्र तथा शिक्षक नियमितताको अनुगमन अभिलेख शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ मार्फत् शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने।** यस सम्बन्धी कार्यविधि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेबसाइट www.doe.gov.np मा उपलब्ध छ। **९.५. विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन (फर्निसिङ, किताव खरिद, तथा इ-पुस्तकालयसमेत) (छनोट भएका विद्यालय) :** विद्यालय छनोट गर्दा देहायका आधारमा विद्यालयको प्रथामिकता तय गरी विद्यालय छनोट गर्नेः क) पुस्तकालय नभएका माध्यमिक विद्यालयहरू ख) गत विगत आ.व.मा पुस्तकालय व्यवस्थापन अनुदान प्राप्त नगरेका माध्यमिक विद्यालयहरू ग) विद्यार्थी सङ्ख्या उच्च रहेका विद्यालयहरू घ) पुस्तकालय व्यवस्थपनका लागि आवश्यक कक्षाकोठा रहेका विद्यालयहरू ङ) स्थानीय तहका सबै माध्यमिक तहले यस प्रकारको एक पटक अनुदान प्राप्त गरी सकेको सुनिश्चित गरी उच्च विद्यार्थी सङ्ख्या भएको अनुमतिले जेष्ठता क्रममा आधारभूत तह कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउन सकिनेछ। ९.६. छनोट भएका विद्यालयलाई प्रति विद्यालय एकमुष्ठ ६ लाख ५० हजारका दरले अनुदान दिने। उक्त अनुदानबाट विद्यालयले पाठ्यपुस्तक, पाठ्यक्रम,शिक्षक निर्देशिका, सन्दर्भ सामग्री खरिद गर्ने। लाइब्रेरीका लागि आवश्यक फर्निचरहरू जस्तै पुस्तक र्‍याक, बसाइ व्यवस्थाका लागि कुर्सी टेवुल लगायतका सामग्रीहरू व्यवस्था गर्न कुल बजेटको २५% सम्म बजेट सार्वजनिक खरिद ऐन अनुसार खर्च गर्ने। विद्यालयले खरिद गरेका पुस्तकहरूको सूची अनिवार्यरूले स्थानीय तहमा पेस गर्नु पर्नेछ। *द्रष्टव्यः यस बापत प्राप्त अनुदानबाट विद्यार्थीको दैनिक पठन पाठनसँग असम्बन्धित र असान्दर्भिक पुस्तक तथा सामग्रीहरू खरिद गर्न पाइने छैन।* **९.७. शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग (कम्प्युटर, इन्टरनेट, कनेक्टिभिटी इक्युपमेन्टस तथा Kits खरिद) का लागि अनुदान :** स्थानीय तहले इन्टरनेटको पहुँच भएका तथा विद्युतको नियमित आपूर्ति भएका विद्यालयहरूको विवरण तयार गरी ती विद्यालयबाट प्रस्ताव		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
माग गर्ने । विद्यालयले माध्यमिक तहमा गणित अङ्ग्रेजी र विज्ञान विषय पढाइरहेका ,कम्प्युटर ऐच्छिक विषयका रूपमा अध्यापन गराएका एवम् शिक्षकको ICT का माध्यमबाट शिक्षण गर्न सक्ने क्षमता र तत्परता खुल्ने विवरणसहित प्रस्ताव पेस गर्ने । प्रस्तावहरूको मूल्याङ्कन गरी विद्यालयहरूको छनोट गर्ने । छनोट भएका विद्यालयहरूलाई गणित विज्ञान र अङ्ग्रेजी विषयका kits र networking, internet आदि व्ययवस्थापन गर्न लगाउदा आवश्यक फर्निचर, कम्प्युटर/उपकरण/सफ्टवेयर/विद्युतीय अन्तरक्रियात्मक श्रव्य-दृश्य सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन गर्ने सुनिश्चिता कायम गरी प्रति विद्यालय रु ६ लाख ५० हजार एकमुष्ठ अनुदान रकम उपलब्ध गराउने । विद्यालयले नमुना माध्यमिक विद्यालय व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ को सम्बन्धित खण्ड र अनुसूचीमा भएको आधार तथा स्पेसिफिकेसनको परिधिभित्र रहेर सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावली तथा विद्यालय खरिद दिग्दर्शन अनुसारका प्रक्रियाहरू पूरा गरी सामग्री खरिद गर्ने । अनुदान प्राप्त विद्यालयले निर्धारित मापदण्ड र प्रक्रिया अनुरूप कार्यान्वयन गरेनगरेको नियमित रूपमा अनुगमन गरी सोको एकप्रति शिक्षा तथा मावन स्रोत विकास केन्द्रमा पनि पठाउने । स्थानीय तहका सबै माध्यमिक तहले यस प्रकारको एक पटक अनुदान प्राप्त गरी सकेको भए उच्च विद्यार्थी सङ्ख्या भएको अनुमतिले पूरानो क्रममा आधारभूत तह कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउन सकिनेछ । **९.८. विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान** : विगतमा यस प्रकृतिको अनुदान नपाएका माध्यमिक विद्यालयहरूको पहिचान गरी प्रति विद्यालय रू ६ लाख ५० हजारको दरले एकमुष्ठ विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने । यसरी अनुदान दिँदा विद्यालयको विद्यार्थी सङ्ख्या, जेष्ठतासमेतलाई आधार मानी सूची बनाउने । यसै गरी विज्ञान विषय पढाइ भएका विद्यालय, प्राविधिक धार सञ्चालित विद्यालय र नमुना विद्यालयलाई प्रदान गर्ने तर यस प्रकृतिको बजेट विगत वर्षमा त्यस्ता विद्यालयले प्राप्त गरेको भए दोहोरो नदिने । यदि यस शीर्षकमा रकम बचत भएमा आधारभूत (निम्न माध्यमिक) तह सञ्चालन भएको विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने । यस शीर्षकबाट रकम प्राप्त गरेका विद्यालयहरूले नमुना विद्यालय सञ्चालन निर्देशिका २०७४ को अनुसूचीमा उल्लेखित मापदण्डका आधारमा विज्ञान प्रयोगशाला व्यवस्थापन गर्ने । स्थानीय तहका सबै माध्यमिक तहले यस प्रकारको एक पटक अनुदान प्राप्त गरी सकेको भए उच्च विद्यार्थी सङ्ख्या भएको अनुमतिले जेष्ठता क्रममा रहेको आधारभूत तह कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउन सकिनेछ । **९.९. प्रारम्भिक पढाइ सिप विकासका लागि न्यूनतम प्याकेज कार्यन्वयन** : पढाइ सिप प्रवर्धन कार्यक्रम लागु भएका जिल्ला तथा स्थानीय तहले कक्षा १-३ का लागि प्रतिकक्षा ३ हजारको दरले जम्मा रू ९ हजार रकम विद्यालयमा उपलब्ध गराउने । उक्त रकमबाट विद्यालयले कक्षा कोठा पढाइ सिप प्रवर्धनका लागि न्यूनतम प्याकेज अन्तर्गतका क्रियाकलापहरू सुनिश्चित गर्न खर्च गर्ने । न्यूनतम प्याकेज अन्तर्गत कक्षागत रूपमा एक सेट सिकाइ सामग्री, अभ्यास पुस्तिका प्रति विद्यार्थी एक सेट पुग्ने गरी विद्यालयले अनिवार्य रूपले खरिद गर्न लगाउने । जिल्लाभित्रका अन्य स्थानीय तहसँग समन्वय गरी विकास भएको CRC/PRC जिल्लाभित्र छपाइ गरी विद्यालयलाई खरिद गर्न लागाउन सकिनेछ । सो सामग्रीको प्रयोग भए नभएको स्थानीय तहबाट निरन्तर अनुगमनको व्यवस्था मिलाउने । कार्यक्रम सम्बन्धमा अभिभावकहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने एवम् कक्षाकोठामा आधारित प्रारम्भिक कक्षा पढाइ मूल्याङ्कन (CB-EGRA) गर्ने । यी क्रियाकलापका लागि यस शीर्षकमा रकम नपुग भएको अवस्थामा प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा प्राप्त हुने बजेटबाट रकम उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । (कार्यक्रम लागु भएका ३८ जिल्लाहरू: ताप्लेजुङ, धनकुटा, सप्तरी, धनुषा, भक्तपुर, रसुवा, पर्सा, तनहु, कास्की, मनाङ, मुस्ताङ, रूपन्देही, दाङ, बाँके, वर्दिया, सुर्खेत, डोल्पा, कैलाली,		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
कञ्चनपुर, डडेल्धुरा, खोटाङ, रौतहट, सर्लाही, महोत्तरी, सिन्धुपाल्चोक, म्याग्दी, कपलिलवस्तु, दैलेख, अछाम,नवलपरासी सुस्ता पश्चिम, भोजपुर, वारा, सिराहा,सिन्धुली, वाग्लुङ, रोल्पा, सल्यान र डोटी) **९.१०. नमुना विद्यालयमा कार्यसम्पादन करारका आधारमा प्र.अ र शिक्षकका लागि विद्यालय मार्फत प्रोत्साहन अनुदान:** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट छनोट भएका,नमुना विद्यालयको गुरूयोजना स्थानीय तहबाट स्वीकृत भई सञ्चालनमा रहेका, नमुना विद्यालय व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ बमोजिम छनोट भएका प्र.अ. तथा माध्यमिक तहका विषयगत शिक्षकहरूले गुरुयोजना कार्यान्वयन गर्नका लागि अतिरिक्त समयमा समेत खटनुपर्ने र विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि अभबृद्धि गर्नका लागि स्रोत सामग्रीको व्यवस्थापनमा सहयोग गर्न यो प्रोत्साहन प्राप्त गर्नेछन् । यसका लागि प्रति विद्यालय रू २ लाखका दरले बजेट व्यवस्था भएको छ । विद्यालय व्यवस्थापन समितिले विनियोजित रकममध्ये पचास प्रतिशत प्रधानाध्यापक र पचास प्रतिशत अन्य विषयगत शिक्षकहरुसँग अनुसुची १३ मा उल्लेख गरिएका विषयवस्तु समावेश गरी नतिजामा आधारित कार्यसम्पादन करार गर्नुपर्नेछ । कार्यसम्पादन सम्झौता बमोजिमको नतिजा विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट शिफारिस प्राप्त भएपछि अनुदान उपलब्ध गराउने । नमुना विद्यालयका प्रअ तथा शिक्षकका लागि यो शीर्षकबाट प्राप्त हुने वजेट मात्र प्रोत्साहन अनुदानका रुपमा उपलब्ध गराउने । **९.११. शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई एकमुष्ठ अनुदान** यस क्रियाकलापमा बजेट बिनियोजन रहेका स्थानीय तहले यस केन्द्रको वेबसाइटमा रहेका विद्यालयहरूका लागि वार्षिक एकमुष्ठ विद्यालय सञ्चालन कार्यविधि,२०७६ मा उल्लेखित अनुदान प्राप्त गर्ने सर्त पूरा गरेका सुनिश्चितता भए नभएको यकिन गरी सर्त पूरा गरेका विद्यालयलाई देहाय आधारमा भाद्र मसान्तभित्र अनुदान उपलब्ध गराउने: क) अनुदान लिने विद्यालयसँग केन्द्रले तोके अनुसारको ढाँचामा विद्यालय सञ्चालनका लागि करार सम्झौता गर्ने, ख) छनोटमा परेका विद्यालयलाई स्थानीय तहले करार सम्झौता अनुसार काम सम्पादन गर्ने सर्तमा प्रति विद्यालय वार्षिक एकमुष्ठ रु १० लाख अनुदानको रकम निकासा गर्ने, ग) विद्यालयले कार्यसम्पादन करारमा उल्लेखित सर्त अनुसार कार्य सम्पादन भए नभएको नियमित अनुगमन गरी सोको कार्य प्रगति यस केन्द्रमा पठाउने, घ) स्थानीय तहले दरबन्दी मिलानमा दरबन्दी प्रस्ताव नगर्ने । यस पूर्व कुनै प्रकारको दरबन्दी तथा राहत अनुदान प्राप्त नगरेको सुनिश्चित गरी मात्र निकासा दिने, ङ) सार्वजनिक विद्यालय समायोजन एवम् एकीकरण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ३ का आधारमा समायोजन वा एकीकरण हुनु पर्ने विद्यालयमा नपर्ने विद्यालयहरूलाई मात्र अनुदान उपलब्ध गराउने । विद्यालयले कार्यविधिले तोकेको क्षेत्रमा मात्र रकम खर्च गर्ने । कार्यविधि यस केन्द्रको वेबसाइट www.cehrd.gov.np को निर्देशिका खण्डमा रहेको छ ।		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
९.१२. नमुना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वयन अनुदान : यस निर्देशिकाको अनुसूची ९ को खण्ड "क" "ख" र "ग" मा उल्लेखित विद्यालयलाई स्वीकृत गुरूयोजनाका आधारमा निर्माण गरिएको वार्षिक कार्यान्वयन योजना अनुसार नमुना विद्यालय व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४ (संसोधनसहित) मा उल्लेखित तत्कालीन रूपमा शैक्षिक सुधार हुने क्रियाकलाप निर्धारण गरी शैक्षिक पूर्वाधारहरू, छात्रावास व्यवस्थापन, शैक्षिक सुशासनका न्यूनतम सर्त पूरा गर्ने लगायतका कार्यक्रम गर्न भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि बिनियोजित बजेटको कार्य प्रगति सहित आवश्यक बजेटसहितको प्रस्ताव विद्यालयबाट पेस गर्न लगाउने। यस आवमा सम्पादन गर्ने कार्यक्रम निर्धारण गरी स्थानीय तह र विद्यालयबिच सम्झौता गरी को खण्ड "क" र "ख" मा उल्लेखित विद्यालयका लागि रु ३० लाख र "ग" विद्यालयलाई रू ५० लाख अनुदान यस शीर्षकबाट उपलब्ध गराउने। विद्यालयले सम्झौता अनुरूप काम गरे नगरेको नियमित अनुगमन गरी कार्य प्रगति यस केन्द्रमा पठाउने। **९.१३. विद्यालय सुपरीवेक्षण तथा शिक्षकको पेसागत सहयोग** स्थानीय तहले विद्यालय सुपरीवेक्षण र शिक्षकको पेसागत सहयोगलाई प्रभावकारी वनाउन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइसँग समन्वय गरी अनुगमन योजना निर्माण गर्ने। जिल्ला एवम् स्थानीय तहका शिक्षा शाखामा कार्यरत अधिकृत स्तरका कर्मचारी, माध्यमिक तहका शिक्षक रहेको विषयगत समिति तथा विषयविज्ञ रहेको रोष्टर निर्माण गर्ने। उक्त रोष्टर मध्येबाट स्थानीय तह अन्तर्गतका सबै विद्यालयमा ३ महिनामा कम्तीमा १ पटक सुपरीवेक्षण गरी पेसागत सहयोगका लागि कक्षा अवलोकन, पृष्ठपोषण आदान प्रदान, नमुना पाठ पर्दशन छोटो अवधिका मागमा आधारित तालिम सञ्चालन एवम् शैक्षणिक समस्या समाधानका लागि छलफल गर्ने, गराउने। यस कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि ५० विद्यालयसम्म भएका स्थानीय तहका लागि जम्मा रू ७५ हजार, १०० विद्यालयसम्म भएका स्थानीय तहका लागि रू १ लाख, १५० सम्म विद्यालय भएका स्थानीय तहका लागि १ लाख ५० हजार र सोभन्दा बढी विद्यालय भएका स्थानीय तहका लागि रू २ लाख रकम व्यवस्था भएकाले सो अनुसार खर्च गर्ने। यसका अतिरिक्त स्थानीय तहले आन्तरिक स्रोतबाट समेत बजेट व्यवस्था गरी एकीकृत अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ। **९.१४. शैक्षिक कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा सुशासन प्रवर्धन** क) स्थानीय तहले यस शीर्षकबाट देहायका कार्य सम्पादन गर्नुपर्नेछः १. ससर्त अनुदान अन्तर्गत विभिन्न सवबजेट उपशीर्षकहरूमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरूको अनुसुची मा उल्लेखित ढाँचामा वार्षिक तथा त्रैमासिक प्रतिवेदन एवम् वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन (Annual Educational Status Report) तयारी तथा संप्रेषण गर्ने, २. स्थानीय तह अन्तर्गतका सबै प्रकारका विद्यालयलाई अनिवार्य रूपमा विद्युतीय IEMIS मा शैक्षिक तथ्याङ्क भर्न तथा अद्यावधिक गर्न लगाउने, सोका लागि प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउने र स्थानीय तहको शैक्षिक तथ्याङ्क प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन गर्ने , विद्यालय नक्साङ्कन गर्न शैक्षिक तथ्याङ्क प्रतिवेदनलाई प्रमुख आधारका रुपमा लिने साथै विद्यालयको अनुमति विद्यालय नक्साङ्कनको आधारमा दिने। ४. स्थानीय तह अन्तर्गतका विद्यालयका शिक्षकहरूको डिजिटल डाटावेश तयारी, परीक्षा लगायतका अभिलेखको व्यवस्थापन		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
गर्ने , ५. स्थानीय तहले गाँउ/नगर शिक्षा योजना निर्माण तथा कार्यक्रम कार्यान्वनमा सहजीकरण गर्ने, ६. वार्षिक कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि स्थलगत अनुगमन तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने। ७. वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन (Annual Educational Status Report) को प्रस्तावित ढाँचा यस केन्द्रको वेभसाइटमा रहेको छ। ख) यस कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि रू ५० विद्यालयसम्म भएका स्थानीय तहका लागि जम्मा रू ७५ हजार, १०० विद्यालयसम्म भएका स्थानीय तहका लागि रू १ लाख, १५० सम्म विद्यालय भएका स्थानीय तहका लागि रू १ लाख ५० हजार र सो भन्दा वढी विद्यालय भएका स्थानीय तहका लागि रू २ लाख रकम व्यवस्था भएकाले सो अनुसार खर्च गर्ने। यसका अतिरिक्त स्थानीय तहले आन्तरिक स्रोतबाट समेत बजेट व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ। सोको अभिलेखाङ्कन गर्न यस केन्द्रमा विवरण उपलव्ध गराउनु स्थानीय तहको कर्तव्य हुनेछ।		

2.5.10 **क्रियाकलाप २.७.१३.२३ सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क सेनिटरी प्याड ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी अनुदान**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१) स्थानीय तहले सामुदायिक विद्यालयको कक्षा ६-१२ सम्म अध्ययनरत सबै छात्राहरूका लागि निःशुल्क सेनिटरी प्याड व्यवस्थाका लागि सेनिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७६ बमोजिम देहाय अनुसार गर्ने : क) सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ६-१२ सम्मका छात्राहरूको तथ्याङ्क यकिन गर्ने, ख) कार्यविधिमा उल्लेखित प्रकिया अनुसार विद्यालयमार्फत विद्यार्थीलाई महिनावारीको समयमा तोकिएको मापदण्ड अनुसारको प्याड उपलब्ध गराउने, ग) वार्षिक १० महिना अवधिका लागि निःशुल्क सेनिटरी प्याडको व्यवस्था मिलाउने, घ) कक्षा ६ भन्दा तल्लो कक्षामा अध्ययन गर्ने महिनावारी भएका छात्राहरूलाई पनि यो व्यवस्था अनुसार प्याड उपलब्ध गराउन सकिने, ८ प्याड व्यवस्थापन गर्दा स्वदेशी उद्योगबाट उत्पादित प्याडलाई प्राथामिकता दिने।	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• प्याड प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या

2.5.11 **क्रियाकलाप २.७.१३.२१ भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक र पाठ्यपुस्तक व्यवस्थाका लागि अनुदान**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१. यस क्रियाकलाप अन्तर्गत बजेट बिनियोजन रहेको झापा जिल्लाको दमक नगरपालिका अन्तर्गत **श्री ढुकुरपानी माध्यमिक विद्यालय तथा चुलाचुली आधारभूत विद्यालयका** लागि शिक्षक तथा निःशुल्क पाठ्यपुस्तक व्यवस्थापनका लागि स्वीकृत कक्षागत दररेट अनुसार विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने, २. शिक्षक व्यवस्थापनका लागि ढुकुरपानी माध्यमिक विद्यालयका लागि आधारभूत तहको प्राथमिक तह तर्फ ३, निम्नमाध्यमिक तह तर्फ ४ र माध्यमिकतर्फ ५ जना गरी जम्मा १२ जनाको र चुलाचुली आधारभूत विद्यालयका लागि आधारभूत तहको प्राथमिक तह तर्फ ४ र निम्नमाध्यमिक तहतर्फ ५ गरी जम्मा ९ जनाको स्कीकृत तलममान अनुसार १३ महिना बराबरको पारिश्रमिक अनुदान उपलब्ध गराउने, ३. विद्यालयको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको स्थानीय तहबाट नियमित निरीक्षण अनुगमन गर्ने।	**मुख्य जिम्मेवार** • नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• तलव प्राप्त शिक्षक • पाठ्यपुस्तक प्राप्त विद्यार्थी

2.5.12 **क्रियाकलाप २.७.१३.४० माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१. यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन भएका स्थानीय तहले उक्त बजेटबाट शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ तथा दरबन्दी मिलानको प्रतिवेदन अनुरुप सामुदायिक विद्यालयको माध्यमिक तहको कक्षा (९-१०) का लागि कुनै पनि दरबन्दी वा राहत अनुदान नभएका (शून्य दरबन्दी) र १ मात्र दरबन्दी वा राहत अनुदान भएका गणित, अङ्ग्रेजी र विज्ञान विषय शिक्षक व्यवस्थापनका लागि शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ का अतिरिक्त देहाय अनुसार वितरण गर्ने :- (कार्यविधि यस केन्द्रको वेभसाइट www.cehrd.gov.np बाट डाउनलोड गर्न सकिनेछ।) क) माथि उल्लेखित विवरण अनुसारका विद्यालय सङ्ख्या यकिन गर्ने, ख) बजेटको परिधि भित्र रही सुन्य दरबन्दी भएका विद्यालयलाई न्यनतम २ र १ दरबन्दी भएका लाई १ थप गरी न्यूनतम २ शिक्षक वरावरको अनुदान नियमानुसार शिक्षक भर्ना भए पछि उपलब्ध गराउने, ग) यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन गर्दा प्रति शिक्षक मासिक ३५९९० का दरले १२ महिनाको पारिश्रमिक अनुदान हिसाव भएको छ । कार्यविधि वमोजिम प्रचलित सुरु स्केल अनुसारका नपुग रकम स्थानीय तहले थप गर्न सक्नेछन्।	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सख्या • तलव वुझेको भरपाइ

2.5.13 **क्रियाकलाप २.७.१३.४१ आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक

यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन भएका स्थानीय तहले उक्त बजेटबाट शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ तथा दरबन्दी मिलानको प्रतिवेदन अनुरुप सामुदायिक विद्यालयको आधारभूत तह निम्नमाध्यमिक तहको कक्षा (६-८) का लागि कुनै पनि दरबन्दी वा राहत अनुदान नभएका (शून्य दरबन्दी) भएका गणित, अङ्ग्रेजी र विज्ञान विषय शिक्षक व्यवस्थापनका लागि शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ का अतिरिक्त देहाय अनुसार वितरण गर्ने :- (कार्यविधि यस केन्द्रको वेभसाइट www.cehrd.gov.np बाट डाउनलोड गर्न सकिनेछ ।) १. उल्लिखित विवरण अनुसारका विद्यालय सङ्ख्या यकिन गर्ने, २. बजेटको परिधि भित्र रही शून्य दरबन्दी भएका विद्यालयलाई न्यूनतम १ शिक्षक बराबरको अनुदान नियमानुसार शिक्षक भर्ना भएपछि उपलब्ध गराउने, ३. यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन गर्दा प्रति शिक्षक मासिक रु २८२०० का दरले १२ महिनाको पारिश्रमिक अनुदान हिसाव भएको छ । कार्यविधि बमोजिम प्रचलित सुरु स्केल अनुसारका नपुग रकम स्थानीय तहले थप गर्न सक्नेछन् ।	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सख्या • तलव वुझेको भरपाइ

2.5.14 **क्रियाकलाप २.७.२५.६२ कोभिड – १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	**जिम्मेवारी**	**प्रगति सूचक**
१. कोभिड – १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा विद्यार्थी सिकाइ निरन्तरताका लागि सहजीकरणका यस क्रियाकलापमा विनियोजित बजेट खर्च गर्दा देहायको कार्यप्रक्रिया अवलम्बन गरी कार्य सम्पादन गर्ने : क) विद्यार्थी सिकाइ सहजीकरणको सङ्घीय सरकार प्रदेश सरकार एमव् स्थानीय तहबाट प्राप्त भएको बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयका लागि एकीकृत कार्ययोजना निर्माण गरी स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने, ख) केन्द्रबाट विकास भएका तथा स्वीकृत श्रव्यदृश्यपाठ प्रसारणका लागि स्थानीय टेलिभिजन च्यानल तथा एफ एम रेडियोमार्फत प्रसारणको व्यवस्था मिलाउने, ग) स्थानीय तहले प्रविधिमा पहुँच नपुगेका वर्गलाई लक्षित गरी विषयगत शिक्षकको रोष्टर विकास गरी यस केन्द्रबाट विकास भएका तथा वैकल्पिक सिकाइका लागि स्वीकृत अध्ययन सामग्री समेतलाई आधार मानी स्थानीय तहबाट थप सिकाइ सामग्री विकास तथा छपाइ र वितरण गर्ने विद्यालयले यस प्रकारका सामग्रीको प्रयोगमा प्रोत्साहन गर्ने र सिकाइमा सहजीकरण गर्ने । घ) सिकाइ निरन्तरतका लागिअस्थायी सिकाइ सहजीकरण केन्द्र, गृह विद्यालय सञ्चालन तथा घरदैलो कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• थप सिकाइका लागि विकास भएका सामग्री सङ्ख्या • सञ्चालनमा रहेका अस्थायी सिकाइ सहजीकरण केन्द्र, गृह विद्यालय सञ्चालन तथा घरदैलो कार्यक्रम सङ्ख्या • स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री प्रयोग भएका विद्यालय सङ्ख्या

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ङ) विद्यालय नियमित रुपमा सञ्चालन नरहेको अवस्थामा वैकल्पिक सिकाइका लागि सञ्चालित अस्थायी सिकाइ सहजीकरण केन्द्र, गृह विद्यालय तथा विद्यालय नियमित रुपमा सञ्चालन रहेको विद्यालयमा स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री (माक्स सेनिटाइजर तथा सावुन लगायत) व्यवस्थापनका गर्ने २. सिकाइ निरन्तरता लागि स्थानीय तहले बजेट थप गरी कार्यान्वयन गर्न सक्नेछन् । ३. आफ्नो स्थानीय अन्तरगत वैकल्पिक माध्यमबाट सिकाइ निरन्तरता गर्ने विद्यार्थी एवम् विद्यालयको अभिलेख तयार गरी नियमित रुपमा IEMIS मा अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ ।		

2.5.15 **क्रियाकलाप २.७.१३.४२ GPE को सहयोगमा कोभिड - १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क) विद्यार्थी सिकाइ सहजीकरणको सङ्घीय सरकार प्रदेश सरकार एमव् स्थानीय तहबाट प्राप्त भएको बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयका लागि एकिकृत कार्ययोजना निर्माण गरी स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने. ख) यस क्रियाकलापमा बजेट प्राप्त भएका स्थानीय तहले तपसिल अनुसारका उप क्रियाकलापमा केन्द्रित रही कार्यसम्पादन गर्ने : **१) सञ्चार माध्यम तथा इन्टरनेट सुविधाको पहुच नभएका बालबालिकाहरुकालगि विकास भएका सिकाइ समाग्रीको छपाइ तथा वितरण** अ) स्थानीय तह भित्र अध्ययनरत विद्यार्थीहरु सञ्चार माध्यम तथा इन्टरनेट सुविधाको पहुच नभएका बालबालिकाहरुको तथ्याक यकिन गरी त्यस प्रकारका विद्यार्थीको सिकाइ निरन्तरताका लगि केन्द्रबाट विकास भएका तथा स्वीकृत पाठ्यसामग्री छपाइ गरी वितरण गर्ने, आ) स्थानीयस्तरमा थप सिकाइ सामग्री विकास गर्न चाहेमा विषयगत शिक्षकको रोष्टर विकास गरी यस केन्द्रबाट विकास भएका तथा वैकल्पिक सिकाइका लागि स्वीकृत अध्ययन सामग्री समेतलाई आधार मानी थप सिकाइ सामग्री विकास तथा छपाई र वितरण गर्ने विद्यालयले यस प्रकारका सामग्रीको प्रयोगमा प्रोत्साहन गर्ने र सिकाइमा सहजीकरण गर्ने । इ) यस कार्यका लागि स्थानीय तहले अधिकतम ५ लाख सम्म खर्च गर्ने । **२) छानिएका स्थानीय तहका विद्यालयका लागि अनुदान** अ) स्थानीय तह अन्तरगतका सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयका प्रति विद्यालय अधिकतम १ लाख सम्म बजेट विद्यालयलाई यस	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• थप सिकाइका लागि विकास भएका सामग्री सङ्ख्या • अनुदान प्राप्त विद्यालय सङ्ख्या • स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री प्रयोग भएका विद्यालय सङ्ख्या

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क्रियाकलापबाट अनुदान उपलब्ध गराउने। विद्यालयले तपसिल अनुसारका क्षेत्रमा खर्च गर्ने. ३) **विद्यालय स्तरीय प्रतिकार्य शैक्षिक योजना निर्माण :** विद्यालय सुधार योजना अध्वधिक गर्दा कोभिड १९ को प्रतिकार्य विषय समावेश गरी अद्यावधिक गर्ने, ४) **सीमान्तकृत बालबालिका लक्षित भर्ना अभियान सञ्चालन** : विद्यालय नियमित सञ्चालन नभको अवस्थामा विद्यार्थीको अभिलेख अद्यावधिक गरी सीमान्तकृत समूहका बालबालिका लक्षित गरी मन्त्रालयबाट विकास भएको मापदण्ड समेतलाई आधार मानि भर्ना अभियान सञ्चालन गर्ने। विद्यार्थी भर्नाको अभिलेख IEMIS मा अद्यावधिक गर्ने, ५) **कक्षा सञ्चालनका लागि विद्यालयमा स्वास्थ्य मापदण्डहरुको कार्यान्वयन :** विद्यालय सुरक्षाका मापदण्ड विकास गरी शिक्षक विद्यार्थीले प्रयोग गर्ने. ६) **सरसफाइ सामग्री (हात धुने साधन समेत) :** विद्यालयमा नियमित हात धुने व्यवस्थाका लागि सावुन, स्यानिटाइजर, मास्क जस्ता सामग्रीको अनिवार्य प्रबन्ध गर्ने, ७) **WASH सुविधाको सामान्य मर्मत तथा व्यवस्थापन :** शौचालयमा पानी तथा हात धुने सावन लगायतका स्वास्थ्य सुरक्षाका प्रबन्ध हुने गरी विद्यालयको मर्मत गर्ने, ८) **शिक्षक विद्यार्थी तथा अभिभावकका लागि मनोसामाजिक परामर्श** : विद्यालय शिक्षाका सरोकारवालाहरु शिक्षक विद्यार्थी तथा अभिभावकहरुलाई लक्षित गरी मनोसामाजिक परामर्शको प्याकेज विकास गर्ने। शिक्षकले मार्फत अभिभावक तथा विद्यार्थीलाई लक्षित गरी परामर्श गर्ने, ९) **वैकल्पिक माध्यमबाट विद्यार्थी सिकाइको मुल्याङ्कन :** विद्यार्थीको आन्तरिक मुल्याङ्कनका माध्यमबाट सिकाइ मुल्याङ्कन गर्ने, १०) **शैक्षिक क्षतिपुर्तिका लागि अतिरिक्त सिकाइ (Remedial Learnig) मार्फत सिकाइलाई तीव्रता** : कोभिड १९ को प्रभाव सगै नियमित पठन पाठनमा भएको अवरोधका कारण भएको क्षतिपुर्ति गर्नका लागि नियमित कक्षाका अतिरिक्त समयमा विद्यालयका शिक्षक मार्फत अनलाइन तथा अफलाइन कक्षा, गृहकार्य, परियोजना कार्य जस्ता माध्यमबाट सिकाइलाई तीव्रता दिने व्यवस्था मिलाउने। सञ्चालन भएका कक्षाको सिकाइ अभिलेख राखी मुल्याङ्कन गर्न व्यवस्था मिलाउने। ११) **स्रोत कक्षामा अध्ययन गर्ने अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरुको सिकाइका लागि विशेष सहयोग :** सञ्चालनमा रहेका स्रोत कक्षा तथा विशेष विद्यालयहरुले प्रति विद्यालय रु.१ लाख ७५ हजार विद्यालयलाई निकासा दिने। अनुदान प्राप्त विद्यालले फरक		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क्षमता भएका बालबालिकालाई लक्षित गरी सिकाइका लागि नियमित कक्षाका अतिरिक्त थप कक्षा सञ्चालन गृहकार्य परियोजना कार्य जस्ता विधिबाट विशेष सहयोग उपलब्ध गराउने । विकास भएका विद्यूतीय पाठ्य सामग्री उपलब्ध गराइ स्वअध्ययनको व्यवस्था मिलाउने । १२) **स्थानीयका लागि कार्यक्रम व्यवस्थापन खर्च :** यस क्रियाकलापको सघन कार्यान्वयनका अनुसूची मा रहेका स्थानीय तहले कार्यक्रम व्यस्थापनका लागि रु.१ लाख ७५ हजार खर्च गर्न सक्नेछन् । यस अन्तरगत कार्यक्रम व्यवस्थापन सँग सम्वन्धीत बैठक छलफल अन्तरक्रिया, वैकल्पिक सिकाइसँग सम्बन्धित विद्यार्थी तथ्याङ्क सङ्कलन जस्ता विषयमा स्थानीय तहको निर्णय वमोजिम गर्नुपर्नेछ।		

2.5.16 **क्रियाकलाप नं. २.७.१३.९ द्वन्द्व पीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (सहिद प्रतिष्ठान मार्फत् सञ्चालन हुने) बउशीनं (३५०००१०५)**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
सहिद स्मृति विद्यालयलाई अनुदान क) यस शीर्षक अन्तर्गत बजेट प्राप्त भएको स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र सञ्चालित प्रतिष्ठान अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान दिने र अनुदानबाट विद्यालय सञ्चालन सम्बन्धी सम्पूर्ण क्रियाकलाप गर्ने। ख) प्रतिष्ठानले तोकेका आधारमा बजेट खर्च गर्ने र प्रगति नियमित रूपमा स्थानीय तहमा पठाउने।	• गाँउपालिका/ नगरपालिका • सहिद स्मृति प्रतिष्ठान • विद्यालय	• अनुदान प्राप्त गरेका विद्यालय सङ्ख्या

2.6 सबैका लागि शिक्षा: शिशु विकास कार्यक्रम (व.उ.श.ी.न. ३५००००१०२)

2.6.1 **क्रियाकलाप नं २.७.१३.३९ सबैका लागि शिक्षा-शिशु विकास कार्यक्रम अन्तरगत तोकिएका बाल विकास केन्द्र,आधारभूत शिक्षा,अनौपचारिक शिक्षा,नीति तथा सुरक्षित विद्यालयका कार्यक्रम कार्यान्वयन**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१. यस क्रियाकललापमा विनियोजित बजेट कार्यान्वयन गर्न यस केन्द्रको च नं ३०६ को मिति २०७८।०३।०६ को पत्रमा उल्लेखित प्रदेशगत प्रस्तावित बजेटको परिधिभित्र रही कार्यसम्पादन गर्नुपर्नेछ । यस क्रियाकलापमा तपसिल अनुसारका उपक्रियाकलाप समावेश रहेकाले बजेट	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका	• कार्यशालाका सहभागीको हाजिरी

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
विनियोजन रहेका प्रदेशतहले तपसिल अनुसार कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने : **१.१. स्थानीय तहमा एकीकृत प्रारम्भिक बालविकास योजना निर्माण सम्बन्धी कार्यशाला सञ्चालन :** क) सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्रकाशित स्थानीय तहमा एकीकृत प्रारम्भिक बालविकासकालागि योजना तर्जुमा कार्यशाला स्रोत सामग्री, २०७५ बमोजिम स्थानीय तहका लागि दुई दिने कार्यशाला सञ्चालन गरी नयाँ योजना तर्जुमा गर्ने वा तर्जुमा भईसकेका योजनालाई अद्यावधिक गर्ने। स्रोत सामग्री शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेभसाइटमा उपलब्ध छ। ।विनियोजित रकम नपुग भएमा स्थानीय तहले थप गर्न सक्नेछ। ख) प्राविधिक सहयोगका लागि स्थानीय तहमा कार्यरत यस सम्बन्धी तालिम प्राप्त सङ्घ संस्था वा युनिसेफको प्रादेशिक कार्यलयसँग समन्वय गर्ने। **१.२.स्थानीय तहमा प्रारम्भिक बालविकास मेला सञ्चालन :** क) गर्भावस्था देखि ८ वर्षसम्मका बालबालिकाको सर्वाङ्गीण विकासमा काम गर्ने सम्पूर्ण सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यक्रम तथा परियोजना बारे जानकारी गराउने गरी मेला सञ्चालन गर्ने। ख) प्राविधिक सहयोगका लागि स्थानीय तहमा कार्यरत युनिसेफको प्रादेशिक कार्यलयसँग समन्वय गर्ने। **१.३. स्थानीय तहमा प्रारम्भिक बालविकास समिति गठन र अभिमुखीकरण :** क) राष्ट्रिय योजना आयोगबाट जारी भएको प्रारम्भिक बालविकास राष्ट्रिय रणनीति २०७७-२०८८ (राष्ट्रिय योजना आयोगको होमपेजमा उपलब्ध) को अनुसूची ३ र ४ अनुरुप स्थानीय प्रारम्भिक बालविकास समिति र वडास्तरीय प्रारम्भिक बालविकास समिति गठन गर्ने। सो समितिहरुलाई प्रारम्भिक बालविकासबारे र समितिको काम कर्तव्यबारे अभिमुखीकरण गर्ने, ख) प्राविधिक सहयोगका लागि स्थानीय तहमा कार्यरत युनिसेफको प्रादेशिक कार्यलयसँग समन्वय गर्ने। **१.४. बालमैत्री विद्यालय सामग्री सम्बन्धमा संयुक्त अनुगमन तथा छलफल** क) कार्यक्रम तथा बजेट रहेका स्थानीयतहहरुले सबै विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरु तथा शिक्षा समितिका पदाधिकारीहरुको सहभागितामा बालमैत्री विद्यालय प्रारुप सम्बन्धी २ दिने कार्यशाला सञ्चालन गर्ने, ख) कार्यशालाकै एक अभिन्न अङ्गका रुपमा बालमैत्री विद्यालय प्रारुपका सूचकहरुलाई आधार मानेर कम्तीमा २ ओटा विद्यालयहरुमा संयूक्तअनुगमन गर्ने र प्राप्त प्रतिवेदन तथा पृष्ठपोषणको आधारमा स्थानीय तहका सबै विद्यालयहरुलाई बालमैत्री बनाउन कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने। **१.५.समावेशी प्रारम्भिक कक्षा सिकाइ र बालमैत्री विद्यालय सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वन**	• विद्यालय **<u>सहजीकरण/समन्वय</u>** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• एकीकृत बालविकास योजना • मेलामा सहभागीको हाजिरी • संयूक्त अनुगमन प्रतिवेदन • बालमैत्री विद्यालय कार्ययोजना • तोकिएका लैङ्गिक सम्पर्क बिन्दु सङ्ख्या • ·गठन भएका सञ्जाल सङ्ख्या • तालिमका सहभागी सङ्ख्या • वृहत् विद्यालय सुरक्षा सम्पर्क शिक्षकहरुको विवरण • बैठक तथा अनुगमन प्रतिवेदन • विद्यालयको पहिलाको अवस्था र जोखीमन्युनीकरण पश्चातका तस्वीरहरु

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क) कार्यक्रम तथा बजेट रहेका स्थानीय तहहरुले सबै विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरु तथा शिक्षा समितिका पदाधिकारीहरुको सहभागितामा समावेशी शिक्षा सम्बन्धी २ दिने कार्यशाला सञ्चालन गर्ने। ख) कार्यशाला पश्चात् विद्यालयमा गई अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकाहरुको प्रारम्भिक पहिचान गरी स्वास्थ्य शाखासँगको सहकार्यमा ति बालबालिकाहरुलाई अवस्था र आवश्यकताको आधारमा सहयोग प्रदान गर्ने। ग) अति विपन्न विद्यालयका प्रारम्भिक बाल विकास कक्षावा कक्षा १ मा बालमैत्री कक्षा व्यवस्थापनका लागि कार्पेट, फर्निचर व्यवस्थाका लागि जोडकोषमा आधारित बजेट व्यवस्था गर्ने घ) स्थानीय तहका प्रतिनिधिसहितका पदाधिकारीको सहभागितामा कार्यक्रम कार्यान्वयनको संयुक्त अनुगमन गर्ने । **१.६. बालिकाको शिक्षामा पहुँच (GATE) कार्यक्रम सञ्चालन** क) प्रदेश न २ का बजेट प्राप्त भएका स्थानीय तह भित्र रहेका किशोरी (१० देखी १४ वर्षउमेर समुहका) लागि जीवनोपयोगी सीप सम्बन्धी शिक्षा तथा उपयुक्त औपचारिक एवम् अनौपचारिक कक्षा मार्फत विद्यालय शिक्षा सुनिश्चितता कायम गर्न विद्यालय बाहिर रहको किशोरीहरुको पहिचान गर्ने र ९ महिना अनौपचारिक कक्षा सञ्चालन गर्ने, ख) पहिचान भएका किशोरीहरुलाई अनौपचारिक शिक्षाका कक्षा मार्फत औपचारिक शिक्षामा भर्ना गरी नियमित शिक्षाको व्यवस्था मिलाउन योजना तर्जुमा गर्ने। योजना अनुसार कार्यक्रम तय कार्यान्वयन गर्ने, ग) प्रत्येक कक्षाको खर्च निम्नअनुसार व्यवस्था गर्ने : १. सहजकर्तको पारिश्रमिक प्रति महिना रु ६५००/- दरले ९ महिना २. सुपरिवेक्षकको पारिश्रमिक प्रति महिना रु १६००० /- का दरले १० महिना ३. कक्षाका सहभागीहरुलाई मासिक मसलन्द रु १५० /- दरले ९ महिना -कम्तिमा २५ जना प्रत्येक केन्द्रमा) ४. कक्षा सञ्चालनको लागि मसलन्द रु ३००/- दरले ९ महिना ५. ब्ल्याकबोर्ड अथवा ह्वाइट बोर्ड रु २०००/- दरले ६. बर्साई व्यवस्थापन -पीर्फम तथा त्रिपाल) रु ४०००/- का दरले ७. प्रोजेक्ट वर्क -प्रत्येक केन्द्रले २ ओटा) रु १००० /- ८. कक्षा सञ्चालन समितिको बैठक चिया खर्च -प्रत्यके केन्द्रले ६ ओटा सञ्चालन गर्ने रु ५०० /- दरले ९. प्रि टेष्ट, पोस्ट टेष्ट -प्रत्येक केन्द्रले २ पटक) रु ७००/- का दरले १०.किताब ढुवानी खर्च रु ८२५/- दरले -२ पटक) ११. अनुगमन खर्च रु ५०० का दरले प्रत्येक केन्द्रमा १० पटक		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१.७.वृहत् विद्यालय योजनाको पुनरावलोकनका लागि स्थानीय तहमा कार्यशाला सञ्चालन क) कार्यक्रम तथा बजेट रहेका स्थानीय तहहरुले गत आर्थिक वर्ष तयार पारिएको बृहत् शिक्षा योजनाको कार्यान्वयनको अवस्था, चुनौती, अवसर तथा भावी कार्यदिशा सम्बन्धमा ब्यापक छलफल गर्न स्थानीय तह स्तरीय समिक्षा कार्यशाला सञ्चालन गर्ने, ख) कार्यशालामा कार्यपालिका परिवार, शिक्षा समितिका पदाधिकारीहरु, केही विद्यालयका प्रधानाध्यापक, शिक्षक तथा प्रारम्भिक बाल कक्षा शिक्षक एवम् सम्बन्धित स्थानीय तहमा कार्यरत विकास साझेदारहरुलाई सहभागी गराउने। ग) कार्यशालाबाट प्राप्त सुझाव, प्रतिक्रिया तथा पृष्ठपोषणको आधारमा बृहत शिक्षा योजनालाई परिमार्जन गरी कार्यपालिका बैठकबाट पारित गराई कार्यान्वयन गर्ने। **१.८. स्थानीय तहमा वृहत् विद्यालय योजना निर्माण** क) बजेट व्यवस्था रहेका स्थानीय तहले विद्यालय शिक्षा, अनौपचरिक शिक्षा, सुरक्षित विद्यालय विद्यालय, विपद व्यवस्थापन जस्ता विषयलाई समेटी गाँउ वा नगर शिक्षा योजना निर्माण गर्ने, ख) योजना निर्माण गर्दा स्थानीय तहका सरोकारवाला विद्यालयका प्रअ, शिक्षक स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि तथा विद्यालय व्यवस्थापनका पदाधिकारीहरु तथा विकास साझेदारहरुको वृहत् सहभागितामा योजना तर्जुमा गर्ने, ग) यसरी तयार भएको बृहत् शिक्षा योजनाको कम्तीमा वर्षमा २ पटक समीक्षा गर्ने। **१.९. बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जालका पदाधिकारीहरुको क्षमता विकास र गुनासो सुनुवाइ संयन्त्रको सवलीकरण** क) कार्यक्रम तथा बजेट रहेका स्थानीय तहमा शिक्षा क्षेत्रका लागि बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल विकास गर्ने र लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने।। स्थानीयस्तरमा सञ्जालको बैठक बसी लैङ्गिक सचेतनाका सामग्रीहरुको अभिमुखीकरण गर्ने, ख) स्थानीय तह अन्तरगतका सबै विद्यालयहरुमा लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्ति तोक्न लगाई अनिवार्य रुपमा गुनासो पेटिका स्थापना गर्न लगाउने तथा गुनासो सुनुवाइ कार्यविधि, २०७४ प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने। सोका लागि आवश्यक भौतिक तथा प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराई प्रभावकारिताको समीक्षा गर्ने प्रणाली विकास गर्ने। ग) स्थानीय तहले प्र.अ. र लैङ्गिक समता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्पर्क शिक्षकका लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम गर्ने। घ) सञ्जालको बैठक वर्षको दुई पटक सञ्चालन गर्ने। **१.१०.वृहत् विद्यालय सुरक्षा गुरुयोजना र विद्यालय शान्ति क्षेत्रको अवस्था अनुगमन तथा पुनरावलोकन** क) कार्यक्रम तथा बजेट रहेका स्थानीय तहले सबै विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा स्थानीय तह शिक्षा समितिका पदाधिकारीहरुको सहभागितामा बृहत् विद्यालय सुरक्षा न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयन सम्वन्धी एक दिने अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने,		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ख) त्यसपछि स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा प्रधानाध्यापकले विद्यालयमा बृहत् विद्यालय सुरक्षा सर्म्पर्क शिक्षक चयन गरी स्थानीयतहलाई जानकारी गराउने। ग) स्थानीय तहले प्रधानाध्यापक र बृहत् विद्यालय सुरक्षा सर्म्पर्क शिक्षकसँग त्रैमासिक रुपमा समीक्षा बैठक गर्ने, घ) स्थानीय तहका पदाधिकारीहरु र शिक्षा शाखा कर्मचारीबाट अनुगमन गर्ने। **१.११.वृहत् विद्यालय सुरक्षा कार्यक्रमको विस्तार** क) बृहत विद्यालय सुरक्षा कार्यक्रमको लागि छनोट भएका विद्यालयका फोकल शिक्षकलाई २ दिनको तालिम सहित विद्यालय जोखीम पहिचानका लागि प्रयोगात्मक अभ्यास विव्यस, शिक्षकहरु र बाल क्लवका सदस्यहरुलाई २ दिनको विद्यालय स्तरमा बृहत् विद्यालय सुरक्षा कार्यक्रमको संयुक्त अनुशिक्षण र विद्यालयको जोखीम नक्सांकन सहित जोखीम न्युनीकरण कार्ययोजनाको तयारी र विद्यालय सुधार योजनामा समावेश गर्ने. ख) विद्यालयमा जोखिम पहिचानसहितको स्रोत नक्साको तयारी गर्ने, ग) बृहत विद्यालय सुरक्षा कार्यक्रम लागु भएका विद्यालयहरुमा विपद व्यवस्थापन समितिको गठन र अनुशिक्षण गर्ने, घ) विद्यालयले पहिचान गरेका जोखीमहरुको वर्गीकरण र कार्ययोजना अनुसार स्रोत आवस्यक पर्ने कार्यका लागि विद्यालयलाई जोखिम न्युनीकरण कार्यका लागि स्रोतको सहयोग उपलब्ध गराउने। **१.१२.सुरक्षित विद्यालय र विद्यालय शान्तिक्षेत्र अवधारणाको कार्यान्वयन** क) प्रदेश नं २ का छानिएका ८ स्थानीय तहले समष्टिगत विद्यालय सुरक्षा न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयन सम्वन्धी अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने, ख) छानिएका स्थानीय तहको प्र.अ. र विपद् व्यवस्थापन सम्पर्क शिक्षकसँग समीक्षा बैठक गर्ने, ग) स्थानीय तहका पदाधिकारीहरु र शिक्षा शाखाका कर्मचारीबाट अनुगमन गर्ने।		

खण्ड ३

प्रदेश तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका सबैबजेट उपशीर्षकहरूका कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया र मापदण्ड

3 प्रदेश सरकारबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमहरु

3.1 *विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम*

3.1.1 क्रियाकलाप नं. ११.१.२.१२६. बौद्धिक अपाङ्गता भएका भएका बालबालिकाहरूका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय सञ्चालन

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) गत आर्थिक वर्षमा छनोट भई प्रदेश स्तरबाट गुरूयोजना स्वीकृत भई निर्माणाधीन विद्यालयहरूका लागि कार्यप्रगतिका आधारमा रु.५० लाख देखि २ करोड रकम बिनियोजन भएको छ। स्वीकृत गुरूयोजनामा उल्लेखित तपसिल अनुसारका न्यूनतम पूर्वाधार विकास हुने गरी सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीको परिधि भित्र रही निर्माण गर्ने। **विद्यालयमा विकास हुनुपर्ने न्यूनतम पूर्वाधारहरू :** १. आवासीय विद्यालयमा २०० जना बालबालिका आवासमा बस्न सक्नेगरी बढीमा २ तलाको अपाङ्गता भएकाता मैत्री छात्रावास भवन, भान्छा र डाइनिङ् कक्ष, २. विद्यालयमा अपाङ्गता भएकाताको Screening र लेखाजोखा कक्ष, कक्षाकोठाहरू, अभिभावक र बालबालिकाका लागि परामर्श कक्ष, , IT सुविधासहितको पुस्तकालय, आधारभूत उपकरणसहितको फिजियोथेरापी कक्ष, सङ्गीत थेरापी, स्पिच थेरापी लगायतका थेरापीहरू गर्न सकिने कक्ष,प्राथमिक उपचार कक्ष,खेलमैदान,प्रशासनिक भवन,वार्डेन कक्षसमेत रहने गरी भवन, ३. पूर्वव्यावसायिक सिप विकासका लागि अभ्यास गर्ने आवश्यक सामग्रीसहितको कक्ष, ख) विद्यालयमा भएको भौतिक निर्माणको नियमित अनुगमन गर्ने, ग) कार्य प्रगतिको नियमित अनुगमन गरी प्रगति यस केन्द्रमा पठाउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• आवासीय विद्यालय स्थापनाको स्थान निर्धारण भएको हुने • गुरूयोजना र डिपिआर तयार हुने • पूर्वाधार निर्माण कार्य सुरू हुने

3.1.2 क्रियाकलाप २.७.१३.३१ प्रदेश स्तरीय IEMIS व्यवस्थापन

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) यस शीर्षकमा प्राप्त बजेटबाट सामजिक विकास मन्त्रालयले केन्द्रबाट विकास भएको IEMIS मा थप सूचना थप गर्नुपर्ने भएमा सोको विवरण तयार गरी सफ्टवेयर अद्यावधिकका लागि केन्द्रसँग समन्वय गर्ने. ख) प्रदेश भित्रका जिल्लागत प्रतिनिधित्व हुने गरी कम्तिमा २ प्रतिशत विद्यालयबाट भरिएको तथ्याङ्कको स्थलगत सत्यापन (verfication) गर्ने, ग) शिक्षा क्षेत्रको प्रदेश स्तरीय शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रतिवेदन तयार गरी सार्वजनिक गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय • विश्वविद्यालय तथा क्याम्पस • विद्यालय	• शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रतिवेदन

3.1.3 क्रियाकलाप २.७.१३.१२ वार्षिक, त्रैमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) सामाजिक विकास मन्त्रालयका लागि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय अन्तर्गत विभिन्न बजेट उपशीर्षकमा ससर्त अनुदानमा प्राप्त भएका बजेटहरूको त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने, ख) आर्थिक वर्षको अन्त्यमा प्रदेशस्तरीय प्रगतिसहितको Status Report तयार गरी सरोकारवाला निकायहरूमा संप्रेषण गर्ने। प्रतिवेदनको ढाँचा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेभसाइटबाट प्राप्त गर्न सकिनेछ।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• त्रैमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन • Status Report • IEMIS Report

3.1.4 क्रियाकलाप २.७.१३.४ शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) सामाजिक विकास मन्त्रालयले शिक्षा विकास निर्देशनालय तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय तथा शिक्षा तालिम केन्द्रका शिक्षा शाखाका अधिकृतलाई २ दिने शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा यस निर्देशिकाको सम्बन्धमा अभिमुखीकरण सञ्चालन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने। ख) अन्तरक्रियामा सङ्घीय मन्त्रालय तथा केन्द्रीय निकायहरूको सहभागीतामा संयुक्त अभिमुखीकरण कार्यशाला सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय तथा केन्द्रीय निकायहरू • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• सञ्चालन भएका अभिमुखीकरण कार्यक्रमको सङ्ख्या • अभिमुखीकरणमा सहभागीहरूको हाजिरी विवरण

3.1.5 क्रियाकलाप २.७.१३.१० विद्यालयहरूलाई विपत् व्यवस्थापनका लागि अनुदान

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) प्रदेश अन्तर्गतका विद्यालयहरूमा आइपर्न सक्ने विभिन्न विपत्का समयमा विद्यार्थीको सिकाइ निरन्तरताका लागि आपतकालीन योजना निर्माण तथा अद्यावधिक गर्ने, ख) योजनामा उल्लेखित प्रतिकार्य क्रियाकलापहरूको प्राथामिकीकरण गरी विपत्बाट भौतिक क्षति पुगेका विद्यालयहरूको विवरण यकिन गरी तत्काल विद्यालय सञ्चालन गर्न भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि विद्यालयलाई अनुदान दिने। विपत्बाट विद्यार्थीको पाठ्यपुस्तक लगायतका सिकाइ सामग्रीमा पुगेको क्षति यकिन गरी सामग्री व्यवस्थापनका लागि सहयोग उपलब्ध गराउने, ग) वैकल्पिक प्रणालीबाट विद्यार्थीको सिकाइ सहजीकरण निर्देशिका, २०७७ अनुसार कोभिड-१९ को प्रभावका कारण	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• विकास भएका निर्देशिका, मापदण्ड तथा प्रारूपको सङ्ख्या

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
भएको/हुन सक्ने शैक्षिक क्षति न्यूनीकरण गर्न सिकाइ निरन्तरताका लागि निर्देशिकाको उदेश्य अनुरूप क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने, गराउने, घ) यस शीर्षकमा वित्तीय हस्तान्तरण भएको अनुदानको बढीमा ५ प्रतिशतसम्म बजेटबाट सामाजिक विकास मन्त्रालयले विपत् जोखिम न्यूनीकरणका लागि वृहत विद्यालय सुरक्षा न्यूनतम प्याकेज अभिमुखीकरण, सामग्री निर्माण तथा वितरण लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न/गराउन सकिनेछ।		

3.2 ***राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड (ब.उ.शी.नं. ३५०३१०११)***

3.2.1 **क्रियाकलाप २.७.१३.२१ कक्षा १० (SEE) परीक्षा सञ्चालन**

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय र राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डको मापदण्ड तथा परीक्षा सञ्चालनका आधार अनुसार गर्ने। ख) नियमित तथा ग्रेडवृद्धि परीक्षामा समेतका लागि उत्तरपुस्तिका छपाइ तथा ढुवानी, परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र अनुगमन लगायतका कार्यमा खर्च गर्ने। ग) परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धमा राष्ट्रिय परीक्षा वोर्डबाट निर्णय भएपश्चात सो अनुसार कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक जानकारी गराइनेछ। घ) यस शीर्षकमा विनियोजित परीक्षा सञ्चालनसँग सम्बन्धित विषयमा मात्र खर्च गर्नुपर्नेछ।	• राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड • सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी सङ्ख्या

3.3 ***सबैका लागि शिक्षा- शिशु विकास कार्यक्रम (ब.उ.शी.नं. ३५०००१०२)***

3.3.1 **क्रियाकलाप २.७.१३.३० सबैका लागि शिक्षा-शिशु विकास कार्यक्रम अन्तरगत तोकिएका बाल विकास केन्द्र,आधारभूत शिक्षा,अनौपचारिक शिक्षा,नीति तथा सुरक्षित विद्यालयका कार्यक्रम कार्यान्वयन**[1]

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
२. यस क्रियाकललापमा विनियोजित बजेट कार्यान्वयन गर्न यस केन्द्रको च नं ३०६ को मिति २०७८।०३।०६ को	• सामाजिक विकास मन्त्रालय	• प्रशिक्षण सहभागीको हाजिरी

[1] यस सवबजेट उपशीर्षकमा रहेका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा सम्बन्धित प्रदेशमा रहेको युनिसेफ क्षेत्रीय कार्यालयबाट प्राविधिक सहायता लिन सकिनेछ।

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
पत्रमा उल्लेखित प्रदेशगत प्रस्तावित बजेटको परिधि भित्र रही कार्यसम्पादन गर्नुपर्नेछ । यस क्रियाकलापमा तपसिल अनुसारका उपक्रियाकलाप समावेश रहेकोले बजेट विनियोजन रहेका प्रदेशतहले तपसिल अनुसार कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने : ३. **सम्बन्धी नीति तथा रणनीतिहरुको पुनरावलोकन कार्यशाला :** क) **स**बै सरोकारावालाको सहभागितामा प्रादेशिक प्रारम्भिक बालविकास रणनीतिको कार्यान्वयन योजना निर्माण गर्ने । ४. **ELDS Report Card सम्बन्धी मुख्य प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन :** क) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास भएको "बालबिकास सहजकर्ता पेसागत विकास तालिम तालिम सहजीकरण पुस्तिकाको आधारमा शैक्षिक तालिम केन्द्र तथा तालिममा निपूण स्थानीय तहका शिक्षा अधिकृतका लागि १२ दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण भौतिक रुपमा सञ्चालन गर्ने । तालिम प्रशिक्षकका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको प्रारम्भिक बालविकास शाखा तथा तालिम शाखासँग समन्वय गर्ने । ५. **स्थानीय तहमा एकीकृत प्रारम्भिक बालविकास योजना निर्माणका लागि Consortium का सदस्यका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण** क) सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्रकाशित स्थानीय तहमा एकीकृत प्रारम्भिक बालविकासका लागि योजना तर्जुमा कार्यशाला स्रोत सामग्री, २०७५ बमोजिम तीन दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण प्रदेश तहमा गठित प्रादेशिक प्रारम्भिक बालविकास कन्सोर्टियमका सदस्यहरुका लागि भौतिक रुपमा आयोजना गर्ने, ख) यस कार्यका लागि प्राविधिक सहयोगका लागि युनिसेफको प्रादेशिक कार्यलयसँग समन्वय गर्ने । ६. **अभिभावक शिक्षा सम्बन्धमा स्थानीय तहका शिक्षा अधिकृतहरुका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण :** क) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास भएको अभिभावक शिक्षा प्याकेजको आधारमा स्थानीय तहका शिक्षा अधिकृतका लागि ८ दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण भौतिक रुपमा सञ्चालन गर्ने, ख) तालिम प्रशिक्षकका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको प्रारम्भिक बालविकास शाखा तथा तालिम शाखासँग समन्वय गर्ने । ७. **अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकाहरुको प्रारम्भिक अवस्थामा नै पहिचान र सहयोग**	• शिक्षा विकास निर्देशनालय • स्थानीय तह • विद्यालय	• Roster विज्ञ रोष्टर सङ्ख्या • किशोरवास्थाको क्षेत्रमा कार्य गर्ने सञ्जाल • बैठक प्रतिवेदनहरु • समावेशी शिक्षा कार्यान्वयन कार्ययोजना • सहभागीको मूल्याङ्कन • रणनीति कार्यान्वयन योजना • बालिकाशिक्षा सञ्जाल कार्ययोजना • सहभागीको हाजिरी • मस्यौदा रणनीति पत्र • पुनरावलोकन प्रतिवेदन

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
संयन्त्रसम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण क) विद्यालयमा अध्ययनरत बालबालिकाहरुमा विद्यमान अपाङ्गता भएकाताहरुको प्रारम्भिक अवस्थामा नै पहिचान गरी त्यसको प्रकार र अवस्थाको आधारमा सहयोग संयन्त्र विकास गरी कार्यान्वयन गर्न लुम्बिनी, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ४ दिवसीय प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने, ख) यस प्रशिक्षक प्रशिक्षणमा सामाजिक विकास मन्त्रालय, शिक्षा विकास निर्देशनालय र शिक्षा तालिम केन्द्रका २/२ जना र स्थानीय तहका शिक्षा अधिकृत एवम् स्वास्थ्य शाखा प्रमुखहरुलाई सहभागी गराउने। ८. **मदरसाको मूलप्रवाहीकरण सम्बन्धी कार्यशाला** क) बजेट २ न प्रदेशमा मदरसाका मौलवीहरुसँग समन्वय गरी मदरसाको मूलप्रवाहीकरणका लागि कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गर्ने, ख) यस कार्यमा प्रदेशमा रहेको युनिसेफको कार्यलयसँग समन्वय गरी सञ्चालन गर्न सकिने। ९. **समावेशी शिक्षा कार्यान्वयन सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यशाला** क) **सा**माजिक विकास मन्त्रालय, शिक्षा विकास निर्देशनालय, शिक्षा तालिम केन्द्र, महिला तथा बालबालिका महाशाखा, स्वास्थ्य निर्देशनालय एवम् स्थानीय तहका शिक्षा अधिकृतहरुको सहभागितामा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको समन्वयमा समावशी शिक्षा कार्यान्वयनसम्बन्धी २ दिने कार्यशाला सञ्चालन गर्ने, ख) यस कार्यशालाको अन्त्यमा प्रदेश तथा सम्बन्धित स्थानीय तहहरुले समावेशी शिक्षा कार्यान्वयन कार्य योजना तयार पार्ने। १०. **प्रशिक्षकका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम :** क) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको प्राविधिक सहयोग र समन्वयमा प्रदेश तालिम केन्द्रबाट समावेशी शिक्षा र बालमैत्री विद्यालय प्रारुप सम्बन्धी ३ दिने प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रका प्रशिक्षक तथा **Roster/** प्रशिक्षकहरुको लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने. ख) यस कार्यशाला पश्चात् शिक्षा तालिम केन्द्रले आयोजना गर्ने शिक्षक पेसागत विकास तालिमहरुमा समावेशी शिक्षा र बालमैत्री विद्यालय प्रारुप सम्बन्धी कम्तीमा एउटा सत्र समावेश गरी सहजीकरण गर्ने। (बागमती, लुम्बिनी, कर्णाली, सुदूरपश्चिम प्रदेश)		

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
११. **प्राविधिक र व्यावसायिक शिक्षासहितको गुणस्तर अभिवृद्धि सम्बन्धमा सरकारी तथा निजीक्षेत्रका सरोकारवालाहरुसँग छलफल/अन्तर्क्रिया ;** क) सार्वजनिक निजी साझेदारी अवधारणा अनुरुप प्राविधिक, व्यावसायिक तथा आधारभूत शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिमा निजी क्षेत्रको संलग्नता एवम् भूमिका अभिवृद्धि गर्न प्रदेश स्तरीय एक दिवसीय कार्यशाला सञ्चालन गर्ने, (कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश) ख) कार्यशाला सामाजिक विकास मन्त्रालय, शिक्षा विकास निर्देशनालय, प्राविधिक शिक्षा तथा ब्यावशायिक तालिम परिषद्, निजी क्षेत्र -प्याब्सन, एनप्याब्सनसमेत), बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र, उद्योग वाणिज्य सङ्घ लगायतका सरोकारवालाहरुको सहभागितामा सञ्चालन गर्ने, ग) कार्यशालाको अन्त्यमा निजी क्षेत्रले प्राविधिक, ब्यवशायिक तथा आधारभूत शिक्षाको गुणस्तर अभिबृदमि सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता पत्रमा हस्ताक्षर गराउने।		
१२. **अनुगमन र समन्वय :** क) प्रदेश नं २ मा रहको अनौपचारिक शिक्षाका कार्यक्रमहरुको आवश्यकता अनुसार संयुक्त प्राविधिक अनुगमन गर्ने, प्रदेशमा रहको युनिसेफको कार्यलयसँग समन्वय गर्ने सकिने।		
१३. **अनौपचारिक शिक्षाका विभिन्न ढाँचाहरुको सम्बन्धमा पुनरावलोकन बैठक/कार्यशाला** क) प्रदेश नं २ मा सञ्चालन भएका सबै किसिमका अनौपचारिक शिक्षाका ढाँचाहरुलाई पुनराबलोकन गर्ने र प्रतिवेदन तयार गर्ने, ख) प्रदेशमा रहको युनिसेफको कार्यलयसँग समन्वय गरी प्रत्येक त्रैमासिकमा दुई पटक बैठक र कार्यशाला सञ्चालन गर्ने सकिनेछ।		
१४. **किशोरावस्थाको क्षेत्रमा कार्य गर्ने प्रदेशस्तरीय सरोकारवालाहरुसँग नेटवर्क र बैठक** क) किशोरवास्थाको क्षेत्रमा कार्य गर्ने प्रदेश नं २ का सरोकारबालाहरुको सञ्जाल निर्माण र शसक्तिकरणका लागि सरोकारवालाहरुसँग बैठक पैरवी गर्ने, ख) युनिसेफको कार्यलयसँग समन्वय गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने।		
१५. **IEMIS र शिक्षा क्षेत्रको योजना निर्माण सम्बन्धी क्षमता विकासका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण**		

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) IEMIS मा देखिने सबै प्रकारका समस्याहरुलाई समयमै समाधान गर्न, स्थानीय तह तथा विद्यालयको IEMIS प्रणाली सुदृढिकरणमा सहयोग गर्न तथा IEMIS लाई शिक्षाको योजनातर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमनमा थप प्रभावकारी बनाउन सहयोग गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति तयार पार्ने उद्देश्यले ५ दिवसीय प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने, ख) यस प्रशिक्षक प्रशिक्षणका सहभागीहरु शिक्षा विकास निर्देशनालयको निर्देशन तथा समन्वयमा IEMIS विज्ञको रुपमा प्रदेशमा सेवा प्रदान गर्ने। **१६. बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल र लैंङ्गिक सम्पर्क व्यक्तिहरुको क्षमता विकास कार्यक्रम** क) सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला तथा बालबालिका महाशाखा, शिक्षा विकास निर्देशनालय, शिक्षा तालिम केन्द्र, प्रदेश बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जालका सम्पूर्ण पदाधिकारीहरु तथा स्थानीय तह बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जालका संयोजकहरुको सहभागितामा ३ दिवसीय क्षमता विकास कार्यशाला सञ्चालन गर्ने, ख) यस कार्यशाला पश्चात् प्रदेश तथा स्थानीय तह बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जालहरुको क्षमता विकास भई कम्तीमा एक वर्षे कार्ययोजना तयार गर्ने। **१७. प्रदेशस्तरीय शिक्षा समूहको सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम** क) प्रदेश तथा जिल्ला शिक्षा समूह (Education Cluster) को सूचना तथा अभिलेख ब्यवस्थापन प्रणाली सुदृढीकरण गर्न सामाजिक विकास मन्त्रालय, शिक्षा विकास निर्देशनालय, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ एवम् सामाजिक विकास कार्यालयमा सूचना व्यवस्थापन कार्यमा संलग्न अधिकृत वा अन्य कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गर्न ३ दिवसीय कार्यशाला सञ्चालन गर्ने। (लुम्बिनी, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश) ख) तालिम पश्चात् शिक्षा समूहहरुको सुचना ब्यवस्थापन तथा दस्तावेजीकरण प्रणालीमा सुधार भए नभएको त्रैमासिक रुपमा समीक्षा गर्ने। **१८. प्रदेशस्तरमा विद्यालय कृत्रिम अभ्यास प्रक्रियासम्बन्धी प्रबोधीकरण कार्यशाला** क) विद्यालयहरुमा ब्यवस्थित तथा प्रभावकारी कृत्रिम अभ्यास (Drill Practice) सञ्चालन प्रक्रियासम्बन्धी आधारभूत ज्ञान तथा सिप अभिबृद्धि गर्न सामाजिक विकास मन्त्रालय, शिक्षाविकास निर्देशनालय, स्थानीय तह शिक्षा शाखा/महाशाखा प्रमुख, निजी तथा आवासीय विद्यालय अर्गनाइजेसनका प्रतिनिधि, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका		

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
प्रतिनीधि, विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा बृहत विद्यालय सुरक्षा सम्पर्क शिक्षकहरुको सहभागितामा २ दिने कार्यशाला सञ्चालन गर्ने, ख) कार्यशालापश्चात् विद्यालयहरुमावर्षा कम्तीमा २ पटक कृत्रिम अभ्यास (Drill Practice) सञ्चालन गर्न सामाजिक विकास मन्त्रालयले सबै स्थानीय तहहरुलाई आवश्यक अनुरोध, सहयोग र सहजीकरण गर्ने. ग) यस कार्यका लागि युनिसेफ नेपाल फिल्ड कार्यालयसँग आवश्यक प्राविधिक सहयोग लिन सकिने। १९. **वृहत् सुरक्षित विद्यालय कार्यक्रमसम्बन्धी योजनाको संयुक्त पुनरावलोकन** क) कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशका केही स्थानीय तहहरुमा सञ्चालित बृहत् विद्यालय सुरक्षा कार्यक्रमको २ दिने संयूक्त समिक्षा बैठक सामाजिक विकास मन्त्रालय, शिक्षा विकास निर्देशनालय, सम्बन्धित स्थानीय तहका सामाजिक विकास समितिका संयोजक, शिक्षाअधिकृत, विद्यालयका प्रधानाध्यापक, बृहत् विद्यालय सुरक्षा सम्पर्क शिक्षक तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका पदाधिकारीहरुको सहभागितामा सञ्चालन गर्ने। ख) समिक्षा बैठक पश्चात् बृहत् विद्यालय सुरक्षा कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित, प्रभावकारी तथा विस्तारित रुपमा सञ्चालन गर्न एक मस्यौदा रणनीति पत्र तयार पार्ने।		

4 प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रम

शिक्षक तालिमसँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन सामाजिक विकास मन्त्रालयले श्रावण महिनाको दोस्रो हप्ताभित्र अनिवार्य रुपमा ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरुको प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रहरुलाई कार्यक्रम तथा अख्तियारी उपलब्ध गराउनुपर्नेछ। तालिम केन्द्रले कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा उल्लेखित उप क्रियाकलापगत विस्तृतीकरणका अतिरिक्त तपसिलका आधारहरुमा केन्द्रित रही कार्यसम्पादन गर्नुपर्नेछः

क) तालिम केन्द्रले कार्यक्रम तथा अख्तियारी प्राप्त गरेपछि कार्यालयका कर्मचारी बिच कार्यक्रम अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने

ख) कार्यक्रम कार्यान्वयनको कार्ययोजना निर्माण गर्ने। कार्ययोजनाको १ प्रति यस केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखामा उपलब्ध गराउने.

ग) तालिम सञ्चालन गर्दा यस पुस्तिकाको अनुसूची १६ मा समावेश गरिएको उपक्रियाकलापगत कार्यक्रमका लागि तोकिएको भौतिक लक्ष्य र बजेटको परिधि अनुरुप सञ्चालन गर्ने,

घ) आधारभूत तह कक्षा (६-८) र माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२) का लागि अङ्ग्रेजी विज्ञान र गणित विषयका लागि TPD तालिम DLI सँग सम्बन्धीत भएकाले उक्त कार्यक्रमहरु तोकिएको लक्ष्य हासिल हुने गरी प्रथामिकताका साथ तालिम सञ्चालन गर्ने.

ङ) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा विगतमा सञ्चालनमा रहेका शैक्षिक तालिम केन्द्र तथा जिल्ला स्थित अगुवा स्रोत केन्द्रहरूको भौतिक संरचना प्रयोग गरी तालिम सञ्चालन हुने व्यवस्था मिलाउने.

च) तालिमलाई शिक्षकको कार्यथलो नजिकबाट सञ्चालन गर्न तालिम सञ्चालन गर्ने विषयमा प्रत्येक जिल्लामा विषयगत रोष्टर विकास हुने गरी प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने। उक्त रोष्टरहरुको परिचालन गरी स्थानीय स्तर मै तालिम प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

छ) तालिम सञ्चालन गर्दा तोकिएको क्रियाकलापगत भौतिक लक्ष्य नघट्ने एवम् बजेट नवढ्ने गरी केन्द्रको स्वीकृत नर्म्सले नसमेटेका क्षेत्रमा प्रदेश आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट खर्चको मापदण्ड स्वीकृत गरी खर्च गर्ने,

ज) आमुन्नेसामुन्ने विधि(face to face) बाट तालिम सञ्चालनका लागि तोकएका कार्यक्रम सो विधिबाट सञ्चालनको सम्भावना नरहेमा वैकल्पिक विधिहरु (Online) अवलवम्वन गरी सञ्चालन गर्ने.

झ) तालिम सञ्चालनको प्रगति त्रैमासिक रुपमा यस केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखामा पठाउने,

ञ) तालिमका सहभागी छनोट गर्दा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने,

ट) तालिम प्राप्त शिक्षकहरुको अभिलेख अद्यावधीकरण निज कार्यरत विद्यलायको IEMIS मा गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्ने निर्देशन समेत सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षक मार्फत विद्यालयलाई दिने।

4.1 ***क्रियाकलाप नं. २.६.१.१० शिक्षक तालिम***

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
१. तालिम केन्द्रमा सूचना प्रविधिको सुविधा विस्तार,भौतिक सुविधा सुदृढीकरण तथा होस्टल व्यवस्थापन क) सामाजिक विकास मन्त्रालयले आफ्नो प्रदेशको शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकायहरूको भौतिक सुदृढीकरण तथा स्तरीकरण र होस्टल व्यवस्थापन गर्न बजेट बाँडफाँड गरी सार्वनजिक खरिद ऐन नियमको परिधिभित्र रही कार्य गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	• त्रैमासिक र वार्षिक प्रतिवेदन • सुधार भौतिक अवस्था
२. राजपत्रअनङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीका लागि सेवाकालीन १-महिने शैक्षिक व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले आफ्नो प्रदेश भित्रका सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत शिक्षा सेवाका राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीहरूको लगत तयार गरी सहभागिताको निर्णयसहित पत्राचार गर्ने। तोकिए अनुसारको समूह अनुसारका सहभागी सङ्ख्या अपुग भएमा अन्यप्रदेशसँग समन्वय गरी अन्तरप्रदेशका कर्मचारीहरूलाई सहभागी गर्न सकिने। ख) शिक्षा सेवाका राजपत्र अनंङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीहरूको १ महिने सेवाकालीन शैक्षिक प्रशासन तालिम सामग्री तयार/अद्यावधिक गर्ने। ग) शिक्षा सेवाका राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीहरूबाट सहभागिताका लागि आवेदन माग गर्ने र प्राप्त हुन आएका आवेदनको आधारमा सम्बन्धित निज कार्यरत कार्यालयसँग समन्वयमा यस अघि नै यस्तो तालिम लिइसकेका कर्मचारीहरू नदोहोरिने गरी सेवाको जेष्ठता भएका २५ जनाको समूह निर्माण गरी कर्मचारी चयन गरी तालिम प्रदान गर्ने। घ) शिक्षा तालिम केन्द्रले तालिम सम्पन्न गरेका कर्मचारीहरूलाई प्रमाण पत्र प्रदान गरेर सोको आधारमा अभिलेख राख्ने। ङ) तालिम लिएका कर्मचारीहरूको सेवा प्रवाहसम्बन्धी अनुगमन गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • सम्बन्धित प्रदेशका सङ्घीय कार्यालय र स्थानीय तह • शिक्षा तालिम केन्द्र	• तालिम प्राप्त गरेका कर्मचारी सङ्ख्या • तालिम प्राप्त कर्मचारीको अभिलेख • सुधारिएको सेवा प्रवाह
१. विद्यार्थी मनोसामाजिक परामर्शसम्बन्धी कष्टमाइज्ड शिक्षक तालिम सञ्चालन क) स्वीकृत तालिम कोटाको परिधि भित्ररही आधारभूत तथा माध्यमिक तहका शिक्षकहरुलाई लक्षित गरी प्रत्येक जिल्लाको प्रतिनिधित्व हुने गरी स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने, ख) केन्द्रबाट सञ्चालन भएको प्रशिक्षक प्रशिक्षणका सहभागीले तालिम सञ्चालन गर्ने, ग) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
२. परिषद्बाट स्वीकृत कोर्ष अनुसार TPD तालिम सञ्चालनका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण **क)** तालिम सञ्चालनका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्दा तालिमका लागि प्रदेशभित्रका सबै स्थानीय तह, जिल्ला एवम् विषयहरुको प्रतिनिधित्व हुने गरी सूचीकृत रोष्टरहरुबाट प्रथामिकतामा सहभागी छनोट गर्ने,सहभागी सूचना प्रविधिको ज्ञानको दक्षता, पेसागत दक्षता जस्ता पक्षलाई समेत ध्यान दिने, **ख)** स्वीकृत टिपिडि तालिमको ढाँचा अनुसारको तालिम कोर्ष डिजाइन गरी तालिम सञ्चालन गर्ने, **ग)** तालिम प्राप्त सहभागीलाई प्रमाणपत्र दिने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तयार भएका प्रशिक्षक सख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख
३. सुनाइ/दृष्टि/बोलाई/बहिरा र सुस्तश्रवणसम्बन्धी अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकालाई शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूको टिपिडि तालिम सञ्चालन क) इकाइ र स्थानीय तहको सहयोगमा यस प्रकृतिका विद्यार्थी शिक्षण गर्ने शिक्षकहरुको अभिलेख सङ्कलन गर्ने, ख) स्वीकृत तालिमकोटाको परिधि भित्र रही इच्छुक आधारभूत तथा माध्यमिक तहका शिक्षकहरुलाई लक्षित गरि प्रत्येक जिल्लाको प्रतिनिधित्व हुने गरी स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने, ग) तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप
४. परिषद्बाट स्वीकृत सूचना तथा सञ्चार प्रविधि (ICT TPD Phase II- Digital literacy) पाठ्यक्रममा आधारित शिक्षण सिकाइका लागि टिपिडि तालिम सञ्चालन क) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि (ICT TPD Phase II- Digital literacy) तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन महाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। ख) तालिम सञ्चालनका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्दा तालिमका लागि प्रदेश भित्रका सबै स्थानीय तह, जिल्ला एवम् विषयहरुको प्रतिनिधित्व हुने गरी सूचीकृत रोष्टरहरुबाट प्रथामिकतामा सहभागी छनोट गर्ने,सहभागी सूचना प्रविधिको ज्ञानको दक्षता, पेसागत दक्षता जस्ता पक्षलाई समेत ध्यान दिने ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरूलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। घ) तालिम लिएका शिक्षकहरूको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप
५. परिषद्बाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तह (९-१२) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय	• सामाजिक विकास	• तालिम प्राप्त गरेका

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन क) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तहको अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणितको तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन महाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। ख) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेश अन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकहरूको आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने। ग) स्वीकृत मोडुलको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने । सोको अद्यावधीकरण सम्बन्धित विद्यलायको IEMIS मा गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्ने निर्देशन समेत सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षक मार्फत विद्यालयलाई दिने।	मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • विद्यालय	शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप
६. परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तह (९-१२) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय बाहेकका शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले माध्यमिक तह (९-१२) को अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणित बाहेकका विषयका शिक्षकका लागि तालिम प्याकेज स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन महाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। ख) प्रदेशभित्रका सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा कार्यरत माध्यमिक तह (९-१२) को अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणित बाहेकका विषयका शिक्षकको माग र लगत अभिलेखका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा शिक्षक छनोट गरी टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरूलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। घ) तालिम लिएका शिक्षकहरूको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
७. परिषद्बाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तह (९-१२) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय बाहेकका शिक्षकका लागि Online मा आधारित टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन **क)** शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तहको अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणितको तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन महाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। **ख)** तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेश अन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका Online मोडुलमा तालिम लिन इच्छुक शिक्षकहरूको आवेदन माग गरी तालिमका सहभागी छनोट गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ग) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने।		
८. परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा अधारभूत तह (६-८) का अङ्ग्रेजी, गणीत र विज्ञान विषय शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले सामुदायिक आधारभूत तहको अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणितको तालिम प्याकेज प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन महाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। ख) प्रदेशभित्रका सामुदायिक आधारभूत विद्यालयमा कार्यरत अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणित विषयका शिक्षकहरूको लगत अभिलेखका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा शिक्षक छनोट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय मार्फत टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरूलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। घ) तालिम लिएका शिक्षकहरूको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
९. परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा आधारभूत तह तथा माध्यमिक तहका (६-८ र ९-१२) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन (दोस्रो मोडुल) क) शिक्षा तालिम केन्द्रले सामुदायिक विद्यालयमा अध्यापनरत आधारभूत तथा माध्यमिक तहको अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणितको TPD पहिलो मोडुल तालिम लिएका शिक्षकहरुको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने, ख) दोस्रो चरणको स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन महाशाखाबाट प्राप्त गर्ने, ग) स्थानीय तह समेतको समन्वयमा शिक्षक छनोट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय मार्फत टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने. घ) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरूलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने, ङ) तालिम लिएका शिक्षकहरूको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय • स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
१०. परिषद्बाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा आधारभूत तह तथा माध्यमिक तहका (६-८ र ९-१२) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षकका लागि Online मा आधारित टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम	• सामाजिक विकास मन्त्रालय	• तालिम प्राप्त गरेका

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
सञ्चालन (दोस्रो मोडुल) क) शिक्षा तालिम केन्द्रले सामुदायिक विद्यालयमा अध्यापनरत आधारभूत तथा माध्यमिक तहको अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणितको TPD पहिलो मोडुल तालिम लिएका शिक्षकहरुको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने, ख) दोस्रो चरणको स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन महाशाखाबाट प्राप्त गर्ने, ग) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेश अन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका Online मोडुलमा तालिम लिन इच्छुक शिक्षकहरूको आवेदन माग गरी तालिमका सहभागी छनोट गर्ने। घ) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने।	• शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
११. परिषद्बाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तह (११-१२) का अङ्ग्रेजी, नेपाली र सामाजिक तथा जीवनोपयोगी सिप विषयका शिक्षकका लागि टिपिडि प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन क) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन मशाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। ख) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेश अन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकहरूको आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने। ग) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
१२. परिषद्बाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा अधारभूत तह (६-८) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय बाहेकका शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले आधारभूत तह (६-८) को अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणित बाहेकका विषयका शिक्षकको लागि स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन महाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। ख) प्रदेशभित्रका सामुदायिक आधारभूत विद्यालयमा कार्यरत आधारभूत तह (६-८) को अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणित बाहेकका विषयका शिक्षकको लगत अभिलेखका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा शिक्षक छनोट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय मार्फत् टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरूलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
घ) तालिम लिएका शिक्षकहरूको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।		
१३. परिषद्बाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा अधारभूत तह (६-८) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय बाहेकका शिक्षकका लागि Online मा आधारित टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन क) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तहको अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणितको तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन मशाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। ख) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेश अन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका Online मोडुलमा तालिम लिन इच्छुक शिक्षकहरूको आवेदन माग गर्ने। आवेदनको छानविन गरी तालिमका सहभागी छनोट गर्ने। ग) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप
१४. परिषद्बाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा अधारभूत तह (१-५)का शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले आधारभूत तह (१-५) को स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन महाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। ख) प्रदेशभित्रका सामुदायिक आधारभूत विद्यालयमा कार्यरत आधारभूत तह (१-५) का शिक्षकको लगत अभिलेखका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा शिक्षक छनोट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय मार्फत् टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) तालिम सञ्चालन गर्दा तालिम लिने शिक्षक सङ्ख्याको आधारमा पायक पर्ने स्थानीय तहमा तालिम हव खडा गरी उपलब्ध रोष्टरहरूको उपयोग गरी तालिम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने। घ) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरूलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। ङ) तालिम लिएका शिक्षकहरूको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
१५. परिषद्बाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा बालबिकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्तालाई टिपिडि प्रमाणीकरण तालिम सचालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा बाल विकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताको तालिम सञ्चालन	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	• तालिम प्राप्त गरेका बाल विकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताको सङ्ख्या /अभिलेख

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
गर्ने। ख) प्रदेशभित्रका समुदायमा आधारित तथा सामुदायिक विद्यालयमा रहेका बाल विकास केन्द्रमा कार्यरत बाल विकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताहरूको लगत अभिलेख तयार गरी त्यसको आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा छनोट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय/तालिम हबमार्फत टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) तालिम सम्पन्न गर्ने बाल विकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्तालाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने। घ) तालिम लिएका बाल विकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताको सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने।	• तालिम निकाय	• सुधारिएको सिकाइ कार्यकलापको प्रयोग
१६. परिषद्बाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा आधारमूत र मावि तहका प्रअलाई एकीकृत रुपमा प्रमाणीकरण नेतृत्व विकास तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा आधारभूत र माध्यमिक तहका प्रअको नेतृत्व विकासका लागि स्वीकृत तालिम प्याकेजका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने। ख) शिक्षा तालिम केन्द्रले प्रदेशभित्रका सामुदायिक विद्यालयका प्रअको लगत अभिलेख तयार गरी त्यसको आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा तालिम नपाएका प्रअ छनोट गरी एकीकृत नेतृत्व विकास तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) नेतृत्व विकास तालिम सम्पन्न गर्ने प्रअबाट प्रतिबद्धता लिई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। घ) तालिम लिएका प्रअहरूको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त प्रअको अभिलेख • तालिम प्राप्त गरेका प्रअको सङ्ख्या • प्रअको सुधारिएको सेवा प्रवाह
१७. केन्द्रबाट विकसित नमुना तालिम स्रोत सामग्री र शिक्षा तालिम केन्द्रबाट विकसित तालिम सामग्री छपाइ क) शिक्षा तालिम केन्द्रले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास गरिएका तालिम स्रोत सामग्री र आफैँले विकास गरेका प्याकेज/सामग्री छपाई तालिमका सहभागीहरूलाई उपलब्ध गराउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	• छापिएका स्रोत सामग्री/प्याकेज तथा अभिलेख
१८. तालिम सञ्चालन अवधिमा स्थलगत अनुगमन तथा प्राविधिक सहयोग तथा स्थिति प्रतिवेदन तथा अनुगमन प्रतिवेदन तयारी क) शिक्षा तालिम केन्द्रले सञ्चालन गरेका टिपिडी तालिमका सहभागीहरूको शैक्षणिक परामर्शको अनुगमन संयन्त्र र	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• विकासित अनुगमन संयन्त्र र साधन • अनुगमन गरिएका तालिम कार्यक्रम

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
अनुगमन साधन विकास गरी अनुगमन गर्ने गराउने । ख) अनुगमनपछि तालिम सञ्चालन बारे अनुभव आदान प्रदान गरी बाँकी तालिम सञ्चालनमा सुधार ल्याउने । ग) शिक्षा तालिम केन्द्रले वर्षभरि सञ्चालन भएका तालिमको स्थिति प्रतिवेदन तयार पार्ने ।	• शिक्षा तालिम केन्द्र	• अनुगमन प्रतिवेदन • स्थिति प्रतिवेदन

4.2 ***क्रियाकलाप २.६.२.९ आधारभूत तहका शिक्षकको लागि विद्यार्थीको सिकाइ क्षति आपुरण गर्न Digital Skill सम्वन्धी तालिम***

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) कोभिड १९ का कारण नियमित सिकाइ अवरुद्ध भई भएको सिकाइ क्षति न्यूनीकरणका लागि अनलाइनमार्फत कक्षा सञ्चालन गर्ने सिपको विकास गर्न अनलाइन तालिम कोर्षको विकास गरी स्वीकृत गर्ने, ख) स्वीकृत तालिम कोर्षका आधारमा प्रदेशभित्रका सबै शिक्षकलाई समेट्ने गरी आधारभूत तहका शिक्षकलाई लक्षित गरी तालिम सञ्चालन गर्ने, ग) तालिम प्राप्त शिक्षकको विवरण अद्यावधिक गर्ने ।	• • शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप

5 *शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम*

5.1 *शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ (व.उ.शी.नं. ३५००१०१३)*

स्वीकृत क्रियाकलाप नं,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
कर्मचारीहरूको तलब भत्ता,महँगी भत्ता, पोसाक खर्च स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत कर्मचारीहरूको नेपाल सरकारले तोकेको तलब भत्ता भुक्तानी दिने।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• वैङ्क स्टेटमेन्ट
क्रियाकलाप नं. २.१.२.१ **विद्युत महसुल,** २.१.३.५ **खानेपानी महसुल,** २.१.६.१ **टेलिफोन महसुल** २.१.७.१ **इमेल/ इन्टरनेट/वेवसाइट महसुल** २.१.९.१**हुलाक/कुरियर खर्च** २.२.२.३ **डिजेल** 2.3.1.5 २.३.१.५ **मर्मत संभार (कार, जिप, भ्यान र मोटर साइकल)** २.९.२.५. **गाडी तथा मोटर साइकल वीमा शुल्क** २.३.२.५ **मर्मत संभार (फोटोकपी, ल्यापटप, कम्प्युटर, प्रोजेक्टर आदि)** २.३.९.१ **कार्यालय भवन मर्मत तथा सुधार** २.३.१४.१ **फर्निचर तथा फिक्चर्सको मर्मत तथा सम्भार** २.४.९.४ **पुस्तक तथा जर्नल खरिद** २.४.१.१ **कार्यालय सामान खरिद** २.२.३.६ **सवारी साधन बाहेकका मेसिनरी औजारमा प्रयोग हुने ईन्धन खर्च** २.४.१२.१ **कार्यालय सामग्री छपाइ** २.४.१३.१ **कार्यालयको पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका** २.४.१४.१ **विज्ञापन तथा सुचना प्रकाशन** २.५.८.५ **सरसफाइ तथा सुरक्षा** २.९.६.१ **कार्यालय चिपापान खर्च (चियापान खर्च)** २.९.२.५ **गाडी तथा मोटर साइकल बीमा शुल्क (वीमा सवारी साधन)** २.८.२.१ **सरूवा भ्रमण खर्च (आन्तरिक भ्रमण) ११.३.७.१ ल्यापटप ,फोटोकपी,कम्प्युटर, प्रोजेक्टर एवम् प्रिन्टर खरिद १.२.१०.१ पाले पहरा भत्ता १.२.१०.३ दशै तिहारको अतिरिक्त समय भत्ता १.२.८.१ प्रसुती स्याहार भत्ता २.२.२.५ पेट्रोल** क) उल्लिखित कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा वार्षिक खरिद योजना निर्माण गर्ने स्वीकृत नर्म्सका आधारमा सार्वजनिक खरिद ऐन नियम तथा प्रचलित ऐन नियमको परीधिभित्र रही खर्च गर्ने।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• खरिद योजना • खरिद भएका समग्रीहरू • जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. 2.7.13.126 **एकीकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणाली व्यवस्थापन** क) जिल्लाभित्र रहेका सबै विद्यालय लगायत शैक्षिक संस्थाहरूको एकीकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणालीमा शैक्षिक तथ्याङ्क भरेको सुनिश्चितता गर्न स्थानीय तह एवम् विद्यालयलाई सहजीकरण गर्ने। एकीकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणाली अनुसार स्थानीय तहसँग समन्वय गरी जिल्लाको समष्टिगत प्रतिवेदन तयार गरी सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराउने। जिल्लाका सबै स्थानीय तहको प्रतिनिधित्व हुने गरी तथ्याङ्क सत्यापन गर्ने सत्यापनमा विद्यालयले सबै प्रकारका सूचना भरे नभरेको विद्यार्थी सङ्ख्या भौतिक विवरण वास्तविक भरे नभरेको पक्षमा केन्द्रित गर्ने।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• IEMIS फाराम भरेका विद्यालय एवम् शैक्षिक संस्थाको विवरण • जिल्लाको प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.५.२.४७ वेरुजु फछ्र्यौटका लागि विद्यालय निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयारीका लागि प्राविधिक परामर्श सेवा क) साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट विद्यालय भौतिक निर्माण कार्यको कायम भएको वेरुजुको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने, ख) विद्यालय भवन निर्माण कार्य अन्ततरगत कक्षाकोठा, शैचालय निर्माण विद्यालय भवन मर्मत लगायतका कार्यको निर्माण कार्य सम्पन्न	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • प्राविधिक कर्मचारी	• वेरुजुको अद्यावधिक अभिलेख • कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन

स्वीकृत क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
भईसकेको तर कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार नभएका विद्यालयको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी फछ्र्यौटका लागि पेस मलेपमा पेस गर्ने, यसमा सामाजिक परीक्षणको प्रतिवेदनसमेत समावेश गर्ने, ग) यस क्रियाकलापमा प्राप्त बजेटबाट विद्यालयको कार्यसम्पन प्रतिवेदन तथा नापी किताव तयारी लगायतका प्राविधिक कार्य गर्न निर्माण कार्य हेर्ने प्राविधिकसँग सेवा करार गरी कार्यप्रगतिका आधारमा भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाउने।	• विद्यालय	• वेरुजु फछ्र्यौट भएको रकम
क्रियाकलाप नं. २.६.२.१० शैक्षिक योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धमा स्थानीय तहका कर्मचारीहरुको क्षमता विकास क) जिल्ला अन्तरगतका स्थानीय तहमा कार्यरत शिक्षा शाखाका कर्मचारीहरुलाई शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट स्वीकृत तालिम कोर्षमा आधारित भई न्यूनतम ४ दिने क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने. ग) कार्यक्रम दोस्रो त्रैमासिक भित्र सम्पन्न गरिसक्ने, ख) क्षमता विकासका तालिममा सहजीकरण गर्न केन्द्रका विषयगत निकायहरु प्रदेश. शिक्षा तालिम केन्द्र तथा जिल्लास्तरका विषयसँग सम्बन्धित निकायका विज्ञहरु परिचालन गर्ने।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • स्थानीय तह	• क्षमता विकासका सहभागी सङ्ख्या
क्रियाकलाप नं. २.७.१०.४६ स्थानीय तहसँगको समन्वयमा कक्षा ८ को परीक्षाको Item Writing, Question Bank निर्माण तथा नतिजा विश्लेषणमा सहजीकरण तथा अभिलेख व्यवस्थापन क) जिल्लाभित्रका सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरी कक्षा ८ को परीक्षालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन सम्बन्धित विषयका विज्ञ शिक्षकहरुको सहभागितामा Item Writing कार्यशाला सञ्चालन गरी प्रश्न पत्र निर्माणमा सहजीकरण गर्ने, ख) स्थानीय तहमा विकास भएका तथा जिल्लाले विगतमा विकास गरेका कक्षा ८ को परीक्षाका पश्न पत्र सङ्कलन गरी जिल्ला स्तरमा Question Bank निर्माण गर्ने र स्थानीय तहको मागको आधारमा प्रयोगका लागि उपलब्ध गराउने, ग) जिल्लाभित्र सञ्चालित विद्यालय स्थानीय तह तथा जिल्ला राष्ट्रिय स्तरका परीक्षाहरुको नजिता सङ्कलन गरी विश्लेषण गरी जिल्लास्तरीय प्रतिवेदन तयार गरी प्रवोधीकरण गर्ने, घ) जिल्लाभित्र रहेका परीक्षासँग सम्बन्धित शिक्षा समितिका माइन्युट शिक्षक दरबन्दीलगायतका अभिलेखलाई डिजिटाइज गरी अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने ।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • स्थानीय तह	• विकास भएका प्रश्नपत्रहरु • Question Bank • परीक्षाको जिल्ला स्तरीय प्रतिवेदन • डिजिटाइज अभिलेखहरु
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.२२ शिक्षक दरबन्दी मिलानका लागि सहजीकरण क) इकाइले स्थानीय तहसँग समन्वय गरी शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्न बाँकी रहेका तहहरुलाई अभिलम्ब मिलान कार्य सम्पन्न गर्न सहजीकरण गर्ने, ख) दरबन्दी मिलान तथा शिक्षक व्यवस्थापन सँग स्थानीय तह तथा जिल्लास्तरबाट भएका निर्णयहरुको आधारमा विद्यालयगत, तहगत तथा विषयगत अभिलेख दुरुस्त राख्ने, ग) शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा अभिलेख व्यवस्थापनसँग सम्बन्धीत विषयमा समन्वयात्मक बैठक, अन्तरक्रिया, सहजीकरण केन्द्रीय नीति प्रवोधीकरण जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • स्थानीय तह	• शिक्षक दरबन्दी मिलानसँग सम्बन्धीत समन्वयात्मक बैठक, अन्तरक्रिया, • मिलान कार्य सम्पन्न गरेका स्थानीय तह

स्वीकृत क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.५०१ स्थानीय तहसँगको समन्वयमा विद्यालय सुपरीवेक्षण तथा शिक्षकका लागि पेसागत सहयोग क) इकाइले स्थानीय तहसँगको समन्नवयमा विद्यालय सुपरीवेक्षण र शिक्षकको पेसागत सहयोगलाई प्रभावकारी वनाउन वार्षिक अनुगमन योजना निर्माण गर्ने, ख) जिल्ला एवम् स्थानीय तहका शिक्षा शाखामा कार्यरत अधिकृतस्तरका कर्मचारी, माध्यमिक तहका शिक्षक रहेको विषयगत समिति तथा विषयविज्ञ रहेको रोष्टर निर्माण गर्ने, ग) उक्त रोष्टर मध्येबाट स्थानीय तहको कार्यक्रमसँग दोहोरो नपर्ने गरी विद्यालय छनोट गर्ने। छनोट गर्दा सुगम दुर्गम तथा सबै स्थानीय तह समेटीने गरी सबै विद्यालयमा ३ महिनामा कम्तीमा १ पटक सुपरीवेक्षण गरी पेसागत सहयोगका लागि कक्षा अवलोकन, पृष्ठपोषण आदान प्रदान, मागमा आधारित छोटा अवधिका तालिम, नमुना पाठ प्रदर्शन एवम् शैक्षणिक समस्या समाधानका लागि छलफल गर्ने, गराउने. घ) सम्पादित कार्यकको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने। ङ) यस कार्यक्रममा इकाइका लागि स्वीकृत क्रियाकलाप नं २.८.१.४ मा विनियोजित रकमलाई समेत समावेश गरी योजना निर्माण गर्न सकिनेछ।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • स्थानीय तह	• कार्य योजना • विद्यालय सुपरीवेक्षण तथा पेसागत सहयोग प्राप्त गरेका विद्यालय • वार्षिक प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.५०२ नवप्रवेशी शिक्षकहरुको लागि सेवा प्रवेश तालिम क) शिक्षक सेवा आयोगबाट यस आवमा सिफारिस भई आएका शिक्षकहरुको नियुक्ति पश्चात पेसागत जिम्मेबारी तथा शिक्षण विषयसँग सम्बन्धीत विषयमा न्यूनतम ४ दिने सेवा प्रवेश तालिम सञ्चलन गर्ने, ख) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास भएको तालिम कोर्षका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने, ग) तालिममा सहजीकरणका लागि इकाइ एवम् स्थानीय तहका कर्मचारीहरुका अतिरिक्त विषयगत शिक्षकहरुलाई परिचालन गर्ने।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • स्थानीय तह	• तालिम प्राप्त शिक्षक सङ्ख्या
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१२७ त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारी सम्प्रेषण (स्थानीय तहकोसमेत) क) इकाइका लागि स्वीकृत कार्यक्रमको त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन त्रैमासिक समाप्त भएको ७ दिन तयार गरी यस केन्द्रमा अनिवार्य रूपले पठाउने। ख) जिल्लाभित्रका स्थानीय तहसँग समन्वय गरी त्रैमासिक समाप्ति भए पश्चात ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका क्रियाकलापको प्रगति तोकिएको ढाँचामा सङ्कलन गरी जिल्लागत सारांश तयार गरी त्रैमासिक समाप्त भएको १५ दिनभित्र यस केन्द्रमा Hard copy & Soft copy अनिवार्य रूपले पठाउने। ग) इकाइले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्रस्तावित स्थिति प्रतिवेदनको ढाँचामा जिल्लास्तरीय प्रतिवेदन तयार गर्ने, स्थानीय तहबाट प्राप्त स्थिति प्रतिवेदनहरुलाई एकीकृत गरी केन्द्रमा पठाउने। ढाँचा केन्द्रको वेवसाइटबाट डाउनलोड गर्न सकिनेछ।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• जिल्लाको त्रैमासिक/वार्पिक प्रगति प्रतिवेदन • स्थानीय तहको त्रैमासिक/वार्पिक प्रगति प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१२८ विद्यालय एवम स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूलाई शैक्षिक नीति अभिमुखीकरण (EMF and SMF सहित) क) चालु आ.व.मा इकाइका लागि स्वीकृत कार्यक्रम एवम् स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम सम्बन्धमा	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा	• कार्ययोजना • अभिमुखीकरणका

स्वीकृत क्रियाकलाप नं,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
केन्द्रीयस्तरको कार्यशालाका सहभागीले जिल्लाभित्र रहेका प्रत्येक स्थानीय तहबाट १ जना शिक्षा शाखाको प्रमुख/ प्रतिनिधि तथा १ जना जनप्रतिनिधिको सहभागिता हुने गरी २ दिने अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने । कार्यशालामा स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानको रूपमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन सहजीकरण गर्न विकास गरिएको कार्यान्वयन पुस्तिका तथा स्वीकृत Environmental Management Framework (EMF) र Social Management Framework (SMF) लगायतका विषयवस्तु समावेश गरी सेसन सञ्चालन गर्ने । कार्यक्रम अभिमुखीकरण गर्दा स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७८।७९ का आधारमा कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी पेस गर्ने विषयवस्तु समावेश गर्ने ।	समन्वय इकाइ ● विद्यालय	सहभागीहरूको हाजिरी ● अभिमुखीकरण प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१२९ विद्यालय लेखापालन तथा सार्वजनिक खरिद तालिम क) इकाइले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट स्वीकृत तालिम प्याकेजका आधारमा सार्वजनिक खरिद तथा लेखा व्यवस्थापन तालिम लिएका प्रशिक्षकहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने । जिल्लाका माध्यमिक विद्यालयबाट प्रधानाध्यापक/शिक्षक तथा लेखा हेर्ने कर्मचारी गरी कम्तीमा २ जना तथा आधारभूत तह कक्षा (१-८) सञ्चालित विद्यालयको १जना प्रधानाध्यापक/शिक्षक आधारभूत तह कक्षा (१-५) शिक्षण गर्ने १ जना शिक्षक सहभागी हुने गरी तालिम कार्यक्रमको योजना निर्माण गरी न्यूनतम ४ दिने तालिम सञ्चालन गर्ने । तालिमका सहभागीहरूको विद्यालयगत नामनामेसी विवरण शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा अनिवार्य रूपमा पठाउने । कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा तालिम सम्बन्धी नर्म्सका अधारमा खर्च गर्ने ।	● स्थानीय तह ● शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ ● विद्यालय	● प्रशिक्षकको हाजिरी ●जिल्लाको कार्ययोजना ●तालिमका सहभागीहरूको हाजिरी ●तालिम प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१३० लेखाजोखा केन्द्र व्यवस्थापन क) लेखाजोखा केन्द्र संयोजकले विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको अपाङ्गता भएकातासँग सम्बन्धित संधसंस्थाहरूको सहकार्य एवम् स्थानीय तहसँग समन्वय गरी लेखाजोखा गर्न लगाउने । यस शीर्षकमा प्राप्त अनुदानलाई लेखाजोखा केन्द्रलाई प्रतिकेन्द्र ५०,०००।- का दरले निकासा दिने । लेखाजोखा तथा छनोट गर्ने कार्यका लागि प्राप्त रकमलाई देहाय अनुसार खर्च गर्न सकिनेछः १. छनोट एवम् लेखाजोखा गर्ने प्रयोजनका लागि सञ्चालन खर्च रू. १२,०००।– २. तथ्याङ्क फाराम विकास तथा मसलन्दका लागि रू. ६,०००।– ३. तथ्याङ्क सङ्कलन, कार्यक्रम निरीक्षण,अनुगमन तथा लेखाजोखा गर्ने कार्यका लागि (केन्द्र संयोजक वा फोकल पर्सन) रू ३०,०००।– ४. तथ्याङ्क वा अभिलेखीकरण, प्रतिवेदन तयारी वा अन्य विविध कार्यका लागि रू. २,०००।– ख) यस पूर्व जिल्लामा कार्यरत लेखाजोखा संयोजक भएको भए निजलाई नै निरन्तरता दिने । निजले सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरी जिल्लाभित्र अध्ययनरत अपाङ्गता भएकाता भएका विद्यार्थीहरूको आधारमा लेखाजोखा केन्द्र व्यवस्थापन समितिको सहयोगमा लेखाजोखा गरी यथार्थ विवरण स्थानिय तहलाई उपलब्ध गराउने । लेखाजोखा संयोजकको तलबभत्ताका लागि स्थानीय तहले प्राथमिक तह तृतीय श्रेणीको सरहको शिक्षक तलब अनुदान पदाधिकार रहेको विद्यालयबाटै प्राप्त गर्नेगरी सम्बन्धित विद्यालयमा निकासा अनुदान उपलब्ध गराउने । केन्द्र संयोजकले जिल्लाका सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरेर अपांगता भएका बालबालिकाहरूको	● स्थानीय तह ● शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ ● लेखा जोखा संसोजक	● लेखाजोखा गरिएका विद्यार्थी सङ्ख्या ● प्रतिवेदन

स्वीकृत क्रियाकलाप नं,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने, छात्रवृत्तिका लागि सिफारिस गर्ने, स्रोतकक्षा एवम् विशेष विद्यालयमा भर्नाका लागि सिफारिस गर्नुपर्ने भएकाले जिल्लाभरीको शिक्षाका लागि काम गर्ने गरी व्यवस्थापन भएको जिल्ला तहको निकाय वा सो नभएको अवस्थामा जिल्लाभित्रको विशेष विद्यालय वा स्रोतकक्षा रहेको विद्यालयमा लेखाजोखा केन्द्र रहने । यस प्रयोजनका लागि यस अघि जिल्लाभित्र विद्यालयमा लेखाजोखा केन्द्र तोकी कामकाज गरिरहेकाहरूको हकमा सोही विद्यालयलाई केन्द्र कायम गर्ने । लेखाजोखा केन्द्र सञ्चालनका लागि शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा पठाइएको रकमबाट यस पुस्तिकामा उल्लेख भए बमोजिमको आधारमा जिल्लाभरिका अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको शिक्षाको व्यवस्थापनका लागि काम गर्नुपर्ने । यसका लागि केन्द्र संयोजकले आफुले सम्पादन गर्ने कार्य योजना सहित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा बजेट माग गर्ने र सम्बन्धित इकाइले तोकिएको शीर्षकमा बिनियोजित रकम उपलब्ध गराई कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन लिने व्यवस्था गर्ने ।		
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.५५७ नयाँ पाठ्यक्रम कार्यान्वयनका लागि शिक्षकलाई सहजीकरण क) इकाइले पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट प्रशिक्षक प्रशिक्षणमा सहभागी भएका प्रशिक्षकबाट जिल्लाभित्रका प्रअ, स्थानीय तहका शिक्षा शाखा पदाधिकारी, शिक्षा तालिम केन्द्रका प्रशिक्षक,विषयगत शिक्षकहरूको सहभागितामा २ दिने जिल्ला स्तरीय प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने । जिल्लाका सबै विद्यालयबाट पाठ्क्रम परिमार्जन भएका कक्षा मध्येबाट कम्तीमा १ जना शिक्षक शिक्षक सहभागी हुने गरी तालिम कार्यक्रमको योजना निर्माण गरी २ दिने अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने । अभिमुखीकरण सम्बन्धी अन्य कार्य पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको निर्देशनका आधारमा गर्ने । कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा तालिम सम्बन्धी नर्म्सका अधारमा खर्च गर्ने ।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• जिल्ला प्रशिक्षकको हाजिरी, कार्ययोजना • अभिमुखीकरणका सहभागीहरूको हाजिरी • तालिम प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. 2.7.13.172 स्थानीय तहका लागि योजना तर्जुमा प्रतिवेदन तयारी लगायतका कार्यका लागि प्राविधिक सहयोग तथा क्षमता विकास क) जिल्लाभित्रका स्थानीय तहहरूलाई मागका आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा मासिक त्रैमासिक वार्षिक प्रतिवेदनहरू तयारीका लागि स्थलगत प्राविधिक साहयता उपलब्ध गराउने । आवश्यकता अनुसार क्षमता विकासका गोष्ठी कार्यशाला सञ्चालन गर्ने । ससर्त अनुदानमार्फत् विद्यालयमा उपलब्ध हुने भौतिक निर्माणको सम्बन्धमा कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकाले तोकेको मापदण्ड तथा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धमा स्थानीय तहमा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारीहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने । कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रसँग समन्वय गर्ने ।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• सहजीकरण कार्यशाला सङ्ख्या • प्रगति प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.३० ऐन नियम तथा निर्देशिकामा उल्लेखित विभिन्न समितिहरूको बैठक सञ्चालन क) इकाइले ऐन नियम तथा निर्देशिकामा उल्लेखित वर्षभरि अनिवार्य रूपले सञ्चालन गर्नुपर्ने बैठकको सूची तयार गरी अनुमानित लागत तयार गर्ने । नियमनुसार बैठक सञ्चालन गरी स्वीकृत नर्म्सका आधारमा खर्च गर्ने ।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• सञ्चालित बैठक • बैठक सञ्चालन प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. ७.२.३.२ द्वन्द्वपीडित छात्रवृत्ति (गैरआवासीय) क) इकाइले विद्यालयमा अध्ययनरत द्वन्द्व पीडित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य विद्यार्थीहरूको प्रमाणसहितको निवेदन सङ्कलन गरी कक्षागत	• शिक्षा तथा मानव स्रोत	• छात्रवृत्ति पाउने

स्वीकृत क्रियाकलाप नं,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
नामनामेसी विवरणका आधारमा बिनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमको अधिनमा रही छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने । बजेट नपुग हुने भएमा पुस मसान्तभित्र अनिवार्य रूपले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा विवरण उपलब्ध गराउने । सो विवरणका आधारमा केन्द्रले इकाइलाई थप बजेट उपलब्ध गराउनेछ । ख) इकाइले यस क्रियाकलापमा प्राप्त हुने बजेट नागरिक राहत, क्षतिपूर्ति तथा आर्थिक सहायता सम्बन्धी (चौथो संशोधन, २०७४) कार्यविधि, २०६६ अनुसार विद्यार्थी छनोट गर्ने । छनोट भएका विद्यार्थीका लागि तपसिल अनुसारको दरमा विद्यार्थीको खातामा रकम उपलब्ध गर्ने गराउने । ● **प्राथमिक विद्यालय तह ..... रू. १२,०००।– (बाह्र हजार रूपियाँ मात्र)** ● **निम्नमाध्यमिक तह ..... रू. १४,०००।– (चौध हजार रूपियाँ मात्र)** ● **माध्यमिक विद्यालय तह ..... रू. १६,०००।– (सोह्र हजार रूपियाँ मात्र)** ● **प्रमाणपत्र तह वा उच्च माध्यमिक तह..... रू. १८,०००।– (अठार हजार रूपियाँ मात्र)** ● **१.२.२. उमेरको हदबन्दी:** यस्तो छात्रवृत्ति १८ (अठार) वर्षको उमेरसम्मका छात्र छात्रालाई मात्र उपलब्ध गराइनेछ । यो कार्यविधि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेबसाइटमा उपलब्ध छ । ग) इकाइले उमेरहत पार गरेका तथा अध्ययनको तह पूरा गरेका विद्यार्थीहरुको विवरण अद्यावधिक गरी केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।	विकास केन्द्र ● गाउँपालिका/ नगरपालिका ● विद्यालय	विद्यार्थी सङ्ख्या ● निर्णय पुस्तिका ● छात्रवृत्ति वितरणको भरपाइ
क्रियाकलाप नं. 7.2.3.1 सहिदका छोराछारीहरूका लागि छात्रवृत्ति क) इकाइले विद्यालयमा अध्ययनरत सहिदका छोरा छोरीहरूहरूको कक्षागत नामनामेसी विवरण तयार गरी प्राप्त कार्यक्रम तथा बजेटका आधारमा छात्रवृत्ति वितरण गर्ने । छात्रवृत्ति वितिरणका लागि बजेट नपुग हुने भएमा सहिदका छोराछोरीको नाम नामेसीसहित पुष मसान्तभित्र अनिवार्य रूपले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा उपलब्ध गराउने । सो विवरणका आधारमा केन्द्रले बजेट उपलब्ध गराउनेछ । ख) सहिदका छोराछोरीको छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने आधार पूरा गरेका बालबालिकाका लागि प्रारम्भिक बाल शिक्षा कक्षा र कक्षा १–५ को हकमा रू १,०००।– का दरले १२ महिनाको रू. १२,०००।–, कक्षा ६ –८ र माध्यमिक तहको हकमा रू. १५००।– का दरले १२ महिनाको १८,०००।– र कक्षा ११ र १२ तथा सोभन्दा माथि सबै तहको हकमा रू. २०००।– का दरले १२ महिनाको रू.	● शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र ● शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ ● विद्यालय	● छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी सङ्ख्या ● निर्णय पुस्तिका ● छात्रवृत्ति वितरणको भरपाइ

स्वीकृत क्रियाकलाप नं,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
२४,०००।– का दरले निकासा दिने। ग) इकाइले विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीबाट निवेदन साथ नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयबाट सहिद घोषणा गरेको प्रमाणपत्र लिएको व्यक्ति हो भन्ने यकिन गरी भुक्तानी दिने। घ) सहिदका छोराछोरीहरूले छात्रवृत्तिका लागि निवेदन पेस गर्दा आफू अध्ययनरत जिल्लाको शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा निवेदन दिइ उक्त निकायको निर्णय अनुसार भुक्तानी लिनु पर्ने। द्रष्टव्य कुनै पनि छात्रवृत्ति दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्ने। ङ) इकाइले अध्ययनको तह पूरा गरेका वा छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य नभएका विद्यार्थीहरुको विवरण अद्यावधिक गरी केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनुपर्नेछ।		
क्रियाकलाप २.८.१.४ कार्यक्रम तथा Compliance अनुगमन क) इकाइले यस पुस्तिकाको खण्ड १ को कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि मार्गदर्शनमा उल्लेखित बुँदा नं ८ मा उल्लेखित विषयवस्तुहरू समेटी वार्षिक अनुगमन योजना बनाउने। योजना अनुसार अनुगमन सूचक बनाउने र सूचकमा आधारित अनुगमन गरी त्यसको समष्टिगत प्रतिवेदन त्रैमासिक र वार्षिक रूपमा यस केन्द्रमा पठाउने। अनुगमनको मासिक प्रतिवेदन तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा जिल्लाको समष्टिगत अनुगमन र त्यसको प्रभाव झल्किने गरी बनाएको प्रतिवेदन अनिवार्य रूपमा यस केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा पठाउने। ख) जिल्लाबाट स्थानीय तहमा हुने निरीक्षण अनुगन एवम् समन्वयत्मक कार्यमा सोको प्रगति अनिवार्य रूपमा माग गरी मासिक/ त्रैमासिक प्रगति यस केन्द्रमा अनिवार्य रूपले पठाउने।	• शिक्षा तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• अनुगमन योजना • अनुगमन प्रतिवेदन

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ : तहगत शिक्षकको वार्षिक तलव र भत्ता नपुग माग फाराम

.....गाउँपालिका/ नगरपालिका,

आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को शिक्षक तलव भत्ता विवरण

तह	सङ्ख्या	स्केल	तलव					भत्ता							वार्षिक आवश्यक रकम	अख्यारी प्राप्त रकम	नपुग रकम
			तलव रकम वार्षिक	वार्षिक ओषत ग्रेढ	वार्षिक क सं कोष थप	वार्षिक विमा कोष थप	जम्मा तलव	चाडपर्व खर्च	पोसाक खर्च	महँगी भत्ता	स्थानीय भत्ता १०.५ महिनाको		प्रअ भत्ता	जम्मा भत्ता			
											६ कोषभित्र मासिक	६ कोष बाहिर मासिक					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
माध्यमिक तह				सावि़कको माध्यमिक र उच्च माध्यमिकको जोड													
प्रथम																	
द्वितीय																	
तृतीय																	
अस्थायी																	
,राहत																	
जम्मा																	
आधारभूत तह -कक्षा ६-८_ प्राथमिक तहको जम्मा जोड																	
निम्नमाध्यमिक																	
प्रथम																	
द्वितीय																	
तृतीय																	
अस्थायी																	
,राहत																	
जम्मा																	
कुल जम्मा																	

आधारभूत तह कक्षन १-५ प्राथमिक तहको जम्मा जोड

प्राथमिक																		
प्रथम																		
द्वितीय																		
तृतीय																		
अस्थायी																		
,राहत																		
जम्मा																		
कुल जम्मा																		

स्थानीय भत्ता पाउने शिक्षक सङ्ख्या

माध्यमिक		
तह	६ कोषभित्र	६ कोष वाहिर
प्रथम		
द्धितीय		
तृतीय		

निम्न माध्यमिक		
तह	६ कोषभित्र	६ कोष वाहिर
प्रथम		
द्धितीय		
तृतीय		

प्राथमिक		
तह	६ कोषभित्र	६ कोष वाहिर
प्रथम		
द्धितीय		
तृतीय		

==========

=====

तयार गर्ने

==========

====

रुजु गर्ने

==========

प्रमाणित गर्ने

अनुसूची २ : विशेष शिक्षा परिषदको अनुदानबाट सञ्चालनमा रहेका विशेष विद्यालयहरुका लागि शैक्षिक सामग्री र मसलन्द (इन्धन खर्च) वितरणका आधारहरु

१ शैक्षिक सामग्री बापत वार्षिक

क. एकिकृत विद्यालय (दृष्टि र सुनाइ अपाङ्गता तर्फ)

- २० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. २०,०००।—
- ४० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ३०,०००।—
- ४० जना भन्दा बढी विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ४०,०००।—

ख. विशेष विद्यालय (दृष्टि र सुनाइ अपाङ्गता तर्फ)

- कक्षा ६ सम्म सञ्चालन भएमा रु. २५,०००।—
- कक्षा ७ सम्म सञ्चालन भएमा रु. ३०,०००।—
- कक्षा ८ सम्म सञ्चालन भएमा रु. ४०,०००।—
- कक्षा १० सम्म सञ्चालन भएमा रु. ५०,०००।—
- कक्षा १२ सम्म सञ्चालन भएमा रु. ६०,०००।—

ग. विशेष विद्यालय (वौदिक अपाङ्गता तर्फ)

- २० जना सम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. २०,०००।—
- ३० जना सम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ३०,०००।—
- ४० जना सम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ४०,०००।—
- ५० जना सम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ५०,०००।—
- ५० जना भन्दा बढी विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ६०,०००।—

घ. एकिकृत/विशेष विद्यालय (शारीरिक अपाङ्गता तर्फ)

- आधारभूत तह (कक्षा ८ सम्म) सञ्चालनमा रहेको भएमा रु. ३०,०००।—
- माध्यमिक तह (कक्षा १२ सम्म) सञ्चालनमा रहेको भएमा रु. ६०,०००।—

२. विशेष विद्यालयका लागि मसलन्द (इन्धन खर्च) वार्षिक

- ठूलो गाडी (२५ सिट भन्दा बढि क्षमता भएको) का लागि प्रति गाडी रु. २,००,०००।—
- सानो गाडी (२५ सिट भन्दा कम क्षमता भएको मिनी बस, टाटा सुमो, बोलेरो जीप,स्कर्पियो आदि) का लागि प्रति गाडी रु. १,००,०००।—
- भ्यान,रिक्सा,अटो रिक्सा,ट्याम्पो आदि विद्यालयको आफ्नै वा भाडा लिने प्रयोजनका लागि रु. ६०,०००।—
- अन्य (कुनैपनि साधन प्रयोग नगर्ने विशेष विद्यालयका लागि आकस्मिक यातायात व्यवस्थापन खर्च रु. २०,०००।—

अनुसूची ३ : समता रणनीति कार्यान्वयनका लागि अनुदान पाउने स्थानीय तह विवरण

विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई लक्षित गरी विद्यालय शिक्षामा भर्ना तथा निरन्तरताका लागि शैक्षिक कार्यक्रमका लागि अनुदान बिनियोजित स्थानीय तहहरू

क्र.स.	जिल्ला	स्थानीय तह
१	सप्तरी	तिरहुत गाँउपालिका
२	सिराहा	कल्याणपुर नगरपालिका
३	सिराहा	अर्नमा गाउँपालिका
४	सिराहा	औरही गाउँपालिका
५	सिराहा	नवराजपुर गाउँपालिका
६	सिराहा	बरियारपट्टी गाउँपालिका
७	सिराहा	भगवानपुर गाउँपालिका
८	सिराहा	लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका
९	सिराहा	विष्णुपुर गाउँपालिका
१०	सिराहा	सखुवानान्कारकट्टी गाउँपालिका
११	धनुषा	नगराइन नगरपालिका
१२	धनुषा	विदेह नगरपालिका
१३	धनुषा	मिथिला विहारी नगरपालिका
१४	धनुषा	मुखियापट्टी मुसहरमिया गाउँपालिका
१५	धनुषा	लक्ष्मीनिया गाउँपालिका
१६	महोत्तरी	बर्दिबास नगरपालिका
१७	महोत्तरी	औरही नगरपालिका
१८	महोत्तरी	बलवा नगरपालिका
१९	सर्लाही	बागमती नगरपालिका
२०	सर्लाही	हरिपुर्वा नगरपालिका
२१	सर्लाही	कबिलासी नगरपालिका
२२	सर्लाही	चन्द्रनगर गाउँपालिका
२३	सर्लाही	धनकौल गाउँपालिका
२४	सर्लाही	रामनगर गाउँपालिका
२५	सर्लाही	विष्णु गाउँपालिका
२६	रौतहट	गरूडा नगरपालिका
२७	रौतहट	कटहरीया नगरपालिका
२८	रौतहट	गजुरा नगरपालिका
२९	रौतहट	दुर्गाभगवती गाउँपालिका
३०	रौतहट	परोहा नगरपालिका
३१	रौतहट	माधवनारायण नगरपालिका

क्र.स.	जिल्ला	स्थानीय तह
३२	रौतहट	मौलापुर नगरपालिका
३३	रौतहट	राजपुर नगरपालिका
३४	बारा	देवताल गाउँपालिका
३५	बारा	पचरौता नगरपालिका
३६	बारा	परवानीपुर गाउँपालिका
३७	बारा	बारागढी गाउँपालिका
३८	बारा	सुवर्ण गाँउपालिका
३९	पर्सा	पोखरिया नगरपालिका
४०	पर्सा	जगरनाथपुर गाउँपालिका
४१	पर्सा	पकाहा मैनपुर गाउँपालिका
४२	पर्सा	बहुदरमाई नगरपालिका
४३	पर्सा	बिन्दबासिनी गाउँपालिका
४४	पर्सा	कालिकामाई गाउँपालिका
४५	रोल्पा	थवाङ गाउँपालिका
४६	रोल्पा	लुङग्री गाउँपालिका
४७	रोल्पा	सुनछहरी गाउँपालिका
४८	रोल्पा	सुनिल स्मृति गाउँपालिका
४९	बाँके	कोहलपुर नगरपालिका
५०	बाँके	खजुरा गाउँपालिका
५१	बाँके	जानकी गाउँपालिका
५२	बाँके	नरैनापुर गाउँपालिका
५३	बाँके	बैजनाथ गाउँपालिका
५४	बाँके	राप्तीसोनारी गाउँपालिका
५५	जाजरकोट	छेडागाड नगरपालिका
५६	जाजरकोट	कुसे गाउँपालिका
५७	जाजरकोट	जुनीचाँदे गाउँपालिका
५८	जाजरकोट	बारेकोट गाउँपालिका
५९	जाजरकोट	शिवालय गाउँपालिका
६०	डोल्पा	काइके गाउँपालिका
६१	डोल्पा	छार्का ताङसोङ गाउँपालिका
६२	डोल्पा	डोल्पो बुद्ध गाउँपालिका
६३	डोल्पा	से फोक्सुन्डो गाउँपालिका
६४	हुम्ला	अदानचुली गाउँपालिका
६५	हुम्ला	सर्केगाड गाउँपालिका
६६	हुम्ला	सिमकोट गाउँपालिका
६७	बझाङ	साइपाल गाउँपालिका

क्र.स.	जिल्ला	स्थानीय तह
६८	बझाङ	खप्तडछान्ना गाँउपालिका
६९	बझाङ	थलारा गाँउपालिका
७०	बझाङ	मष्टा गाउँपालिका
७१	अछाम	ढकारी गाउँपालिका
७२	अछाम	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका
७३	अछाम	मेल्लेख गाउँपालिका
७४	अछाम	रामारोशन गाउँपालिका
७५	डोटी	शिखर नगरपालिका
७६	डोटी	आदर्श गाउँपालिका
७७	डोटी	पूर्वीचौकी गाउँपालिका
७८	डोटी	बडीकेदार गाउँपालिका
७९	डोटी	बोगटान गाउँपालिका
८०	डोटी	सायल गाउँपालिका

अनुसूची ४ : दिवा खाजाको मापदण्ड,गुणस्तरर व्यवस्थापनका नमुना

क) **दिवा खाजाको सन्दर्भ :**

खाना भोक हटाउन मात्र नभई शरीरलाई आवश्यक पर्ने सूक्ष्म पोषक तत्त्व (Micronutrient) र वृहतपोषक तत्त्व (Macronutrient) आपूर्तिको लागि अत्यावश्यक हुन्छ । निर्धारित मात्रामा आवश्यक पोषकतत्त्व भएकोस्वच्छ खाना स्वस्थ्यकर मानिन्छ । स्वस्थ्यकर खानाले शारीरिक स्वास्थ्य कायम गर्न सहयोग गर्ने भएकोले खाना पोषक तत्त्वयुक्त सफा र स्वच्छ हुनुपर्छ । खानामा उपलब्ध हुनुपर्ने पोषकतत्त्वको मात्राको राष्ट्रिय मापदण्ड निर्धारण गरी सो मापदण्ड अनुरुपका खाना मात्र उपलब्ध गराउने प्रचलन संसारका धेरै देशहरुमा छ ।

विश्वस्वास्थ्य सँगठनले ४ देखि १० वर्ष उमेर समुहका बालबालिकाको उपभोग्य खानामा उपलब्ध हुनुपर्ने वृहद पोषक तत्त्व (क्यालेरी, प्रोटिन र फ्याट) र सूक्ष्मपोषक तत्त्व (आयोडिन, आइरन, जिङ्क, भिटामिन ए र बि) को मात्रा र सो मध्ये दिवा खाजाबाट आपूर्ति हुनुपर्ने पोषक तत्त्वको मात्रा निर्धारण गरेको छ । सामान्यतया ४–९ उमेर समूहका बालबालिकाको उपभोग्य खाना तथा खाजाका उपलब्ध हुनुपर्ने वृहद र सूक्ष्म पोषक तत्त्वको मात्रा सहितको दिवा खाजाको पोषणस्तरको मापदण्ड तपासिलको तालिका अनुरुपको अपनाउन सकिने ।

ख) दिवा खाजाको मात्रा :

४-९ वर्ष उमेरका बालबालिकाका लागि दैनिक आवश्यक पर्ने वृहद र सूक्ष्म पोषक तत्त्वको मात्राहुनुपर्दछ ।

पोषक तत्त्व	दैनिक अवश्यक पोषक तत्त्वको मात्रा	दिवा खाजाबाट आपूर्ति हुनु पर्ने पोषक तत्त्वको मात्रा (३०%)
वृहत पोषक तत्त्व		
क्यालोरी	१८५०	५५५
प्रोटिन	५७	१७
फ्याट (ग्राम)	४८	१४
सूक्ष्म पोषक तत्त्व		
आयोडिन (माइक्रोग्राम)	१२०	३६
आइरन (मिलिग्राम)	१७.८	५.४
जिङ्क	११.२	३.४
भिटामिन ए	३३	११
भिटामिन बि	१२	४.१

स्रोत: दैनिक अवश्यक पोषक तत्त्वको मात्राविश्व खाद्य सङ्गठनवाट प्रकाशित सामग्री[2]बाट लिइएको ।

दिवा खाजा कार्यक्रम व्यवस्थापनका सम्भाव्य मोडलहरु: विद्यालयबाट दिवा खाजा व्यवस्थापनका सन्दर्भमा तपसिलका मोडल मध्ये उपयुक्त मोडल विव्यसबाट छनोट गरी कार्यान्वयन गर्ने:

१. **विद्यालयबाट दिवा खाजा व्यवस्थापन:**विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार खाजा खुवाउने व्यवस्था मिलाउने । यसका लागि स्थानीयस्तरमा उत्पादन हुने खाद्यान्न प्रयोग गरी विद्यालयमा दिवा खाजा तयार गरी विद्यार्थीलाई उपलब्ध गराउने । यसरी व्यवस्था गर्दा दिवा खाजामा हुनु पर्ने आवश्यक मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्त्वको सुनिश्चिततामा ध्यान पुर्‍याउनु पर्नेछ । विव्यसले अभिभावक आमा समूह मार्फत खाजा व्यवस्थापनको प्रत्यक्ष रेखदेख

[2]Energy-FAO (2001); Carbohydrates, protein and fat-WHO (2003); Fibre, vitamins and minerals- IOM (1997–2000–2001)

तथा अनुगमनको व्यवस्था मिलाउन सक्नेछ। विद्यालयमा नै तोकिएका कक्षासम्मका वालवालिकाहरुलाई दिवा खाजा खुवाउने प्रवन्ध मिलाउने। दिवा खाजाका लागि विद्यार्थीलाई नगद रकम उपलव्ध नगराउने।

साथै विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट अभिभावक आमा समूहमार्फत स्थानीयस्तरमा उत्पादन हुने खाद्यान्न प्रयोग गरी दिवा खाजा तयार गराई खुवाउने व्यवस्था मिलाउन सक्नेछ। खाजाका लागि आवश्यक पर्ने मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्त्वका सुनिश्चितताको सम्बन्धमा आमा समूहलाई अभिमुखीकरण गर्नुपर्नेछ। यसरी खाजा व्यवस्थापन गर्दा व्यवस्थापन समितिले नियमित अनुगमन गर्नुपर्नेछ।

२.विद्यालय व्यवस्थापन समितिको भूमिकाः

विद्यालयमा समग्र व्यवस्थापनको मुख्य जिम्मेवारी कानुनी रुपमै विद्यालय व्यवस्थापन समितिको हुने भएकाले मापदण्ड अनुसारको गुणस्तरीय खाजा उपलब्ध गराउनेजिम्मेवारी पनि विद्यालय व्यवस्थापन समितिकोहुनेछ। समितिको जिम्मेवारी निम्नानुसार हुनेछः

१. विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रमको कार्ययोजना निर्माण गर्ने सो अनुरुप कार्यान्वय गर्ने।
२. विद्यालयमा तोकिएको मापदण्ड अनुरुपको मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्त्वयुक्त दिवा खाजा व्यवस्थापनको सुनिश्चितता गर्ने।
३. खाजा तयारी, व्यवस्थापन तथा रेखदेखमा अभिभावक आमाहरूको संलग्नता र सहभागिता सुनिश्चित गर्ने।
४. विद्यालय दिवा खाजाको अभिलेख राख्ने र राख्न लगाउने।
५. शिक्षण सिकाइको समय न्यून हुन नदिन खाजा तयारी तथा व्यवस्थापनमा शिक्षक संग्नतालाई सकभर हटाउने।
६. स्थानीय कृषि उत्पादनबाट दिवा खाजाका लागि आवश्यक खाद्य सामग्री उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने।
७. दिवा खाजा व्यवस्थापनमा देखापरेका समस्या पहिचान गरी समाधानका उपाय अवलम्बन गर्ने।
८. प्रत्येक शैक्षिक सत्र प्रारम्भ हुनुपूर्व दिवा खाजा व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयनको सम्बन्धमाअभिभावक आमा समूह र शिक्षक स्टाफबिच समीक्षा गरी प्रतिवेदन र वार्षिक कार्ययोजना निर्माण गर्न लगाउने।

ग) उल्लिखित जुनसुकै मोडेलबाट दिवा खाजा व्यवस्थापन गरिए पनि विद्यालयमा चाउचाउ, विस्कुट लगायत प्याकेटमा आउने कुनै पनि किसिमका खाना दिवा खाजाको रुपमा प्रयोग गर्न पाइने छैन।

अनुसूची ५ : विद्यालय भवन डिजाइन तथा निर्माणका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मापदण्ड

विद्यालय भवन डिजाइन तथा निर्माण गर्दा नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता २०६० (Nepal National Building Code) अनुसार मात्र हुने गरी तपसिलका समेत सर्त पूरा हुने गरी गर्ने ।

Guiding principle:

Child-friendly (well lighted and well ventilated), seismically resistant, aesthetically pleasing school maximizing use of local construction materials and resources with no adverse effect on environment like deforestation and having low maintenance requirement.

तपसिल

१. कक्षाकोठाको डिजाइन गर्दा प्रति विद्यार्थी क्षेत्रफल कम्तीमा तपसिल बमोजिम हुने गरी डिजाइन गर्ने ।

क) आधारभूत तहका लागि न्यूनतम ०.९ वर्ग मि. (१.० वर्ग मि. सम्म राख्दा अझै उपयुक्त हुने) गरी कायम गर्ने ।

ख) मा.वि. तहका लागि न्यूनतम १.० वर्ग मि. (१.२ वर्ग मि. सम्म राख्दा अझै उपयुक्त हुने) गरी कायम गर्ने ।

२. कक्षाकोठाको क्षेत्रफल विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रका लागि प्रति शिक्षक अनुपात तपसिलको सङ्ख्यामा विद्यार्थी अट्ने गरी डिजाइन गर्ने ।

भौगोलिक क्षेत्र	आधारभूत तह	मा.वि.
तराइ तथा उपत्यका	४०	३५
पहाड	३५	३०
हिमाल	३०	२५

३. उपलब्ध जग्गा अनुकुल हुने गरी विद्यालय भवनको डिजाइन गरी भवन निर्माण गर्नु परेमा नक्सा सम्बन्धित सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/डिभिजन कार्यालयको स्वीकृति लिएर मात्र निर्माण गर्ने ।

४. विद्यालय भवन सकभर एक तले मात्र बनाउने । सकभर वर्गाकार वा आयातकार भवन बनाउने -T E L_ आकारका भवन सकभर नबनाउने । -T E L_ आकारका भवन बनाउनै परेमा करिब २ इन्च ग्याप राखी टुक्रा टुक्रा -T E L_ गरेर बनाउने ।

५. भवनको लम्बाइ चौडाइको ३ गुणा वा सो भन्दा कम बनाउने, उचाइ चौडाइको ३ गुणा . भन्दा कम बनाउने ।

६. कक्षाकोठाको बाहिर अगाडिपट्टि छानाले ढाकेको बरण्डा (Covered Verandah) बनाउने ।

७. साङ्केतिक जानकारीका लागि यस्तो भवनलाई नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता बमोजिम हुने गरी निर्माण गर्दा तपसिलका न्यूनतम आवश्यकता पूरा गर्नुपर्ने छ :

क) पिलर (Column/Pillar) को साइज कम्तीमा 12" x 12"' हुनुपर्ने ।

ख) पिलरको Foundation (Column Footing) को साइज कम्तीमा 5' x 5' हुनुपर्ने ।

ग) प्लिन्थ बिमको साइज कम्तीमा 9" x 14" हुनुपर्ने ।

घ) सिलिङ्ग बिमको साइज कम्तीमा 9" x 16" हुनुपर्ने।

ङ) छज्जी (Cantilever Projection) १.० मिटरभन्दा बढी हुन नहुने।

च) आर.सि.सि. गर्दा M 20 Grade (सिमेण्ट एक भाग, बालुवा डेढ भाग र गिट्टी ३ भाग) को ढलान मसला (Concrete) प्रयोग गरिनु पर्ने।

छ) पिलर (Column/Pillar) मा Reinforcement कम्तीमा १६ मि.मि. ब्यासको ८ ओटा हुनु पर्ने।

ज) माटेको जोडाइमा गारो लगाउने कार्य नगर्ने।

यस्तो प्रकृतिको भवन एक संवेदनशील निर्माण कार्य भएकाले यसको डिजाइन तथा निर्माण सुपरभिजनमा दक्ष प्राविधिकको संलग्नता अत्यन्त जरूरी छ। साथै भवनको जग, पिलर, बिम, स्लाव आदिमा प्रयोग हुने छडको साइज र सङ्ख्या जग बस्ने माटोको प्रकार, पिलर–पिलरबीचको दूरी, कोठाको साइज, भवनको तला आदिमा भर पर्ने हुँदा माथि उल्लिखित न्यूनतम आवश्यकता साङ्केतिक मात्र भएकाले सो को अन्तिम आवश्यकता स्ट्रक्चरल डिजाइन (Load Calculation आदि) गरेर मात्र तोक्नु पर्ने हुन्छ।

८. कक्षाकोठा सकभर वर्गाकार भएमा राम्रो हुन्छ। कक्षाकोठाको चौडाइको दुवैतर्फ ८ फिट × ४ फिटको कालोपाटी राख्ने। पहिलो डेस्क र कालोपाटीको दुरी न्यूनतम २ मि. र अन्तिम बेन्च र कालोपाटीको दुरी बढीमा ७ मि. कायम गर्ने। कालोपाटीको माथिपट्टि शिक्षण सामग्री झुण्ड्याउन काँटी ठोक्ने र तलपट्टि बोर्डर नलगाउने (सादा) तर एक कुनामा चक डस्टर राख्ने ठाँउ मिलाउने।

९. भवनको बाहिर १:४ सिमेन्ट प्वाइन्टिङ (Pointing) गर्ने वा १ :४ सिमेण्ट प्लाष्टर गर्ने ।

१०. अपाङ्गता भएकाहरूका लागि कक्षाकोठाभित्र गुड्ने कुर्सी (Wheel Chair) लैजान छड्के सतह/ याम्प (Ramp) अनिवार्य रूपमा बनाउने र कक्षाकोठाको एउटा ढोका र शौचालयको ढोका Wheel Chair छिर्ने गरी ठुलो बनाउने। (साइज कम्तीमा १.१० मिटर हुनु पर्ने)

अनुसूची ६ : कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन

म.ले.प.फाराम नं: ५१०
साबिकको फाराम नं: १७६

कार्य स्वीकार / सम्पन्न प्रतिवेदन

सङ्घ/ प्रदेश / स्थानीय तह

..... मन्त्रालय / विभाग / कार्यालय

कार्यालय कोड नं.:

कार्य स्वीकार / सम्पन्न प्रतिवेदन

आयोजनाको नामः
कामको नामः
लागत अनुमानको कुल रकमः
खर्च भएको कुल् रकमः
सुरू लागत अनुमान भन्दा घटी बढीको प्रतिशतः
भेरिएसनपछिको कुल लागत अनुमान भन्दा घटी बढीको प्रतिशतः

प्रतिवेदनको मितिः

काम सुरू भएको मितिः
काम सम्पन्न गर्नु पर्ने मितिः
सम्पन्न भएको मितिः

कामको विवरण	सुरू लागत अनुमानबमोजिमको			भेरिएसन भएकोमा सोबमोजिमको कुल लागत अनुमान			खुद भएको कामको			फरक (सुरू लागत अनुमानको आधारमा)			फरक (भेरिएसनपछिको लागत अनुमानको आधारमा)			कैफियत
	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११=२-८	१२=३-९	१३=११*१२	१४=५-८	१५=६-९	१६=१४*१५	१७
जम्मा																

क) स्वीकृत लागत अनुमान (इष्टिमेट) भन्दा घटी बढी खर्च रू.....प्रतिशत (%).....	उपर्युक्त बमोजिम भएको कार्य सुरू सम्झौताको स्वीकृत डिजाइन र स्पेसिफिकेसन बमोजीम भएको छ/छैन। भेरिएशन आदेश र सर्तहरूबमोजिम भए/नभएकोहुँदा उक्त कार्य सम्पन्न भएको स्वीकार/ अस्वीकार गरिएको छ।

घटी/बढीको पुस्ट्याइँ..... स्वीकृत लागत अनुमान, डिजाइन र स्पेसिफिकेसनअनुसार काम भएको छ भनी सिफारिस गर्ने		
तयार गर्नेः सहीः नामः दर्जाः मितिः	जाँच गर्नेः सहीः नामः दर्जाः मितिः	स्वीकृत गर्ने सहीः कार्यलय प्रमुखको नामः दर्जाः मितिः

उद्देश्य

कार्य स्वीकार गर्दा र सम्पन्न भएको अवस्थामा कामको यथार्थ विवरण तयार गर्नु। निर्माण कार्यको सम्पादन भएपछि सुरू इस्टिमेटको परिमाणमा खुद भएको काम घटी बढी के कति भएको छ र स्वीकृत इस्टिमेट तथा डिजाइनबमोजिम काम भएको छ कि छैन भनी प्रमाणित गर्नका लागि यो फारामको तर्जुमा भएको हो।

फाराम भर्ने तरिकाः

१ आयोजना ठेक्काको काम सम्पन्नपछि स्वीकार गर्दा अनुमानित काम तथा खुद भएको कामको चेक जाँचका लागि यस फाराम (प्रतिवेदन) प्रयोग गर्नुपर्छ।

२ यसमा सुरूमा आयोजनाको नाम, कामको नाम, लागत अनुमानको कुल रकम, खर्च भएको कुल रकम र लागत अनुमानभन्दा घटी वा बढीको प्रतिशत खुलाउनुपर्छ।

३ यस प्रतिवेदन तयार गर्दा यस प्रतिवेदनका मिति, कार्य सम्पन्न तयार गरिन थालेको काम सुरू भएको मिति, ठेक्काअनुसार काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र वास्तविक काम सम्पन्न भएको मिति लेख्नुपर्छ।

४ महल १ मा कामको विवरण वा नाम लेख्नुपर्छ।

५ महल २, ३ र ४ मा लागत अनुमानबमोजिमको क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ।
महल ५, ६ र ७ मा भोरिएसन बमोजिम कायम लागत अनुमान बमोजिमको क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ।
उल्लिखित परिमाण र दर भेरिएसन भएको अवसथामा सोपछि कायम भएको दर र परिमाण सम्झनुपर्दछ।

६ महल ८, ९ र १० मा खुद (वास्तविक) काम भएको विवरण क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ।

७ महल ११, १२ र १३ मा लागत अनुमान (महल २, ३ र ४) बाट खुद काम भएको (महल ८, ९ र १०) घटाउँदा आउने बाँकी फरक रकम क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ।
महल १४, १५ र १६ मा भेरिएसनपछिको फरक रकम क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ।

८ महल १७ मा कुनै कैफियत भएमा सो कैफियत लेख्नुपर्छ।

९ जम्मा हरफमा रकमको कुल जोड जम्मा लेख्नुपर्छ।

१० अनुमानभन्दा घटी वा बढी भएको फरक रकम र सो को प्रतिशत तथा सो को पुस्ट्याइँसमेत राख्नुपर्छ।

११ यस कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने तथा आयोजना ठेक्काको काम ईष्टिमेटअनुसार भएको छ वा छैन सो को जाँच गर्ने कर्मचारीले आफ्नो नाम, र मिति लेखेर हस्ताक्षर गर्नुपर्छ।

१२ लागत अनुमानअनुसार काम भएको वा नभएको बारे स्पष्ट तोकी स्वीकृत गर्ने कार्यालय प्रमुखको नाम, पद र मिति लेखेर हस्ताक्षर राख्नुपर्छ।

अनुसूची ७ : स्थानीय तह र विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट हुने निर्माण कार्यको अनुगमनसँग सम्बन्धित रूजुसूची

क्र.स.	कार्य	छ	छैन	कैफियत
क) सामान्य अनुगमन				
निर्माण सुरू हुनु अघि				
१	प्रस्ताव तयारी र स्थानीय तहमा पेस गरेको			
२	निर्माण स्थलको र छनोट गरिएको डिजाइनको उपयुक्त			
३	अभिभावक र स्थानीय समुदायसँग निर्माणसम्बन्धी छलफल गरेको			
४	स्थानीय तहको प्राविधिक कर्मचारीबाट निर्माण स्थाल अवलोकन गरेको			
५	स्थानीय तहसँग सम्झौता गरेको			
६	निर्माण गर्दा वातावरणीय असर पर्ने			
७	निर्माण सामग्रीको उपलब्धता			
८	निर्माण सामग्रीको भण्डारण			
निर्माण अवधिमा				
९	समय तालिका अनुसार निर्माण कार्य गरेको			
१०	निर्माण स्थलका लागि छनोट भएको डिजाइनको उपयुक्तता			
११	तालिम प्राप्त कालीगढबाट निर्माण कार्य भएको			
१२	स्थानीय रूपमा उपलब्ध निर्माण सामग्रीको प्रयोग भएको			

क्र.स.	कार्य	छ	छैन	कैफियत
१३	कङ्क्रिट तयारीका लागि मिक्सिङ मेसिनको प्रयोग भएको			
१४	कम्प्याक्सनका लागि भाइब्रेटरको प्रयोग भएको			
१५	कङ्क्रिटको उपयुक्त तरिकाले सिञ्चीकरण (Curing) भएको	छ		
१६	डिजाइन उपयोग गर्दा साइट स्पेसिफिक व्यावहारिक समस्या परेको	ज		
१७	बाल श्रम प्रयोग भएको	झ		
१८	भूक्षय बढी भएको	ठ		
१९	खानेपानीको स्रोतमा असर परेको	ढ		
२०	ध्वनी प्रदूषण भई विद्यार्थीमा असर परेको	त		
२१	महिला कामदार लगाइएको	द		
२२	मुख्य निर्माण चरणमा प्राविधिक कर्मचारीबाट सुपरीवेक्षण भएको	न		
	ले आउट	प		
	डिपिसि लेभल	ब		
	सुपरस्ट्रक्चर	म		
	छाना/छत निर्माण	र.		
२३	निर्माण स्थलमा निर्देशन पुस्तिका राखीएको			
२४	स्थानीय व्यक्तिहरूबाट निर्माण कार्यमा अवरोध भएको			
२५	निर्माण स्थलमा प्राविधिकबाट निर्माण सामग्रीको परीक्षण गरिएको			
२६	निर्माण सामग्रीको प्राविधिकबाट प्रयोगशालामा परीक्षण गरिएको			
२७	पर्याप्त मात्रामा पानी उपलब्ध भएको			
२८	निर्माण कार्यले गर्दा कक्षा सञ्चालनमा अवरोध खडा भएको			
२९	निर्माण कार्यले गर्दा विद्यार्थीहरूलाई घाउ चोट लागेको			
३०	कामदारहरूको हाजिर अभिलेख राखेको			
३१	सुरक्षाका उपायहरू अवलम्वन गरेको			
निर्माण कार्य पश्चात्				

क्र.स.	कार्य	छ	छैन	कैफियत
३२	निर्माण कार्यमा आर्थिक पारदर्शिता कायम भएको			
३३	लागत अनुमान र तोकिएको समयभित्र नै निर्माण कार्यको प्रगति भएको			
३४	स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गर्दा वातावरणीय पक्षमा नकारात्मक असर परेको			
३५	निर्माण सामग्री आपूर्तिमा ढिलाईका कारण निर्माण कार्यमा असर परेको	ल		
३६	विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूबाट नियमित अनुगमन भएको			

क्र स	कार्य	छ	छैन	कैफियत
ख) सामान्य प्राविधिक पक्ष				
प्लिन्थ लेभल सम्म				
	मेसनरी बिल्डिङ (Masonry Building)			
१	फाउन्डेसन बेस लेभलमा भएको र राम्ररी कम्प्याक्ट भएको			
२	फाउन्डेसन ब्यान्ड राखीएको			
३	कुनाहरूमा भर्टिकल रेनफोर्समेन्ट उठाइएको			
५	प्लिन्थ लेभल मुनी स्टिच ब्यान्ड राखीएको			
५	प्लिन्थ लेभल व्याण्ड राखीएको			
	आर. सी. सी. बिल्डिङ (RCC Building)			
१	फाउन्डेसन बेस लेभलमा भएको र राम्ररी कम्प्याक्ट भएको			
२	फाउन्डेसन बिम राखीएको			
३	सब स्ट्रक्चरका इलेमेन्टको आकार र नाप उपयुक्त			
५	प्लिन्थ लेभल फिनिसिङ (उचाइ) उपयुक्त			
६	काम (Workmanship) र सिञ्चीकरण (Curing) प्रयाप्त			

क्र स	कार्य	छ	छैन	कैफियत
छत तह सम्म				
	मेसनरी बिल्डिङ			
१	सिल ब्यान्ड राखीएको (प्रत्येक तलामा)			
२	स्टिच ब्यान्ड राखीएको (५०० देखि ७०० मि मि को अन्तरालमा र प्रत्येक तलामा)			
३	लिन्टेल ब्यान्ड राखीएको (प्रत्येक तलामा)			
४	प्रत्येक कुनामा र ओपेनिङको दुबै साइडमा भर्टिकल रेन्फोर्समेन्ट (प्रत्येक तलामा) राखीएको			
५	रूफ लेभल ब्यान्ड राखीएको			
	आर. सी. सी. बिल्डिङ			
१	सिल ब्यान्ड राखीएको (प्रत्येक तलामा)			
२	स्टिच ब्यान्ड राखीएको (५०० देखि ७०० मि मि को अन्तरालमा र प्रत्येक तलामा)			
३	लिन्टेल व्याण्ड राखीएको (प्रत्येक तलामा)			
४	प्रत्येक कुनामा र ओपेनिङको दुवै साइडमा भर्टिकल रेन्फोर्समेन्ट (प्रत्येक तलामा) राखीएको			
५	रूफ लेभल ब्यान्ड राखीएको			
छत निर्माण				
	रिजिड छत			
१	छतमा पानी नछिर्ने खालको कङ्क्रिट भएको			
२	वर्षातको पानी निकासको लागि स्ल्याबको उपयुक्त लेभल मिलेको			
३	छतबाट जमिनमा पानी जाने व्यवस्था			
४	पानी भण्डारण प्रणालीको उपयुक्त निर्माण (यदि व्यवस्था भएमा)			
५	यदि बालबालिकाका लागि पहुँच भएमा सुरक्षाका उपायहरू			

क्र स	कार्य	छ	छैन	कैफियत
	फ्लेक्जिबल छत			
१	उपयुक्त बनावट र छत कनेक्सन			
२	छतबाट जमिनसम्म पानीको निकास			
३	राम्रो इन्सुलेसनको व्यवस्था			
४	छत निर्माणका अवयवहरूको उपयुक्त जडान (स्टिल बेल्ड/बोल्ट, उड नेल)			
५	पानी नछिर्ने र छत निर्माणमा प्रयोग भएको सामग्रीको टिकाउपन			

अनुगमनकार्ताको नाम थर :

पद :

हस्ताक्षर :

मिति :

अनुसूची ९ : विद्यालय निर्माण समय तालिका

क्र.स.	कार्यको विवरण	महिना						
		भदौ	असोज	कार्तिक	.....	.....	.....	.....
१	सम्झौता							
२	जग सुरू							
३	व्याक फिलिङ							
४	प्लिन्थ बिम							
५	सिल लेभल							
६	लिन्टेल ब्यान्ड							
७	भुँइतालाको छत							
८	भुँइ तला सम्पन्न							
९	पहिलो तला सम्पन्न							
१०	प्लास्टर, पनिङ आदि पूरा							
११	निर्माणको सम्पूर्ण कार्य पूरा							

अनुसूची १० : विद्यालय भौतिक निर्माणमा वातावरणीय तथा सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी रूजुसूची

१ आयोजनाको नाम **:**

२ आयोजाना सम्वन्धी जानकारी

विद्यालयको नाम	
ठेगाना	
प्रधानाध्यापकको नाम	
टेलिफोन/फ्याक्स	
इमेल	
प्रस्तावित निर्माणको काम -कृपाया जुन काम हुन गइरहेको सोहीमात्र जनाउनुहोस_	

३ वातावरणीय तथा समाजिक छनोट सम्बन्धी **:**

प्रश्नहरु	छ (√)	छैन (√)	असर पर्न सक्ने अवस्था(√)			समस्याको विवरण/ कैफियत	संभावित समाधाका उपाय
			उच्च	मध्यम	न्यून		
क) पूर्वाधार निर्माण हुने ठाँउको अवस्थिति							
१. सुरक्षित क्षेत्र -जस्तै राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु संरक्षण केन्द्र, शिकार क्षेत्र, आदि)							
२. मध्यवर्ती क्षेत्र							
३. सिमसार क्षेत्र							
४. जैविक विविधता संरक्षणका लागि तोकिएको कुनै विशेष क्षेत्र -जस्तै बोटानिकल गार्डडेन चिडिया खाना आदि)							
५. पहिरो तथा भूक्षय भएको ठाउँबाट नजिक							
६. वर्षाको पानी जम्ने वा निकास नहुने अवस्था							

प्रश्नहरु		छ (√)	छैन (√)	असर पर्न सक्ने अवस्था(√)			समस्याको विवरण/ कैफियत	संभावित समाधाका उपाय
				उच्च	मध्यम	न्यून		
७. जमिन मुनि भएका भौतिक संरचना –जस्तो खानेपानीको पाइप, ढल आदि) लाई असर पर्ने								
८. माटो, ढुङ्गा, वालुवा आदि निकालिने क्षेत्र								
९. नदी, खोलानाला नजिक								
१० प्रशारण लाइन - Transmission Lines) नजिक								
११.सांस्कृतिक/धार्मिक/सम्पदा भित्र वा नजिक								
१२. उल्लिखित क्षेत्रहरूमा विद्यालयको पूर्वाधार निर्माणले अत्रि्रमण हुन सक्ने संभावना छ ?								
ख) निर्माण कार्यका कारण संभावित वातावरणीय तथा सामाजिक असरको अवस्था								
१ भिरालोपना	निर्माण स्थलमा भिरालोपनाको कारणले पहिरो जानसक्ने अवस्था छ कि छैन ?							
	निर्माण स्थलमा सजिलै बग्ने वा नबग्ने माटो छ कि छैन ?							
२ पानीको व्यवस्थापन	निर्माण स्थलमा पर्याप्त मात्रामा पानीको व्यवस्था छ ?							
	तत्काल वा भविष्यमा खानेपानी (सतही र भूमिगत) को गुणस्तर माथि कुनै असर पर्छ कि पर्दैन ?							
	निर्माण कार्यले पानीको स्रोत/मुहानलाई असर पार्न सक्छ ?							
	सिंचाई नहरलाई असर पार्न सक्छ ?							
३ फोहोर व्यस्थापन	निर्माण कार्यमा प्रयोग गरिएको सामग्री (विटुमिन, सिमेन्ट पेन्ट, ज्वलनशील पदार्थ आदि) बाट कुनै जोखिमयुक्त पदार्थ/ केमिकलहरू निस्केको छ ?							

प्रश्नहरु		छ (√)	छैन (√)	असर पर्न सक्ने अवस्था(√)			समस्याको विवरण/ कैफियत	संभावित समाधाका उपाय
				उच्च	मध्यम	न्यून		
	निर्माण कार्यबाट निस्केको फोहरले ढलमा असर पारेको छ ?							
	।निर्माण कार्यबाट निस्केको प्रदूषित पदार्थले माटो, हावा र पानीलाई असर पारेको छ ?							
४.बासस्थानमा पुग्नसक्ने क्षति	निर्माण कार्यले नजिकैको दुर्लभ वा जोखिममा परेको वा लोप हुनलागेको जङ्गली प्राणीको बासस्थानमा कुनै असर पर्छ ?							
	निर्माण कार्य गर्दा ठुलो मात्रामा वन फँडानी वा रूख मासिने हुनसक्छ ? (मासिने रूखको परिमाण कैफियतमा लेख्नुहोला)							
५.ध्वनि तथा वायु प्रदूषण	विष्फोटन वा vibration कार्यबाट नजिकैको बस्तीमा असर पर्नसक्छ ?							
	निर्माण कार्यबाट उत्पन्न हुने धुलोको कारण वायु प्रदूषण हुनसक्छ ?							
६.स्वास्थ्य तथा सुरक्षा	रसायनिक, जैविक, भौतिक, तथा विकिरणको असरबाट स्थानीयबासी तथा जनावर जोखीममा पर्नसक्ने संभावना छ ?							
	मजदुरबाट स्थानीयबासीन्दामा रोग र्सनसक्ने संभावना छ ?							
७.जग्गा सम्बन्धीविषय	विद्यालयको नाममा जग्गा छ ? (आवश्यक कागजपत्र भएमा कैफियतमा जनाउनु होला)							
	जग्गाको नाममा कुनै वादविवाद वा झगडा भएको छ ?							
	कुनै खेती योग्य जमिनको नोक्सानी हुने संभावना छ ?							

प्रश्नहरु		छ (√)	छैन (√)	असर पर्न सक्ने अवस्था(√)			समस्याको विवरण/ कैफियत	संभावित समाधाका उपाय
				उच्च	मध्यम	न्यून		
	कुनै समुदाय विस्थापित हुने संभावना छ ?							
८.जोखिम समुदाय	गरिब, महिला तथा बालबालिकालाई नकारात्मक असर पार्ने संभावना छ ?							
९.आदिवासी समूह	आदिवासीलाई नकारात्मक असर पर्ने संभावना छ ?							
	निमार्ण कार्य र यसका असरहरू बारे आदिवासी वा स्थानीयबासी जानकार छन् ? जानकारी कसरी दिने गर्नु भएको छ कैफियतमा जनाउनु होला)							
१०.सामाजिक द्वन्द्व	यदि मजदुर/कामदारहरू अन्यत्रबाट ल्याई काम लगाएमा द्वन्द्व हुने संभावना छ ?							
ग) प्राकृतिक प्रकोपको प्रभाव हुने संभावना								

मिति	
तालिका भर्ने व्यक्तिको नाम	
पद/पेशा	
कार्यरत संस्थाको नाम	
ठेगाना	

अनुसूची ११ : नमुना विद्यालयको नामावली

क) २०७५/०७६ अगावै छनोट भएका २०३ नमुना विद्यालयहरू

क्र स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
१.	ताप्लेजुङ	सिनाम मा.वि., तेल्लोक,	सिरीजंगा गापा, १
२.	ताप्लेजुङ	सरस्वती मा.वि. हाङपाङ,	आठराइ त्रिवेणी गापा, ३
३.	इलाम	फिक्कल मा.वि., फिक्कल	सुर्योदय नगरपालिका १०
४.	इलाम	जीतपुर मा.वि.जीतपुर	देउमाइ नगरपालिका ९
५.	इलाम	अमरकल्याण मा.वि.नयाँबजार	माइजोगमाइ गापा १
६.	इलाम	नाम्सालिङ मा.वि., नाम्सालिङ	माइजोगमाइ गापा ३
७.	झापा	धुलाबारी मा.वि.	मेचीनगर नपा १०
८.	झापा	हल्दिबारी मा.वि.	हल्दिबारी गापा २
९.	झापा	लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा मा.वि,	कचनकवल गापा
१०.	झापा	कनकाई मा.वि.,	कनकाई नपा
११.	झापा	डिल्लीराज मा.वि.	झापा गापा ४
१२.	झापा	प्रगति मा.वि.	गौरादह नपा
१३.	झापा	हिमाल मा.वि.	दमक नपा २
१४.	झापा	महेन्द्ररत्न मा.वि.	विर्तामोड नपा ५
१५.	मोरङ	अरनिको मा.वि.	उर्लावारी नपा ८ दुर्गापुरी, रामघाट
१६.	मोरङ	पञ्चायत मा.वि.	पथरीशनिश्चरे नपा १
१७.	मोरङ	जनता मा.वि. बाहुनी	वेलवारी नगरपालिका
१८.	मोरङ	पब्लिक मा.वि. रङ्गेली	रंगेली नगरपालिका
१९.	मोरङ	सरस्वती मा.वि., झोराहाट	ग्रामथान गापा
२०.	मोरङ	सुकुना मा.वि., कोसीहरैचा	सुन्दरहरैचा नपा १०
२१.	मोरङ	राधिका मा.वि.	उर्लावारी नगरपालिका ६
२२.	मोरङ	नरग्राम मा.वि.	बुढीगङ्गा गाउपालिका १
२३.	सुनसरी	जनता मा.वि.	इटहरी उपमहानगरपालिका ९
२४.	सुनसरी	सरस्वती मा.वि.	दुहवी नगरपालिका ५
२५.	सुनसरी	अमरसिंह मा.वि.,सोहेबगन्ज	देवानगन्ज नपा ५
२६.	सुनसरी	हरिनगरा मा.वि.	हरिनगरा गाउपालिका ४
२७.	सुनसरी	आदर्श मा.वि.	बराह नगरपालिका २
२८.	धनकुटा	पुण्य मा.वि. राजारानी	चौविसे गापा ६
२९.	धनकुटा	जनता मा.वि. जितपुर	महालक्ष्मी नगरपालिका ७
३०.	धनकुटा	गोकुण्डेश्वर बालमन्दिर मा.वि.,	धनकुटा नपा ५
३१.	तेह्रथुम	बसन्त मा.वि. वसन्तपुर	लालीगुरांस, नपा, २
३२.	सङ्खुवासभा	मनकामना रत्नअम्बिका मा.वि.	खादवारी नपा ९ तुम्लिङटार
३३.	सङ्खुवासभा	रामेश्वर मा.वि.	धर्मदेवी नपा ५ माम्लिङ
३४.	भोजपुर	वीरेन्द्र मा.वि. कुलुङ्	साल्पाछिलिछो गापा १
३५.	भोजपुर	विद्योदय मा.वि.	भोजपुर नगरपालिका ७

३६.	भोजपुर	षडानन्द मा.वि., दिङ्ला	षडानन्द नगरपालिका ७
३७.	सोलुखुम्बु	हिमालदर्शन मा.वि, नेचा	नेचासल्यान गाँउपालिका
३८.	ओखलढुङ्गा	प्रबुद्ध मा.वि., च्यानम	सुनकोसी गापा ७
३९.	खोटाङ	चिसापानी मा.वि., चिसापानी	जन्तेढुङ्गा गापा ५
४०.	उदयपुर	जनता मा.वि., हडीया	चौदन्डीगढी नपा ९
४१.	उदयपुर	त्रियुगा मा.वि. गाइघाट	त्रियुगा नपा
४२.	उदयपुर	त्रिवेणी मा.वि. कटारी	कटारी नपा ४
४३.	सप्तरी	कन्त चन्द्र मा.वि., पातो	डाक्नेश्वरी नपा
४४.	सप्तरी	वु.वि.मु. मा.वि. भगवतपुर	शम्भुनाथ नपा
४५.	सप्तरी	चन्द्रा मा.वि.	बोदबर्साइन नपा
४६.	सिरहा	जनता डोमी चौधरी उ.मा.वि.	लक्ष्मीपतारी गापा
४७.	सिरहा	जनता मा.वि., मौवाही,	सखुवानन्कारकट्टी नपा
४८.	सिरहा	जनता मा.वि.,	सुखिपुर नपा ८
४९.	सिरहा	जनता मा.वि.,चन्द्रलालपुर	गोलवजार नपा ८
५०.	सिरहा	जनता बनवाली मा.वि.	नरहा गापा ४
५१.	सिराहा	मोहन मा. वि.	मिर्चैया नपा
५२.	धनुषा	जनता मा.वि., गिद्धावेलापट्टी	विदेह नपा ६
५३.	धनुषा	गोगलप्रसाद मा. वि., बसहिया	जनकपुर उपमहानगरपालिका २४
५४.	धनुषा	यज्ञवलक्य सं. मा.वि., ज्ञानकुप	जनकपुर उपमहानगरपालिका
५५.	धनुषा	मा.वि. कुमरौल रमदैया, भवारी	क्षिरेश्वर नपा
५६.	धनुषा	रामजानकी मा.वि., सतोषर	सबैला नपा
५७.	धनुषा	शिवशक्ति मा.वि.	वटेश्वर गाउँपालिका
५८.	सर्लाही	जनज्योति मा.वि.	लालबन्दी नपा ८
५९.	सर्लाही	महादेव जनता मा.वि.,	हरिवन नपा ८
६०.	सर्लाही	महेन्द्र रत्न जगन्नाथ लक्ष्मिनियाँ मा.वि.	वरहथवा नपा १०, सीतापुर
६१.	सर्लाही	जलधर कमलदेव मा.वि.,	ब्रम्हपुरी गापा १
६२.	सर्लाही	वेणीभोला नमुना मा.वि.	गोडैता नपा ८
६३.	सर्लाही	जनता मा.वि., सिमरा भगवतीपर	गोडेता नपा ६
६४.	सिन्धुली	सरस्वती मा.वि., डकाहा	दुधौली नपा ४
६५.	सिन्धुली	जनज्योती मा.वि., फोस्रेटार	कमलामाइ नपा ५
६६.	रामेछाप	जनजागृत मा.वि. बेताली	गोकुलगंगा गापा ४
६७.	रामेछाप	मन्थली मा.वि.,	मन्थली नपा १
६८.	दोलखा	त्रिभुवन मा.वि.	मेलुङ गापा ६
६९.	दोलखा	क्षमावती मा.वि.,	भिमेश्वर नपा १ सुस्पा क्षमावती
७०.	सिन्धुपालञ्चोक	ऐसेलुखर्क मा.वि.	इन्द्रावती गाउँपालिका ५ बाडेगाउँ
७१.	काभ्रेपलान्चोक	पार्वती मा.वि. ढुंखर्क ८	वेथानचोक गापा
७२.	ललितपुर	किटिनी मा.वि.	गोदावरी नपा ३
७३.	काठमाडौँ	आदर्श मा.वि.	कागेश्वरी, मनहरा ३
७४.	काठमाडौँ	तिलिङ्गांटार मा.वि., धापासी	टोखा नपा ७
७५.	काठमाडौँ	कालिकादेवी मा.वि.,	तारकेश्वर नगरपालिका

७६.	काठमाडौँ	शान्ती निकुन्ज मा.वि. भगवतीवारी	कामनपा २०
७७.	काठमाडौँ	कंकाली मा.वि. नैकाप	चन्द्रागिरी नपा
७८.	काठमाडौँ	मंगल मा.वि.	कीर्तिपुर नपा १०
७९.	काठमाडौँ	विश्व निकेतन मा.वि., त्रिपुरेश्वर	कामनपा १३
८०.	नुवाकोट	महादेव मा.वि. रातमाटे	वेलकोटगढी गापा
८१.	नुवाकोट	क्षेत्रपाल मा.वि. चौघडा	लिखु गापा
८२.	नुवाकोट	ऐसेलुभूमे मा.वि. काहुले	किस्पाङ गापा
८३.	नुवाकोट	महेन्द्र मा.वि., चतुराले	ककनी गापा
८४.	नुवाकोट	चण्डेश्वरी मा.वि.,	विदुर नगरपालिका ७
८५.	धादिङ	रानीपौवा मा.वि. सल्यानटार	त्रिपूरासुन्दरी गापा
८६.	धादिङ	सत्यवती मा.वि. कुम्पुर	सिद्धलेक गापा
८७.	धादिङ	चन्द्रोदय मा.वि.	वेनीघाट रोराङ गापा
८८.	मकवानपुर	महेन्द्र मा.वि.,	बकैया गाउँपालिका ४
८९.	मकवानपुर	चन्द्रोदय मा.वि.,	हेटौँडा उमनपा ८
९०.	मकवानपुर	आधुनिक राष्ट्रिय मा.वि.,	हेटौडा उपनपा ४
९१.	रौतहट	नेमधारी बासुदेब मा.वि. मुडवलवा	राजदेवी नपा
९२.	रौतहट	जनता मा.वि., राजपुर फरहदवा	राजपुर नपा
९३.	रौतहट	जय किसान मा.वि. धरहरी	देवाहीगोनाही गापा
९४.	रौतहट	मा.वि. गरूडा,	गरूडा नपा १
९५.	रौतहट	जनज्योति मा.वि. चपुर	चन्द्रपुर नपा
९६.	रौतहट	जनता मा वि	कटहरिया नपा
९७.	रौतहट	जनता मा.वि., सोनरनिया	मौलापुर नपा
९८.	वारा	गढीमाई महेन्द्र मा.वि. मगनपा १	महागढीमाइ नपा
९९.	वारा	दुर्गा मा.वि. बरेवा, बैरिया	कलैया उपमहानगरपालिका
१००.	वारा	ने.रा.मा.वि. वकुलिया	जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिका
१०१.	वारा	ने.रा.मा.वि.	कोल्हवी नपा ४ सपही
१०२.	बारा	ने.रा.मा.वि.,	जितपुरसिमरा उपमहानगारपालिका २
१०३.	पर्सा	नृसिंह मा.वि., पिपरामठ,	विरगञ्ज महानगरपालिका
१०४.	पर्सा	देवनन्दन देवराज मा.वि. रामनगरी	वहुदरमाइ नपा
१०५.	पर्सा	जि.उ.रा.क.मा.वि,	पोखरीया नपा
१०६.	पर्सा	सरस्वती मा.वि., गौतमनगर	ठोरी सुवर्णपुर गापा २
१०७.	चितवन	नेपाल मा.वि.	रत्ननगर नपा
१०८.	चितवन	नारायणी नमुना मा.वि.,	भरतपुर महानगरपालिका
१०९.	चितवन	दुर्गाशेषकान्त अधिकारी मा.वि.	भरतपुर महानगरपालिका
११०.	गोरखा	परोपकार आदर्श मा.वि.,	सिराञ्चोक गापा १
१११.	गोरखा	दुल्लभ मा.वि.,	भीमसेन गापा १
११२.	गोरखा	सूर्यज्योति मा.वि.,	वारपाक सुलीकोट गापा ५
११३.	लमजुङ	शौभाग्यदय मा.वि. अल्कटार	राइनास नपा
११४.	लमजुङ	मङ्गला मा.वि., सोतीपसल	मध्यनेपाल नपा
११५.	लमजुङ	शैलपुत्री मा.वि., धमिलिकुवा	राइनास नपा

११६.	तनहुँ	रामशाह मा.वि.,	आँबुखैरेनी गा.पा.
११७.	तनहुँ	निर्मल मा.वि.	व्यास नपा
११८.	तनहुँ	पञ्चमुनीदेव मा.वि.,	शुक्लागण्डकी नपा
११९.	तनहुँ	सत्यवती मा.वि.,	व्यास नपा
१२०.	स्याङ्जा	त्रिभुवन आदर्श मा.वि.	पुतली बजार नपा
१२१.	स्याङ्जा	रणवीर जनहित मा.वि. खहरे	वालिंग नपा
१२२.	स्याङ्जा	भगबती नमुना मा.वि. मिर्मी	कालिगण्डकी गापा
१२३.	स्याङ्जा	त्रि सहिद मा.वि., पंचमुल	आधिँखोला गापा
१२४.	स्याङ्जा	महेन्द्र मा.वि., जगत भञ्ज्याङ	वालिंग नपा ५
१२५.	स्याङ्जा	गंगालाल मा.वि., चापाकोट	चापाकोट नपा ९
१२६.	कास्की	त्रिभुवनशान्ति मा.वि.	पोखरा मनपा ३०
१२७.	कास्की	कालिका मा.वि.	पोखरा मनपा १०
१२८.	कास्की	माछापुच्छ्रे मा.वि.	अन्नपूर्ण गाउँपालिका २
१२९.	पर्वत	नवजागृत मा.वि. तिलाहार	मोदी गापा
१३०.	पर्वत	भवानी विद्यापीठ मा.वि., खानीगाँउ	फलेवास नपा
१३१.	पर्वत	नारायण मा.वि.,	कुश्मा नपा
१३२.	पर्वत	हिमाल मा.वि., खुर्कोट	कुश्मा नपा
१३३.	पर्वत	माटेदेवल मा.वि., मुडिकुवा	फलेवास नपा
१३४.	वागलुङ	गलकोट मा.वि., हटिया	गलकोट नपा
१३५.	वागलुङ	त्रिभुवन मा.वि., खर्वाङ	वडीगाड गापा
१३६.	बाग्लुङ	अमर मा.वि., विहुँकोट	काँठेखोला गापा ५
१३७.	गुल्मी	ज्ञानोदय मा.वि. मजुवा	चन्द्रकोट नपा ८
१३८.	गुल्मी	महेन्द्र मा.वि. रेनपा, तम्घास	रेसुंगा नपा
१३९.	पाल्पा	रामतुलसी मा.वि.,	रामपुर नगरपालिका ५
१४०.	पाल्पा	दमकडा मा.वि. मदनपोखरा	तानसेन नपा ९
१४१.	पाल्पा	गङ्गा मा.वि., खालिवन रामपुर	रामपुर नगरपालिका
१४२.	नवलपरासी	नेपाल मा.वि. दिव्यपुरी	देवचुली नपा ११
१४३.	नवलपरासी	शिव मा.वि.	कावासोती नगरपालिका २
१४४.	नवलपरासी	नवजागरण मा.वि. चोरमारा,	मध्यबिन्दु नगरपालिका
१४५.	नवलपरासी	महाकवि देवकोटा मा.वि.	सुनवल नगरपालिका
१४६.	नवलपरासी	राजा महात्म पूर्णभद्र मा.वि. पञ्चनगर	वर्दघाट नगरपालिका
१४७.	नवलपरासी	त्रिभुवन मा.वि. वेलाटारी	प्रतापपुर गाउपालिका
१४८.	नवलपरासी	कालिका मा.वि.,	गैडाकोट नपा ८
१४९.	नवलपरासी	जनक मा.वि.,	गैडाकोट नपा ५
१५०.	नवलपरासी	सरस्वती मा.वि., हसौरा	कावासोती नगरपालिका
१५१.	नवलपरासी	भानुदय मा.वि., दुम्कीवास	विनयी त्रिवेणी गाउपालिका
१५२.	नवलपरासी	जनता मा.वि., मनरी	सरावल गाउपालिका
१५३.	रूपन्देही	राम नरेश यादव आ.मा.वि.,	रोहिणी गापा ३
१५४.	रूपन्देही	पशुपति मा.वि.,	तिलोत्तमा नपा १५
१५५.	रूपन्देही	शान्ति नमुना मा.वि,	तिलोत्तमा नपा ५

१५६.	रूपन्देही	कालिका मा.वि.	वुटवल उमनपा १०
१५७.	रूपन्देही प्र	गति मा.वि.,	कञ्चन गापा
१५८.	रूपन्देही	खुदावगर मा.वि.,	लु.सा.न.पा ९
१५९.	कपिलवस्तु	नेपाल अदर्श मा वि	शिवराज नगरपालिका
१६०.	अर्घाखाँची	जनताकृष्ण मा.वि.	सन्धिखर्क नपा ८
१६१.	अर्घाखाँची	हरिहर सं तथा सा मा.वि.	पाणनी गाउँपालिका २
१६२.	प्युठान	सरस्वती मा.वि., बाङ्गेसाल	सरूमारानी गाउपालिका
१६३.	प्युठान	जनता मा.वि., बाग्दुला	प्युठान नपा ८
१६४.	रोल्पा	बालकल्याण मा.वि, लिवाङ	रोल्पा नपा २
१६५.	रोल्पा	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि., राङ्कोट	परिर्वतन गाउपालिका ५
१६६.	रूकुम	त्रिवेणी मा.वि., सिम्रुतु	त्रिवेणी गापा
१६७.	रूकुम	राप्ती ज्ञानोदय मा.वि., सिम्ली	सानीभेरी गापा
१६८.	रूकुम	रूक्मिणी मा.वि., रूकुमकोट	सिस्ने गापा
१६९.	सल्यान	जनकल्याण मा.वि., थारमारे	वाघचौर नपा, २
१७०.	सल्यान	त्रिभुवन जनता मा.वि., लुहापिङ,	शारदा नगरपालिका २
१७१.	दाङ	आदर्श मा.वि., देउपुर	लमही नपा
१७२.	दाङ	आदर्श मा.वि., लालमटिया	राप्ती गापा
१७३.	दाङ	पदमोदय पब्लिक मा.वि., भरतपुर	घोराही उपमहानगरपालिका
१७४.	दाङ	गुरू जजुर मा.वि., रक्षाचौर	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका
१७५.	दाङ	वी.पी. कोइराला मा.वि., बयाले	शान्तिनगर गापा ३
१७६.	बाँके	त्रिभुवन मा.वि.,	कोहलपुर नगरपालिका १०
१७७.	बाँके	ज्ञानोदय मा.वि., वागेश्वरी २	खजुरा गापा
१७८.	बाँके	जनता मा वि सन्तकुटी	खजुरा गापा
१७९.	बर्दिया	विद्याज्योति मा.वि., कण्ठपुर,	बढैयाताल गाउपालिका ८
१८०.	बर्दिया	ने.रा.मा.वि. ढोडरी	मधुवन नपा
१८१.	सुर्खेत	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि., बडाखोली,	गुर्भाकोट नगरपालिका ६
१८२.	सुर्खेत	जन मा.वि., सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका
१८३.	सुर्खेत	जनज्योति मा.वि., बड्डिचौर	वराहताल गापा
१८४.	दैलेख	हिमालय मा.वि., डाँडीमाडी	भैरवी गापा ४
१८५.	दैलेख	विजया मा.वि.,	दुल्लु नगरपालिका ७
१८६.	डोल्पा	आर्दश मा.वि, जुफाल	ठुलीभेरी नपा
१८७.	जुम्ला	चन्दननाथ मा.वि., खलङ्गा	चन्दननाथ नपा ४
१८८.	जुम्ला	जनता मा.वि., महतगाउँ	चन्दननाथ नपा ६
१८९.	कालिकोट	महादेव मा.वि., फोइकोट फोइमहादेव	तिलागुफा नपा ३
१९०.	बाजुरा	मालिका मा.वि., व.न.पा. १० मार्तडी	वडीमालिका नपा ८
१९१.	बझाङ	सत्यवादी मा.वि. भोपुर, बझाङ	जयपृथ्वी नपा ११
१९२.	बझाङ	सुनकुडा मा.वि. चिर बझाङ	वित्थडचिर गाउपालिका
१९३.	अछाम	सूर्यचन्द्र मा.वि. कालिमाटी,	साँफेवगर नगरपालिका १
१९४.	अछाम	विद्यामन्दिर मा.वि., बिनायक	पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका
१९५.	डोटी	रामपुर मा.वि. बुडर, डोटी	जोरायल गापा २

१९६.	कैलाली	जनता मा.वि., मुनुवा,	जानकी गाउँपालिका—४
१९७.	कैलाली	महुन्याल मा.वि. भजनी,	भजनी न.पा. १
१९८.	कैलाली	दशरथ मा.वि. साडेपानी,	घोडाघोडी न.पा.—२
१९९.	कैलाली	दुर्गालक्ष्मी मा.वि. अत्तरिया,	गोदावरी न.पा. २
२००.	कैलाली	धनगढी मा.वि.	धनगढी उपमनपा ८
२०१.	कैलाली	राष्ट्रिय मा वि	लम्कीचुहा नपा २
२०२.	डडेलधुरा	भुवनेश्वरी मा.वि., परिगाउँ	परशुराम नगरपालिका ५
२०३.	दार्चुला	मालिकार्जुन मा.वि. धाप,	महाकाली नपा ७

ख) केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाइबाट भौतिक निर्माण भएका १९ नमुना विद्यालयहरू

क्र स.	**जिल्ला**	**विद्यालयको नाम**	**ठेगाना**
१.	ओखलढुङ्गा	रूम्जाटार मावि रूम्जाटार	सिद्धिचरण नपा ४
२.	ओखलढुङ्गा	बरूनेश्वर मावि रामपुर	मोलुङ गापा २
३.	सिन्धुली	कमला मावि भलुवाही	दुधौली नपा
४.	सिन्धुली	कपिलाकोट मावि छाप	मरिण गापा
५.	रामेछाप	शारदा मावि ठोसे	गोकुलगङ्गा गापा ६
६.	रामेछाप	कालिकामाविलखानपुर	दोरम्वा गापा ६
७.	दोलखा	हनुमन्तेश्वर मावि काभ्रे	वैतेश्वर गापा ४
८.	सिन्धुपालञ्चोक	बाघ भैरब मावि ठोकरपा	सुनकोसी गापा
९.	सिन्धुपालञ्चोक	कृष्नरत्न मावि	चौतारासाँगाचोकगढी नपा
१०.	काभ्रेपलाञ्चोक	प्रभा मावि कात्तिकेदेउराली	चौरीदेउराली गापा
११.	काभ्रेपलाञ्चोक	सञ्जिवनी मावि	धुलिखेल नपा
१२.	ललितपुर	बज्रबाराही मावि चापागाउँ	गोदावरी नपा ११
१३.	भक्तपुर	श्रीपद्म मावि दरवारस्क्वाएर	भत्तपुर नपा ३
१४.	काठमाडौँ	जनसेवा मावि पाँगा	किर्तिपुर नपा ५
१५.	नुवाकोट	त्रिभुवनत्रिशुली मावि	विदुर नगरपालिका
१६.	रसुवा	कालिका हिमालय मावि धैबुङ	कालिका गापा २
१७.	धादिङ	नीलकण्ठ मावि धादिङवेसी	नीलकण्ठ नपा
१८.	मकवानपुर	जनप्रिय मावि हेटाँडा	हेटौडा उपनपा १६
१९.	गोरखा	महेन्द्र मावि	गोरखा नपा कुन्दुर

ग) २०७५।७६मा छनोट भएका १०० नमुना विद्यालयहरू

क्र सं.	**जिल्ला**	**विद्यालयको नाम**	**ठेगाना**
१.	कञ्चनपुर	श्रीजननमुना मावि	बेलौरी नपा
२.	कञ्चनपुर	महाकाली मावि	कृष्णपुर नपा–६
३.	कञ्चनपुर	महेन्द्रनगर मावि	भिमदत्त नपा–१
४.	बैतडी	मणिलेक मावि	मेलौली नपा–६

५.	जाजरकोट	त्रिभुवन मावि	भेरी नपा–२
६.	मुगु	महाकाली मावि	छायाँनाथ नपा
७.	हुम्ला	सीता मावि	खार्पुनाथ गापा–४
८.	म्याग्दी	ज्ञानप्रकाश मावि	अन्नपूर्ण गापा–३
९.	महोत्तरी	जनता मावि	महोत्तरी गापा – ३
१०.	महोत्तरी	लक्ष्मीचण्डीमुरारका मावि	जलेश्वर नपा
११.	महोत्तरी	महेन्द्रराष्ट्रिय मावि	रामगोपालपुर नपा –५
१२.	महोत्तरी	जनता मावि	वर्दिवास नपा–२
१३.	पाँचथर	फिदिम मावि	फिदिम नपा–१
१४.	मुस्ताङ	जनहित मावि	धरापझोङ गापा–४
१५.	कपिलवस्तु	जनता मावि,	वाणगंगा नपा – २
१६.	कपिलवस्तु	गौतमबुद्ध मावि	बुद्धभूमी नपा–२
१७.	ताप्लेजुङ	भानुजन मावि, अम्बिटार	फुङलिङ नपा
१८.	पाँचथर	शिद्धदेवी मावि, नवमीडाँडा	फाल्गुनन्द गापा
१९.	इलाम	शान्तिनिकेतन मा.वि.कुटीडाँडा	रोङ गापा
२०.	इलाम	अमर मा.वि. बरबोटे	इलाम नपा
२१.	झापा	हिमाली मा.वि.भद्रपुर	भद्रपुर नपा
२२.	झापा	बुद्धआदर्श मावि बुधबारे	बुद्धशान्ति गापा
२३.	मोरङ	मनोहरजनता मा.वि.मधुमल्ला	मिक्लाजुङ गापा
२४.	मोरङ	पोखरिया मा.वि. पोखरिया	विराटनगर मनपा
२५.	सुनसरी	पव्लिक हाई स्कुल चतारालाईन	धरानउम नपा
२६.	धनकुटा	सरस्वती मा.वि.सिंधुवा	छथरजोरपाटी गापा
२७.	धनकुटा	भानुमा.वि.डाँडाबजार	साँगुरीगढी गापा
२८.	तेह्रथुम	सरस्वती मा.वि.तम्फुला	म्याङलुङ नपा
२९.	भोजपुर	शारदा मावि प्याउली	अरूण गापा
३०.	सोलुखुम्बु	वीरेन्द्रज्योति मा.वि. शिवटार	सोताङ गापा
३१.	ओखलढुङ्गा	ग्रामोदय युग कविसिद्धिचरण मा.वि.	लिखु गापा
३२.	खोटाङ	सरस्वती मावि दिक्तेल	रूपाकोटमझुवागढी नपा
३३.	उदयपुर	श्री मा.वि. भलायाडाँडा	उदयपुरगढी गापा
३४.	सप्तरी	माहिकर मा.वि.प्रसवनी	अग्निसाहिरकृष्णसरावन गापा
३५.	सिराहा	चन्द्रमाविसिराहा	सिराहा नपा
३६.	सिराहा	जनता मा.वि. वरियापट्टी	वरियापट्टी गापा
३७.	धनुषा	वै.दे.ज मावि. तुलसीयाही	मुसियापट्टीमुसहरिया गापा
३८.	धनुषा	सार्वजनिक मा.वि. वेङ्गाडावर	मिथिला नपा
३९.	महोत्तरी	योगकुमारमा.वि. बलवा	बलवा नपा
४०.	महोत्तरी	त्रिभुवन मावि गौशाला	गौशाला नपा
४१.	सर्लाही	नारायण मा.वि. केशरगञ्ज	इश्वरपुर नपा
४२.	सर्लाही	जनता मा.वि.सोल्टीबजार	बागमती नपा
४३.	बारा	रामचरित्र मा.वि.जयनगर	आदर्शकोतवाल गापा
४४.	पर्सा	दीपनारायणआदर्श मा.वि. औरहा	सखुवाप्रसनी गापा

४५.	रौतहट	श्री मा.वि. दुधिअवा	फतुवाविजयपुर नपा
४६.	रौतहट	श्री मा.वि. बरगजवा	वृन्दावन नपा
४७.	सिन्धुली	प्रगतिशील मा.वि.बोहोरेटार	सुनकोसी गापा
४८.	रामेछाप	हिमगंगा मा.वि.साँघुटार	रामेछाप नपा
४९.	दोलखा	कालिनाग मा.वि. सुनखानी	कालिञ्चोक गापा
५०.	काभ्रेपलाञ्चोक	जनक मा.वि.मेथिनकोट	नमोबुद्ध नपा
५१.	काभ्रेपलाञ्चोक	भालेश्वर मा.वि. मल्पी	पनौती नपा
५२.	काठमाडौँ	चामुण्डा मा.वि.	गोकर्णेश्वर नपा
५३	रसुवा	कोमिङ्गश्यामेवाङ्फेल मावि	गोसाइकुण्ड गापा
५४.	धादिङ	मण्डली मा.वि.फुलखर्क	गंगाजमुना गापा
५५.	चितवन	भण्डारा मा.वि. हर्दी	राप्ती नपा
५६.	मकवानपुर	जनता मा.वि. फापरबारी	वागमती गापा
५७.	गोरखा	अमरज्योतिजनता मा.वि.लुइटेल	पालुङटार नपा
५८	गोरखा	ज्ञानमार्गमा.वि.घ्यालचोक	गण्डकी गापा
५९.	लम्जुङ	भक्तिनमुना मा.वि. भोटेओडार	सुन्दबजार नपा
६०.	स्याङजा	सार्वजनिक मा.वि.मालुङगा	गल्याङ नपा
६१.	कास्की	रामकोटमा.वि.रामकोट	रूपा गापा
६२.	मनाङ	लोकप्रिय मा.वि.चामे	चामे गापा
६३.	मुस्ताङ	योगेन्द्र मावि थासाङ१	थासाङ गापा
६४.	म्याग्दी	मङ्गला मावि बाबियाचौर	मङ्गला गापा
६५.	बाग्लुङ	उत्तरगङ्गा मा.वि बुर्तीबाङ	ढोरपाटन
६६.	नवलपुर	भीमसेनआदर्शमा.वि.रामबास	देवचुली नपा
६७.	नवलपरासी प.	आदर्श मावि परासी	रामग्राम नपा
६८	गुल्मी	महेन्द्रआदर्श मा वि वामीटक्सार	मुसी कोट नपा
६९.	गुल्मी	जनबोध मावि रानीवास	रूरू गापा
७०.	पाल्पा	दिव्यज्योति मावि कसेनीसरही	माथगढी गापा
७१.	रूपन्देही	पव्लिक मावि कृष्णपुर	सियारी गापा
७२.	कपिलवस्तु	छत्रपालीतीर्थादेवी मावि पकडी	मायादेवी गापा
७३.	अर्घाखाँची	जनजागृति मा.वि. धनचौर	भूमिकास्थान नपा
७४	प्युठान	मोतीमा.विबरौला	ऐरावती गापा
७५.	रोल्पा	सिद्धार्थमा.वि घोप्टेओडार	गङ्गादेव गापा
७६.	रोल्पा	वीरभद्र मा.वि थवाङ झकेबाङ	थवाङ गापा
७७.	दाङ	साधारण मावि सालभौडी	राजपुर गापा
७८.	दाङ	महेन्द्रमा.वि श्रीबारी	बगलाचुली गापा
७९.	बाँके	प्रभातमा.वि जीगाउँ	वैजनाथ गापा
८०.	बर्दिया	त्रिभुवन मा.वि भुरीगाउँ	ठाकुरबाबा नपा
८१.	रूकुमप.	हिमालय मा.वि.खोलागाउँ	चौरजहारी नपा
८२.	सल्यान	जनता मावि रिड्डाचौर	त्रिवेणी गापा
८३.	सुर्खेत	जीवनज्योती मावि दशरथपुर	लेकबेसी नपा
८४.	दैलेख	चामुण्डा मावि हाज्कोट	चामुण्डाविन्द्रासैनी नपा

८५.	जाजरकोट	जनप्रिय मावि दसेरा	छेडागाड नपा
८६.	डोल्पा	अन्नपूर्ण मावि सर्मी	मुडकेचुला गापा
८७.	जुम्ला	नेत्रज्योति मावि हाँकु	तातोपानी गापा
८८.	कालिकोट	बडिमालिका मावि विजयपुर	रास्कोट नपा
८९.	मुगु	महादेवमस्टा मावि	खत्याड गापा
९०.	हुम्ला	मानसरोवर मावि लादेओडा	सिमीकोट गापा
९१.	बाजुरा	भानोदय मावि कोटवाडा	बुढीगङ्गा नपा
९२.	बझाङ	जनप्रिय मा.वि बगडागाउँ	छविसपाथीभरा गापा
९३.	अछाम	बैजनाथमा.वि	चौरपाटी गापा
९४.	अछाम	विन्देश्वरी मावि	रामारोशन गापा
९५.	डोटी	पद्मपब्लिक मा.वि.सिलगढी	दिपायलसिलगढी नपा
९६.	कैलाली	कर्णाली मावि टीकापुर	टीकापुर नपा
९७.	कञ्चनपुर	वैजनाथ मावि	वेदकोट नपा
९८.	डडेल्धुरा	सरस्वती मावि बोगटा	भागेश्वर गापा
९९.	बैतडी	ज्ञानेश्वरमावि, विजयपुर	पाटन नपा
१००.	दार्चुला	लटीनाथ मावि चन्दनपुर	लेकम गापा

घ) आव २०७६/७७ मा छनोट भएका १०० नमुना विद्यालयहरू

क्र स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
१.	ताप्लेजुङ	नारायणी मावि	मौवाखोला
२.	पाँचथर	थर्पु मावि	याङवरक गापा ४
३.	इलाम	जनता मावि	चुलाचुली गा पा
४.	इलाम	सिहदेवी मावि आमचोक	फाकफोकथुम गापा
५.	झापा	कमला मदन आश्रितस्मृति मावि	कमला गापा
६.	झापा	जनआदर्श मा.वि.	शिवसताक्षी न.पा
७.	मोरङ	सरस्वती मा.वि.	रतुवामाई न.पा ८
८.	मोरङ	जनसेवा मा.वि.	कानेपोखरी गा.पा ६
९.	सुनसरी	आदर्श मा.वि.	रामधुनी ६
१०.	धनकुटा	जालपादेवीमा.वि.	पाख्रीबास न.पा. ४
११.	धनकुटा	पञ्चकृष्ण मा.वि.	सहिदभूमि गा.पा. ४
१२.	सङ्खुवासभा	मादीमा.वि.	मादी न.पा २
१३.	सङ्खुवासभा	सगरमाथा मा.वि.	सिलिचोङ न.पा ३
१४.	भोजपुर	अन्नपूर्ण बागधनरणदीपाराई मावि	टेम्केमैयुङ गा.पा. ३
१५.	खोटाङ	भगवती दिनानाथमा.वि.	खोटेहाङ गा.पा ७
१६.	उदयपुर	श्री मा.वि.	रौतामाइ गापा ७
१७.	उदयपुर	जनता मा.वि.	बेलका न.पा ४
१८.	सोलुखुम्वु	जनजागृति मा.वि.	सोलुदुधकुण्ड न.पा ५
१९.	ओखलढुङ्गा	ज्ञानप्रकाश मा.वि	चम्पादेवी गा.पा. ६
२०.	सप्तरी	जा.ग.ज.मा.वि.	बलानबिहुल गा.पा. ६
२१.	सिराहा	जनतामा.वि.	नवराजपुर गा.पा. ४

२२.	धनुषा	मा.वि. धारापानी	धनुषाधाम न.पा ९
२३.	धनुषा	शङ्करज.मा.वि.	औरही ६
२४.	महोत्तरी	रामवतीजगदेवजनता मा.वि.	लोहरपट्टी न.पा. १
२५.	महोत्तरी	प्रसादसिह मा.वि.	औरही न.पा. २
२६.	सर्लाही	महावीरज.मा.वि.	हरिपुर न.पा. २
२७.	सर्लाही	जनतामा.वि.	बलरा ८
२८.	बारा	गौरीशङ्कर मा.वि	निजगढ न.पा ८
२९.	रौतहट	जुद्धमा.वि.	गौर न.पा २
३०.	रौतहट	श्रीमा.वि., सिमरा	गजुरा न.पा ९
३१.	मकवानपुर	जनकल्याणमा.वि	थाहा न.पा ५
३२.	सिन्धुली	श्रीमा.वि.	तीनपाटन गा पा ११
३३.	रामेछाप	विष्णुजनज्योतिमा.वि.	खाँडादेवी गा.पा
३४.	दोलखा	दुर्गामा.वि.	शैलुङ गा.पा – ४
३५.	दोलखा	हलेश्वरमा.वि.	गौरीशंकर गा.पा –५
३६.	सिन्धुपाल्चोक	झिर्पुमा.वि	भोटेकोसी गा.पा. ४
३७.	काठमाडौ	बालउद्धारमावि	बुढानीलकण्ठ नपा १०
३८.	भक्तपुर	चाँगुनारायणमा.वि.	चाँगुनारायण न.पा १
३९.	नुवाकोट	विन्दुकेशरमा.वि.	म्यागङ न.पा. ५
४०.	नुवाकोट	अमरज्योतिमा.वि.	तादी न.पा३
४१.	धादिङ	बागेश्वरीमावि	गल्छी गापा ६
४२.	रसुवा	नीलकण्ठमा.वि.	उत्तरगया गा.पा. ५
४३.	चितवन	माडीमा.वि	माडीन.पा. ३
४४.	मनाङ	प्रकाशज्योतिमा.वि.	नासोङ गा.पा. ४
४५.	तनहुँ	जनज्योतिमा.वि.	भिमाद न.पा ६
४६.	तनहुँ	पवित्रामा.वि.	बन्दिपुर न.पा १
४७.	स्याङ्जा	भाग्योदय मा.वि.	भीरकोट न.पा ६
४८.	म्याग्दी	जामुनाखर्क मा.वि.	वेनी न.पा ६
४९.	बाग्लुङ	नेपाल मा.वि	ताराखोला गा.पा ४
५०.	बाग्लुङ	गणेश मा.वि	बाग्लुङ न.पा १४
५१.	पर्वत	वहाकी मा.वि	विहादी ४
५२.	नवलपरासीपूर्व	त्रिभुवन मा.वि	बुलिङटार गा.पा३
५३.	अर्घाखाँची	कालिकाने.रा.मा.वि.	मालारानी गा.पा. ४
५४.	गुल्मी	मालिका मा.वि.	मालिका गा.पा. ८
५५.	गुल्मी	आत्मबोध मा.वि.	छत्रकोट गा.पा ५
५६.	पाल्पा	भैरवनवदीप मा.वि.	रैनादेवी गा.पा. ४
५७.	पाल्पा	रम्भा मा.वि.	रम्भा गा.पा ४
५८.	प्युठान	अमर मा.वि.	स्वर्गद्वारी न.पा.
५९.	प्युठान	माण्डवी मा.वि.	माण्डवी न.पा ३
६०.	रोल्पा	जनजागृति मा.वि.	त्रिवेणी गा.पा ५
६१.	रोल्पा	त्रिपुरेश्वरी मा.वि.	सुनिलस्मृति गा.पा. २

६२.	नवलपरासी पश्चिम	राजनारायण मा.वि.	पाल्हिनन्दन न.पा ५
६३.	रूकुम पूर्व	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि	भूमे गा.पा. ९
६४.	दाङ्ग	वीरेन्द्र मा.वि.	दगीशरण गा.पा ३
६५.	रूपन्देही	केरवानी मा.वि.	देवदह न.पा. ४
६६.	रूपन्देही	सैनामैना मा.वि.	सैनामैना न.पा. १
६७.	कपिलवस्तु	ने.रा.मा.वि.	शुद्धोधन गा.पा. ४
६८.	कपिलवस्तु	दुधाधारी मा.वि.	विजयनगर गा.पा. १
६९.	बाँके	मङ्गलप्रसाद मा.वि.	नेपालगञ्जउम नपा ८
७०.	बर्दिया	एकप्रियराठौर मा.वि.	गेरूवा गा.पा. २
७१.	बर्दिया	पाञ्चजन्य मा.वि.	बारबर्दिया न.पा. ४
७२.	रूकुम पश्चिम	महेन्द्र मा.वि.	मुसिकोट न.पा.
७३.	सल्यान	जीवनज्योति मा.वि.	कपुरकोट गापा ५
७४.	सुर्खेत	जनता मा.वि.	पञ्चपुरी नपा ९
७५.	सुर्खेत	जनज्योति मा.वि.	भेरीगंगा न.पा. ६
७६.	दैलेख	त्रिभुवन मा.वि.	नारायण नपा
७७.	दैलेख	भैरव मा.वि.	भगवतीमाइ न.पा ७
७८.	जाजरकोट	त्रिभुवन मा.वि.	नलगाड ७
७९.	डोल्पा	त्रिपूरा मा.वि	जगदुल्ला गा.पा २
८०.	जुम्ला	राहदेव मा.वि.	हिमा गा.पा.
८१.	जुम्ला	महादेव मा.वि.	कनकासुन्दरीगा.पा. १
८२.	कालिकोट	पञ्चदेव मा.वि.	खाँडाचक्र न.पा. १
८३.	मुगु	बुद्ध मा.वि.	मुगुमकार्मारोङ गा.पा. ८
८४.	हुम्ला	हिमज्योति मा.वि.	सर्केगाड
८५.	अछाम	जनता मा.वि.	मेल्लेख गा.पा. ५
८६.	बाजुरा	मष्टेश्वरी मा.वि.	खप्तडछेडदह गा.पा. ५
८७.	बाजुरा	बालविकास मा.वि.	गौमुल गा.पा. ३
८८.	बझाङ	भैरव मा.वि.	केदारस्यूँ गा.पा ९
८९.	बझाङ	कुलमष्टजन मा.वि.	मष्टा गा.पा.
९०.	बैतडी	डिलेश्वरी मा.वि.	पुचौडी न.पा
९१.	बैतडी	दुर्गा मा.वि.	डिलासैनी गा.पा
९२.	डोटी	सिताराम मा.वि	शिखर न.पा ९
९३.	डोटी	खत्याडी मा.वि.	बोगटानफुड्सील गापा ७
९४.	कैलाली	बसन्तमुरारी मा.वि.	बर्दगोरिया गा.पा. १
९५.	कैलाली	रघुनाथआदर्श मा.वि.	जोशीपुर गा.पा ७
९६.	कञ्चनपुर	पुनर्वास मा.वि	पुनर्वास न.पा १०
९७.	कञ्चनपुर	शारदाराष्ट्रिय मा.वि.	लालझाँडी गा.पा. १०
९८.	डडेल्धुरा	बालकल्याणमा.वि.	अजयमेरू गा.पा १
९९.	डडेल्धुरा	उग्रतारा मा.वि	अमरगढी न.पा ७
१००.	दार्चुला	गोकुलेश्वर मा.वि.	शैल्यशिखर न.पा. ९

अनुसूची १२ : प्राविधिक धार सञ्चालन भएका विद्यालयको नामावली

साविकको शिक्षा विभाग तथा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट साविकको शिक्षा विभाग तथा हालको शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट बाट प्राविधिक धार सञ्चालन अनुदान प्राप्त गर्ने निर्णय भएका विद्यालयको नामावली

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
१	भोजपुर	शिक्षाक्षमाकन्या मावि	आमचोक गापा	बाली विज्ञान
२	भोजपुर	पञ्चकन्या मावि	पौवादुङमा गापा	बाली विज्ञान
३	भोजपुर	शारदा मावि	षडानन्द गापा	बाली विज्ञान
४	भोजपुर	यशोधरा मावि भोजपुर १२ टक्सार	भोजपुर नपा	बाली विज्ञान
५	धनकुटा	जनता मावि	महालक्ष्मी नपा	पशु विज्ञान
६	धनकुटा	शारदा मावि	चौविसे गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
७	इलाम	करफोक मावि	सूर्योदय नपा	बाली विज्ञान
८	इलाम	सिहदेवी मावि	फाकफोकथुम गापा	बाली विज्ञान
९	इलाम	शान्तिनिकेतन मावि	रोङ गापा	बाली विज्ञान
१०	इलाम	सरस्वती मावि	सन्दकपुर गापा	बाली विज्ञान
११	इलाम	भानुभक्त मावि	देउमाइ नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१२	झापा	विर अमरसिंह मापस	विर्तामोड नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१३	झापा	हिमाली मावि	भद्रपुर नपा	पशु विज्ञान
१४	झापा	भानु मावि	अर्जुनधारा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१५	झापा	भानु मावि	शिवसताक्षी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१६	झापा	जनता मावि	झापा गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१७	झापा	मोति मावि	कचनकवल गापा	बाली विज्ञान
१८	झापा	गौरीगञ्ज मावि	गौरीगञ्ज गापा	बाली विज्ञान
१९	झापा	जनता मावि	झापा गापा	बाली विज्ञान
२०	झापा	आदर्श मावि	बुद्धशान्ति गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२१	झापा	हल्दीवारी मावि	हल्दीवारी गापा	बाली विज्ञान
२२	झापा	पशुपति मावि	बाहदसी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२३	झापा	आदर्श विद्यामन्दिर मावि	कन्काई नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२४	खोटाङ	चिसापानी मावि	जन्तेढुङ्गा गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
२५	खोटाङ	महेन्द्रोदय मावि	हलेसी तुवाचुङ गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२६	मोरङ	महेन्द्र मावि	रतुवामाई नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
२७	मोरङ	जनसेवा मावि	कानेपोखरी गापा	बाली विज्ञान

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
२८	मोरङ	पञ्चायत मावि	पथरीशनिश्चरे नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२९	मोरङ	जनता मावि	धनपालथान गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
३०	मोरङ	पोखरीया मावि	विराटनगर म न पा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३१	मोरङ	सत्यनारायण मावि	विराटनगर म न पा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
३२	मोरङ	राधिका मावि	उर्लावारी नपा	बाली विज्ञान
३३	मोरङ	शान्ति भगवति मा वि	लेटाङ नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३४	मोरङ	सरस्वति मा वि	ग्रामथान गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३५	मोरङ	कालिका मा वि	मिक्लाजुङ गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३६	मोरङ	मिल्स मावि	विराटनगर मनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३७	ओखलढुङ्गा	रुम्जाटार मावि	सिद्धिचरण नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८	ओखलढुङ्गा	वरुणेश्वर मावि	मोलुङ गापा	पशु विज्ञान
३९	ओखलढुङ्गा	सरस्वती मावि	चिसंखुगढी गापा	बाली विज्ञान
४०	ओखलढुङ्गा	ग्रामोदय युगकवि मावि	लिखु गापा	बाली विज्ञान
४१	ओखलढुङ्गा	फुलमती मावि	खिजिदेम्वा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
४२	पाँचथर	फिदिम मावि	फिदिम नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
४३	पाँचथर	इन्द्रयणी मावि	तुम्वेवा गापा	पशु विज्ञान
४४	संखुवासभा	शारदा मावि	चैनपुर नपा	बाली विज्ञान
४५	संखुवासभा	वाना मावि वाना	पाँचखपन नपा	बाली विज्ञान
४६	संखुवासभा	मादि मावि	मादी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४७	संखुवासभा	अरुणोदय मावि	भोटखोला गापा	बाली विज्ञान
४८	संखुवासभा	सगरमाथा मावि	सिलीचोङ गापा	बाली विज्ञान
४९	संखुवासभा	मनकामना रत्न मावि	खाँदवारी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
५०	संखुवासभा	रामेश्वर मावि	धर्मदेवी नपा	बाली विज्ञान
५१	सोलुखुम्बु	केदार मावि	नेचासल्यान गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
५२	सुनसरी	पब्लिक मावि	धरान उमनपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
५३	सुनसरी	ज्योति मावि	ईटहरी उमनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
५४	सुनसरी	अमरसिंह मावि	देवानगञ्ज गापा	पशु विज्ञान
५५	सुनसरी	राष्ट्रिय मावि	कोशी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
५६	सुनसरी	जनता मावि	महालक्ष्मी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
५७	सुनसरी	रामसीता मावि	वर्जु गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
५८	सुनसरी	वालकृष्ण मावि	रामनगर गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
५९	सुनसरी	हरिनगर मावि	हरिनगरा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
६०	ताप्लेजुङ	नारायणी मावि	मौवाखोला गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
६१	ताप्लेजुङ	मौवाखोला मावि	मौवाखोला गापा	बाली विज्ञान
६२	उदयपुर	नारद आदर्श मावि	चौदण्डीगढी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
६३	उदयपुर	त्रियुगा मावि	त्रियुगा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
६४	उदयपुर	नमुना मावि	रौतामाई गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
६५	बारा	नेपाल राष्ट्रिया मावि	पचौरौता नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
६६	बारा	नेपाल राष्ट्रिया मावि	जीतपुरसिमरा उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
६७	बारा	गढीमाइ मावि	महागढीमाई नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
६८	बारा	दुर्गा मावि	कलैया उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
६९	बारा	मणि मावि	कोल्हवी नपा	पशु विज्ञान
७०	बारा	वेगशाह मावि	प्रसौनी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
७१	बारा	नेरामा वि	फेटा गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
७२	बारा	जनता मावि	करैयामाई गापा	पशु विज्ञान
७३	बारा	नेपाल राष्ट्रिया मावि	कलैया उमनपा	पशु विज्ञान
७४	बारा	नेपाल राष्ट्रिया मावि	फेटा गापा	बाली विज्ञान
७५	धनुषा	विलट बाकु मावि	कमला गापा	बाली विज्ञान
७६	धनुषा	यज्ञवाल्क्य संस्कृत मावि	जनकपुरधाम उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
७७	धनुषा	गंगा प्रसाद मावि	मिथिला बिहारी गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
७८	धनुषा	श्री मावि	धनुषाधाम नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
७९	धनुषा	जनता इकाइ मावि	विदेह नपा	बाली विज्ञान
८०	धनुषा	जनता जयसवाल मावि	गणेशमान चारनाथ नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८१	धनुषा	राजेश्वर निधि मावि	नगराइन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८२	धनुषा	एच के यस मावि	जनक नन्दिनी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
८३	धनुषा	शिवशक्ति मावि	वटेश्वर गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८४	धनुषा	सार्वजनिक मावि	मिथिला नपा	बाली विज्ञान

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
८५	धनुषा	शकरजनता मावि	औरही गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
८६	धनुषा	राष्ट्रिय मावि	जनकपुर उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८७	महोत्तरी	किश्वर जनता मावि	भँगाहा नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
८८	महोत्तरी	ल चा मु मावि	जलेश्वर नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
८९	महोत्तरी	शुक्रदेव मावि	जलेश्वर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
९०	महोत्तरी	जनता मावि	एकडाँडा गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
९१	महोत्तरी	महेन्द्र राष्ट्रिय मावि	रामगोपालपुर गापा	बाली विज्ञान
९२	महोत्तरी	राष्ट्रिय मा वि	गौशाला नपा	बाली विज्ञान
९३	महोत्तरी	त्रिभुवन मावि	गौशाला नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
९४	महोत्तरी	राम मावि	मटिहानी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
९५	महोत्तरी	रामवति जगदेव जनता मावि	लोहरीपट्टी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
९६	पर्सा	निरसिंह मावि	विरगञ्ज मनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
९७	पर्सा	त्रिजुद्ध मा प्र रा मावि	विरगञ्ज मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
९८	पर्सा	जिल्ला उचाङ्गल रामदेव कलवार मावि	पोखरीया नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
९९	पर्सा	नेपाल राष्ट्रिया मावि	ठोरी गापा	पशु विज्ञान
१००	पर्सा	दिव्यकन्या मा वि	कालिकामाई गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१०१	पर्सा	मुखदेव शुसिला मावि	बहोदर माई गा.पा.८	बाली विज्ञान
१०२	रौतहट	श्री मावि	मौलापुर नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१०३	रौतहट	शंकर गुधार मावि	गढीमाई नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१०४	रौतहट	श्री मावि	वृन्दावन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१०५	रौतहट	श्री मावि	फतुवा विजयपुर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१०६	रौतहट	जयकिसान मावि	देवाही गोनाही नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१०७	सप्तरी	ल वा ना मावि	तिलाठी कोइलाडी गापा	पशु विज्ञान
१०८	सप्तरी	नरेन्द्र मेमोरियल जनता मावि	राजविराज नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
१०९	सप्तरी	जनता मावि	विष्णुपुर गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
११०	सप्तरी	चन्द्र मावि	बोदेवरसाईन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१११	सप्तरी	मसिलाल जनता मावि	सुरुङ्गा	सिभिल इन्जिनियरिङ
११२	सप्तरी	सर्वोदय मावि	कञ्चनरुप नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
११३	सप्तरी	सु दे फु ज मावि	अग्नीसाइर कृष्णासवरन गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
११४	सर्लाही	जनज्योति मावि	लालबन्धी नपा	बाली विज्ञान
११५	सर्लाही	महेन्द्ररत्न जगनाथ लक्ष्मीनिया मावि	वरहथवा नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
११६	सर्लाही	वेनीभोला नमुना मावि	गौडेता नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
११७	सर्लाही	जनता मावि	गौडेता नपा	बाली विज्ञान
११८	सर्लाही	केश्वर गरिव जनता मावि	हरिपुर्वा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
११९	सर्लाही	महादेव जनता मावि	हरिवन नपा	बाली विज्ञान
१२०	सर्लाही	महाविर जनता मावि	हरिपुर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१२१	सर्लाही	जनता मावि नवपुर लालवन्दी १	लालवन्दी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१२२	सर्लाही	पव्लिक मावि	मलगंवा नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१२३	सिराहा	जनता डोमी चौधरी मावि	औरही गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१२४	सिराहा	जनता मावि	नवराजपुर गापा	बाली विज्ञान
१२५	सिराहा	रामजानकी मावि	सुखीपुर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१२६	सिराहा	मोहन मावि	मिर्चैया नपा	पशु विज्ञान
१२७	सिराहा	जनता वनवाली मावि	नरहा गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१२८	सिराहा	जनता मावि	गोलबजार नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
१२९	सिराहा	जनता मावि	अर्नामा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३०	सिराहा	लक्ष्मण मण्डल जनता मावि	कल्याणपुर गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१३१	सिराहा	जनता मावि	कर्जन्हा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३२	सिराहा	जनता मावि	औरही गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३३	सिराहा	जनता मावि	नवराजपुर गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३४	सिराहा	चन्द्रपुर मावि सिराहा १	सिराहा नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
१३५	अर्घखाँची	जनता कृष्ण मावि	सन्धिखर्क नपा	बाली विज्ञान
१३६	अर्घखाँची	शान्ति मावि	मालारानी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१३७	बाँके	लक्ष्मी मावि	कोहलपुर नपा	बाली विज्ञान
१३८	बाँके	ज्ञानोदय मावि	खजुरा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१३९	बाँके	शान्ति मावि	कोहलपुर नपा	बाली विज्ञान
१४०	बाँके	ज्ञानदीप मावि	डुडुवा गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
१४१	बर्दिया	त्रिभुवन मावि	ठाकुरबाबा नपा	पशु विज्ञान
१४२	बर्दिया	जयकालिका मावि	बढैया ताल गापा	बाली विज्ञान

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
१४३	बर्दिया	त्रिभुवन मावि	बाँसगढी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१४४	बर्दिया	एकप्रिय राठौर मावि	गेरुवा गापा	बाली विज्ञान
१४५	दाङ	सर्वोदय मावि	रासी गापा	बाली विज्ञान
१४६	दाङ	पा पा मावि	घोराही नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१४७	दाङ	गोरक्षरत्ननाथ मावि	घोराही नपा	पशु विज्ञान
१४८	दाङ	माध्यिक विद्यालय	तुलसीपुर नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
१४९	दाङ	वि पि मावि	शान्तीनगर गापा	बाली विज्ञान
१५०	दाङ	जा का मावि	दगिशरण गापा	बाली विज्ञान
१५१	दाङ	जनकल्याण मावि	बबई गापा	बाली विज्ञान
१५२	दाङ	;साधरण मावि	राजपुर गापा	पशु विज्ञान
१५३	दाङ	सुधा मावि	बगालचुली गापा	बाली विज्ञान
१५४	दाङ	सिहपृथ्वी जनता मावि	दगिशरण गापा	बाली विज्ञान
१५५	गुल्मी	रेसुङ्ग मावि	रेसुङ्ग नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१५६	गुल्मी	दुर्गा भवन मावि	कालीगण्डकी गापा	बाली विज्ञान
१५७	गुल्मी	म्याल पोखरी मावि	गुल्मीदरवार गापा	पशु विज्ञान
१५८	गुल्मी	आत्मबोध मा वि	छत्रकोट गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१५९	गुल्मी	पृथ्वी मावि	मदाने गापा	बाली विज्ञान
१६०	गुल्मी	सरस्वति मा वि	सत्यवती गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१६१	गुल्मी	महेन्द्र आदर्श मावि	मुसीकोट नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१६२	गुल्मी	जनवोध मावि	रुरु गापा	बाली विज्ञान
१६३	गुल्मी	पञ्चायत मावि	धुर्कोट गापा	बाली विज्ञान
१६४	गुल्मी	हिमालय मावि	इश्मा गापा	बाली विज्ञान
१६५	कपिलवस्तु	महेन्द्र मावि	बाण गंगा नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१६६	कपिलवस्तु	जानकी मावि	महाराजगञ्ज नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१६७	कपिलवस्तु	जनता मावि	मायादेवी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१६८	कपिलवस्तु	अनिरुद्र पव्लिक मावि	यशोधारा गापा	बाली विज्ञान
१६९	कपिलवस्तु	भुवनेश्वरी मावि	विजयनगर गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१७०	कपिलवस्तु	मावि इमिलिया ९	वुद्धभुमि नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१७१	कपिलवस्तु	वुद्धपथ मावि	कपिलवस्तु नपा १	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
१७२	कपिलवस्तु	कनमुनी मावि	कपिलवस्तु नपा ९	बाली विज्ञान

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
१७३	नवलपरासी	जनता मावि	रामग्राम नपा	पशु विज्ञान
१७४	नवलपरासी	जनसेवा मावि	सुनवल नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१७५	नवलपरासी	सिता मा वि	पाल्हीनन्दन गापा	बाली विज्ञान
१७६	नवलपरासी	त्रिभुवन मावि	प्रतापपुर गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
१७७	नवलपरासी	दिपज्योति मावि	वर्दघाट नपा	बाली विज्ञान
१७८	पाल्पा	दामकडा मावि	तानसेन नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१७९	पाल्पा	दोभान मावि	तिनाउ गापा	बाली विज्ञान
१८०	पाल्पा	सौभाग्य मावि	माथागढी नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
१८१	पाल्पा	चन्द्र मावि	वगनासकाली गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१८२	पाल्पा	जनता मावि	निस्दी गापा	बाली विज्ञान
१८३	पाल्पा	जनकल्याण मावि	रम्भा गापा	बाली विज्ञान
१८४	पाल्पा	जनता नमुना मावि	तानसेन नपा ३	सिभिल इन्जिनियरिङ
१८५	पाल्पा	आधारभूत मावि	रामपुर नपा	पशु विज्ञान
१८६	पाल्पा	उद्दवुद्ध मावि	पुर्वखोला गापा	बाली विज्ञान
१८७	प्यूठान	मुक्ती मावि	प्यूटान नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१८८	प्यूठान	उमामहेश्वरी मावि	स्वार्गद्धारी गापा	बाली विज्ञान
१८९	प्यूठान	मोति मावि	ऐरावती गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१९०	प्यूठान	गौमुखी मावि	गौमुखी गापा	बाली विज्ञान
१९१	प्यूठान	वालशिक्षा मावि	झिमरुक गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१९२	प्यूठान	माण्डवी मावि नायागाँउ	माण्डवी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१९३	प्यूठान	सरस्वती मावि	सरुमारानी गापा	बाली विज्ञान
१९४	रोल्पा	सूर्योदय मावि	सुनिल स्मृति गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१९५	रोल्पा	भिमसेन मावि	रुन्टीगढी गापा	बाली विज्ञान
१९६	रुकुम	रुक्मणी मावि	सिस्ने गापा	बाली विज्ञान
१९७	रुपन्देही	फर्सिकटार मावि	शुद्धोधन गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१९८	रुपन्देही	रामनरेश मावि	रोहिणी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१९९	रुपन्देही	सुसस्कृत मावि सिद्धार्थनगर १३ शान्तिनगर,	सिद्धार्थनगर नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२००	रुपन्देही	पशुपति मावि सैनामैना १० सालझुण्डी	सैनामैना नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
२०१	रुपन्देही	हरैया मावि कञ्चन हरैया	कञ्चन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
२०२	रुपन्देही	हाजि ऐनायतुल्लाह सा मावि मायादेवी ५ सेमरहना	मायादेवी नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
२०३	रुपन्देही	मनराजिदेवी मावि	मर्चवारी गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
२०४	दैलेख	भैरव मावि	नौमुले गापा	बाली विज्ञान
२०५	दैलेख	ज्वाला मावि	भगवतीमाई गापा	बाली विज्ञान
२०६	डोल्पा	त्रिपूरा मावि	जगदुल्ला गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
२०७	डोल्पा	जनप्रभा मावि	त्रिपूरासुन्दरी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२०८	हुम्ला	सीता मावि	खार्पुनाथ गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२०९	जाजरकोट	लक्ष्मी प्राप्ति मावि खुर्पा कुशे ५ टिमे	कुशे गापा	बाली विज्ञान
२१०	हुम्ला	सरस्वती मावि	तिला गापा	बाली विज्ञान
२११	हुम्ला	नेत्रज्योति मावि	हिमा गापा	बाली विज्ञान
२१२	मुगु	कालिका मा वि	खत्याड गापा	बाली विज्ञान
२१३	मुगु	वुद्द्ध मावि	मुगुम् कार्मारोङ गापा	पशु विज्ञान
२१४	सल्यान	त्रिभुवन जनता	शारदा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२१५	सल्यान	त्रिभुवन जनता मावि	वनगाड कुविन्डे नपा	बाली विज्ञान
२१६	सल्यान	जनता मावि	त्रिवेणी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२१७	सल्यान	निराजन मावि	सिद्धेकुमाख गापा	पशु विज्ञान
२१८	सल्यान	जीवनज्योति मावि	कपुरकोट गापा	बाली विज्ञान
२१९	सल्यान	जनता मावि राँगेचौर	कुमाख गापा	बाली विज्ञान
२२०	अक्षाम	नेपाल राप्ट्रिय मावि=	रामारोशन गापा	बाली विज्ञान
२२१	बैतडी	कुलाउ मावि	पञ्चेश्वर गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२२२	बैतडी	नागार्जुन मावि	सिद्धनाथ गापा	बाली विज्ञान
२२३	बैतडी	दुर्गा मावि सिमार	डिलासौ गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२२४	बझाङ	वान्नीचौर मावि	छविस पाथीभरा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२२५	बझाङ	दुर्गामवानी मावि	तलकोट गापा	पशु विज्ञान
२२६	बझाङ	कुलमष्टाजन मावि	मष्टा गापा	बाली विज्ञान
२२७	बझाङ	सुनकुण्डा मावि चिर	वित्थड चीर गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२२८	बझाङ	सरस्वती मावि विजगाडा	वुङगल नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
२२९	डडेलधुरा	भागेश्वर मावि	परशुराम नपा	बाली विज्ञान
२३०	दार्चुला	खण्डेश्वरी मा वि	अपिहिमाल गापा	बाली विज्ञान
२३१	डोटी	भवानी मावि	पञ्चपुरी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३२	कैलाली	कामेश्वर मा वि	भजनी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३३	कैलाली	राष्ट्रिय मा वि	कैलारी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३४	कैलाली	महुन्याल मा वि	बर्दगोरीया गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२३५	कैलाली	राष्ट्रिय मा वि	मोहन्याल गापा	बाली विज्ञान
२३६	कैलाली	जनजागृति मावि लम्कीचुहा ४ चौरी	लम्कीचुहा नपा=	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३७	कैलाली	पहलमानसिह मेमोरियल मावि पहलमानवुर घोडाघोडी ११	घोडाघोडी नपा	बाली विज्ञान
२३८	भोजपुर	विश्वप्रेम मावि	अरुण गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२३९	धनकुटा	त्रिवेणी मावि	धनकुटा नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४०	इलाम	अमर मावि	इलाम नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४१	झापा	हिमालय मावि	दमक नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४२	झापा	सरस्वति मा वि	दमक नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४३	झापा	धुलावरी मावि	मेचीनगर नपा	पशु विज्ञान
२४४	खोटाङ	पञ्च मावि	दिक्तेल रुपाकोट मजुवागढी नपा	बाली विज्ञान
२४५	मोरङ	सुकुना मावि	सुन्दरहरैचा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२४६	मोरङ	जनता मावि	वेलवारी नपा	बाली विज्ञान
२४७	मोरङ	महेन्द्र मावि	केरावरी गापा	पशु विज्ञान
२४८	मोरङ	विराट बहिरा मावि	विराटनगर म न पा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२४९	ओखलढुङ्गा	प्रवुद्ध मावि	सुनकोशी गापा	बाली विज्ञान
२५०	पाँचथर	पृथ्वी मावि	कुम्मायक गापा	बाली विज्ञान
२५१	सोलुखुम्वु	गार्मा मावि	सोलु दुधकुण्ड गापा	बाली विज्ञान
२५२	सुनसरी	शिक्षा निकेतन मावि	धरान उमनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२५३	ताप्लेजुङ	भानु मावि	फुङलिङ नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२५४	तेह्रथुम	बसन्त मावि	लालीगुराँस नपा	बाली विज्ञान
२५५	उदयपुर	त्रिवेणी मावि	कटारी नपा	बाली विज्ञान

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
२५६	धनुषा	जनता मावि	विदह गापा	पशु विज्ञान
२५७	धनुषा	धनुषा जनता मावि	धनुषाधाम नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
२५८	महोत्तरी	जनता मावि	वर्दिवास नपा	पशु विज्ञान
२५९	रौतहट	निमधरी बासुदेव मावि	राजदेव नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२६०	सप्तरी	गोबर्धन बैरागी मावि	सप्तकोशी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२६१	सप्तरी	भवानी प्र सकल मावि	तिरहुत गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२६२	सिराहा	जनता मावि	अर्नामा गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
२६३	अर्घखाँची	हरहर साधारण मावि	पाणिनी गापा	बाली विज्ञान
२६४	अर्घखाँची	सरस्वति मा वि	छत्रदेव गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२६५	बाँके	धुम्वोजी मावि	नेपालगञ्ज उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२६६	बाँके	जनता मावि	खजुरा गापा	बाली विज्ञान
२६७	बर्दिया	धुर्ब मावि	गुलरिया नपा	पशु विज्ञान
२६८	दाङ	सरस्वति मा वि	रासी गापा	बाली विज्ञान
२६९	गुल्मी	उदय मावि	चन्द्रकोट गापा	बाली विज्ञान
२७०	गुल्मी	जनज्योति मावि	रुरु गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२७१	कपिलवस्तु	नेपाल आर्दश मावि	शिवराज नपा	पशु विज्ञान
२७२	कपिलवस्तु	गौतम बुद्ध मावि	वुद्धभूमि नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२७३	कपिलवस्तु	भृकुटी मावि	वुद्धभूमि नपा	बाली विज्ञान
२७४	कपिलवस्तु	जनचेतना कम्यूनिटि मावि	शिवराज नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
२७५	पाल्पा	लक्ष्मी मावि	तानसेन नपा	बाली विज्ञान
२७६	पाल्पा	मोहनकन्या मावि	तानसेन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२७७	प्यूठान	भानुभक्त मावि	मल्लरानी गापा	बाली विज्ञान
२७८	रोल्पा	नेपाल राष्ट्रिया मावि	परिवर्तन गापा	बाली विज्ञान
२७९	रोल्पा	विरबलभद्र मावि	थवाङ गापा	बाली विज्ञान
२८०	रुपन्देही	कालिका मावि	बुटवल उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२८१	रुपन्देही	नविन औद्योगिम मावि	बुटवल उमनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२८२	रुपन्देही	श्री नवरत्न मावि	बुटवल उमनपा	बाली विज्ञान
२८३	रुपन्देही	करवानी मावि	देवदह नपा	बाली विज्ञान
२८४	रुपन्देही	मसिना बाबा नरेन्द्रपुरी मावि	लुम्विनी साँस्कृतिक नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
२८५	रुपन्देही	तिनुहा मावि	लुम्विनी साँस्कृतिक नपा	बाली विज्ञान
२८६	दैलेख	त्रिभुवन मावि	नारायण नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२८७	दैलेख	विजय मावि	दुल्लु नपा	बाली विज्ञान
२८८	हुम्ला	मानसरोवर मावि	सिमकोट गापा	बाली विज्ञान
२८९	जाजरकोट	नारायणी मावि	छेडगाड गापा	बाली विज्ञान

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
२९०	जुम्ला	जनता मावि	चन्दनाथ नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२९१	कालिकोट	पञ्चदेवल मावि	सान्नित्रिवेणी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२९२	रुकुम	शितल मावि	चौरझारी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२९३	सल्यान	जनकल्याण मावि	बागचौर नपा	बाली विज्ञान
२९४	सुर्खेच	नेपाल राष्ट्रिया मावि	गुर्भाकोट नपा	बाली विज्ञान
२९५	सुर्खेच	शिव मावि	विरेन्द्रनगर नपा	बाली विज्ञान
२९६	सुर्खेच	सूर्य प्रकाश मावि	पञ्चपुरी नपा	पशु विज्ञान
२९७	अक्षाम	मंगला राष्ट्रिय मावि	मंगलसेन नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२९८	अक्षाम	सूर्यचन्द्र मावि	साँफेवगर नपा	बाली विज्ञान
२९९	अक्षाम	पदमकोट मावि	साँफेवगर नपा	बाली विज्ञान
३००	बैतडी	मनिलेक	मेलौनी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३०१	बैतडी	श्रीकृष्ण मावि	पाटन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३०२	बझाङ	सत्यवधि मावि	जयपृथ्वी नपा	बाली विज्ञान
३०३	बझाङ	शिक्षादोय मावि	केदारस्यू गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३०४	बाजुरा	भानुदोय मावि	बुढीगंगा नपा	पशु विज्ञान
३०५	डडेलधुरा	महेन्द्र मावि	अमरगढी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३०६	डडेलधुरा	बालकल्याण मावि	अजयमेरु गापा	बाली विज्ञान
३०७	दार्चुला	मालिका अर्जुन मावि	महाकाली नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३०८	दार्चुला	जनविकास मावि	दुहुँ गापा	बाली विज्ञान
३०९	डोटी	घन्टेश्वर मावि	जोरायल गापा	बाली विज्ञान
३१०	डोटी	सीताराम मावि	शिखर नपा	बाली विज्ञान
३११	डोटी	दिल्पेश्वर मावि	दियायल सिलगढी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३१२	कैलाली	रघुनाथ आर्दश मावि	जोशीपुर गापा	बाली विज्ञान
३१३	कैलाली	दुर्गा लक्ष्मी मावि	गोदावरी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३१४	कैलाली	कर्णाली मावि	टिकापुर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३१५	कैलाली	धनगढी मावि	धनगढी उमनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३१६	कन्चनपुर	बैजनाथ मावि	भिमदत्त नपा	बाली विज्ञान
३१७	कन्चनपुर	भानु मावि	महाकाली नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३१८	कन्चनपुर	शान्ति मावि	बेलौरी नपा	बाली विज्ञान
३१९	कन्चनपुर	बैजनाथ मावि	बेदकोट नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३२०	बाग्लुङ	गलकोट मावि	गलकोट नपा	बाली विज्ञान
३२१	बाग्लुङ	भिमसेन मावि	काँठेखोला गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३२२	बाग्लुङ	शान्ति मावि	जैमिनी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३२३	बाग्लुङ	धौलागिरी मावि	बागलुङ नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३२४	बाग्लुङ	धौलागिरी विरेन्द्र मावि	बागलुङ नपा	पशु विज्ञान
३२५	बाग्लुङ	=ज्ञानेन्द्र मावि	निसीखोला गापा	पशु विज्ञान

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
३२६	बाग्लुङ	नेपाल मावि	ताराखोला गापा	पशु विज्ञान
३२७	बाग्लुङ	पुरुषोदय मावि	वरेङ गापा	बाली विज्ञान
३२८	बाग्लुङ	त्रिभुवन मावि वडिगाड २ दगान्दुडाँडा	वडिगाड गापा	बाली विज्ञान
३२९	गोरखा	ज्ञानमार्ग मावि	गण्डकी गापा	पशु विज्ञान
३३०	गोरखा	भवानी मावि	पालुङटार नपा	बाली विज्ञान
३३१	गोरखा	भवानी मावि मन्वु आरुधाट २	मन्वु आरुधाट गा पा	बाली विज्ञान
३३२	कास्की	ब्रह्मारुपा मावि	पोखरा मनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३३३	कास्की	शुक्रराज मावि	पोखरा मनपा	पशु विज्ञान
३३४	कास्की	महेन्द्र मावि	पोखरा मनपा	बाली विज्ञान
३३५	कास्की	जनप्रीय मावि	पोखरा मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३३६	लमजुङ	शैलापुत्री मावि	राईनास गापा	पशु विज्ञान
३३७	लमजुङ	जनविकास मावि	वेसीशहर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३३८	लमजुङ	इशानेश्वर मावि	मध्यनेपाल नपा	बाली विज्ञान
३३९	मनाङ	लोकप्रिय मावि चामे	चामे गापा	बाली विज्ञान
३४०	मुस्ताङ	जनआर्दश मावि	थासाङ गापा	बाली विज्ञान
३४१	मुस्ताङ	जनहित मावि	घरपझोङ गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३४२	म्याग्दी	गलेश्वर मावि	वेनी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३४३	म्याग्दी	मुक्तिधाम मावि	रघुगंगा गापा	बाली विज्ञान
३४४	म्याग्दी	मगला मावि	मंगला गापा	बाली विज्ञान
३४५	म्याग्दी	प्रभा मावि	अन्नपुर्ण गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
३४६	नवलपरासी पूर्व	पृथ्वी मावि	रामग्राम नपा	बाली विज्ञान
३४७	नवलपरासी पूर्व	नवजागरण मावि	मध्यविन्दु नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३४८	नवलपरासी पूर्व	जनता मावि	मध्यविन्दु नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
३४९	नवलपरासी पूर्व	रत्नराज्यलक्ष्मी मावि	गैडाकोट गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३५०	नवलपरासी पूर्व	डेडगाँउ मावि	बौदीकाली गापा	बाली विज्ञान
३५१	नवलपरासी पूर्व	देवचुली मावि	देवचुली नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३५२	नवलपरासी पूर्व	भानुदय मावि	विनयी त्रिवेणी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३५३	पर्वत	मातेदेवल मावि	फलेवास नपा	बाली विज्ञान
३५४	पर्वत	नवजागृति मावि	मोदी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३५५	स्याङजा	पूर्ण अमृत मावि	वालिङ नपा	बाली विज्ञान
३५६	स्याङजा	त्रिशहिल मावि	आँधीखोला गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३५७	स्याङजा	भानुभक्त आर्चाय मावि	गल्याङ नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३५८	स्याङजा	पञ्चकन्या मावि	अर्जुन चौपारी गापा	बाली विज्ञान
३५९	तनहु	सत्यवती मावि	व्यास नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
३६०	तनहु	रामशाह मावि	आवुखैरेनी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३६१	तनहु	पञ्चदेवभुमी मावि	शुक्लागण्डकी नपा	पशु विज्ञान
३६२	भक्तपुर	श्री पद्म मावि	भक्तपुर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३६३	भक्तपुर	सरस्वती मावि	सूर्यविनायक नपा	बाली विज्ञान
३६४	भक्तपुर	आदर्श मावि मध्यपुर सानोठिमी	मध्यपुर ठिमी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३६५	चितवन	बुद्धशान्ति मावि	राप्ती गापा	पशु विज्ञान
३६६	चितवन	त्रिवेणी वराह मावि	इच्छाकामना गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३६७	चितवन	प्रभात मावि	भरतपुर मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३६८	चितवन	माडी मावि	माडी गापा	पशु विज्ञान
३६९	चितवन	भिमोदय मा वि	कालिका नपा	बाली विज्ञान
३७०	चितवन	भिमनगर मावि भरतपुर २०	भरतपुरन मनपा	बाली विज्ञान
३७१	चितवन	नेपाल मावि	रत्ननगर नपा	बाली विज्ञान
३७२	धादिङ	मण्डली मावि	गंगा जमुना गापा	बाली विज्ञान
३७३	धादिङ	चन्द्रोय मावि	वेनीघटरोराङ	बाली विज्ञान
३७४	धादिङ	निलकण्ठ मावि	निलकण्ठ नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३७५	धादिङ	वागेश्वरी मावि	गल्छी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३७६	धादिङ	जनजागृति मावि	थाक्रे गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३७७	धादिङ	सत्यावती मावि	सिद्धलेक गापा	बाली विज्ञान
३७८	दोलखा	सर्व मावि	भिमेश्वर नपा	बाली विज्ञान
३७९	दोलखा	हनुमन्तेश्वर मावि	बैतेश्वर गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८०	काठमाडौं	पद्म कन्या मावि	काठमाडौ मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८१	काठमाडौं	सिद्धि गणेश मावि	कागेश्वरी मनोहरा नपा	बाली विज्ञान
३८२	काठमाडौं	महेन्द्र राष्ट्रिय मावि	काठमाडौ मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८३	काठमाडौं	कालिदेवी मावि	तारकेश्वर नपा	बाली विज्ञान
३८४	काठमाडौं	ज्ञानोदय मावि	काठमाडौ मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८५	काठमाडौं	कंकली मावि	चन्द्रगिरी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३८६	काठमाडौं	विद्या मन्दिर मावि	चन्द्रगिरी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८७	काठमाडौं	जनसेवा मावि	किर्तिपुर नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
३८८	काठमाडौं	अरुणोदय मावि	गोकर्णेश्वर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३८९	काठमाडौं	kmlk{ª df=lj=	दक्षिणकाली नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३९०	काठमाडौं	गान्धी आदर्श मावि कागेश्वरी मनहरा ९	कागेश्वरी मनहरा नपा =	बाली विज्ञान
३९१	काठमाडौं	वालउद्दार मावि वुनपा १० कपन मिलनचोक	वुढानिलकण्ठ नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३९२	काठमाडौं	जितपुर मावि तारकेश्वर ३ किसन्डोल	तारकेश्वर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३९३	काठमाडौं	ग्राम शिक्षा मन्दिर मावि	बुढानिलकन्ठ नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
३९४	काभ्रे	सन्जिवनी मावि	धुलिखेल नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३९५	काभ्रे	श्वेव बराह मावि	बनेपा नपा	बाली विज्ञान
३९६	काभ्रे	खाडादेवि मावि	चौरी देउराली गापा	बाली विज्ञान
३९७	काभ्रे	लक्ष्मी नारायण मावि	रोशी गापा	बाली विज्ञान
३९८	काभ्रे	जनक मावि	नमोवुद्ध गापा	पशु विज्ञान
३९९	काभ्रे	भैरव मावि	महाभारत गापा	बाली विज्ञान
४००	ललितपुर	विश्वमित्र गणेश मावि	महालक्ष्मी नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
४०१	ललितपुर	कालिदेवी मावि	बागमती गापा	बाली विज्ञान
४०२	ललितपुर	आदर्शशौल युवक मा.वि. वुङमती २२	ललितपुर उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४०३	ललितपुर	मगरगाउँ मा. वि. कोञ्ज्योसोम गा.पा. २, शंखु	कोन्जोसोम गापा	बाली विज्ञान
४०४	मकवानपुर	भेटनदेवी मावि	हेटौडा उमनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४०५	मकवानपुर	जनप्रीय मावि	हेटौडा उमनपा	बाली विज्ञान
४०६	मकवानपुर	महेन्द्र मावि	बकैया गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
४०७	मकवानपुर	जनकल्याण मावि	थाहा नपा	बाली विज्ञान
४०८	मकवानपुर	सुन्दरीदेवी मावि	थाहा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४०९	मकवानपुर	देवकी मावि	बागमती गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४१०	मकवानपुर	वशगोपाल मावि	मकवानपुरगढी गापा	बाली विज्ञान

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
४११	मकवानपुर	वात्सलादेवी मावि	ईन्द्रसरोवर गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
४१२	नुवाकोट	राणा भुवनेश्वरी मावि	विदुर नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४१३	नुवाकोट	महेन्द्र मावि	लिखु गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
४१४	नुवाकोट	अमरज्योति मावि	तादी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४१५	नुवाकोट	ऐसेलु भुमे मावि	किस्याङ गापा	बाली विज्ञान
४१६	नुवाकोट	नवजिवन मावि	ककनी गापा	बाली विज्ञान
४१७	रामेछाप	हिमगंगा मावि	रामेछाप नपा	पशु विज्ञान
४१८	रामेछाप	दुहु मावि	सुनापति गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
४१९	रामेछाप	कालिका मावि रिठ्ठे	दोरम्वा मावि	सिभिल इन्जिनियरिङ
४२०	रामेछाप	तामाकोशी जनजागृति मावि	लिखु तामाकोशी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४२१	रसुवा	निलकण्ठ मावि	उत्तरगया गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४२२	रसुवा	गोसाइकुण्ड मावि	नौकुण्ड गापा	बाली विज्ञान
४२३	सिन्धुली	गौमती मावि	कमलामाई नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४२४	सिन्धुली	प्रभात मावि	कमलामाई नपा	बाली विज्ञान
४२५	सिन्धुली	श्री मावि	दुधौली नपा	बाली विज्ञान
४२६	सिन्धुली	सरस्वती मावि	दुधौली नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४२७	सिन्धुली	कपिलाकोट मावि	मरिण गापा	बाली विज्ञान
४२८	सिन्धुली	प्रगतिशिल मावि	सुनकोशी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
४२९	सिन्धुपाल्चोक	जनजागृति मा.वि.	चौतारा साँगाचोकगढी नपा	पशु विज्ञान
४३०	सिन्धुपाल्चोक	सेतीदी पन्चकन्या मवि	चौतारा साँगाचोकगढी नपा	बाली विज्ञान
४३१	सिन्धुपाल्चोक	महेन्द्रदोय मावि	सुनकोशी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४३२	सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रेश्वरी मावि	मेलम्ची नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४३३	सिन्धुपाल्चोक	क्षेत्रपालेश्वरी मावि	पाँचपोखरीथाङपालधाप गापा	बाली विज्ञान
४३४	सुनसरी	आदर्श मावि	बराहक्षेत्र नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
४३५	मोरङ	नरग्राम नमुना मावि	बुढीगंगा गाँउपालिका	वाली विज्ञान

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
४३६	भोजपुर	पञ्चकन्या मावि	रामप्रिसादराई गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४३७	भोजपुर	सगरमाथा मावि	हतुवागढी गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४३८	उदयपुर	क्या. पर्शुराम पद्माराई मावि	लिम्चुङबुङ गाँउपालिका	कम्प्युटर ई.
४३९	उदयपुर	जनता मावि बेलका	बेलका नपा	सिभिल ई.
४४०	सोलुखुम्वु	विरेन्द्रज्योती मावि	सोताङ गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४४१	ताप्लेजुङ	पृथ्वी मावि खाम्लुङ	मेरिङदेन गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४४२	धनकुटा	भानु मावि डांडाबजार	साँगुरीगढी गाँउपालिका	इलेक्ट्रिकल
४४३	धनकुटा	चुलाचुली मावि ताङखुवा	छथर जोरपाटी गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४४४	इलाम	सरस्वती मावि	माङसेवुङ गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४४५	महोत्तरी	दुर्गा मावि	मनरा मनरशिसवा नगरपालिका	सिभिल ई.
४४६	महोत्तरी	जनता राष्ट्रिय मा वि	धमौराबाल्वा नगरपालीका	सिभिल ई.
४४७	बारा	रामचरित्र मावि जयनगर	आदर्श कोतावल	सिभिल ई.
४४८	रौतहट	जनता मावि कठहरिया	कटहरिया नगरपालिका	सिभिल ई.
४४९	सप्तरी	जनता मावि तरही	डाँक्नेश्वरी गापा ३	सिभिल ई.
४५०	ललितपुर	बाघभैरव मावि	मांहाकाल गाँउपालिका	सिभिल ई.
४५१	मकवानपुर	सूर्योदय मावि	राक्सिराङ गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४५२	काठमाडौं	सितापाइला मावि लाम्पाखा	नागार्जुन नगरपालिका	इलेक्ट्रिकल ई.
४५३	दोलखा	हलेश्वर मावि	गौरीशंकर गापा	कम्प्युटर ई.
४५४	धादिङ	निरन्जना मावि	नेत्रावती डबजोङ गाँउपालिका	सिभिल ई.
४५५	सिन्धुपाल्चोक	रत्नराज्य मावि	जुगल गाँउपालिका	सिभिल ई.
४५६	सिन्धुपाल्चोक	बुद्धोदय मा वि	लिसङखुपाखुरा गाउँपालिका	कम्प्युटर ई.
४५७	बाग्लुङ	उत्तरगंगा मावि	ढोरपाटन नगरपालिका	सिभिल ई.
४५८	नवलपरासी पूर्व	जनजागृति मा.वि.	वुलिङटार गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४५९	स्याङजा	महिमा मावि	हरिनास गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४६०	स्याङजा	नवज्योति मावि	विरुवा गाँउपालिका	कम्प्युटर ई.

सि न	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
४६१	कास्की	वीरेठाँटी मावि	अन्पुर्ण गाँउपालिका	कम्प्युटर ई.
४६२	म्याग्दी	ताकम मावि	धवलागिरी गाँउपालिका	इलेक्ट्रिकल ई.
४६३	रोल्पा	कृष्ण मावि	माडी गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४६४	अर्घखाँची	विरेन्द्र मावि	मालारानी गाँउपालिका	इलेक्ट्रिकल ई.
४६५	नवलपरासी पूर्व	आदर्श मावि खोखरपूरा	सरावल गाँउपालिका	सिभिल ई.
४६६	बाँके	जयकिसान मावि	नरैनापुर गापा	वाली विज्ञान
४६७	रोल्पा	बुद्धिविकास मावि	गंगदेव गापा	कम्प्युटर ई.
४६८	गुल्मी	मालिका मावि	मालिका गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४६९	सल्यान	शारदा जनकल्याण मावि रामपुर	कालिमाटी गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७०	डोल्पा	अरनिको मावि	काइके गाँउपालिका	कम्प्युटर ई.
४७१	डोल्पा	कालिका मावि	मुड्केचुला गाँउपालिका	पशु विज्ञान
४७२	डडेलधुरा	वीरबलभद्र मावि	नवदुर्गा गाँउपालिका	सिभिल ई.
४७३	अक्षाम	गुरुकुल मावि	ढकारी गाँउपालिका	सिभिल ई.
४७४	बझाङ	महेश्वरी मावि	खप्तडछन्ना गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७५	डडेलधुरा	सरस्वती मावि	भगेश्वर गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७६	डोटी	खत्याडी मावि	बोगटान फुडसिल गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७७	बाजुरा	दशरथ मावि	खप्तडछेडेदह गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७८	बाजुरा	किर्तिचौर मावि	गौमुल गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७९	ओखलढुङ्गा	शिवदुती मावि	मोलुङ गापा	सिभिल ई.
४८०	खोटाङ	भगवती दिनानाथ मावि	खोटेहाङ	वाली विज्ञान
४८१	महोत्तरी	रामनारायण अयोध्या उ मा वि	पिपरा गा पा ४	कृषि प्राविधिक
४८२	लमजुङ	शिशुविद्याश्रम मावि	राइनास गापा	सिभिल ई.
४८३	कास्की	अम्विका मावि	पोखरा मनपा	कम्प्युटर ई.
४८४	धादिङ	कार्की गाँउ मावि	त्रिपूरासुन्दरी गाँउपालिका	पशु विज्ञान

अनुसूची १३: आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण सम्बन्धी व्यवस्था र मार्गदर्शन

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
(वित्तीय सङ्घीयता समन्वय महाशाखा)

प सं : २०७७/७८
च न :

मितिः २०७८।०२।२०

(क) प्रदेशका लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणसम्बन्धी व्यवस्था र मार्गदर्शनः-

अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणः

१. वित्तीय समानीकरण अनुदानको एक चौथाइले हुन आउने रकम महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले प्रदेश सञ्चित कोषमा सम्वत् २०७८ भाद्र २ गते, कार्त्तिक २ गते, माघ २ गते र २०७९ वैशाख २ गते गरी चार किस्तामा हस्तान्तरण गर्नेछ।

२. मुलुकमा विपद् वा कुनै असामान्य परिस्थिति उत्पन्न भई लक्ष्य अनुरुप राजस्व सङ्कलन हुन नसकेमा वित्तीय समानीकरण अनुदानको पहिलो किस्ता बाहेक अन्य किस्ता र सो बापतको रकम सङ्कलित राजस्वको अनुपातका आधारमा नेपाल सरकारले पुनः निर्धारण गरी हस्तान्तरण गर्नेछ।

३. वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट खर्च भएको रकमको त्रैमासिक विवरण प्रदेशले सम्वत् २०७८ कार्त्तिक १ गते, माघ १ गते, २०७९ वैशाख १ गते र वार्षिक आर्थिक विवरण २०७९ साउन मसान्तभित्र तथा बुँदा नं.२ बमोजिम नेपाल सरकारबाट हस्तान्तरण भएको रकमको खर्च विवरण नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको समयमा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ। त्यस्तो विवरण प्राप्त नभएसम्म वित्तीय समानीकरण अनुदान बापतको बाँकी रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा हस्तान्तरण गरिने छैन।

४. ससर्त अनुदान रकमको एक तिहाइले हुन आउने रकम महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले प्रदेश सञ्चित कोषमा सम्वत् २०७८ भाद्र २ गते हस्तान्तरण गर्नेछ।

५. ससर्त अनुदान बापत प्रदेशले प्राप्त गर्ने रकम जुन विषय क्षेत्रको योजना वा कार्यक्रमको लागि प्राप्त हुने हो सोही योजना वा कार्यक्रमका लागि मात्र खर्च गर्ने गरी कार्यान्वयन हुने अवधि, कार्यान्वयनको प्रक्रिया, खर्चको अनुमानसहितको कार्ययोजना, मासिक नगद प्रवाहको विवरण र सम्बन्धित प्रदेश सभाले पारित गरेको राजस्व र व्ययको अनुमान सम्वत् २०७८ साउन मसान्तभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पेस गर्नु पर्नेछ।

६. बुँदा नं. ५ बमोजिम पेस भएको कार्ययोजना अनुसार खर्च भएको रकमको त्रैमासिक विवरण प्रदेशले सम्वत् २०७८ मङ्सिर १५ गते, चैत्र १५ गते, २०७९ असार १५ गतेभित्र र वार्षिक आर्थिक विवरण २०७९ श्रावण मसान्तभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पेस गर्नु पर्नेछ।

७. बुँदा नं. ६ बमोजिमको खर्चको विवरणको आधारमा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले बुँदा नं. ४ बमोजिम प्रदेशमा हस्तान्तरण भएको ससर्त अनुदानको रकम समायोजन गरी बाँकी रकम सोधभर्ना निकासा दिनेछ। तर खर्चको विवरण प्राप्त नभए सम्म ससर्त अनुदान बापतको बाँकी रकम सम्बन्धित प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिल गरिने छैन।

८. ससर्त, समपूरक र विशेष अनुदानको रकम आर्थिक वर्षभित्र खर्च नभई बचत भएमा त्यस्तो बचत रकम विनियोजन अध्यादेश, २०७८ को दफा (४) को उपदफा (१२) बमोजिम प्रदेशले सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमार्फत आर्थिक वर्ष

समाप्त भएको १५ दिन (सम्वत् २०७९ श्रावण १५ गते) भित्र सङ्घीय सञ्चित कोषमा दाखिल गर्नु पर्नेछ। बचत रकम फिर्ता दाखिल नभएमा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले अर्को आर्थिक वर्षमा हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट कट्टा गरी समायोजन गर्नेछ।

९. राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम विभाज्य कोषमार्फत मासिक रूपमा महिना समाप्त भएको १५ दिनभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नेछ।

१०. वित्तीय हस्तान्तरणलाई नतिजामूलक बनाई राष्ट्रिय विकासका लक्ष्य हासिल हुने गरी परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

वैदेशिक सहायता सम्बन्धमा:

११. ससर्त अनुदानमार्फत कार्यान्वयन हुने आयोजनाहरूमा वैदेशिक सहायताको अंशसमेत समावेश भएकोमा त्यस्ता आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा दातृ निकायसँग गरेको वित्तीय सम्झौता तथा आयोजना कार्यान्वयन निर्देशिकामा भएका व्यवस्थाहरू पालना गर्नु/गराउनु हुनेछ । दातृ निकायसँग भएको वित्तीय सम्झौता तथा आयोजना कार्यान्वयन निर्देशिका सम्बन्धित सङ्घीय मन्त्रालयबाट प्राप्त गर्नुहुनेछ।

१२. नेपाल सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरण हुने ससर्त अनुदान अन्तर्गतको वैदेशिक स्रोत समावेश भएको कुनै योजना तथा कार्यक्रम प्रदेशले कार्यान्वयन गर्दा वैदेशिक सहायता सम्झौता बमोजिम नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालयले निर्दिष्ट गरेको ढाँचामा खर्च गर्ने प्रदेशले छुट्टै अभिलेख राखी निर्धारित समयमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालय, सम्बन्धित शोधभर्ना माग गर्ने निकाय र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय तथा प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा प्रतिवेदन पेस गर्नु पर्नेछ।

१३. बुँदा नं १२ बमोजिमको प्रतिवेदन पेस नभएको कारणबाट खर्च रकम सोधभर्ना हुन नसकेमा त्यसरी सोधभर्ना हुन नसकेको रकम सम्बन्धित प्रदेशलाई आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट कट्टा गरी समायोजन गरिनेछ।

योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी व्यवस्था:

१४. नेपाल सरकारको कुनै निकायबाट कार्यान्वयन हुने गरी रकम विनियोजन भएको कुनै योजना वा कार्यक्रम प्रदेशमार्फत कार्यान्वयन गर्नु पर्ने भएमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालयले प्रदेशबाट कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गरी निर्णय गर्नु पर्नेछ।

१५. बुँदा नं. १४ बमोजिम प्रदेशले कार्यान्वयन गर्ने गरी निर्णय भएमा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले सो निर्णयलाई खर्च गर्ने अख्तियारी मानी नेपाल सरकारको एकल खाता कोष प्रणालीमा सम्बन्धित प्रदेशको कार्यालयलाई सङ्घीय निकायको रुपमा कार्यालय कोड दिई सोही कोडबाट प्रचलित सङ्घीय कानुन बमोजिम रकम निकासा दिनु पर्नेछ।

१६. प्रदेशमा ससर्त अनुदानमार्फत हस्तान्तरण भएका योजना वा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्न थप रकम माग गर्दा नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालयमार्फत माग गर्नुपर्नेछ। यसरी थप रकम माग भई आएमा नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयले त्यस्तो योजना वा कार्यक्रमको प्रगतिको आधारमा थप रकम उपलब्ध गराउने निर्णय गर्न सक्नेछ। थप निकासा हुने रकम सम्बन्धित प्रदेशले वार्षिक बजेटमा समावेश गरी सभाबाट अनुमोदन गराई लेखाङ्कन र प्रतिवेदन गर्नु पर्नेछ।

१७. प्रदेशको बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश भएको पुँजीगततर्फका कुनै योजना वा कार्यक्रम प्रदेशले नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गराउन आवश्यक ठानेमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालय र नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिई प्रदेशले त्यस्तो योजना वा कार्यक्रम नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गर्ने गरी निर्णय गर्न सक्नेछ।

१८. बुँदा नं. १७ बमोजिम प्रदेश सरकारको योजना तथा कार्यक्रम नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गर्ने निर्णय भएमा प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय वा प्रदेश लेखा इकाइ कार्यालयले सो निर्णयलाई खर्च गर्ने अख्तियारी मानी प्रदेशको एकल खाता कोष प्रणालीमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयलाई प्रदेश निकायको रुपमा कार्यालय कोड दिई रकम निकासा दिनु पर्नेछ।

१९. नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार बिच सहलगानीमा सञ्चालन हुने गरी छनोट भएका आयोजनाहरूका लागि ससर्त अनुदान अन्तर्गत बजेट विनियोजन तथा हस्तान्तरणको प्रबन्ध गरिएको छ। सहलगानीमा सञ्चालन हुने गरी छनोट भएका आयोजनाको लागि नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गराइएको रकमलाई ६० प्रतिशत मानी बाँकी ४० प्रतिशत रकम सम्बन्धित प्रदेशले विनियोजन गरी आयोजना कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।

२०. ससर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने योजना वा कार्यक्रम कार्यन्वयनका लागि द्विविधा पर्न गएमा सम्बन्धित सङ्घीय मन्त्रालय/निकायसँग समन्वय गर्नु हुनेछ ।

२१. समानीकरण अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँटको रकम तत्कालका लागि स्वास्थ्य सुरक्षा, कृषि, आर्थिक पुनरुत्थान, जोखिममा रहेको वर्ग तथा समुदायको हित र त्यसपछि क्रमशः नागरिकका अन्य मौलिक हक कार्यान्वयनलाई प्राथमिकतामा राखी विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

२२. वित्तीय हस्तान्तरणको उपयोग नेपालको संविधान, दिगो विकास लक्ष्य र पन्ध्रौं योजनाले निर्दिष्ट गरेका क्षेत्र र मार्गदर्शन बमोजिम गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

२३. प्रदेशको स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत कर्मचारीहरूको तलब तथा भत्ता प्रदेशकै विनियोजनबाट व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ। यी शीर्षकहरुमा थप निकासा हुने छैन ।

लेखाङ्कन, प्रतिवेदन तथा लेखापरीक्षण :

२४. प्रदेशको बजेट तर्जुमा, खर्चको लेखाङ्कन र एकीकृत प्रतिवेदन प्रदेश मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (Province Line Ministry Budget System-PLMBIS) बाट गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

२५. एक तहको बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश भएको कुनै योजना वा कार्यक्रम अर्को तहबाट कार्यान्वयन गर्दा रकम विनियोजन भएको तहको खर्च एकाइका रुपमा सम्बन्धित तहको कानुनले तोके बमोजिमको लेखा राखी आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण गराउनु पर्नेछ।

२६. बुँदा नं. २५ बमोजिमका योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने तहले आर्थिक विवरण तयार गरी प्रमाणित गराई त्यस्तो आर्थिक विवरण रकम विनियोजन भएको तहमा पठाउनु पर्नेछ।

२७. ससर्त अनुदान अन्तर्गत सञ्चालित आयोजना तथा कार्यक्रमको भौतिक र वित्तीय प्रगति विवरण सम्बन्धित आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकायले सम्बन्धित सङ्घीय निकायमा चौमासिक रूपमा पठाउनु पर्नेछ।

वित्तीय अनुशासनः

२८. आफूले उठाएको राजस्व, बाँडफाँटबाट प्राप्त राजस्व र नेपाल सरकारबाट हस्तान्तरण भएको अनुदान रकम कानुन बनाएर मात्र खर्च गर्नु पर्नेछ।

२९. कानुन बनाउँदा देहायका कुराहरू पालना हुने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछः

(क) नेपाल सरकारको आर्थिक र वित्तीय नीति अनुशरण गर्ने,

(ख) सबै आय आफ्नो सञ्चित कोषमा दाखिल गर्ने,

(ग) अनुदानको रकम जुन प्रयोजनको लागि प्राप्त भएको हो सोही प्रयोजनको लागि खर्च गर्ने,

(घ) पुँजीगत खर्चको रुपमा विनियोजन भएको रकम चालु खर्चमा रकमान्तर गर्न नपाइने,

(ङ) आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ तथा अन्य प्रचलित सङ्घीय कानुनले निर्दिष्ट गरे बमोजिमको आय व्ययको वर्गीकरण, लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन प्रणाली लागू गर्नु पर्ने ।

३०. महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले आय र व्ययको एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गरी महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा पेस गर्नुपर्ने हुँदा निर्धारित ढाँचामा प्रदेशको आय व्ययको विवरण सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमार्फत पठाउने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

३१. चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आम्दानी र खर्चको प्रतिवेदन तोकिएको ढाँचामा सम्वत् २०७८ साउन मसान्तभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ। त्यस्तो प्रतिवेदन प्राप्त नभई आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को राजस्व बाँडफाँट र अनुदान बापतको रकम हस्तान्तरण हुने छैन।

३२. ससर्त अनुदानमा उल्लेखित कार्यक्रम बाहेक प्रदेशको अधिकार सूचीमा पर्ने सबै कार्यक्रम र योजनाहरूको व्ययभार प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा भएको राजस्व बाँडफाँट र समानीकरण अनुदानबाट नै व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ।

(ख) स्थानीय तहको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण सम्बन्धी व्यवस्था र मार्गदर्शनः-

अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणः

१. वित्तीय समानीकरण अनुदानको एक चौथाईले हुन आउने रकम महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले स्थानीय सञ्चित कोषमा सम्वत् २०७८ भाद्र २ गते, कार्त्तिक २ गते, माघ २ गते र २०७९ वैशाख २ गते गरी चार किस्तामा हस्तान्तरण गर्नेछ।

२. मुलुकमा विपद् वा कुनै असामान्य परिस्थिति उत्पन्न भई लक्ष्य अनुरुप राजस्व सङ्कलन हुन नसकेमा वित्तीय समानीकरण अनुदानको पहिलो किस्ता बाहेक अन्य किस्ता र सो बापतको रकम सङ्कलित राजस्वको अनुपातका आधारमा नेपाल सरकारले पुनः निर्धारण गरी हस्तान्तरण गर्नेछ।

३. वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट खर्च भएको रकमको त्रैमासिक विवरण स्थानीय तहले सम्वत् २०७८ कार्त्तिक १ गते, माघ १ गते, २०७९ वैशाख १ गते र वार्षिक आर्थिक विवरण २०७९ साउन मसान्तभित्र तथा बुँदा नं.२ बमोजिम नेपाल सरकारबाट हस्तान्तरण भएको रकमको खर्च विवरण नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको समयमा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ। त्यस्तो विवरण प्राप्त नभएसम्म वित्तीय समानीकरण अनुदान बापतको बाँकी रकम स्थानीय सञ्चित कोषमा हस्तान्तरण गरिने छैन।

४. ससर्त अनुदान रकमको एक तिहाइले हुन आउने रकम महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले स्थानीय सञ्चित कोषमा सम्वत् २०७८ भाद्र २ गते हस्तान्तरण गर्नेछ।

५. ससर्त अनुदान बापत स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने रकम जुन विषय क्षेत्रको योजना वा कार्यक्रमको लागि प्राप्त हुने हो सोही योजना वा कार्यक्रमका लागि मात्र खर्च गर्ने गरी कार्यान्वयन हुने अवधि, कार्यान्वयनको प्रकृया, खर्चको अनुमानसहितको कार्ययोजना, मासिक नगद प्रवाहको विवरण र सम्बन्धित स्थानीय सभाले पारित गरेको राजस्व र व्ययको अनुमान सम्वत् २०७८ साउन मसान्तभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पेस गर्नु पर्नेछ।

६. बुँदा नं. ५ बमोजिम पेस भएको कार्ययोजना अनुसार खर्च भएको रकमको त्रैमासिक विवरण स्थानीय तहले सम्वत् २०७८ मङ्सिर १५ गते, चैत्र १५ गते, २०७९ असार १५ गतेभित्र र वार्षिक आर्थिक विवरण २०७९ साउन मसान्तभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पेस गर्नु पर्नेछ।

७. बुँदा नं. ६ बमोजिमको खर्चको विवरणको आधारमा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले बुँदा नं.४ बमोजिम स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको ससर्त अनुदानको रकम समायोजन गरी बाँकी रकम सोधभर्ना निकासा दिनेछ। तर खर्चको विवरण प्राप्त नभएसम्म ससर्त अनुदान बापतको बाँकी रकम सम्बन्धित स्थानीय सञ्चित कोषमा हस्तान्तरण गरिने छैन।

८. ससर्त, समपूरक र विशेष अनुदानको रकम आर्थिक वर्षभित्र खर्च नभई बचत भएमा त्यस्तो बचत रकम विनियोजन अध्यादेश, २०७८ को दफा (४) को उपदफा (१२) बमोजिम स्थानीय तहले सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमार्फत आर्थिक वर्ष समाप्त भएको १५ दिन (सम्वत् २०७९ साउन १५ गते) भित्र सङ्घीय सञ्चित कोषमा दाखिल गर्नु पर्नेछ। बचत रकम फिर्ता दाखिल नभएमा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले अर्को आर्थिक वर्षमा हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट कट्टा गरी समायोजन गर्नेछ।

९. राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम विभाज्य कोषमार्फत मासिक रूपमा महिना समाप्त भएको १५ दिनभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमार्फत स्थानीय सञ्चित कोषमा जम्मा हुनेछ।

१०. वित्तीय हस्तान्तरणलाई नतिजामूलक बनाई राष्ट्रिय विकासका लक्ष्य हासिल हुने गरी परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

वैदेशिक सहायता सम्बन्धमा:

११. ससर्त अनुदानमार्फत कार्यान्वयन हुने आयोजनाहरूमा वैदेशिक सहायताको अंशसमेत समावेश भएकोमा त्यस्ता आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा दातृ निकायसँग गरेको वित्तीय सम्झौता तथा आयोजना कार्यान्वयन निर्देशिकामा भएका व्यवस्थाहरू पालना गर्नु/गराउनु हुनेछ। दातृ निकायसँग भएको वित्तीय सम्झौता तथा आयोजना कार्यान्वयन निर्देशिका सम्बन्धीत सङ्घीय मन्त्रालयबाट प्राप्त गर्नुहुनेछ।

१२. नेपाल सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरण हुने ससर्त अनुदान अन्तर्गतको वैदेशिक स्रोत समावेश भएको कुनै योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा वैदेशिक सहायता सम्झौता बमोजिम नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालयले निर्दिष्ट गरेको ढाँचामा खर्च गर्ने स्थानीय तहले छुट्टै अभिलेख राखी निर्धारित समयमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालय, सम्बन्धित शोधभर्ना माग गर्ने निकाय र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा प्रतिवेदन पेस गर्नु पर्नेछ।

१३. बुँदा नं. १२ बमोजिमको प्रतिवेदन पेस नभएको कारणबाट खर्च रकम सोधभर्ना हुन नसकेमा त्यसरी सोधभर्ना हुन नसकेको रकम सम्बन्धित स्थानीय तहलाई आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट कट्टा गरी समायोजन गरिनेछ।

योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी व्यवस्था :

१४. नेपाल सरकारको कुनै निकायबाट कार्यान्वयन हुने गरी रकम विनियोजन भएको कुनै योजना वा कार्यक्रम स्थानीय तहमार्फत कार्यान्वयन गर्नु पर्ने भएमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालयले स्थानीय तहबाट कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गरी निर्णय गर्नु पर्नेछ।

१५. बुँदा नं. १४ बमोजिम स्थानीय तहले कार्यान्वयन गर्ने गरी निर्णय भएमा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले सो निर्णयलाई खर्च गर्ने अख्तियारी मानी नेपाल सरकारको एकल खाता कोष प्रणालीमा सम्बन्धित स्थानीय तहको कार्यालयलाई सङ्घीय निकायको रुपमा कार्यालय कोड दिई सोही कोडबाट प्रचलित सङ्घीय कानुन बमोजिम रकम निकासा दिनु पर्नेछ।

१६. स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानमार्फत हस्तान्तरण भएका योजना वा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्न थप रकम माग गर्दा नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालयमार्फत माग गर्नुपर्नेछ। यसरी माग भई आएमा नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयले त्यस्तो योजना वा कार्यक्रमको प्रगतिको आधारमा थप रकम उपलब्ध गराउने निर्णय गर्न सक्नेछ। थप निकासा हुने रकम सम्बन्धित स्थानीय तहले वार्षिक बजेटमा समावेश गरी सभाबाट अनुमोदन गराई लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नु पर्नेछ।

१७. स्थानीय तहको बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश भएको पुँजीगततर्फका कुनै योजना वा कार्यक्रम स्थानीय तहले नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गराउन आवश्यक ठानेमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालय र नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिई स्थानीय तहले त्यस्तो योजना वा कार्यक्रम नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गर्ने गरी निर्णय गर्न सक्नेछ।

१८. बुँदा नं. १७ बमोजिम स्थानीय तहको योजना तथा कार्यक्रम नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गर्ने निर्णय भएमा स्थानीय तहले सङ्घीय निकायको नाममा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा रहेको विविध खातामा जम्मा हुने गरी निकासा दिनु पर्नेछ।

१९. नेपाल सरकार र स्थानीय तहबिच सहलगानीमा सञ्चालन हुने गरी छनोट भएका आयोजनाहरूका लागि ससर्त अनुदान अन्तर्गत बजेट विनियोजन तथा हस्तान्तरणको प्रबन्ध गरिएको छ। सहलगानीमा सञ्चालन हुने गरी छनोट भएका आयोजनाको लागि नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गराइएको रकमलाई ७० प्रतिशत मानी बाँकी ३० प्रतिशत रकम सम्बन्धित स्थानीय तहले विनियोजन गरी आयोजना कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ।

२०. ससर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने योजना वा कार्यक्रम कार्यन्वयनका लागि द्विविधा पर्न गएमा सम्बन्धित सङ्घीय मन्त्रालय/निकायसँग समन्वय गर्नु हुनेछ ।

२१. ससर्त अनुदानमार्फत सञ्चालन हुने योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा खर्चका मापदण्ड लगायतका कार्यविधि सम्बन्धित सङ्घीय मन्त्रालय/निकायबाट प्राप्त गर्नु हुनेछ ।

२२. स्थानीय तहबाट व्यवस्थापन हुँदै आएको प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका शिक्षिका र विद्यालयका कर्मचारीको लागि न्यूनतम मासिक पारिश्रमिक रु.१५ हजार निर्धारण गरी त्यस्तो पारिश्रमिक मध्ये नेपाल सरकारको तर्फबाट प्रति शिक्षिका/कर्मचारी रु.८ हजार प्रति महिनाका दरले ससर्त अनुदान उपलब्ध गराएको छ। बाँकी पारिश्रमिक सम्बन्धित स्थानीय तहले आफ्नै स्रोतबाट विनियोजन गरी उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

२३. समानीकरण अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँटको रकम तत्कालका लागि स्वास्थ्य सुरक्षा, कृषि, आर्थिक पुनरुत्थान, जोखिममा रहेको वर्ग तथा समुदायको हित र त्यसपछि क्रमशः नागरिकका अन्य मौलिक हक कार्यान्वयनलाई प्राथमिकतामा राखी विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

२४. वित्तीय हस्तान्तरणको उपयोग नेपालको संविधान, दिगो विकास लक्ष्य र पन्ध्रौं योजनाले निर्दिष्ट गरेका क्षेत्र र मार्गदर्शन बमोजिम गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

२५. स्थानीय तहको स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत कर्मचारीहरूको तलब तथा भत्ता स्थानीय तहकै विनियोजनबाट व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ। शिक्षा र स्वास्थ्यतर्फका कार्यक्रमसँग सम्बन्धित कर्मचारीहरुको मात्र तलव, भत्ता र पारिश्रमिक ससर्त अनुदानमार्फत हस्तान्तरण गरिएको छ। उल्लिखित कार्यक्रमसँग सम्बन्धित कर्मचारी बाहेक अन्य कर्मचारीहरूको तलव, भत्ता र पारिश्रमिक ससर्त अनुदानमार्फत हस्तान्तरण नगरिएको हुँदा स्थानीय तहकै विनियोजनबाट व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ। यी शीर्षकहरुमा थप निकासा हुने छैन ।

लेखाङ्कन, प्रतिवेदन तथा लेखापरीक्षण :

२६. स्थानीय तहको बजेट तर्जुमा, खर्चको लेखाङ्कन र एकीकृत प्रतिवेदन स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (Sub-National Treasury Regulatory Application- SuTRA) बाट गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

२७. एक तहको बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश भएको कुनै योजना वा कार्यक्रम अर्को तहबाट कार्यान्वयन गर्दा रकम विनियोजन भएको तहको खर्च एकाइको रुपमा सम्बन्धित तहको कानुनले तोके बमोजिमको लेखा राखी आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण गराउनु पर्नेछ ।

२८. बुँदा नं २७ बमोजिमका योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने तहले आर्थिक विवरण तयार गरी प्रमाणित गराई त्यस्तो आर्थिक विवरण रकम विनियोजन भएको तहमा पठाउनु पर्नेछ ।

२९. ससर्त अनुदानअन्तर्गत सञ्चालित आयोजना तथा कार्यक्रमको भौतिक र वित्तीय प्रगति विवरण सम्बन्धित आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकायले सम्बन्धित सङ्घीय निकायमा चौमासिक रूपमा पठाउनु पर्नेछ ।

वित्तीय अनुशासन:

३०. आफूले उठाएको राजस्व, बाँडफाँटबाट प्राप्त राजस्व र नेपाल सरकारबाट हस्तान्तरण भएको अनुदान रकम कानुन बनाएर मात्र खर्च गर्नु पर्नेछ।

३१. कानुन बनाउँदा देहायका कुराहरू पालना हुने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछः

(क) नेपाल सरकारको आर्थिक र वित्तीय नीति अनुशरण गर्ने,

(ख) सबै आय आफ्नो सञ्चित कोषमा दाखिल गर्ने,

(ग) अनुदानको रकम जुन प्रयोजनका लागि प्राप्त भएको हो सोही प्रयोजनको लागि खर्च गर्ने,

(घ) पुँजीगत खर्चका रुपमा विनियोजन भएको रकम चालु खर्चमा रकमान्तर गर्न नपाइने,

(ङ) आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ तथा अन्य प्रचलित सङ्घीय कानुनले निर्दिष्ट गरे बमोजिमको आय व्ययको वर्गीकरण, लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन प्रणाली लागु गर्नु पर्ने ।

३२. महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले आय र व्ययको एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गरी महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा पेस गर्नुपर्ने हुँदा निर्धारित ढाँचामा स्थानीय तहको आय व्ययको विवरण सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमार्फत पठाउने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

३३. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आम्दानी र खर्चको प्रतिवेदन तोकिएको ढाँचामा सम्वत् २०७८ साउन मसान्तभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ । त्यस्तो प्रतिवेदन प्राप्त नभई आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को राजस्व बाँडफाँट र अनुदान बापतको रकम हस्तान्तरण हुने छैन ।

३४. ससर्त अनुदानमा उल्लेखित कार्यक्रम बाहेक स्थानीय तहको अधिकार सूचीमा पर्ने सबै कार्यक्रम र योजनाहरूको व्ययभार स्थानीय सञ्चित कोषमा जम्मा भएको राजस्व बाँडफाँट र समानीकरण अनुदानबाट नै व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।

ग) आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट कार्यान्वयन सम्बन्धी मार्गदर्शन ।

श्री इकाइ प्रमुखज्यू

शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ सवै ।

विनियोजन ऐन, २०७८ संघीय संसदबाट पारित भई मिति २०७८।६।७ का दिन सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूबाट प्रमाणीकरण भइसकेको व्यहोरा अवगत नै छ । सोहीअनुसार आर्थिक वर्ष २०७८।७९ का लागि तहाँ र अन्तर्गतका निकायहरूलाई विभिन्न उपशीर्षकहरूमा छुट्टयाइएको रकमको प्रचलित कानून बमोजिम खर्च गर्ने गराउने, लेखा राख्ने, प्रतिवेदन गर्ने र लेखापरीक्षण गर्ने/गराउने समेतको जिम्मेवारी सहित विनियोजित रकम खर्च गर्ने सन्दर्भमा देहायको मार्गदर्शन यहाँको जानकारीका लागि प्रेषित गरेको छु। कोभिड- १९ को पछिल्लो संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि लिईएका कदमहरुबाट आर्थिक क्रियाकलापहरुमा कमी आउन सक्ने र यसको रोकथाम र उपचारका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्राथमिकताका साथ बजेट व्यवस्थापन गर्नु परेकोले अन्य क्षेत्रमा श्रोतको कमी हुन नदिन प्राप्त श्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै खर्चमा थप मितव्ययिता, प्रभावकारिता र दक्षता कायम गर्नु हुनेछ । समग्र वित्त अनुशासन कायम गर्ने उद्देश्य प्राप्तिको लागि बजेट, निकासा, खर्च र नियन्त्रण लगायत वित्तीय उत्तरदायित्व कायम गर्न विनियोजन ऐन, २०७८, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ नियमावली २०७७ को अनिवार्य रुपमा परिपालन गर्नु/गराउनु हुनेछ ।महालेखा परीक्षकको पछिल्ला प्रतिवेदनहरूमा उल्लिखित विवरण र बेरुजूका दृष्टान्तहरूले आर्थिक अनुशासन पालनामा सबै निकायहरू गम्भीर हुनुपर्ने देखिएको हुँदा आर्थिक कारोबार गर्दा प्रचलित कानून अनुसार गर्नु हुन र शुन्य बेरुजु कायम हुने गरी आर्थिक कारोबार गर्नु हुनेछ।

आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को बजेट कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन देहाय बमोजिम व्यवस्था मिलाइएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु गराउनु हुन अनुरोध छ ।

(क) अख्तियारी ,कार्यक्रम स्वीकृति तथा बजेट बाँडफाँट

१. मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (Line Ministry Budget Information System-LMBIS) मा समावेश भएकोकार्यक्रमलाई नै स्वीकृत कार्यक्रम र खर्च गर्ने अख्तियारीमानी सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरूले बजेट कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित इकाईलाई बजेट निकासा गर्नेछन् ।

२. कुनै निकायमा एकभन्दा बढी इकाईबाट खर्च गर्ने गरी रकम विनियोजन भएको भए 20७८ असोज मसान्तभित्र सम्पूर्ण रकम बाँडफाँट गरी सोको जानकारी शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई दिनुहुनेछ ।

३. खर्च शीर्षक नं. २८९११ (भैपरी आउने- चालु खर्च) र ३१५११ (भैपरी आउने- पूँजीगत खर्च) मा विनियोजित बजेट शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयमार्फत अर्थ मन्त्रालयबाट बाँडफाँट स्वीकृत गराएर मात्र खर्च गर्नुहुनेछ। यस्तो बाँडफाँड २०७८ असोज मसान्तभित्र गरिसक्नु पर्नेछ। वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रमका लागि विनियोजित बजेट माघ मसान्तसम्म खर्च हुन नसक्ने भएमा त्यस्तो रकम २०७८ चैत्र १५ गतेभित्र अनिवार्य रूपमा समर्पण गर्नुपर्नेछ ।

(ख) योजना/कार्यक्रम हस्तान्तरण र कार्यान्वयन

४. विनियोजन ऐन, २०७८ को दफा ५(१) बमोजिम नेपाल सरकारको कुनै निकायबाट कार्यान्वयन हुने गरी विनियोजन भएको कुनै योजना वा कार्यक्रम प्रदेश तथा स्थानीय तहमार्फत कार्यान्वयन गर्नुपर्ने भएमा सम्बनधित प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने/गराउने व्यवस्था मिलाउन मन्त्रालयको स्वीकृतिका लागि पेश गर्नु पर्नेछ।

५. प्रदेश तथा स्थानीय तहको बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश भएको पुँजीगत तर्फका कुनै कार्यक्रम वा आयोजना प्रदेश तथा स्थानीय तहले नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गराउन आवश्यक ठानेमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिई सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहले त्यस्तो कार्यक्रम/योजना नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

६. बुंदा नं.4 बमोजिम प्रदेश तथा स्थानीय तहले कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गरी निर्णय प्राप्त भएमा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले खर्च गर्ने अख्तियारी मानी नेपाल सरकारको एकल खाता कोष प्रणालीमा सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहको कार्यालयलाई संघीय निकायको रूपमा कार्यालय कोड दिई सोही कोडबाट प्रचलित संघीय कानून बमोजिमको रकम निकासा लिने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

७. बुँदा नं. 5 बमोजिम नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गर्ने गरी निर्णय प्राप्त भएमा प्रदेशको योजना तथा कार्यक्रमको हकमा प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय वा प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयले सो निर्णयलाई खर्च गर्ने अख्तियारी मानी सम्बन्धित प्रदेशको एकल खाता कोष प्रणालीमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयलाई प्रदेश निकायको रुपमा कार्यालय कोड दिई रकम निकासा दिनु हुनेछ।

८. बुँदा नं. ४ र ५ बमोजिम गरिएको व्यवस्थाको जानकारी महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तह, सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय र प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई दिनु हुनेछ।

९. विषयगत मन्त्रालयले प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यान्वयन हुने सशर्तअनुदानअन्तर्गतसञ्चालन हुने आयोजना तथा कार्क्रमहरुको अध्यावधिक अभिलेख राख्नु पर्नेछ। सशर्त अनुदानबाट संचालन हुने आयोजना/कार्यक्रमको लागि थप बजेट माग गर्दा मन्त्रालयमार्फत अर्थ मन्त्रालयमा पठाउने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

१०. विनियोजन ऐन, २०७८ बमोजिम प्रदेश तथा स्थानीय तहले सशर्त अनुदान अन्तर्गतका हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम वा आयोजना कार्यान्वयन गर्दा हस्तान्तरण भएको रकम अपर्याप्त भई थप रकम आवश्यक भएमा सशर्त अनुदान हस्तान्तरण हुँदाका बखतका साविकका आयोजनाको शुरु सम्झौता बमोजिमको रकम, थप रकम माग गरेको दिनसम्मको खर्च, आयोजना सम्पन्न हुने मिति र आवश्यक पर्ने थप रकमसहित त्यस्तो आयोजना/कार्यक्रमको कार्य प्रगतिको आधारमा मात्र थप रकम माग प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय वा यस मन्त्रालयबाट अउने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

११. प्रदेश तथा स्थानीय तहको आयोजना तथा कार्यक्रम नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गर्ने निर्णय भएमा स्थानीय तहले संघीय निकायको नाममा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कायार्यालयमा रहेको कार्य सञ्चालन कोष खातामा जम्मा हुने गरी रकम निकासा लिने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ। यसको प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण सम्बन्धित तहले नै गर्नु/गराउनु हुनेछ।

१२. प्रदेश वा स्थानीय तहमा सशर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने आयोजना वा कार्यक्रम/योजना कार्यान्वयनको लागि द्विविधा पर्न गएमा समस्याको निराकरण गर्ने/गराउने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

१३. अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणमार्फत् प्रदेश वा स्थानीय तहमा सशर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रम/योजना कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा खर्चका स्वीकृत मापदण्ड र कार्यविधि सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

१४. अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ (२) बमोजिम सशर्त अनुदान प्रदान गर्दा नेपाल सरकारले आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक शर्त तोक्नेछ र सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहले त्यस्तो शर्तको पालना गर्नुपर्ने छ ।वैदेशिक सहायतामा सञ्चालित आयोजनाहरु कार्यान्वयन गर्दा दातृ निकायसँग गरेको वित्तीय सम्झौता तथा आयोजना कार्यान्वयन निर्देशिकामा भएका व्यवस्थाहरू पालन गर्नु/गराउनु हुनेछ ।

१५. प्रदेश वा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुने सशर्त अनुदानमा समावेश भएको वैदेशिक स्रोतको खर्चको विवरण तत्काल प्राप्त गरी सोधभर्ना माग गर्ने र यसको अभिलेख राख्ने व्यवस्था अनिवार्य रूपमा पालना गराउनु हुनेछ ।

१६. वैदेशिक सहायता समावेश भएको सशर्त अनुदानका कार्यक्रमको हकमा अन्य विषयको अतिरिक्त वित्तीय सम्झौता र आयोजना कार्यान्वयन निर्देशिकामा भएका व्यवस्थाहरू कार्यान्वयनको शर्तको रूपमा रहनेछन्। उक्त सम्झौता तथा निर्देशिका बमोजिमको व्यवस्था कार्यान्वयन नहुँदा दातृ निकायबाट खर्चको सोधभर्ना प्राप्त नहुने भएकाले उक्त व्यवस्था अनिवार्य पालन गरी/गराई सोधभर्ना लिने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।सम्झौता र निर्देशिकाको कागजात सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउनु हुनेछ ।

(ग) बजेट निकासा तथा बजेट कार्यान्वयन व्यवस्था

१७. कार्यक्रम/आयोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पर्ने कुनै नयाँ ऐन तर्जुमा गर्नुपर्ने वा विद्यमान ऐन संशोधन गर्नुपर्ने भएमा मस्यौदा तयार गरी कार्तिक १५ गतेभित्र नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषदमा पेश गरि सक्नु पर्नेछ ।विद्यमान नियमावली, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड र मार्गदर्शन संशोधन गर्नुपर्ने भएमा असोज मसान्तसम्म अनिवार्य रुपमा सम्पन्न गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोले सोही अनुसार आवश्यक कार्यवाही गर्नुपर्नेछ ।

१८. स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा समावेश भई रकम विनियोजन भएका कार्यक्रमको कार्यान्वयनको लागि कार्यविधि आवश्यक पर्ने देखिएमा नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको सहमति लिई नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालयले कार्यविधि बनाउन सक्ने व्यवस्था भएकोले विनियोजित कार्यक्रम तथा बजेटको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक कार्यविधिको मस्यौदा तयारी गरी स्वीकृतका लागि मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।सो कार्यविधि स्वीकृत भएको सात दिनभित्र वेभसाइटमा राख्नु पर्नेछ ।

१९. विनियोजन ऐन, २०७८ बमोजिमका नयाँ कार्यक्रम/आयोजनाहरू सम्पन्न गर्ने अवधिभरका लागि जनशक्ति योजनासहित आवश्यक अस्थायी दरबन्दीहरू २०७८ असोज मसान्तभित्र स्वीकृत गराई सक्नुपर्ने व्यवस्था भएकोले दरवन्दी संरचना स्वीकृति तथा म्याद थपका लागि समयमानै मन्त्रालयमा अनुरोध गरी पठाउनु पर्नेछ ।

२०. स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा परेका आयोजनाको तयारीका चरणहरू पूरा गरी कार्यक्रम/आयोजनाको त्रैमासिक विभाजन सहितको वार्षिक खरिद योजना,विस्तृत डिजाइन र लागत अनुमान तयार गरी २०७८ असोज मसान्तभित्र स्वीकृत गरी बोलपत्र आव्हान समेत गरी सक्नुपर्ने तथा २०७८ कार्तिक मसान्तभित्र बोलपत्र

मूल्याङ्कन गरी ठेक्का सम्झौता गर्नु पर्ने भएकोले ठेक्का सम्झौता भएको १५ दिनभित्र कार्य शुरु गर्ने गरी कार्यादेश दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

२१. आयोजनाको कार्यान्वयन गर्दा प्रथम त्रैमासिक अवधिभित्र न्यूनतम दश प्रतिशत त्यसपछि हरेक महिना न्यूनतम दश प्रतिशतका दरले असार मसान्तभित्र शत प्रतिशत नतिजा हासिल हुने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

२२. तहाँ मन्त्रालय/निकाय मातहतका पुँजीगत खर्च गर्ने इकाईबाट मासिक न्यूनतम १० प्रतिशत पुँजीगत खर्च गर्ने कार्ययोजना असोज मसान्तभित्र तयार गरी/गर्न लगाई सो को मासिक प्रगति अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

२३. विनियोजित बजेट तथा स्वीकृत कार्यक्रममा नपरेका कार्यक्रम/आयोजनाको कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडि नबढाउने। यसरी विनियोजित बजेट र स्वीकृत कार्यक्रममा नपरेका कार्यक्रम/आयोजनाको कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडि बढाएमा सम्बन्धित पदाधकारी नै जिम्मेवार हुनु पर्नेछ । विनियोजित बजेट र स्वीकृत कार्यक्रममा नपरेको कार्यक्रम/आयोजनाका लागि बजेट निकासा, रकमान्तर तथा कार्यक्रम संशोधन माग नगर्ने । त्यस्तो रकम निकासा माग भई आएमा निकासा दिइने छैन ।

२४. तोकिएको परिमाण,लागत, गुणस्तर र समयसीमाभित्र निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने निर्माण व्यवसायीलाई वित्तीय तथा गैर वित्तीय प्रोत्साहन उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ। तोकिएको गुणस्तर कायम नगर्ने र समयभित्र कार्य शुरु नगर्ने, कार्ययोजना अनुरूप काम नगर्नेर कार्य सम्पन्न नगर्ने निर्माण व्यवसायीलाई कानुन बमोजिम कारवाही गरी कानुन बमोजिम निर्माण व्यवसायीसँगको ठेक्का सम्झौता रद्द गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

२५. श्रम समूह वा र श्रम सहकारीमार्फत युवाहरूलाई संगठित गरी व्यावसायिक दक्षता अभिवृध्दि गर्न सार्वजनिक निर्माण क्षेत्रको रु.१० करोडसम्मको लागतको आयोजनामा आपसी प्रतिस्पर्धा मार्फत कार्य गराउन सकिने नीति रहेकोले सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रचलित कानून अनुकूल रहने गरी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

२६. निर्माण व्यवसायीले ठेक्का सम्झौता गरेपछि सम्झौताबमोजिमका सबै वा केही कार्यहरूका लागि सहायक ठेक्का सम्झौता गर्ने भएमा अनिवार्य रूपमा सम्बन्धित आयोजना प्रमुखको लिखित रूपमा पूर्व स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ। अति आवश्यक कार्यका लागि बाहेक एक तहभन्दा बढी तहमा सहायक ठेक्का सम्झौता गर्न नपाइने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रबाट रु १० करोड भन्दा माथिका आयोजनाको निर्माण गुणस्तरको प्राविधिक परीक्षण गराउनु पर्नेछ । निर्धारित समय र लागतमा काम सम्पन्न गर्न र गुणस्तर कायम गर्न आयोजना प्रमुख तथा निर्माण व्यवसायीलाई उपलब्धी (Outcome) प्रति जवाफदेही हुने प्रणालीको विकास गर्नु/गराउनु पर्नेछ ।

२७. कार्यालय प्रमुख/आयोजना प्रमुख लगायत अन्य कर्मचारीहरूलाई स्पष्ट कार्यविवरण, कार्यसम्पादन सूचकहरू, आवश्यक अधिकारएवं जिम्मेवारीर उत्तरदायित्वसहित आयोजनामा खटाउनु पर्नेछ। यसरी कर्मचारी खटाउँदा कर्मचारीको योग्यता,क्षमता, अनुभव, इमान्दारिता र आयोजना कार्यान्वयनमा विगतमा हासिल गरेको सफलताको अभिलेखलाई आधार बनाउनु पर्नेछ ।

२८. कार्यालय/आयोजनामा खटिने कर्मचारीलाई आयोजनाको प्राविधिक पक्ष, कार्यान्वयन विधि, अपेक्षित प्रतिफल र उपलब्धि, अन्तर निकाय समन्वय लगायतका विषयहरूमा शुरुमै अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गर्नुपर्नेछ।कर्मचारी सरुवा, पदस्थापन लगायतका कार्य ढिला हुँदा कार्यक्रम/आयोजना कार्यान्वयनमा बाधा उत्पन्न हुने भएकोले कर्मचारी सरुवा/पदस्थापन गर्न आवश्यक भएमा यथाशीघ्र सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।

२९. कार्यक्रम/आयोजनाको भौतिक प्रगति र गुणस्तरसमेतका आधारमा मात्र भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ। पहिलो त्रैमासिक निकासा/भुक्तानीको लागि भौतिक प्रगति आवश्यक पर्ने छैन । दोस्रो त्रैमासिक निकासा भुक्तानीको लागि ३० प्रतिशत र तेस्रो त्रैमासिक निकासा/भुक्तानीका लागि सो अवधिसम्मको भौतिक प्रगति न्यूनतम ५० प्रतिशत हुनु पर्नेछ। सोभन्दा कम भौतिक प्रगति भएको अवस्थामा आगामी त्रैमासिक अवधिमा भौतिक प्रगति पुरा गर्ने प्रतिबद्धता प्राप्त गरी निकासा/भुक्तानीको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

३०. आयोजना कार्यान्वयनमा सहजता ल्याउन वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन र प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणका कार्यहरू प्रचलित कानुनमा तोकिएको न्यूनतम समयसीमाभित्र सम्पन्न गर्नुहुनेछ ।

३१. वैदेशिक ऋण वा अनुदान सम्झौता प्रभावकारी नभएसम्म उक्त आयोजनाको लागि विनियोजित वैदेशिक स्रोतको बजेट र नेपाल सरकारको समपूरक कोष (Matching Fund) समेत खर्च शीर्षकगत आधारमा रोक्का रहनेछ। तर पूर्व प्रभावी वित्तीय (Retroactive Financing)को हकमा अर्थ मन्त्रालयको सहमतिमा भुक्तानी दिन सकिने व्यवस्था रहेको छ ।

३२. कार्यक्रम/आयोजना विशेषका लागि सम्झौता भई शोधभर्ना प्राप्त हुने सुनिश्चित भएको आयोजनाको र IDA/DPC, IMF/RCFर ADB/DBLबजेटरी सहायतातर्फको पहिलो त्रैमासिक बजेट फुकुवा गरिएको छ । सो बाहेक अन्य सबै ऋण तथा अनुदानको भुक्तानी दिनु पूर्व महालेखा नियन्त्रक कार्यालयमार्फत् अर्थ मन्त्रालयको अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता समन्वय महाशाखाको स्वीकृति लिनु हुनेछ । वैदेशिक स्रोततर्फको बजेट रकम खर्च गर्नु पूर्व उक्त स्रोतबाट रकम प्राप्त हुने सुनिश्चितता गरेर मात्र खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ । कुनै कारणले भुक्तानी विधि फरक परेकोमा २०७८ असोज मसान्त भित्र परिमार्जन गर्न लेखी पठाउनु हुनेछ ।

३३. सरकारी स्वामित्वको भवन निर्माण तथा भवनभित्र गरिने सजावटको सम्बन्धमा शहरी विकास मन्त्रालयबाट तयार गरेको भवन निर्माण तथा सजावट सम्बन्धी मापदण्ड बमोजिम गर्नुहुनेछ । भवन तथा सजावटको विस्तृत डिजाइन र लागत अनुमान तयार गर्ने कार्य सम्भव भएसम्म शहरी विकास मन्त्रालय अन्तर्गतको शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरुबाट गर्नु/गराउनु हुनेछ ।

३४. बहुवर्षीय ठेक्कामा गएका कार्यक्रम/आयोजनाका लागि विनियोजित बजेटबाटै कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ। सडक, पुल, बाँध, सिंचाई नहर जस्ता लामो समयसम्म सञ्चालनमा रहने रु. ५ करोडभन्दा माथिका पूर्वाधार आयोजनाको हकमा नयाँ आयोजनाहरूको ठेक्का व्यवस्थापन गर्दा निर्माण सम्पन्न भएपछि कम्तीमा पाँच वर्षसम्म सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीले नै मर्मत गर्ने व्यवस्था मिलाउने तर्फ ध्यान दिनु हुनेछ।

३५. कोभिड १९ को खोप तथा स्वास्थ्य सामग्री खरिद र आयोजनाको बहुवर्षीय ठेक्का सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ मा भएका शर्त पुरा गरेका मध्यकालीन खर्च संरचनाभित्र स्रोत अनुमान गरिएका बाहेकका आयोजना/कार्यक्रमलाई स्रोत सहमति प्रदान नगर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

३६. सोधभर्ना निर्देशिका बमोजिम थ्रेसहोल्ड रकम पुगिसकेकोमा तुरुन्तै र थ्रेसहोल्ड रकम नपुगेकोमा त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको अर्को त्रैमासिक अवधिभित्र सम्बन्धित आयोजना व्यवस्थापन कार्यालयबाट सोधभर्ना माग गर्न लगाउनु हुनेछ। मासिक खर्चको फाँटवारी पठाउँदा सोझै भुक्तानी र वस्तुगत सहायताको प्रतिवेदन समेत अनिवार्य रूपमा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पेश गर्न लगाउनु हुनेछ । आयोजना व्यवस्थापन कार्यालयले सोधभर्ना माग गरेको विवरणा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई अनिवार्य रुपमा जानकारी गराउनु हुनेछ । सार्वजनिक ऋणका हकमा सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयलाई समेत जानकारी दिने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ । निर्धारित समयभित्र सोधभर्ना प्रक्रिया शुरु नगरेमा अर्को त्रैमासिकको निकासा रोक्का गरिनेछ। समयमै सोधभर्ना माग नगर्ने आयोजना प्रमुख र लेखा प्रमुखलाई आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ बमोजिम कारबाही गर्नु/गराउनु हुनेछ ।

३७. सार्वजनिक निकायमा स्वदेशी वस्तुको उपयोग गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७१ अनुसार मालसामान तथा वस्तु खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

३८. सडक निर्माणको लागि ठेक्का आव्हान गर्दा खानेपानी तथा ढल, बिजुलीको पोल/तार व्यवस्थापन वा भूमिगत गर्ने समेतको काम एउटै प्याकेजमा समावेश गरी बोलपत्र आव्हान गरी कार्यान्वयन गराउनु हुनेछ ।

३९. विपद्को अवस्था, नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णय र विशेष अवस्थामा बाहेक दोश्रो त्रैमासिक अवधिसम्म थप निकासा दिइने छैन । विनियोजित बजेटको सीमाभित्रै रही कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ ।

(घ) बजेट खर्च, रकमान्तर, कार्यक्रम संशोधन तथाप्रतिवेदन

४०. मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (LMBIS) मा समावेश भएका कुनै कार्यक्रममा संशोधन गर्नुपर्ने भएमा उद्देश्यभन्दा फरक पर्ने गरी कार्यक्रम संशोधन गर्न यस मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयको सहमति लिनु पर्नेछ ।

तर,मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (LMBIS) मा समावेश भएको कार्यक्रममा उल्लिखित क्रियाकलापको वार्षिक लक्ष्य नघट्ने गरी नेपाल सरकारको स्रोततर्फ देहाय बमोजिम कार्यक्रम संशोधन तथा रकमान्तर गर्नु गराउनु हुनेछ ।

क. एकै बजेट उपशीर्षकभित्रको भइरहेको क्रियाकलापको परिमाणात्मक लक्ष्य थपघट गर्ने गरी कार्यक्रम संशोधन,

ख. खण्ड (क) बमोजिम कार्यक्रम संशोधन गर्दा रकमान्तर गर्नु पर्ने भएमा श्रोत परिवर्तन नहुने गरी आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २० को उपदफा (२) को अधिनमा रही थप हुने खर्च शीर्षकको शुरु विनियोजनको पच्चीस प्रतिशतसम्म,

ग. एक भन्दा बढी निकायमा बाँडफाँड भएको एकै बजेट उपशीर्षक अन्तर्गतको एकै खर्च शीर्षकको रकम एक निकायबाट घटाई अर्को निकायमा थप गर्नुपर्ने भएमा रकम घटाउने कार्यालयसँग सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयको निकासा रोक्का राखेको पत्रको अधारमा क्रियाकलाप परिवर्तन नगरी तथा कूल परिमाणात्मक लक्ष्यमा नघट्ने गरी कार्यक्रम संशोधन,

घ. एउटै बजेट उपशीर्षकमा विनियोजित तलब, स्थानीय भत्ता, महंगी भत्ता, पोशाक, योगदानमा आधारित बीमा कोष, योगदानमा आधारित निवृत्तभरण कोषको खर्च सम्बन्धित मन्त्रालयले LMBIS मा बजेट रोक्का राखी आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २० को उपदफा (२) को अधीनमा रही सम्बन्धित खर्च शीर्षकभित्र मात्र कार्यक्रम संशोधन गर्नु/गराउनु हुनेछ।

ङ. त्रैमासिक विभाजन संशोधन गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित निकायले एक तह माथिको कार्यालय प्रमुखको स्वीकृती लिनुपर्ने वा राजपत्रांकित विशिष्ट श्रेणीको अधिकारीले स्वयं कार्यक्रम संशोधन गर्न सक्नेछ। यसरी कार्यक्रम संशोधन गर्दा साविकको बजेट घट्ने देखिएमा सम्बन्धित मन्त्रालयले LMBIS मा बजेट रोक्का राखी संशोधन गर्नु/गराउनु हुनेछ।

च. कार्यक्रम संशोधन वा रकमान्तर मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा प्रविष्ट गर्नु/गराउनु पर्नेछ।

४१. प्रचलित कानुन बमोजिम कार्यक्रम संशोधन गर्नु परेमा, कार्यक्रम संशोधनको प्रक्रिया, रकमान्तर, स्रोतान्तर र थप निकासा लगायतका प्रक्रिया पूरा गरी LMBIS प्रविष्ट गरेपछि मात्र खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउनु हुनेछ। सामान्यत: प्रथम त्रैमासिक अवधिसम्ममा कुनै पनि रकमान्तर र कार्यक्रम संशोधन गर्न पाइने छैन।

४२. राष्ट्रिय गौरवको आयोजना, रुपान्तरणकारी आयोजना र बहुवर्षीय ठेक्काका लागि श्रोत व्यवस्था गरिएका आयोजनाको लागि विनियोजन भएको रकमबाट रकमान्तर प्रस्ताव गर्दा सोही प्रकृतिका आयोजना/कार्यक्रमहरुमा बाहेक अन्यत्र रकमान्तर प्रस्ताव गर्नु हुने छैन।

४३. चालु आर्थिक वर्षको स्वीकृत कार्यक्रम र बजेटको आधारमा बहुवर्षीय खरिद/ठेक्का गर्नु परेमा आयोजनाहरूको बहुवर्षीय ठेक्का सम्बन्धी मापदण्ड २०७७ बमोजिम राष्ट्रिय योजना आयोगबाट स्वीकृति लिई बजेट व्यवस्थाका लागि अर्थ मन्त्रालयको सहमति अनिवार्य लिनु पर्नेछ।

४४. खर्च, राजस्व, कार्य सञ्चालन कोष तथा अन्य कोष, सम्पत्ति तथा दायित्व र धरौटीको लेखा राख्दा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले तोकेको विद्युतीय सूचना प्रणालीबाट राख्ने र प्रतिवेदन गर्न समेत व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

४५. अर्थ मन्त्रालयको सहमति विना अनिवार्य दायित्व अन्तर्गत पर्ने खर्च शीर्षक तलब, पारिश्रमिक भत्ता,स्थानीय भत्ता, पोशाक, पानी तथा बिजुली, सचार महशुल, खाद्यान्न, घर भाडा लगायतका अनिवार्य दायित्वका खर्च शीर्षकबाट अन्यत्र रकमान्तर गर्न पाइने छैन। तलब, भत्ता,पोशाक, खाद्यान्न, पानी, बिजुली, सञ्चार महसुलर घर भाडामा आगामी वर्षको लागि दायित्व नसर्ने गरी खर्च व्यवस्थापन गर्नु/गराउनु हुनेछ। सम्बन्धित निकायबाट तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब, भत्ता वापतको रकम भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

४६. चालुखर्च अन्तर्गत विनियोजित रकमको बाँडफाँट गर्दा तलब, महँगी भत्ता,खाद्यान्न,पोशाक, घर भाडा, पानी, बिजुली र सञ्चार महसुलजस्ता अनिवार्य दायित्वमा पर्याप्त रकम छुट्याई बाँकी रकम अन्य सेवा र कार्यका लागि बाँडफाँट गर्नु/गराउनु हुनेछ। अनिवार्य दायित्व बापत बाँडफाँट कम गरेको कारणबाट श्रृजित दायित्वका लागि रकमान्तर र थप निकासा हुने छैन।साथै यस्तो दायित्व पछिल्ला आर्थिक वर्षमा सार्ने गरी भुक्तानी दिन बाँकी समेतमा राख्न पाइने छैन।

४७. सशर्त अनुदानमा विनियोजित पूँजीगत खर्च तथा वित्तीय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम चालु खर्चमा र पूँजीगत अनुदानमा विनियोजित रकम चालु अनुदानमा रकमान्तर गर्न सकिने छैन ।

४८. सःशर्त अनुदानमा विनियोजित रकम आर्थिक वर्षभित्र खर्च नभई बचत भएमा त्यस्तो बचत रकम सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहले सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमार्फत आर्थिक वर्ष समाप्त भएको १५ दिनभित्र सघीय संचित कोषमा दाखिला गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

४९. नगद कारोबार गर्दा हुन सक्ने जोखिम कम गर्नको लागि निर्माण व्यवसायी, आपूर्तिकर्ता, सेवा प्रदायक र परामर्शदातालाई अनिवार्य रुपमा सम्बन्धितको बैंक खातामा भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । तलब भत्ता, औषधि उपचार, उपदान, सञ्चित विदा र सामाजिक सुरक्षा भत्ताको रकम लगायत सबै प्रकारका भुक्तानीहरू सोझै बैंक खातामार्फत् सम्बन्धितलाई भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

५०. स्वीकृत रकम एक बजेट उपशीर्षकबाट अर्को उपशीर्षक वा एक खर्च शीर्षकबाट अर्को खर्च शीर्षकमा, एउटा कार्यालयबाट अर्को कार्यालयमा रकमान्तर गर्नु परेमा घटाउने बजेट उपशीर्षक वा खर्च शीर्षकमा मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (LMBIS) मा नै रोक्का राखी रोक्का नम्बर सहितको रकमान्तर माग गर्नु/गराउनु पर्नेछ ।

५१. निर्माण स्थलको व्यवस्था, निर्माणस्थलबाट हटाउनु पर्ने रुख विरुवा लगायतका अन्य स्थायी संरचना हटाउने सुनिश्चितता, जग्गा प्राप्ति र प्रचलित कानून बमोजिम गर्नुपर्ने वातावरणीय अध्ययनको प्रतिवेदन स्वीकृत लगायतका आयोजना पूर्व तयारीका कार्यहरु पुरा गरेर मात्र खरिद प्रक्रिया शुरु गर्नुपर्नेछ ।

५२. सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययि तथा प्रभावकारि बनाउने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ बमोजिम सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नुपर्नेछ ।

५३. अर्थ मन्त्रालयको सहमतिमा आयोजना सञ्चालनका लागि आवश्यक प्राविधिक कर्मचारी तथा स्वास्थ्य सेवातर्फका चिकित्क, नर्सिङ सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्यकर्मी, सार्वजनिक निकायको स्वीकृत दरबन्दीका कम्प्युटर अपरेटर, कार्यालय सहयोगी र सवारी चालकको पद र वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रममा समावेश भएका पदमा बाहेक आर्थिक दायित्व पर्ने गरी ज्यालादारी वा करारमा कामकाजमा लगाउन पाइने छैन । कार्यक्रम खर्च शीर्षकबाट खर्च गर्ने गरी करारमा कर्मचारी राख्नु हुने छैन ।

५४. करारमा राख्न सकिने पदको स्थायी दरबन्दी रिक्त भएको अवस्थामा फाजिलमा रहेका कर्मचारीबाट पदपूर्ति गर्न यस मन्त्रालय मार्फत संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा लेखी पठाउनु हुनेछ । फाजिलमा रहेको कर्मचारीबाट पदपूर्ति हुन नसकेमा करारमा लिनु अघि यस मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयको सहमति लिनु पर्नेछ। कार्यालय सहयोगी र सवारी चालकको पदमा बाहेक अस्थायी, ज्यालादारी वा करारमा थप आर्थिक दायित्व पर्ने गरी नयाँ नियुक्ती गर्नु हुने छैन । कार्यक्रम खर्च शीर्षकबाट खर्च गर्ने गरी करारमा कर्मचारी राख्न पाइने छैन ।

५५. पानी, बिजुली, संचार महसुल,घरभाडा, इन्धन, मर्मत खर्चहरु, मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री खर्च, भत्ता, तालिम, गोष्ठी, सेवा शुल्क, भ्रमण खर्च लगायतका प्रशासनिक खर्चमा अधिकतम रुपमा मितव्ययीता अपनाई खर्च गर्नुहुनेछ ।

५६. सरकारी खर्चमा सभा, सम्मेलन, गोष्ठी, सेमिनार, अन्तर्क्रिया जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सरकारी निकायकै सभाहल प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ। सम्बन्धित संस्था वा सरकारी सभाहल उपलब्ध हुन नसक्ने अवस्थामा अधिकतम मितव्ययी हुने प्रकारले कार्यक्रम आयोजना गर्नु पर्नेछ ।

५७. अत्यावश्यक अवस्थामा बाहेक नयाँ फर्निचर तथा कार्यालय सजावटका वस्तुहरू खरिद नगरी भएकोलाई मर्मत सम्भार गरी प्रयोग गर्नु हुनेछ। नयाँ/थप खरिद सम्बन्धी प्रस्ताव पेश गर्दा पुरानो तथा काम दिन नसक्ने अवस्थामा पुगेका फर्निचरको लिलाम अनिवार्य रूपले गर्नु हुनेछ। नयाँ स्थापना हुने कार्यालय बाहेक साबिकको कार्यालयका लागि थप फर्निचर तथा फिक्चर्स, कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर खरिद नगर्ने नीति अवलम्वन गर्नु पर्नेछ ।

५८. सार्वजनिक उपयोगका लागि जग्गाको मुआब्जा निर्धारण गर्दा मालपोत कार्यालयको रजिष्ट्रेशन प्रयोजनका लागि निर्धारण गरेको सरकारी मूल्याङ्कन समेतलाई आधार लिनु हुनेछ ।

५९. सरकारी कार्यालयहरूले कार्यालय प्रयोजनका लागि सकेसम्म खाली भएका सरकारी भवनमा प्राथमिकता दिनु हुनेछ । त्यस्तो हुन नसकेमा व्यापारिक क्षेत्र र प्रमुख मार्गमा घर बहालमा नलिने र न्यूनतम आवश्यकतार सुविधा भएको घर बहालमा लिने प्रबन्ध गर्नुपर्नेछ ।

६०. विषयगत निकायमा रहेका जनशक्तिको अधिकतम उपयोग गर्नुपर्नेमा सो नगरी बाह्य निकाय/संस्था/ब्यक्तिबाट परामर्शदाता नियुक्ति गरी कार्यसम्पादन गराउने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्नु पर्नेछ ।

६१. कूटनीतिक महत्व र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धको कारण अनिवार्य रूपमा सहभागी हुनुपर्ने अन्तर्राष्ट्रिय सभा, सम्मेलन र अन्तरसरकारी बैठकमा मात्र सहभागी हुने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ । बैदेशिक भ्रमणका लागि बजेट विनियोजित भएको भएतापनि यस मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयको पूर्वसहमति लिनु पर्नेछ ।सहमति विना भएको निर्णयबाट सिर्जित दायित्व भुक्तानीमा अर्थ मन्त्रालय जिम्मेवार हुने छैन ।

६२. स्वीकृत बजेट र कार्यक्रममा समावेश भएकोभन्दा बाहेक आर्थिक दायित्व सिर्जना हुने विषयमा निर्णय गर्दा वा नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पेश गर्दा अनिवार्य रुपमा यस मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयको पूर्व सहमति लिएर मात्र गर्नुहुनेछ। सहमति बिना भएको निर्णयबाट सिर्जित दायित्व भुक्तानीमा मन्त्रालय जिम्मेवार हुने छैन ।

६३. वार्षिक आर्थिक विववरण आर्थिक वर्ष समाप्त भएको २१ दिनभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पेश गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

-ङ) वित्तीय पारदर्शिता, जवाफदेहिता र अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था

६४. विनियोजन ऐन, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन/नियमावली, सार्वजनिक खरिद ऐन/नियमावली, सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता तथा प्रभावकारिता कायम गर्ने सम्बन्धी नीतिगत मार्गदर्शन र मापदणड लगायतका आर्थिक व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनको पालना गराई वित्तीय अनुशासन कायम गर्नु/गराउनु पर्नेछ ।

६५. विनियोजन ऐनले फ्रिज नहुने भनि तोकेको शिर्षकको रकम बाहेक भुक्तानी दिनुपर्ने अन्य रकम आर्थिक वर्ष समाप्त हुनुभन्दा कम्तिमा ७ दिन अगावै भुक्तानी दिई निकासा र खर्चको लेखा अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

६६. बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि समय सीमासहितको कार्ययोजना बनाई कार्यसम्पादन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

६७. कार्यक्रम/आयोजनाको विस्तृत क्रियाकलाप, सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि र लागत, उपलब्धी सूचक र जिम्मेवार कर्मचारी सहितको आयोजना कार्यान्वयन कार्ययोजना (Project Implementation Action Plan) 2078 असोज मसान्भित्र तयार गरी आयोजना स्थलमा र सम्बन्धित मन्त्रालयको वेबसाइटमार्फत् सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

६८. कार्यक्रम/योजना कार्यान्वयनका लागि मन्त्रालय/निकायले विभागीय प्रमुख र आयोजना प्रमुखसँग गरिएको कार्यसम्पादन सम्झौता अनुरूपका क्रियाकलापलाई निश्चित भार दिई वस्तुनिष्ठ आधारमा कार्यसम्पादनस्तर मापन गरी पुरस्कार र सजायको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

६९. निर्माण कार्यस्थलमा सो कामसँग सम्बन्धित विवरणहरू (आयोजनाको नाम, लागत, कार्य शुरू भएको मिति, कार्यसम्पन्न हुने मिति, ठेक्का अंक, ठेक्का लिनेको नाम तथा ठेगाना, काम सम्पन्न भएपछि हुने अपेक्षित परिमाण वा उपलब्धि) काम सम्पन्न नभएसम्म सर्वसाधारणको जानकारीका लागि सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ।

७०. विकास आयोजनाहरूको अनलाइन अनुगमन गरी विनियोजित बजेट अनुरूप खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

७१. सरकारी कार्यालयहरू र सरकारीअनुदान प्राप्त गर्ने निकायहरूको आम्दानी खर्चको विवरण मासिक रूपमा सार्वजनिकीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

७२. बजेट कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन तथा समीक्षा गरी क्षेत्रगत उपलब्धी सूचकसहितको प्रगति विवरण, कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्या र कारणहरू उल्लेख गरी राष्ट्रिय योजना आयोग र अर्थ मन्त्रालयमा पठाउनु पर्ने भएकोले सो अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन अद्यावधिक रुपमा यस मन्त्रालयमा पठाउनु हुनेछ। साथै प्रत्येक दुई दुई महिनामा अर्थ मन्त्रालयमा हुने बजेट कार्यान्वयन समीक्षामा सहभागी हुनु पर्नेछ।

७३. बेरुजु फछर्यौ}टलाई अग्र प्राथमिकता दिई गत विगत वर्षका लेखापरीक्षणबाट कायम भई फछर्यौ}ट हुन वाँकी रहेका बेरुजुहरु फछर्यौ}ट गरी शतप्रतिशत प्रगति हुने गरी कार्य गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

७४. आ.व. २०७७।७८ को NEPSAS अनुकूलको केन्द्रिय आर्थिक विवरण तयार गर्ने प्रयोजनको लागि २०७८ श्रावण मसान्तभित्र अनिवार्य रुपमा सो अनुसारको वित्तिय विवरण र जिन्सी मौज्दातको वार्षिक विववरण (म.ले.प.फा.नं. ४१३), सम्पत्ति तथा दायित्वको प्रतिवेदन, घर जग्गाको लगत (म.ले.प.फा.नं. ४१७) र घर जग्गाको एकिकृत प्रतिवेदन यस मन्त्रालयमा अनिवार्य रुपमा पठाउनु पर्नेछ।

७५. २०७८ असोज मसान्तभित्र आ.व. २०७७।७८ को आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र को.ले.नि.का. बाट प्रमाणित आर्थिक विवरण अनिवार्य रुपमा यस मन्त्रालयको आर्थिक प्रशासन शाखामा पठाउने व्यवस्था समेत गर्नु पर्नेछ।

अनुसूची १४ : नमुना विद्यालयका प्र.अ र शिक्षकका लागि कार्यसम्पादन करारका न्यूतमम आधारहरू

१) **प्रधानाध्यापकको हकमा**

- नमुना विद्यालय विकास एवम सञ्चालन निर्दिशका २०७४ बमोजिम प्रधानाध्यापकको करार नियुक्ति भएको हुनुपर्ने,
- विद्यालय विकास प्रस्तावनामा उल्लेख भएका कार्ययोजना बमोजिम भौतिक शैक्षिक एवं व्यवस्थापकिय पक्षमा सूचकगत रुपमा मापन गर्न सकिने उपलब्धि भएको प्रतिवेदन पेश भएको,
- विद्यालय सुधार योजना तयार गरी प्रत्येक बर्ष अद्यावधिक गरेको हुनुपर्ने,
- हरेक बर्षको वार्षिक कृयाकलापहरूको लेखा परीक्षण तथा सामाजिक परीक्षण गरेको हुनुपर्ने
- विद्यालयको तथ्याङक विवरण व्यवस्थित र अद्यावधिक गरेको हुनुपर्ने ।
- प्रत्येक महिनाको २ पटक शिक्षण सिकाइ सुधारसँग सम्बन्धित विषयमा शिक्षक स्टाफको वैठक बसेको हुनुपर्ने ।
- शिक्षण सिकाइ समय मापन कार्यन्वयन भएको हुनुपर्ने ।

२) शिक्षकको हकमा

- प्रत्येक शिक्षकले आफ्नो विषयको शिक्षण सुधार योजना निर्माण गरेको र उक्त योजनामा आधार वर्षको उपलब्धि र लक्ष्य किटानी गरिएको हुनुपर्ने ।
- आफूले अध्यापन गरेको विषयमा प्रतिवर्ष कम्तीमा औशत २ प्रतिशतका दरले सिकाइ उपलव्धि वृद्धि गरेको हुनुपर्ने
- शिक्षकले प्रत्येक घन्टी कक्षामा विताउने समय योजनामै तोकिएको हुनुपर्ने
- वार्षिकविद्यालय खुलेको दिनको ९० प्रतिशत भन्दा बढी हाजिरी भएको हुनुपर्ने ।
- पठन पाठनको अतिरिक्त विद्यालयको सहकृयाकलापको कुनै एक क्षेत्रमा फोकल शिक्षकको रूपमा रही सक्रियतापूर्वक कार्य गरेको हुनुपर्ने ।
- आफूले अध्यापन गर्ने विषयको कार्यगत अनुसन्धान तथा परियोजना कार्य गर्ने तथा विद्यार्थीहरूलाई गर्न लगाएको हुनुपर्ने ।
- महिनाको एक पटक कक्षागत रूपमा अभिभावक भेटघाट तथा अन्तक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरेको हुनुपर्ने ।

उल्लेखित कार्यियाकलापहरू प्रअको हकमा सम्बन्धित विव्यस र स्थानीय तहबाट र शिक्षकको हकमा सम्बन्धित प्रधानाध्यापक र विव्यस बाट कार्य विवरण प्रमाणित भएको हुनुपर्नेछ ।

माधि उल्लेखित आधारहरूमा स्थानीय तह तथा प्रधानाध्यापकले आधारहरू थप गरी कार्यसम्पादन करार गर्न सकिनेछ ।

अनुसूची १५ : प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा

…….. प्रदेश/ सामाजिक विकास मन्त्रालय / महानगरपालिका /उपमहानगरपालिका/ नगरपालिका/गाउँपालिका

म.ले.प.फा.नं. २७५ को अनुसूची- ७

आर्थिक बर्ष : २०७८/७९ त्रैमासिक

सङ्घीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम

क्र.स.	बजेट उपशीर्षक	हाल (तेस्रो त्रैमासिक) सम्मको निकासा	त्रैमासिकमा निकासा लिएको रकम	त्रैमासिकमा भएको खर्च रकम	जम्मा खर्च
१	सङ्घीय सरकारका कार्यक्रम				
२	सबैका लागि शिक्षा – आधारभूत तह				
३	माध्यमिक तह				
४	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम –जिल्लास्तर				
५ ६	सबैका लागि शिक्षा- शिशु विकास कार्यक्रम सहिद स्मृति विद्यालयलाई अनुदान				

वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमगत प्रगति विवरण (स्थानीय तह)

क्र.स.	क्रियाकलाप नं.	क्रियाकलापको नाम	वित्तीय लक्ष्य	वित्तीय प्रगति	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	कैफियत
१	1.1.3.3	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारीहरू समेत)				
२	1.1.3.4	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारी,प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)				
३	1.1.4.1	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान				
४	11.1.2.445	केन्द्रबाट छनोट भएका नमुना विद्यालय,विशेष विद्यालयको क्रमागत भवन निर्माण तथा कक्षा ११ स्तोन्नति भएका प्राविधिक धार विद्यालयको ल्याव व्यवस्थापन अनुदान				
५	2.4.6.1	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान				
६	2.7.13.10	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान				
७	2.7.13.11	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परंपरागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)				

८	2.7.13.13	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान				
९	2.7.13.3	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान				
१०	7.2.1.1	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)				
११	2.7.11.1	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान				
१२	2.7.13.23	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क सेनिटरी प्याड ब्यवस्थापन				
१३	2.7.13.21	भुटानी शरणार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक र पाठ्यपुस्तक ब्यवस्थान अनुदान				
१४	2.7.13.40	माध्यमिक तह कक्षा मा (१०-९)अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान				
१५	2.7.13.41	आधारमुत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान				
१६	2.7.25.62	कोभिड - १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम				
१७	2.7.13.42	GPE को सहयोगमा कोभिड - १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम				
जम्मा						
सबैका लागि शिक्षा शिशुविकास कार्यक्रम						
१८	२.७.१३.३९	सबैका लागि शिक्षा-शिशु विकास कार्यक्रम अन्तरगत तोकिएका बाल विकास केन्द्र,आधारभूत शिक्षा,अनौपचारिक शिक्षा,नीति तथा सुरक्षित विद्यालयका कार्यक्रम कार्यान्वयन				
सहिद स्मृति विद्यालयलाई अनुदान						
१९	2.7.13.9	सहिद स्मृति विद्यालयलाई अनुदान				
जम्मा						
(प्रदेश तह)						
विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम जिल्लास्तर						
२०	11.1.2.126	बौद्धिक अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकाहरूका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय सञ्चालन				
२१	2.7.13.31	प्रदेश स्तरीय IEMIS व्यवस्थापन				
२२	2.7.13.12	वार्षिक, त्रैमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन				
२३	2.7.13.4	शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण				

२४	2.6.2.9	आधारभूत तहका शिक्षकको लागि विद्यार्थीको सिकाइ क्षति आपुरण गर्न Digital Skill सम्वन्धी तालिम				
२५	2.7.13.10	विपत् व्यवस्थापनका लागि शैक्षिक कार्यक्रम				
२६	2.6.1.10	शिक्षक तालिम				
सबैका लागि शिक्षा शिशुविकास कार्यक्रम						
२७	2.7.13.30	सबैका लागि शिक्षा-शिशु विकास कार्यक्रम अन्तरगत तोकिएका बाल विकास केन्द्र,आधारभूत शिक्षा,अनौपचारिक शिक्षा,नीति तथा सुरक्षित विद्यालयका कार्यक्रम कार्यान्वयन				
राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड						
२८	2.7.13.21	कक्षा १०)SEE)परीक्षा सञ्चालन				
जम्मा						

कार्यान्वयनका क्रममा तहाँबाट गरिएका असल अभ्यास भए उल्लेख गर्ने :

यस अवधिमा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या भए बुँदागत रूपमा उल्लेख गर्ने :

समाधानका लागि तहाँबाटै गरिएका प्रयासहरू भए बुँदागत रूपमा उल्लेख गर्ने :

आगामी बर्षको कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउनका लागि सुझावहरू भए बुँदागत रूपमा उल्लेख गर्ने :

हस्ताक्षर :

पद :

कार्यालयको छाप :

उल्लिखित प्रतिवेदनको सफ्टकपी र प्रमाणित Hard Copy, education.interaction@gmail.com मा समेत पठाउनु हुन अनुरोध छ ।

अनुसूची १५ : स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम जिल्ला स्तरको क्रियाकलापको इकाइ लागत

आ व २०७८।७९

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
१	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)	स्वीकृत तलव भत्ता स्केल अनुसार
२	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी,प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी,प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	स्वीकृत तलव भत्ता स्केल अनुसार
३	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	प्रारम्भिक बाल विकास / पूर्व प्राथमिक कक्षाका सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक	तोकिए अनुसार
		विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान माध्यमिक विद्यालय कक्षा १-१२ (१ जना सहयोगी र १ जना सहायक कर्मचारी)	तोकिए अनुसार
		विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान आधारभूत विद्यालय कक्षा १-८	तोकिए अनुसार
४	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	प्रति विद्यार्थी इकाइ लागतका आधारमा प्रारम्भिक बाल विकास / पूर्ब प्राथमिक कक्षाका लागि अनुदान	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ५००
		सिकाइका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन:आबश्यक सामाग्री, सुधारात्मक शिक्षण अनुदान,कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थीको पोर्टफोलियो समेतका लागि	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु १००
		शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा Book Corner ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु १५०
		शिक्षण सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ६-८	प्रति विद्यार्थी वार्षिकरु २००
		शिक्षण सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१०	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २००

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
		कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन तथा प्रमाणीकरण	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २००
		शिक्षण सिकाइ सामाग्री तथा Lab assistant, equipments and Practical material, OJT , Operation cost) व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१२	प्रति विद्यार्थी वार्षिक १५ हजार
		शिक्षण सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ११-१२	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २५०
५	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	कक्षा १-५ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि पाठ्यपुस्तक	पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तोकेअनुसार
		कक्षा ६-८ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि पाठ्यपुस्तक	पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तोकेअनुसार
		कक्षा ९-१० मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि पाठ्यपुस्तक	पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तोकेअनुसार
		कक्षा ११-१२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि पाठ्यपुस्तक	पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तोकेअनुसार
६	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	छात्रा छात्रबृत्ति कक्षा १-८ कर्णाली प्याकेजसमेत (गैर आवसीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४०० (साविकिको कर्णाली जिल्ला अन्तरगतका जिल्लाका कक्षा १-५ अध्ययनरत छात्रालाई वार्षिक रु १००० र कक्षा ६-८ अध्ययनरतका लागि प्रति विद्यार्थी वार्षिक १५०० समेत)
		दलित छात्रबृत्ति कक्षा १-८ (गैर आवसिय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४००
		आधारभूत तहमा अध्ययनरत लक्षित समूहका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ५००
		मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैर अवासीय	निर्देशिका अनुसार
		अपाङ्गता छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) गैर आवासीय	वर्ग अनुसार
		मुक्त कम्लहरी छात्रवृत्ति (आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति कक्षा १-१२(आवासीय)	तोकिको श्रेणीको दररेट अनुसार
		फिडर छात्रावासमा अध्यनरत छात्रालाई छात्रवृत्ति आवासीय	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४० हजार

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
		सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित नमुना विद्यालयमा स्वीकृत कोटामा अध्यनररत छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति आवासीय (६ वटा)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४० हजार
		हिमाली आवासीय छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४० हजार
		अति सीमान्तकृत समुदायका लागि सञ्चालित विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि आवसासीय छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४० हजार
		सडक बालबालिका तथा वालश्रमिकको लागि आवासीय शैक्षिक प्रबन्धका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४० हजार
७	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार
		सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-८	प्रति विद्यालय वार्षिक २० हजार
		सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-१०	प्रति विद्यालय वार्षिक २५ हजार
		सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-१२	प्रति विद्यालय वार्षिक ३० हजार
		आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदाय तथा वि.व्य.स.हरुको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभाबक शिक्षा सञ्चालन,अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन आदिका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार
		आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्याङ्न व्यबस्थापन, बुलेटिन प्रकासन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १० हजार
		माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदाय तथा वि.व्य.स.हरुको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभावक शिक्षा सञ्चालन,अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन आदिका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २० हजार

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
		माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परिक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्याङ्क व्यवस्थापन, बुलेटिन प्रकासन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार
		विद्यालयमा इन्टरनेट जडान तथा सञ्चालन खर्च	प्रति विद्यालय वार्षिक रु १२ हजार
		आवासीय छात्रवृती प्राप्त बालबालिकाहरुलाई आवास सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख ५० हजार
		स्रोत कक्षा व्यवस्थापन अनुदान	प्रति कक्षा वार्षिक २ लाख
		विशेष आवश्यत्ता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालय अनुदान (दृष्टिविहीन विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४ हजार
		विशेष शिक्षा परिषद् अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री तथा मसलन्द खर्च	निर्देशिका अनुसार
		प्राविधिक विषय अध्यापन हुने विद्यालयलाई ल्याव सामाग्री सहयोग अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख
		हाल सञ्चालनमा रहेका बहुकक्षा MGML सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ५० हजार
		हाल सञ्चालनमा रहेका बहुभाषीक शिक्षा विद्यालय अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ५० हजार
८	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	परम्परागत तथा धार्मिक विद्यालय अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख ४१ हजार
		परम्परागत तथा धार्मिक विद्यालय अनुदान कक्षा १-८	प्रति विद्यालय वार्षिक ५ लाख
		परम्परागत तथा धार्मिक विद्यालय अनुदान कक्षा १-१२	प्रति विद्यालय वार्षिक १० लाख
		अति विकट हिमाली जिल्लाका लागि घुम्ती विद्यालय अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ३ लाख ५० हजार
		खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान तह १ र २ (कक्षा ६-८)	प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख १० हजार
		अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय सञ्चालन अनुदान (कक्षा १-८)	प्रति विद्यालय वार्षिक ५ लाख
		खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान माध्यमिक	प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख ५२ हजार

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
		अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय (कक्षा १-१०)	प्रति विद्यालय वार्षिक १० लाख
		विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुलाई विद्यालय भर्ना सिकाइ निरन्तरताका लागि अनुदान	तोकिएको दररेट अनुसार
		साक्षर नेपाल अभियान सञ्चालन	
		सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन अनुदान	प्रति केन्द्र वर्षिक २ लाख
९	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	तोकिएका जिल्लाका लागि दिवा खाजा कार्यक्रम	प्रति विद्यार्थी दैनिक रु १५(१८० दिन)
		कर्णाली अञ्चलका ५ जिल्लामा विद्यार्थी दिवा खाजा कार्यक्रम	प्रति विद्यार्थी दैनिक रु २०(१८० दिन)
१०	केन्द्रबाट छनोट भएका नमुना विद्यालय,विशेष विद्यालयको क्रमागत भवन निर्माण तथा कक्षा ११ स्तोन्नति भएका प्राविधिक धार विद्यालयको ल्याव व्यवस्थापन अनुदान	नमुना विद्यालय सुधार गुरुयोजना अनुरुप भौतिक निर्माण अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ७० लाख, १ करोड तथा १ करोड ५० लाख सम्म
		तोकिएको मापदण्डको आधारमा कक्षा १० सञ्चालनमा रहेका प्राविधिक धारका विद्यालयमा कक्षा ११ स्तरोन्नति ल्याव व्यवस्थापन अनुदान	धार अनुरासार
		अपाङगताको प्रकृति अनुरुप आवश्यकताको आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पुर्वाधारयुक्त विशेष शक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन	प्रति विद्यालय ५० लाख
११	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	शैक्षिक सुशासन पर्वर्धन कार्यक्रम वार्षिक त्रैमासिक प्रतिवेदन तयारी,IEMIS व्यवस्थापन, शैक्षिक अभिलेख व्यवस्थापन, शैक्षिक योजना तर्जुमा एवम् कार्यक्रम कार्यान्वयन सहजीकरण	स्थानीय तहको विद्यालय सङ्ख्या अनुसार
		तोकिएको सूचङ्काको आधारमा कार्य सम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदान(Performance based Grants)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ५० हजार
		उत्कृष्ट सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालयलाई सिकाइ सुदृढीकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रु २ लाख
		शिक्षकको शिक्षण सिकाइमा बिताउने समयावधि सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि विद्यालयलाई अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रु २ हजार
		माध्यामिक विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन (फिक्सिङ, किताव खरिद, तथा इ पुस्तकालय समेत)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
		शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग(कम्प्युटर, इन्टरनेट, कनेक्टिभिटी इक्युपमेन्टस तथा Kits खरिद) का लागि अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार
		माध्यामिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार
		प्रारम्भिक पढाइ सिप विकासका लागि न्यूनतम प्याकेजका लागि अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ३ हजार
		नमुना विद्यालयमा सेवा अनुबन्धका आधारमा नियुक्ति हुने प्र.अ र शिक्षाकका लागि विद्यालय मार्फत प्रोत्साहन अनुदान	प्रति विद्यालय रु २ लाख
		शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका सामुदायिक विद्यालयहरुलाई एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय रु १० लाख
		विद्यालय सुपरीवेक्षण तथा शिक्षकको पेसागत सहयोग	स्थानीय तहको विद्यालय सङ्ख्या अनुसार
		नमुना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वनका लागि कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान	प्रतिविद्यालय रु ३० लाखदेखि रु ५० लाखसम्म
१०	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड ब्यवस्थापन	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी अनुदान	तोकिए अनुसार
११	भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक र पाठ्यपुस्तक व्यवस्थाका लागि अनुदान	भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक र पाठ्यपुस्तक व्यवस्थाका लागि अनुदान	नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको निर्णयानुसार
१२	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	मासिक रु ३५९९० का दरले १२ महिनाका दरले
१३	आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	मासिक रु २८२०० का दरले १२ महिनाका दरले
१४	कोभिड - १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	कोभिड - १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	महानगर रु ६ लाख नगरपालिका रु ५ लाख गाउँपालिकाका लागि रु ४ लाख
१५	GPE को सहयोगमा कोभिड - १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	कोभिड - १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम GPE	GPE सँग भएको छलफल अनुसार

अनुसूची १६ : शिक्षा तालिम केन्द्रको वार्षिक कार्याक्रम, २०७८/७९

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा																									
आव २०७८/७९																									
क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
१	तालिम केद्रमा सूचना प्रविधिको सुविधा विस्तार,भौतिक सुविधा सुदृढीकरण तथा होस्टल व्यवस्थापन	२	५००	५००	२	५००	५००	२	५००	५००	२	५००	५००	२	५००	५००	२	५००	५००	२	५००	५००	७	३५००
२	राजपत्राअनङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीका लागि सेवाकालीन १-महिने शैक्षिक प्रशासन तालिम सञ्चालन	२५	५५	१३७५	२५	५५	१३७५	२५	५५	१३७५	२५	५५	१३७५	२५	५५	१३७५	२५	५५	१३७५	२५	५५	१३७५	१७५	९६२५

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
३	विद्यार्थी मनोसामाजिक परामर्शसम्बन्धी कष्टमाइज्ड शिक्षक तालिम सञ्चालन	५०	१८	९००	५०	१५	८००	५०	१५	८००	५०	१८	९००	५०	१५	८००	५०	२०	१०००	५०	२०	१०००	३५०	६२००
४	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा बालबिकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्तालाई टिपिडि प्रमाणीकरण तालिम सचालन	१००	१८	१८००	१००	१५	१५००	१००	१५	१५००	१००	१८	१८००	१००	१५	१५००	१००	२०	२०००	१००	२०	२०००	७००	१२४००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
५	परिषदबाट स्वीकृत कोर्ष अनुसार TPD तालिम सञ्चालनका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण	१००	१८	१८००	१००	१५	१५००	१००	१५	१५००	१००	१८	१८००	१००	१५	१५००	१००	२०	२०००	१००	२०	२०००	७००	१२४००
६	सुनाइ/दृष्टि/बोलाई /बहिरा र सुस्तश्रवणसम्बन्धी अपाङ्गता भएकाता भएका बालबालिकालाई शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूको टिपिडि तालिम सञ्चालन	२५	१८	४५०	२५	१६	४००	२५	१६	४००	२५	१८	४५०	२५	१६	४००	२५	२०	५००	२५	२०	५००	१७५	३१००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
७	परिषद्बाट स्वीकृत सूचना तथा सञ्चार प्रविधि (ICT TPD Phase II-Digital literacy) पाठ्यक्रममा आधारित शिक्षण सिकाइका लागि टिपिडि तालिम सञ्चालन।	५०	१८	९००	५०	१६	८००	५०	१६	८००	५०	१८	९००	५०	१६	८००	५०	२०	१०००	५०	२०	१०००	३५०	६२००
८	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा अधारभूत तह (१-५)का शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन	२००	१८	३६००	२००	१६	३२००	२००	१६	३२००	२००	१८	३६००	२००	१६	३२००	२००	२०	४०००	२००	२०	४०००	१४००	२४८००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
९	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा अधारभूत तह (६-८) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय बाहेकका शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन	५०	१८	९००	५०	१५	८००	५०	१५	८००	५०	१८	९००	५०	१५	८००	५०	२०	१०००	५०	२०	१०००	३५०	६२००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
१०	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा अधारभूत तह (६-८) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय बाहेकका शिक्षकका लागि Online मा आधारित टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन	१००	१०	१०००	१००	८	८००	१००	८	८००	१००	८	८००	१००	८	८००	१००	१०	१०००	१००	१०	१०००	७००	६२००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
११	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा अधारभूत तह (६-८) का अङ्ग्रेजी, गणीत र विज्ञान विषय शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन	५००	१८	९०००	४००	१५	६४००	५००	१५	८०००	४००	१५	६४००	५००	१५	८०००	३००	२०	६०००	३००	२०	६०००	२९००	४९८००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
१२	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा आधारभूत तह तथा माध्यमिक तहका (६-८ र ९-१२) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन (दोस्रो मोडुल)	८००	१८	१४४००	५००	१५	८०००	६००	१५	१६००	७००	१५	११२००	७००	१५	११२००	३००	२०	६०००	४००	२०	८०००	४०००	६८४००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
१३	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा आधारभूत तह तथा माध्यमिक तहका (६-८ र ९-१२) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षकका लागि Online मा आधारित टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन (दोस्रो मोडुल)	१०५०	१०	१०५००	८००	८	६४००	८५०	८	६८००	१०००	८	८०००	१०००	८	८०००	६५०	१०	६५००	७००	१०	७०००	६०५०	५३२००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
१४	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा आधारमूत र माबि तहका प्रअलाई एकीकृत रुपमा प्रमाणीकरण नेतृत्व विकास तालिम सञ्चालन	१००	१८	१८००	१००	१६	१६००	१००	१६	१६००	१००	१६	१६००	१००	१६	१६००	७५	२०	१५००	७५	२०	१५००	६५०	११२००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
१५	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तह (९-१२) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय बाहेकका शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन	५०	२८	१००	५०	२५	८००	५०	२५	८००	५०	२५	८००	५०	२५	८००	५०	२०	२०००	५०	२०	१०००	३५०	६१००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
१६	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तह (९-१२) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय बाहेकका शिक्षकका लागि Online मा आधारित टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन	१५०	१०	१५००	१५०	८	१२००	१५०	८	१२००	१५०	८	१२००	१५०	८	१२००	१५०	१०	१५००	१५०	१०	१५००	१०५०	९३००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
१७	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तह (९-१२) का अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन	४००	१८	७२००	४००	१५	६०००	४००	१५	६०००	४००	१५	६०००	४००	१५	६०००	३००	२०	६०००	३००	२०	६०००	२६००	४८२००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
१८	परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तह (११-१२) का अङ्ग्रेजी, नेपाली र सामाजिक तथा जीवनोपयोगी सिप विषयका शिक्षकका लागि टिपिडि प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन	७५	१८	१३५०	७५	१६	१२००	७५	१६	१२००	७५	१६	१२००	७५	१६	१२००	७५	२०	१५००	७५	२०	१५००	५२५	९१५०
१९	केन्द्रबाट विकसित नमुना तालिम स्रोत सामाग्री र शिक्षा तालिम केन्द्रबाट विकसित तालिम सामग्री छपाइ	२	४००	४००	२	४००	४००	२	४००	४००	२	४००	४००	२	४००	४००	२	४००	४००	२	४००	४००	७	२८००

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम बजेट रु हजारमा

आव २०७८/७९

क. स.	क्रियाकलाप	प्रदेश १			प्रदेश २			बाग्मती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदुरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	इकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
२०	तालिम सञ्चालन अवधीमा स्थलगत अनुगमन तथा प्राविधिक सहयोग, स्थिति प्रतिबेदन तथा अनुगमन प्रतिबेदन तयारी	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	७	३५००
	जम्मा	३८००		६०७७५	३१५०		४४७७५	३४००		४८३७५	३५५०		५०७२५	३६५०		५११७५	२५७५		४५२७५	२७२५		४७७७५	२२८५०	३४८८७५

अनुसूची १७ : शिक्षकको तलबमान, आव २०७८/७९